

Jaarrekening 2022

gemeente harderwijk

Inhoudsopgave

1.	Algemeen.....	- 4 -
1.1	Voorwoord.....	- 4 -
1.2	Financiële positie.....	- 5 -
1.3	Leeswijzer	- 8 -
2.	Programmaplan	- 9 -
2.0	Programma 0 Bestuur en Ondersteuning.....	- 10 -
2.1	Programma 1 Veiligheid.....	- 27 -
2.2	Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat	- 35 -
2.4	Programma 3 Economie.....	- 46 -
2.4	Programma 4 Onderwijs.....	- 53 -
2.5	Programma 5 Sport, cultuur en recreatie	- 60 -
2.6	Programma 6 Sociaal domein	- 73 -
2.7	Programma 7 Volksgezondheid en milieu.....	- 93 -
2.8	Programma 8 Ruimte en wonen.....	- 102 -
3	Paragrafen	- 109 -
3.1	Paragraaf Lokale heffingen	- 109 -
3.2	Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing	- 113 -
3.3	Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen	- 119 -
3.4	Paragraaf Financiering	- 121 -
3.5	Paragraaf Bedrijfsvoering.....	- 126 -
3.6	Paragraaf Verbonden partijen	- 131 -
3.7	Paragraaf Grondbeleid	- 143 -
3.8	Paragraaf Financiële impact Corona.....	- 146 -
4	Jaarrekening	- 150 -
4.1	Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling.....	- 151 -
4.2	Balans	- 154 -
4.3	Overzicht van baten en lasten	- 156 -
4.4	Toelichting op de balans	- 158 -
4.5	Gebeurtenissen na balansdatum	- 172 -
4.6	Toelichting baten en lasten (inclusief onderhanden werken)	- 173 -
4.7	Single Information Single Audit (SISA) 2022.....	- 188 -
5	Bijlagen	- 199 -
5.1	Overzicht kredieten 2022	- 200 -

1. Algemeen

1.1 Voorwoord

Voor u ligt de jaarrekening van 2022. Dat is onze uitleg aan de gemeenteraad en aan onze inwoners over wat we hebben gedaan met het beschikbare geld. Een jaarrekening met een bijzondere achtergrond. Het jaar 2022 was het jaar waarin we als nieuw college aantraden, met het doel 'vandaag bouwen aan morgen'. In 2022 lieten we de coronapandemie achter ons en kwamen er nieuwe uitdagingen op ons pad. De oorlog in Oekraïne met enorme kostenstijging in het dagelijks leven tot gevolg. Het was crisis op de woningmarkt, op de arbeidsmarkt en de energieprijzen gingen door het dak. Hoewel dit landelijke en zelfs internationale crises waren, kregen veel inwoners van Harderwijk en Hierden te maken met de gevolgen daarvan. Met verschillende financiële steunmaatregelen, landelijk en gemeentelijk, hebben we onze inwoners, de maatschappelijke organisaties en de ondernemers kunnen steunen.

Als college hebben we beloofd dat we actief aan de slag gaan met de grote opgaven zoals woningbouw en duurzaamheid. Maar ook met andere uitdagingen zoals onderwijs, bereikbaarheid en ondersteuning van onze kwetsbare inwoners. Er is in 2022 gewerkt aan en er zijn besluiten genomen over tal van zaken: proef inzameling PMD, de nieuwe vissersbrug, emissieloos werken in het Waterfront, de natuur- en groenvisie, opgroeien in een kansrijke omgeving (OKO), binnenzwembad de Sypel, wijkcentrum De Roef en de Gebiedsagenda van de gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde. Een paar van deze projecten zijn begin 2023 opgeleverd of gaan in de loop van 2023 van start.

2022 is afgesloten met een positief resultaat van afgerond € 4 miljoen. Het voorstel is dit resultaat toe te voegen aan de algemene reserve. Bij de vaststelling van dit resultaat is al rekening gehouden met een bedrag van € 6,3 miljoen dat beschikbaar is voor projecten die in 2022 niet zijn afgerond. Hiervan is € 3,1 miljoen gedekt door reserves en voorzieningen en € 3,2 miljoen gaat ten laste van het jaarrekeningresultaat. Dit komt onder andere doordat er grote bedragen bij de Decembercirculaire beschikbaar zijn gesteld voor taken die niet meer in 2022 zijn afgerond. Als we de middelen voor de energietoeslag en taakmutaties uit de december-circulaire buiten beschouwing laten, gaat het om een bedrag van ongeveer € 1,3 miljoen aan uitgesteld werk.

Ondanks het positieve resultaat in 2022, ligt er een grote uitdaging voor ons. Het jaar 2022 was een onrustig jaar met forse inflatie en kosten- en rentestijgingen. Van de effecten blijven we in 2023 last houden. Daarnaast zijn twee zaken nog onduidelijk. We weten nog niet hoeveel geld gemeenten krijgen om de kostenstijgingen en inflatie op te vangen. En we weten nog niet wat het Rijk met de financieringssysteem vanaf 2026 gaat doen. Dit geeft alle gemeenten, dus ook de gemeente Harderwijk, veel financiële onzekerheid.

Het jaar 2022 hebben we positief kunnen afsluiten, maar om financieel gezond te blijven is het nodig dat we regie houden op onze financiën, ook zonder nu te weten hoeveel geld sommige ontwikkelingen of maatschappelijke problemen kosten. Linksom of rechtsom, er komt een moment dat deze ontwikkelingen financiële ruimte vragen in ons huishoudboekje. Beslissingen vandaag hebben gevolgen voor de toekomst. De toekomst voorspellen kunnen we niet, wel kunnen we nu verstandige keuzes maken. En daarvoor hebben we meer informatie nodig dan alleen die in een begroting. Het project 'huishoudboekje op orde' geeft ons de juiste informatie om de juiste keuzes te maken. En daarmee houden we grip op onze huishoudboekje.

Wethouder Wilco Mazier

1.2 Financiële positie

Resultaat 2022

De algemene dienst sluit met een positief resultaat van € 10,6 miljoen. Het negatieve resultaat binnen de grondexploitatie bedraagt € 1,0 miljoen, waarmee het totale brutoresultaat € 9,6 miljoen bedraagt voor de gemeente. Na claims en voorgestelde besluitvorming zal er een netto resultaat van ca. € 4,0 miljoen overblijven. Voorgesteld wordt dit toe te voegen aan de algemene reserve.

	Bedrag
Bruto resultaat (saldo van baten en lasten 2022)	9.584
Claims en voorgestelde besluitvorming:	
Onderhanden werken	-/- 3.163
Mutatie reserve organisatieontwikkeling Meerinzicht	+/+ 273
Mutatie reserve sociaal domein (resultaat Participatie, WMO, Jeugd)	-/- 1.100
Overschot DU Vrouwenopvang toevoegen aan reserve sociaal domein	-/- 310
Deel overschot regeling Opvang Oekraïne toevoegen aan een nieuw te vormen reserve	-/- 250
Implementatiemiddelen omgevingswet toevoegen aan bestemmingsreserve Omgevingswet	-/- 113
Toevoeging aan nieuw te vormen reserve Herontwikkeling Zeeplein	-/- 191
Budgetsubsidie MFC Harderwijk 2023	-/- 288
Budget baggeren Lorentzhaven toevoegen aan reserve Havenwerken	-/- 308
Vorming bestemmingsreserve Programma Dienstverlening	-/- 147
Netto resultaat 2022 na besluitvorming	3.987

Opbouw resultaat

In de gewijzigde begroting (na bestuursrapportage en tussentijdse besluitvorming) was rekening gehouden met een voordelig resultaat van € 2,5 miljoen. Diverse grotere mee- en tegenvallers worden hieronder toegelicht.

	2022		
	voordeel	nadeel	saldo
Rekeningresultaat			
Vertrekpunt na alle begrotingswijzigingen t/m 31-12-2022	2.535		
Programma 0-8: Uitgestelde werkzaamheden 2022 (onderhanden werk)	a 3.163		
Programma 0-8: Corona budgetten	b 566		
Programma 0: Voorziening pensioengelden wethouders	c 831		
Programma 0: Voorziening voormalig personeel	d	303	
Programma 0: Algemene uitkering Gemeentefonds	e 1.643		
Programma 2: Baggeren Lorentzhaven	f 309		
Programma 3: Grondexploitatie bedrijventerreinen	g 146		
Programma 5: Onderhoudsbudgetten	h 275		
Programma 6: Opvang Oekraïne	i 600		
Programma 6: DU Vrouwenopvang	j 310		
Programma 6: Uitvoeringskosten Meerinzicht	k	474	
Programma 6: Zorgkosten (programmagelden) sociaal domein	l 1.851		
Programma 7: Afval	m	670	
Programma 8: Grondexploitatie niet-bedrijventerreinen	n	1.186	
Diversen		12	
Totaal Rekeningresultaat	12.229	2.645	9.584

Nr.	Toelichting
a	Uitvoering van de werkzaamheden loopt door naar 2023, waardoor het budget in 2022 niet of deels besteed is. Een overzicht van de onderhanden werken wordt gegeven in hoofdstuk 4.6.
b	Niet alle corona gerelateerde budgetten die bij de jaarrekening 2021 zijn meegenomen naar 2022 zijn volledig besteed en komen daarmee ten gunste van het rekeningresultaat. Daarnaast zijn er vanuit het rijk nog enkele subsidies ontvangen, met name binnen programma 5, die betrekking hadden op 2021.
c	Door de hogere rente valt de pensioenvoorziening voordelig uit.
d	De voorziening voor voormalig personeel is door wisseling van de wethouders opgehoogd.
e	Het verschil binnen de algemene uitkering wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de decembercirculaire. Het moment van beschikbaar komen van deze circulaire maakt dat deze niet meer middels een begrotingswijziging verwerkt kan worden. Daarnaast is er altijd een klein verschil door het wijzigen van aantallen waarop de algemene uitkering gebaseerd wordt en afrekening oude jaren.
f	Het baggeren van de Lorentzhaven is nog niet volledig uitgevoerd. Voorgesteld wordt dit voordelig resultaat toe te voegen aan de bestemmingsreserve Havenwerken zodat het budget voor dit doel beschikbaar blijft.
g	Dit voordeel betreft de tussentijdse winstnemingen van de grondexploitatie t.b.v. bedrijventerreinen. Voor een verdere toelichting zie de paragraaf Grondbeleid en de toelichting op de balans.

Nr.	Toelichting
h	Op de diverse onderhoudsbudgetten is per saldo een bedrag over van € 275.000. Voorgesteld wordt om een bedrag van € 191.000 te storten in een nieuw te vormen bestemmingsreserve Herontwikkeling Zeeplein.
i	De regeling opvang Oekraïners heeft in 2022 geleid tot een financieel voordeel. Er is vanuit de regeling geen terugbetalingsverplichting aan het rijk. De vergoeding vanuit het rijk is op basis van een normbedrag per dag per opvangplek. De normbedragen zijn ruim voldoende om de uitgaven te dekken. Voorgesteld wordt om van het voordeel € 250.000 te reserveren.
j	Vanuit de gemeente Apeldoorn is het overschot van de decentralisatie uitkering Vrouwenopvang (DUVO) voor de jaren 2020, 2021 en 2022 overgemaakt. Apeldoorn is centrumgemeente voor deze taak. Voorgesteld wordt het overschot van € 0,3 miljoen toe te voegen aan de reserve sociaal domein, in afwachting van een regionaal op te stellen plan bestrijding huiselijk geweld.
k	De uitvoering van domein sociaal leidt tot hogere uitvoeringskosten Meerinzicht in 2022. De jaarrekening 2022 van Meerinzicht laat op het domein sociaal een nadeel zien van € 94.000. De bestuursrapportage 2022 heeft tot een bijstelling geleid van € 114.000 en de bestuursrapportage 2021 een bedrag van € 266.000. Deze bijstellingen leiden tot een hogere doorverdeling van kosten naar de diverse onderdelen binnen het sociaal domein. In 2022 zijn extra uitgaven gedaan voor de organisatieontwikkeling binnen domein sociaal Meerinzicht. Voorgesteld wordt om een bedrag van € 273.000 te onttrekken uit de reserve organisatieontwikkeling Meerinzicht.
l	De programmagelden Participatie, Wmo en Jeugd laten een overschot zien van afgerond € 1,9 miljoen ten opzichte van de bijgesteld begroting. Bij de tweede bestuursrapportage werd een tekort gepresenteerd van € 2,5 miljoen en is de begroting bijgesteld. Voorgesteld wordt om van het overschot € 1,1 miljoen toe te voegen aan de reserve sociaal domein. Het verschil van € 0,8 miljoen komt ten gunste van het rekeningresultaat omdat bij de tweede bestuursrapportage dit bedrag uit het resultaat is gehaald.
m	Het taakveld Afval heeft een nadelig resultaat, veroorzaakt door o.a. lagere opbrengsten vanuit het aantal containeraanbiedingen, de tegemoetkoming voor de ondergrondse containers, minder inkomsten vanuit grondstoffen. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf Lokale heffingen.
n	Dit nadeel betreft de tussentijdse resultaatnemingen van de grondexploitaties Drielanden en Waterfront. Voor een verdere toelichting zie de paragraaf Grondbeleid en de toelichting op de balans.

Onderhanden werken

Voorgesteld wordt om een bedrag van € 6,3 miljoen door te schuiven naar 2023 voor de uitvoering van nog niet afgeronde of uitgestelde activiteiten. Hiervan is € 3,1 miljoen reeds gedekt ten laste van reserves en voorzieningen waardoor netto € 3,2 miljoen onderhanden werken ten laste van het resultaat komen (reeds verwerkt in het netto resultaat). De activiteiten die ten grondslag liggen aan deze budgetten zijn grotendeels gestart maar lopen in de uitvoering door naar 2023. In dit bedrag zijn ook overhevelingen opgenomen van taakmutaties die in de december circulaire 2022 van het Rijk beschikbaar zijn gekomen maar logischerwijs niet meer besteed konden worden. Het gaat hieronder meer om aanvullende middelen energietoeslag 2023, aanvullende middelen klimaat akkoord, compensatieregeling Voogdij 18+ en enkele andere posten voor een totaalbedrag van € 1.776.000. Zie 4.6 voor een toelichting op de onderhanden werken.

Weerstandsvermogen

Het netto jaarrekeningresultaat wordt toegevoegd aan de algemene reserve, maar het weerstandsvermogen bepaalt het vrij besteedbare deel van deze reserve (en dus wat ingezet zou kunnen worden bij de komende Kadernota). In de paragraaf weerstandsvermogen wordt ingegaan op de totstandkoming en beleidskeuzes.

In de volgende tabel is de stand van zaken van het weerstandscapaciteit weergegeven:

(bedragen x € 1.000)

Beschikbare weerstandscapaciteit	Stand 31-12-2022	Rekeningresultaat 2022	Claims op reserve	Prognose stand na verwerking resultaat/claims
Incidenteel				
Algemene reserve	44.442	9.584	29.739	24.287
Subtotaal incidenteel	44.442	9.584	29.739	24.287
Structureel				
Onvoorzien	161	n.v.t.	n.v.t.	161
Subtotaal structureel	161	-	-	161
Beschikbare weerstandscapaciteit	44.603	+/- 9.584	-/- 29.739	24.448

(bedragen * €1.000)

Berekening weerstandsvermogen	Prognose stand na verwerking resultaat/claims	Geïdentificeerde risico's n.a.v. actualisatie eind 2022	Overschot / tekort	Ratio weerstandsvermogen
Incidenteel				
Algemene reserve	24.287	20.841	3.446	1,2
Subtotaal incidenteel	24.287	20.841	3.446	
Structureel				
Onvoorzien	161	n.v.t.	161	
Subtotaal structureel	161		161	
Totaal structureel en incidenteel	24.448	-/- 20.841	3.607	1,2

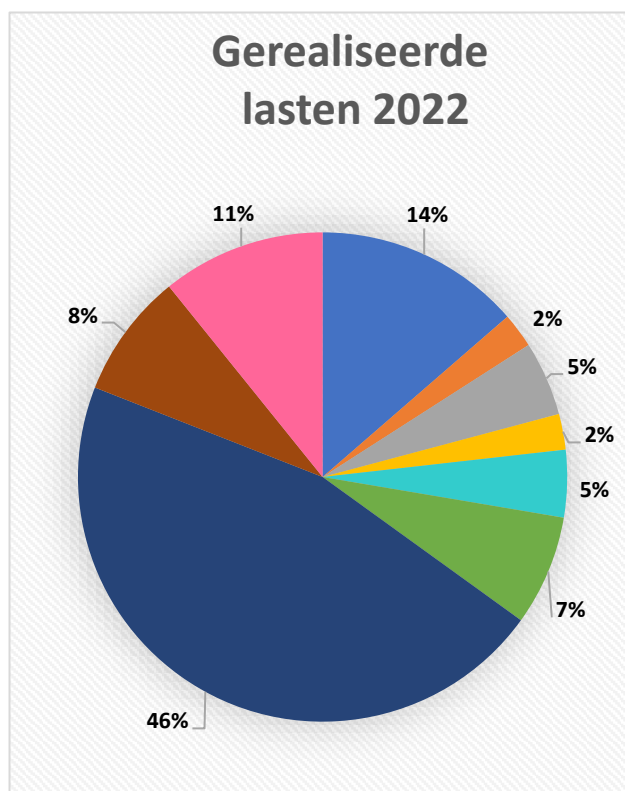
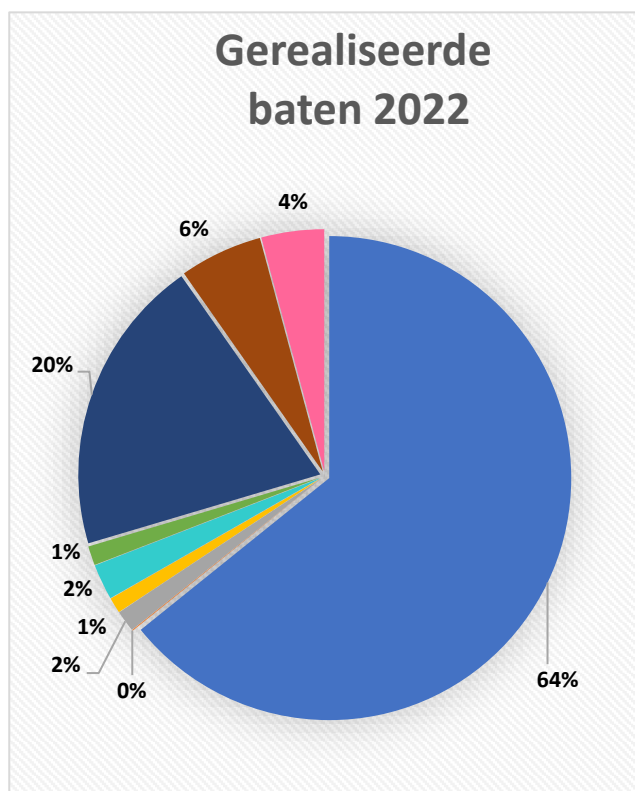
Het gewenste weerstandsvermogen bedraagt € 20,8 miljoen. Het aanwezige weerstandsvermogen is € 24,3 miljoen. Het verschil van afgerond € 3,5 miljoen is incidenteel vrij besteedbaar. Hierbij is het bruto rekeningresultaat al toegevoegd (€ 9,6 miljoen) en de voorgestelde besluitvorming als claim betrokken (€ 5,6 miljoen). Bij de Kadernota 2024-2027 kan het overschot van € 3,5 miljoen betrokken worden.

Totaaloverzicht baten en lasten

Het totaaloverzicht van baten en lasten over 2022 is als volgt:

Lasten / Baten	Rekening 2021	Prim. begroting 2022	Totale begroting 2022	Rekening 2022	Resultaat 2022
Resultaat bepaling					
Baten	-174.732	-170.585	-197.044	-179.345	17.698
Lasten	167.512	171.954	204.834	175.858	-28.976
Resultaat bepaling - Totaal	-7.220	1.369	7.790	-3.487	-11.277
Resultaat bestemming					
Dotatie	11.407	1.719	12.348	12.414	65
Ontrekking	-19.527	-5.718	-22.674	-18.510	4.164
Resultaat bestemming - Totaal	-8.119	-3.999	-10.326	-6.097	4.229
Geheel - Totaal	-15.339	-2.630	-2.535	-9.584	-7.048

De procentuele verdeling van de programma's van de gerealiseerde lasten en baten 2022 is als volgt:

1.3 Leeswijzer

De jaarrekening is, conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV), opgebouwd uit de volgende onderdelen:

Algemeen

Een algemeen deel waarin het voorwoord is opgenomen en de financiële positie van de gemeente.

Programmaplan

Een programma plan met daarin de negen begrotingsprogramma's.

We hanteren de volgende uitgangspunten voor vorm en inhoud van het programmaplan:

- Al ons werk brengen we in beeld, dus zowel de *Going Concern* als de projectmatige activiteiten.
- We gaan pragmatisch om met indicatoren. In nieuwe, en te actualiseren beleidsnota's, zullen indicatoren en streefwaarden worden opgenomen. In deze begroting zijn, naast de verplichte indicatoren, bij een aantal programma's een aantal facultatieve indicatoren opgenomen, dit laatste in nauw overleg met de auditcommissie.
- We geven inzicht in alles waar de gemeente geld aan uitgeeft door budgetten aan prestaties te koppelen.
- Per begrotingsprogramma verwijzen we duidelijk naar financiële informatie in de bijlagen en geven we een samenvatting van die informatie in het programma.

De opbouw per programma is als volgt:

- Algemeen deel
  - Inhoud programma
  - Ontwikkelingen
  - Verbonden Partijen: aangegeven wordt per programma welke verbonden partij bijdraagt aan het behalen van de doelstellingen van de gemeente. Uitgebreide informatie over de verbonden partijen is opgenomen in de afzonderlijke paragraaf hierover.
  - Beleidskaders.
- Taakvelden
  - Bij de programma's geven we antwoord op de drie W-vragen, dit doen we per taakveld:
Wat wilden we bereiken?
Wat hebben we daarvoor gedaan?
Wat heeft het gekost?
  - Indicatoren per taakveld: per indicator worden realisatiewaarden vermeld over de laatste vier jaar (wanneer voorhanden). In de toekomst willen we hier ook realistische streefwaarden aan koppelen. Ook is de bron vermeld. Naast de verplichte indicatoren worden hier de door de gemeenteraad gekozen (facultatieve) indicatoren opgenomen.
- Totaaloverzicht
  - Financieel overzicht per programma
  - Analyse huidige begroting ten opzichte van vorige begroting

Paragrafen

In het programmaplan staat niet alles over de begrotingsprogramma's. Programma overstijgende informatie over bijvoorbeeld verbonden partijen, lokale heffingen en het weerstandsvermogen is apart in paragrafen samengebracht.

Financiële jaarrekening

In dit onderdeel van de jaarrekening krijgt u onder andere informatie over:

- Een recapitulatie van het totaal van lasten en baten;
- Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling;

Bijlagen

In hoofdstuk 5 zult u diverse bijlagen aantreffen waaronder een totaaloverzicht van alle indicatoren.

Vergelijkende cijfers

Als vergelijkende cijfers zijn de Jaarrekening 2020 en de Begroting 2021, inclusief begrotingswijzigingen, opgenomen. Door afronding kunnen in de financiële tabellen geringe verschillen ontstaan.

2. Programmaplan

2.0 Programma 0 Bestuur en Ondersteuning

A ALGEMEEN

Doelstelling

De gemeente Harderwijk heeft een open cultuur. Het kwaliteitsniveau van onze dienstverlening aan klanten is excellent. De klant staat centraal in alles wat wij doen. De ambtelijke ondersteuning is professioneel en werkt op basis van de uitgangspunten: "Open, Ontspannen en Ondernemend".

Om doelen te bereiken werken wij vaak samen in (tijdelijke) netwerken op basis van het principe: 'coalition of the willing'. Oftewel partners die dezelfde resultaten willen bereiken. Deze partners zijn inwoners, het maatschappelijk middenveld, ondernemers, onderwijs en overheden. Er wordt samengewerkt in wisselende samenstellingen, passend bij de opgave.

Doelstelling Bestuurskracht en Samenwerking

- Het versterken van onze positie, het partnerschap en de samenwerking.
- Het verbeteren van de samenwerking met onze partners.
- Het verbeteren van de samenwerking met het maatschappelijk middenveld.

Doelstelling Dienstverlening

Een professionalisering van de dienstverlening aan inwoners en bedrijven. Dit doen we door, in gezamenlijkheid met Ermelo, Zeewolde en Meerinzicht, de ingang voor inwoners en bedrijven te professionaliseren. En door een nadrukkelijker samenwerking met de vakspecialisten te organiseren.

Doelstelling Samenwerking in Meerinzicht

Meerinzicht voert voor de gemeente Harderwijk de Bedrijfsvoeringstaken en het sociale domein uit.

Doelstelling Bestuur & organisatie

- De gemeenteraad stelt kaders en controleert.
- Het college van burgemeester en wethouders geeft dagelijks sturing aan de gemeente.

Inhoud

Het programma omvat alle taken van raad en college op het terrein van het openbaar bestuur en de ondersteuning en dienstverlening hierbij door de gemeentelijke organisatie. Tot dit programma behoren ook de algemene dekkingsmiddelen (inkomsten die de gemeente min of meer vrij kan besteden), de gemeentelijke basisadministratie en de interne en externe dienstverlening.

Ontwikkelingen

Bestuurskracht en Samenwerking

- RS4
Samen met de gemeenten Doetinchem, Tiel, Zutphen en de provincie Gelderland onderzochten wij de maatschappelijke en economische waarde van cultuur in onze regio's. Het onderzoek resulteerde in maart 2022 in een rapport met aanbevelingen. In navolging van dit onderzoek hebben gemeenten Tiel en Harderwijk in maart 2022 de RS4 bijeenkomst 'Kunst en cultuur in de regio' georganiseerd en er zijn afspraken gemaakt over opvolging. Na de zomer van 2022 is er gewerkt aan een soort lobbybrief voor de provincie. In deze zogenaamde whitepaper laat de RS4 zien waar we voor staan en waar we de komende jaren mee aan de slag willen. We hopen dat dit (in combinatie met vervolggesprekken met Gedeputeerde Staten) leidt tot continuering van het partnerschap met bijbehorende denk- en doekracht of co-financiering vanuit de provincie Gelderland. Het whitepaper wordt rond de Provinciale Statenverkiezingen in maart 2023 verstuurd.
- Gebiedsagenda Veluwe
De Veluweagenda 2030 is de basis voor de samenwerking op de Veluwe. De komende jaren werken we gezamenlijk verder aan de ambitie "Beleef de Beste Veluwe". Vanuit onze netwerksamenwerking in de VeluweAlliantie versterken we de Veluwe en bereiken we een betere balans tussen natuur en recreatie. De thema's zijn:
  - Behoud en herstel van ecologische diversiteit;
  - Een bredere benadering van het begrip recreatie en toerisme, waarbij het niet meer in de eerste plaats gaat om het aantrekken van meer bezoekers, maar om meer kwaliteit. Toerisme is een middel om de Veluwse natuur, economie en samenleving te versterken;
  - Meer aandacht voor de wensen, belangen en betrokkenheid van bewoners bij ontwikkelingen op de Veluwe.

- Samenwerking gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde

Deze samenwerking speelt langs twee sporen:

1. De gemeenschappelijke regeling Meerinzicht. Meerinzicht voert de bedrijfsvoeringstaken en de sociaal domeintaken uit;
2. De strategische en beleidsmatige samenwerking. Dit vindt in 2022 plaats gevonden aan de hand van inhoudelijke thema's:
  - Dienstverlening: Er is een programma Dienstverlening opgestart voor de drie gemeenten en Meerinzicht. Dit programma heeft tot doel om de dienstverlening te verbeteren in de vier organisaties, waarbij harmonisatie en standaardisatie uitgangspunten zijn.
  - Gebiedsagenda EHZ: op 17 februari 2022 heeft de gemeenteraad van Harderwijk ingestemd met de Gebiedsagenda. Medio december 2022 is een raadsinformatiebrief aan de raden van Ermelo, Harderwijk en Zeewolde gestuurd. Er is een bestuursopdracht vastgesteld door de colleges van Ermelo, Harderwijk en Zeewolde. In de bestuursopdracht is het vervolgproces geschetst en zijn de onderwerpen benoemd die aan de orde komen: de uitvoeringsagenda, de governance, de betrokkenheid van raden en de planning 2023. De actielijnen Ruimte en Werklocaties worden als eerste opgepakt. Parallel hieraan gezamenlijke EHZ-profiel. De raden worden in 2023 actief betrokken bij dit vervolgproces.
  - Nieuw element in de EHZ-samenwerking zijn de te sluiten regioarrangementen (o.a deals op het gebied van wonen, Gelders Programma Landelijk Gebied (stikstof) en Regionale Energiestrategie). Het regioarrangement is het gezamenlijk perspectief van het Rijk, de provincie, gemeenten en waterschappen op de opgaven voor Gelderland voor de komende 20 tot 30 jaar. Hier is een investeringsagenda aan verbonden. De EHZ-regio is een van de 7 zelfstandige regio's in de provincie Gelderland. Bij het samenstellen van deze tekst was het nog niet bekend of de gemeente Putten bij de EHZ-regio aanhaakt. In verband met de overlap met de Gebiedsagenda zullen activiteiten in samenhang worden opgepakt.

Dienstverlening

Binnen de gemeente Harderwijk worden veel activiteiten ontplooid om de dienstverlening te verbeteren. In 2022 is verder gewerkt aan de digitalisering van de dienstverlening. Het doorgeven van een verhuizing kon al via het digitale kanaal, daar zijn in 2022 de aangiften geboorten en overlijden bijgekomen. Ook kunnen inwoners van Harderwijk en Hierden kunnen hun rijbewijs digitaal verlengen. Alleen voor het ophalen is dan nog een bezoek aan het Huis van de Stad noodzakelijk. Dit is een initiatief van het RDW (Rijksdienst voor Wegverkeer) waar wij aan meedoen. Omdat we dit aanvliegen vanuit het programma Dienstverlening zijn deze diensten ook geïntroduceerd bij de gemeenten Ermelo en Zeewolde. Verder is er in 2022 een start gemaakt met belangrijke deelprojecten: het beheer van het kanaal e-mail, borgen van de kwaliteit van het kanaal telefonie en het verder professionaliseren van onze online dienstverlening.

Samenwerking in Meerinzicht

Ermelo, Harderwijk en Zeewolde werken voor het sociaal domein sinds 2018 beleidsmatig samen. In 2022 is gestart met de voorbereiding van de Nota Sociaal domein. De nota komt begin 2023 beschikbaar.

Meerinzicht verzorgt de bedrijfsvoeringstaken. De vier organisaties trekken voor deze taken samen op.

Op 21 april 2022 heeft de gemeenteraad de aanbevelingen uit het "Rekenkameronderzoek naar Meerinzicht" overgenomen. De kernboodschap is om tot meer sturingsinformatie en gestructureerde informatievoorziening te komen. Via een twee sporen aanpak (beleid sociaal domein en bedrijfsvoering Meerinzicht) krijgt de inrichting van dashboards, het opstellen van informatieprotocollen en het formuleren van kritische prestatie indicatoren vorm. Voor de begeleiding van het gezamenlijke traject met de raden van Ermelo en Zeewolde wordt een externe adviseur aangetrokken. In 2023 wordt dit traject afgerond.

Burgerschap

In 2022 is er weer invulling gegeven aan het thema burgerschap door het organiseren van de maand van de burgerschap. Het streven was echter om ook buiten deze maand zichtbaar en actief te zijn. Daarom is de notitie Samen verder – Harderwijk zijn wij samen: Evaluatie en vooruitblik Burgerschap 2022-2026 en de daaropvolgende uitvoeringsagenda Burgerschap vastgesteld. Via de kadernota 2023-2026 zijn de middelen voor uitvoering structureel aangevraagd en gehonoreerd.

Verkiezingen 2022

Op 16 maart 2022 vonden de gemeenteraadsverkiezingen plaats. Na installatie van de nieuwe raad startte het informatie- en formatieproces voor de vorming van een nieuw college. Op 10 november heeft de raad kennis genomen van het collegeprogramma 2022-2026 en is de strategische raadsagenda vastgesteld. De effecten van het collegeprogramma 2022-2026 zijn verwerkt in de begroting 2023-2026 conform de paragraaf financiën en de "wat mag het kosten" paragraaf uit het collegeprogramma.

Verbonden partijen

- Meerinzicht

Beleidskaders

- Harderwijk zijn wij samen; visie op burgerschap.

B TAAKVELDEN

De taakvelden vanaf taakveld 0.8 zijn met name financiële onderwerpen. Op deze taakvelden beantwoorden we niet de 3 W-vragen maar geven we aan wat de inhoud is van dit taakveld.

0.1	Taakveld Bestuur
------------	-------------------------

Portefeuillehouder(s):	H.J. van Schaik
Domein:	Mens & Maatschappij
Taakveldverantwoordelijke:	K. Hulskes

Wat wilden we bereiken?

Op basis van artikel 6 van de gemeentewet is het voor een gemeente verplicht om een gemeenteraad, een college en een burgemeester te hebben. Daarnaast verplicht de gemeentewet iedere gemeente om een rekenkamer of een rekenkamerfunctie vorm te geven (artikel 81a t/m 81k en artikel 182 t/m 185). Verder is het in de gemeentewet de verplichting een griffie te hebben (artikel 107 t/m 107e gemeentewet).

In dit taakveld zijn de lasten opgenomen die direct verband houden met de gemeentelijke bestuursorganen en de directe ondersteuning daarvan:

- Het college van burgemeester en wethouders;
- De gemeenteraad en de raadscommissies;
- De ondersteuning en advisering van de raad in de vorm van een griffie;
- De lokale rekenkamer;
- Landelijke- en regionale bestuurlijke samenwerkingsverbanden

Gestreefd naar een open en constructieve bestuurscultuur, waarbij er ruimte is om elkaar aan te spreken op houding en gedrag. Bestuurders en gekozen volksvertegenwoordigers van een gemeente dienen het algemeen belang en zijn er voor alle inwoners van de stad. Bestuurlijke integriteit houdt in dat de verantwoordelijkheid die met de functie samenhangt wordt aanvaard en dat de bereidheid er is daarvoor verantwoording af te leggen.

Wat zouden wij daarvoor doen?

Regulier

1. RS4
2. Gebiedsagenda Veluwe
3. Samenwerking gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde
4. Samenwerking EHZ en Meerinzicht

Specifiek

1. Rechtmatigheidsverklaring college

Nieuw beleid

1. Uitbreiding formatie onderzoeker MIZ
2. Doorontwikkeling en innovatie DIV, digitalisering sociaal domein
3. E-depot streekarchief
4. Kostenverdeling samenwerking EHZ
5. Ongedekte personeelslasten domein Ruimte

Wat hebben wij er voor gedaan?

RS4

Samen met de gemeenten Doetinchem, Tiel, Zutphen en de provincie Gelderland onderzochten wij de maatschappelijke en economische waarde van cultuur in onze regio's. Het onderzoek resulteerde in maart 2022 in een rapport met aanbevelingen. In navolging van dit onderzoek hebben gemeenten Tiel en Harderwijk in maart 2022 de RS4 bijeenkomst 'Kunst en cultuur in de regio' georganiseerd en er zijn afspraken gemaakt over opvolging. Na de zomer van 2022 is er gewerkt aan een soort lobbybrief voor de provincie. In deze zogenaamde whitepaper laat de RS4 zien waar we voor staan en waar we de komende jaren mee aan de slag willen. We hopen dat dit (in combinatie met vervolgesprekken met Gedeputeerde Staten) leidt tot continuering van het partnerschap met bijbehorende denk- en doekracht of co-financiering vanuit de provincie Gelderland. Het whitepaper wordt rond de Provinciale Statenverkiezingen in maart 2023 verstuurd.

Gebiedsagenda Veluwe

De Veluweagenda 2030 is de basis voor de samenwerking op de Veluwe. De komende jaren werken we gezamenlijk verder aan de ambitie "Beleef de Beste Veluwe". Vanuit onze netwerksamenwerking in de VeluweAlliantie versterken we de Veluwe en bereiken we een betere balans tussen natuur en recreatie. De thema's zijn:

- Behoud en herstel van ecologische diversiteit;
- Een bredere benadering van het begrip recreatie en toerisme, waarbij het niet meer in de eerste plaats gaat om het aantrekken van meer bezoekers, maar om meer kwaliteit. Toerisme is een middel om de Veluwe natuur, economie en samenleving te versterken;
- Meer aandacht voor de wensen, belangen en betrokkenheid van bewoners bij ontwikkelingen op de Veluwe.

Samenwerking gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde

Deze samenwerking speelt langs twee sporen:

1. De gemeenschappelijke regeling Meerinzicht. Meerinzicht voert de bedrijfsvoeringstaken en de sociaal domeintaken uit;
2. De strategische en beleidsmatige samenwerking. Dit vindt in 2022 plaats gevonden aan de hand van inhoudelijke thema's:
  - Dienstverlening: Binnen de gemeente Harderwijk worden veel activiteiten ontplooid om de dienstverlening te verbeteren. In 2022 is verder gewerkt aan de digitalisering van de dienstverlening. Het doorgeven van een verhuizing kon al via het digitale kanaal, daar zijn in 2022 de aangiften geboorten en overlijden bijgekomen. Ook kunnen inwoners van Harderwijk en Hierden hun rijbewijs digitaal verlengen. Alleen voor het ophalen is dan nog een bezoek aan het Huis van de Stad noodzakelijk. Dit is een initiatief van het RDW (Rijksdienst voor Wegverkeer) waar wij aan meedoen. Verder is er in 2022 een start gemaakt met belangrijke deelprojecten: het beheer van het kanaal e-mail, borgen van de kwaliteit van het kanaal telefonie en het verder professionaliseren van onze online dienstverlening
  - Gebiedsagenda EHZ: op 17 februari 2022 heeft de gemeenteraad van Harderwijk ingestemd met de Gebiedsagenda. Medio december 2022 is een raadsinformatiebrief aan de raden van Ermelo, Harderwijk en Zeewolde gestuurd. Er is een bestuursopdracht vastgesteld door de colleges van Ermelo, Harderwijk en Zeewolde. In de bestuursopdracht is het vervolgproces geschetst en zijn de onderwerpen benoemd die aan de orde komen: de uitvoeringsagenda, de governance, de betrokkenheid van raden en de planning 2023. De actielijnen Ruimte en Werklocaties worden als eerste opgepakt. Parallel hieraan gezamenlijke EHZ-profiel. De raden worden in 2023 actief betrokken bij dit vervolgproces.
  - Nieuw element in de EHZ-samenwerking zijn de te sluiten regioarrangementen (o.a deals op het gebied van wonen, Gelders Programma Landelijk Gebied (stikstof) en Regionale Energiestrategie)
Het regioarrangement is het gezamenlijk perspectief van het Rijk, de provincie, gemeenten en waterschappen op de opgaven voor Gelderland voor de komende 20 tot 30 jaar. Hier is een investeringsagenda aan verbonden. De EHZ-regio is een van de 7 zelfstandige regio's in de provincie Gelderland. Bij het samenstellen van deze tekst was het nog niet bekend of de gemeente Putten bij de EHZ-regio aanhaakt. In verband met de overlap met de Gebiedsagenda zullen activiteiten in samenhang worden opgepakt.

Samenwerking EHZ en Meerinzicht

De gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde werken voor het sociaal domein sinds 2018 beleidsmatig samen. In 2022 is gestart met de voorbereiding van de Nota Sociaal domein. De nota komt begin 2023 beschikbaar.

Meerinzicht verzorgt de bedrijfsvoeringstaken. De vier organisaties trekken voor deze taken samen op.

Op 21 april 2022 heeft de gemeenteraad de aanbevelingen uit het "Rekenkameronderzoek naar Meerinzicht" overgenomen. De kernboodschap is om tot meer sturingsinformatie en gestructureerde informatievoorziening te komen. Via een twee sporen aanpak (beleid sociaal domein en bedrijfsvoering Meerinzicht) krijgt de inrichting van dashboards, het opstellen van informatieprotocollen en het formuleren van kritische prestatie indicatoren vorm. Voor de begeleiding van het gezamenlijke traject met de raden van Ermelo en Zeewolde wordt een externe adviseur aangetrokken. In 2023 wordt dit traject afgerond.

Specifiek

Rechtmatigheidsverklaring college

Tot en met het boekjaar 2022 geeft de controlerend extern accountant een oordeel over de getrouwheid van de jaarrekening en een oordeel over de rechtmatigheid van de baten en lasten zoals opgenomen in de gemeentelijke jaarrekening. Inmiddels is duidelijk dat met ingang van boekjaar 2023 elke gemeente zelf een rechtmatigheidsverantwoording moeten opnemen in de jaarrekening. In deze verantwoording worden ook de niet rechtmatige posten boven een ondergrens vermeld. Vervolgens beschrijft het college in de bedrijfsvoeringsparagraaf hoe zij deze onrechtmatigheden in de toekomst wil voorkomen. De controlerend extern accountant toetst dan of de rechtmatigheidsverantwoording van B&W (dus ook het overzicht van onrechtmatigheden) juist en volledig is.

Het is (en was eigenlijk altijd al) de verantwoordelijkheid van B&W om aan te tonen dat zij rechtmatig heeft geopereerd. Het verschil met vorige jaren zit er met name in dat B&W meer systematisch onderzoek moet doen op het rechtmatigheidsaspect en dat de "bewering" dat rechtmatig gehandeld is, nog beter moet worden gestaafd door vastleggingen. Dit stelt extra eisen aan de uitvoering van de (verbijzonderde) interne controle. De VNG heeft ook geadviseerd de tijd in de aanloop naar de invoering hiervan te gebruiken als "proefjaar".

Door het uitstel tot 2023 is ook 2022 als "proefjaar" gebruikt. Hierbij is zo veel mogelijk in EHZM-verband gezamenlijk opgetrokken. De opzet om te komen tot een rechtmatigheidsverantwoording is besproken met de nieuwe externe accountant en die heeft deze opzet als "degelijk" bestempeld. In 2022 heeft aan de hand van de praktijk in overleg met de (nieuwe) accountant nog een verdere "finetuning" plaatsvonden

Nieuw beleid

Uitbreiding formatie onderzoeker MIZ

In de raad van 22 april 2021 is een amendement aangenomen om de uitbreiding van de formatie van de onderzoeker binnen MIZ structureel te maken. De structurele kosten bedragen € 47.500,- per jaar. De formatie is conform amendement uitgebreid.

Doorontwikkeling en innovatie DIV, digitalisering sociaal domein

Doorontwikkeling en innovatie van het team DIV (documentaire informatievoorziening) en de digitalisering van de poststromen en het archiefwaardig werken binnen Domein Sociaal. Er is een totaal incidenteel bedrag over de jaren 2020-2023 van € 1.823.000 nodig. Incidenteel is er dekking binnen MIZ voor een bedrag van € 1.183.000. Het project is gestart in 2020. In totaal is € 640.000 nodig voor de jaren 2020-2023 waarin het totale aandeel van de gemeente Harderwijk € 229.300 bedraagt. Inmiddels is bekend dat de doorontwikkeling doorloopt tot in 2024.

E-depot streekarchief

Aansluiten van gemeentelijke applicaties op het E-depot streekarchivariaat Noord-Wet Veluwe. De gemeente Harderwijk levert een structurele bijdrage van € 10.000.

Kostenverdeling samenwerking EHZ

Met de gemeente Ermelo en Zeewolde wordt toegewerkt naar een situatie, waarbij de verdeling van personeelskosten van alle vergelijkbare organisatieonderdelen met elkaar worden gedeeld. Dit geldt ook voor de begroting van Meerinzicht met uitzondering van de daarin opgenomen kosten voor specifieke taken. Er vindt geen aanpassing plaats van de verdeelsleutels Meerinzicht. De aanpassing van de verdeelsleutels Meerinzicht is gekoppeld aan de uitkomst van het bestuurlijke proces rondom de doorontwikkeling van de EHZ-samenwerking in de drie gemeenten.

Ongedekte personeelslasten domein Ruimte

Hierover wordt verantwoord in taakveld 0.4.

Portefeuillehouder(s):	W. Mazier / H.J. van Schaik
Domein:	Mens & Maatschappij
Taakveldverantwoordelijke:	I. Noordijk

Wat wilden we bereiken?

De inwoners van Harderwijk en Hierden ervaren de gemeente als een klantgerichte en professionele organisatie, waarmee je veilig en betrouwbaar zaken kunt doen en die van toegevoegde waarde is voor de Harderwijker en Hierdense samenleving.

Het Klant Contact Centrum (KCC) is de poortwachter voor de publieke dienstverlening: het eerste aanspreekpunt voor inwoners, bezoekers en ondernemers. Zowel telefonisch, online en aan de balie. Een waardevolle en gastvrije rol in de gemeentelijke dienstverlening wordt vervuld door op een klantgerichte en vriendelijke manier de taken uit te voeren.

Wat zouden wij daarvoor doen?

Regulier

- Verstrekken van diverse documenten (zoals reisdocumenten en rijbewijzen) en uittreksels en het innen van leges hiervan;
- Het registreren en muteren van persoonsgegevens in de basisregistratie personen (BRP);
- Persoonsinformatiemanagement: vaststellen identiteit en registratie van persoonsgegevens;
- Tegengaan identiteits- en adres gerelateerde fraude;
- Het opmaken van akten op gebied van geboorte, overlijden en huwelijk;
- Voltrekken van huwelijken en partnerschapsregistraties en het innen van leges hiervoor;
- Uitvoeren Naturalisatie ceremonie bij verkrijging van het Nederlanderschap en het innen van naturalisatieleges;
- Het organiseren van verkiezingen en referenda;
- Het op grond van specifieke privacywetgeving verstrekken van informatie uit de BRP en de registers van de Burgerlijke Stand;
- Het gastvrij en correct doorverwijzen (zowel fysiek als telefonisch) van burgers naar de juiste plek binnen de organisatie;
- Werken op afspraak waardoor er minder wachttijden aan de balies ontstaan;
- Het uitreiken van reisdocumenten en rijbewijzen;
- Het opnemen en doorzenden van binnengekomen meldingen/klachten op diverse terreinen (Snel Herstel);
- Beheren van gevonden en verloren voorwerpen;

Basisakten

De gemeente (team KCC en team Vergunningverlening, Informatievoorziening en Beheer (VIB) taakveld Burgerzaken) is verantwoordelijk voor het verlenen van diensten, zoals de aanvraag en uitgifte van rijbewijzen en reisdocumenten, aanvragen Nederlanderschap, voltrekken van huwelijken en partnerschapsregistraties. Op basis van artikel 229 van de Gemeentewet heeft de gemeente de bevoegdheid om kosten hiervoor in rekening te brengen als tegenprestatie voor deze door de gemeente geleverde diensten, de zogeheten leges. De beïnvloedbaarheid van de lasten en baten binnen dit taakveld is vrij beperkt, aangezien het de uitvoering van wettelijke taken betreft en een aantal legesopbrengsten worden gemaximeerd door wettelijke bepalingen.

Burgerlijke stand

Op basis van de regelgeving omtrent de Burgerlijke Stand (voornamelijk het Burgerlijk Wetboek) en de 'Wet op de lijkbezorging' houden aangewezen ambtenaren van de burgerlijke stand namens de gemeente diverse registers bij en worden daarnaast werkzaamheden verricht op het gebied van huwelijken, geboortes, overlijden, erkenningen en dergelijke.

Basisregistratie

De Basisregistraties Personen (BRP) is de basisregistratie op het gebied van persoonsgegevens. Overheidsinstanties en –instellingen zijn verplicht de gegevens in de BRP te gebruiken voor het uitvoeren van hun taak. Er mag daarom geen twijfel zijn over de juistheid van de gegevens in de BRP. Team VIB- taakveld Burgerzaken beheert de BRP en is verantwoordelijk voor het op orde zijn van deze basisregistratie.

Verkiezingen

Op basis van de Kieswet zijn gemeenten verantwoordelijk voor het organiseren van verkiezingen voor de gemeenteraad, de provinciale staten en het waterschap, de Tweede Kamer en het Europees Parlement.

Specifiek

Uitvoering geven aan de update Uitvoeringsagenda dienstverlening 2019-2021; hieronder vallen onder andere de volgende activiteiten:

- Vervanging website.
- Optimaliseren en uitbreiden digitale dienstverlening.
- Kennisbank KCC.
- Email contact optimaliseren.
- Monitoren klantcontacten.
- Klantgesprekken.
- Doorontwikkeling blockchain.
- Ontwikkelingen Wet Elektronische publicaties.
- Digitale toegankelijkheid.

Wat hebben wij er voor gedaan?

Regulier

Het afgelopen jaar zijn we doorgedaan met de verdere digitalisering van onze dienstverlening. Geboorte- en overlijdensaangiften en rijbewijs aanvragen kunnen digitaal worden aangevraagd. Dit voorziet in een behoefte van de inwoner, bijvoorbeeld 85% van de geboorteaangiften gebeurde digitaal afgelopen jaar. Daarnaast zijn we er natuurlijk ook voor de inwoners die in persoon langs willen komen.

We hebben niet al onze plannen van 2022 volledig kunnen uitvoeren, o.a. door de toestroom van Oekraïense vluchtelingen. Dit heeft extra werk opgeleverd, maar dit hebben we natuurlijk voorrang gegeven!

Basistaken

Er zijn 2893 paspoorten en 1300 identiteitskaarten afgegeven

Er zijn 2350 rijbewijzen afgegeven, hiervan is 38,5 % digitaal aangevraagd

83 Documenten zijn op verzoek op verzoek aan huis bezorgd.

In totaal heeft de Stadswinkel 22.365 bezoekers gehad met een topmaand in juni met ruim 2500 bezoekers, Gemiddeld werden er 1.300 telefoontjes per week ontvangen.

Burgerlijke stand

Aantal aktes die zijn opgemaakt voor:

Geboorte	2.104 (1.768 aangiften zijn digitaal via e-dienst gedaan)
Overlijden	802 (729 aangiften zijn digitaal via e-dienst gedaan)
Huwelijk en echtscheiding	164
Partnerschapsregistratie	86
Erkenning	209
Naamkeuze	1

Basisregistratie

De reguliere taken van de BRP zijn uitgevoerd.

Uit de laatstgehouden bestandscontrole van het ministerie van Binnenlandse zaken bleek een percentage van 99,9% correcte persoonslijsten (persoonslijst is een set met gegevens over 1 persoon).

Verkiezingen

De gemeenteraadsverkiezingen zijn achter de rug. Deze zijn goed verlopen. Tot aan 2028 vindt er jaarlijks een verkiezing plaats.

Portefeuillehouder(s):	E. Enklaar / W. Mazier
Domein:	Stad & Omgeving
Taakveldverantwoordelijke:	A. Koopmans

Wat wilden we bereiken?

Het in bezit hebben van (bouw)gronden is ingegeven vanuit strategisch oogpunt of omdat ontwikkeling pas op de langere termijn is voorzien.

- Bouwgrond: teneinde zorg te dragen voor voldoende bouwlocaties t.b.v. woningen en gebouwen voor openbare en maatschappelijke doelen afgestemd op behoeften en verkoopbaarheid;
- Industrie- en bedrijventerrein: waardoor bedrijven met een lokale en regionale binding kunnen uitbreiden en/of er nieuwe bedrijven gevestigd kunnen worden ter handhaving en uitbreiding van de werkgelegenheid;

Het gemeentelijk vastgoed van de gemeente Harderwijk beheren voor de functie waar het voor bedoeld is, waarbij gestreefd wordt naar een evenwicht tussen de opbrengsten uit verhuur en verpachting enerzijds en de daaraan gekoppelde beheerlasten anderzijds.

Wat zouden wij daarvoor doen?

Regulier

- Adviseren en ondersteunen van diverse afdelingen bij de aan- en verkoop van gronden en het begeleiden van nieuwbouw, verbouw en onderhoud van gebouwen;
- Opstellen en uitvoering geven aan meerjarenonderhoudsplannen en jaarlijkse werkplannen;
- Beheren dagelijks en contractonderhoud.

Specifiek

Beheer gemeentelijke gebouwen

- Aan de hand van een schouw van de gemeentelijke gebouwen is het 'Meerjarenonderhoudsplan 2021-2024' opgesteld. Op basis hiervan worden jaarlijks de werkplannen vastgesteld, op basis waarvan onderhoud aan gemeentelijke gebouwen wordt uitgevoerd.
- In 2022 is gewerkt aan het opstellen van een Duurzaam Meerjarenonderhoudsplan (DMJOP), waarin verbeteringsmaatregelen op het gebied van duurzaamheid uitgewerkt worden die bij de reguliere onderhoudswerkzaamheden kunnen aansluiten. Besluitvorming over het DMJOP vindt in 2023 plaats.
- Er is een volledige inventarisatie uitgevoerd van eigendommen en juridisch gebruik; deze wordt jaarlijks geactualiseerd.
- In de organisatie verankeren van de coördinatie van actief vastgoedbeheer

Nieuw beleid

- Renovatie mess terrein Kranenburg-Noord (bestuurlijke verplichting)
Op 28 mei 2020 heeft de raad ingestemd met het voorstel van de aankoop van het voormalige militaire complex Kranenburg-Noord. Op het terrein staat een voormalige officiersmess. Dit is een gemeentelijk monument. De staat van onderhoud van de mess is slecht. Om het pand/monument te kunnen behouden en te verhuren zal groot bouwkundig onderhoud en een grondige renovatie uitgevoerd moeten worden. Voor de voorbereiding van de renovatie is door de raad een krediet beschikbaar gesteld. In 2022 is een voorlopig ontwerp opgesteld. Het opstellen van een definitief ontwerp en de besluitvorming over het beschikbaar stellen van het voor de renovatie benodigde krediet zal in 2023 plaatsvinden.

Wat hebben wij er voor gedaan?

Op basis van het vastgestelde 'Meerjarenonderhoudsplan (MJOP) 2021-2024' hebben College en raad ingestemd met het op basis daarvan uitgewerkte Werkplan 2022 en de daarvoor benodigde financiële middelen beschikbaar gesteld. In samenwerking met de gebouwenbeheerders van MIZ is hieraan concreet uitvoering gegeven.

In lijn met het MJOP2021-2024 is in 2022 gestart met de voorbereidingen van een op te stellen en voor besluitvorming aan het college en de raad voor te leggen Duurzaam Meerjarenonderhoudsplan (DMJOP). Hiervoor zijn energieaudits uitgevoerd en worden op basis daarvan uit te voeren maatregelen en de daaraan verbonden kosten uitgewerkt.

In 2022 zijn de voorbereidingen gestart voor renovatie van de voormalige mess op het terrein Kranenburg-Noord. Er is inmiddels een Voorlopig-ontwerp opgesteld en op basis daarvan is een budgettraming gemaakt. Eén en ander zal in 2023 verder worden uitgewerkt in een Definitief-ontwerp.

Alle gemeentelijke gebouwen zijn geïnventariseerd, waarbij tevens per pand het (juridisch) gebruik is vastgelegd. Dit overzicht is en zal gebruikt worden voor het (verder) optimaliseren per pand van (beheers- en onderhoudskosten en opbrengsten).

0.4

Taakveld Overhead

Portefeuillehouder(s):	W. Mazier
Domein:	Mens & Maatschappij
Taakveldverantwoordelijke:	T.J. Stuart

Wat wilden we bereiken?

Inzichtelijk maken van de niet rechtstreeks toe te rekenen overheadlasten.

De kosten voor overhead of ook wel bedrijfsvoeringskosten van de gemeente zijn die kosten die niet direct zijn toe te rekenen aan de overige taakvelden binnen de gemeentebegroting. Het gaat hierbij om alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van het primaire proces en medewerkers.

De sturing van het primaire proces vindt plaats binnen de gemeente zelf (directie en teamleiders). De ondersteuning hiervan wordt geleverd vanuit Meerinzicht. Het doel is om deze ondersteuning te kunnen bieden tegen een zo hoog mogelijke kwaliteit en tegen zo laag mogelijke kosten waarbij voortdurend wordt gestreefd naar verbetering van de werkprocessen en routines, met daarin het belang van de inwoners als uitgangspunt.

Wat zouden wij daarvoor doen?

Regulier

Taken op het gebied van:

- managementondersteuning binnen het primair proces (directie, teamleiders).
- financiën, administratie, beheer, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie;
- personeel en organisatie;
- inkoop (incl. aanbesteding en contractmanagement);
- juridische zaken
- bestuurszaken en bestuursondersteuning;
- informatievoorziening en automatisering (ICT);
- facilitaire zaken en huisvesting;
- documentaire informatievoorziening (DIV);

Nieuw beleid

1. Formatie onderzoeker MIZ
2. Doorontwikkeling en innovatie van het team DIV (documentaire informatievoorziening) en de digitalisering van de poststromen en het archiefwaardig werken binnen Domein Sociaal.
3. E-depot streekarchief, aansluiten van gemeentelijke applicaties op het E-depot streekarchivariaat Noord-West Veluwe.
4. Kostenverdeling MIZ
5. Personeelslasten domein Ruimte, structurele werkzaamheden structureel gaan dekken

Ombuigingen

1. Indexering eenmalig niet toepassen.
2. Doorbelasting personeelskosten grondexploitatie
3. Abonnementenbudget bijstellen
4. Verhuur stadhuis – een extra deel stadhuis verhuren a €30.000,- extra inkomsten.

Wat hebben wij er voor gedaan?

Nieuw beleid

Het nieuwe beleid genoemd bij 1 t/m 4 zijn uitgevoerd door Meerinzicht. Onder taakveld 0.1 wordt ingegaan op de uitvoering van MIZ op deze taken in 2022.

Personeelskosten domein Ruimte: Inmiddels is het domein Stad en Omgeving geworden en zijn de personeelslasten verdeeld onder de teams. De structurele werkzaamheden zijn structureel gedekt bij aanvang van begroting 2022. Dit is bij het opstellen van de begroting reeds gerealiseerd.

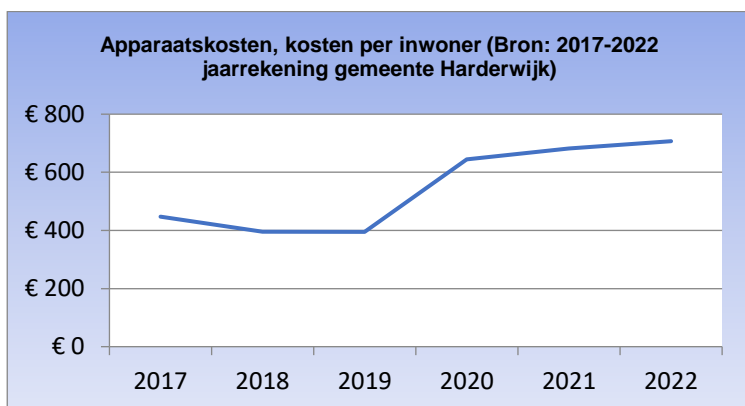
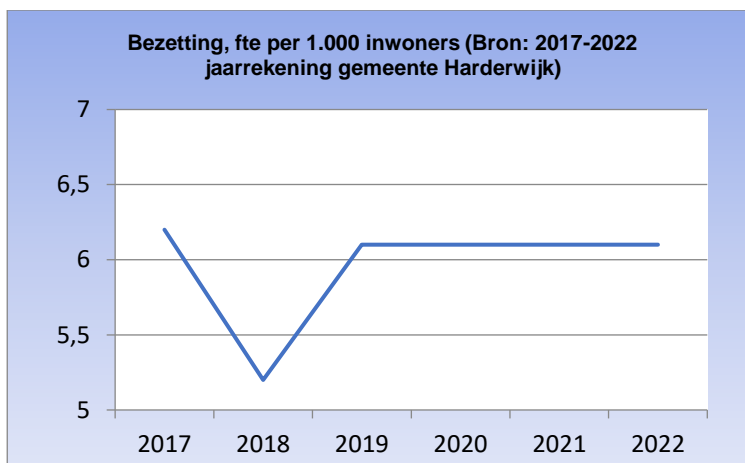
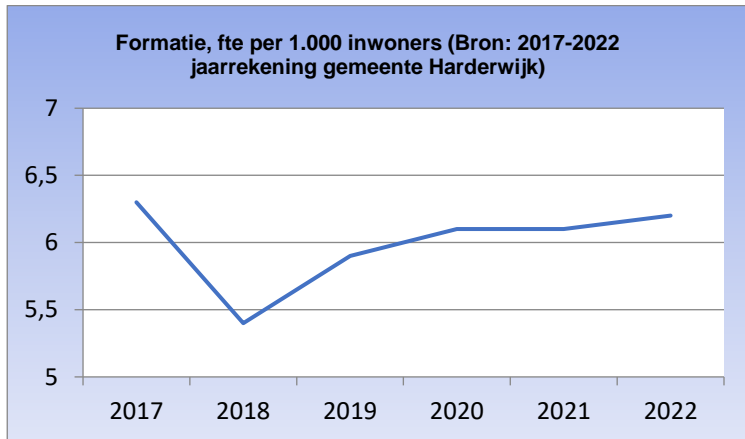
Ombuigingen

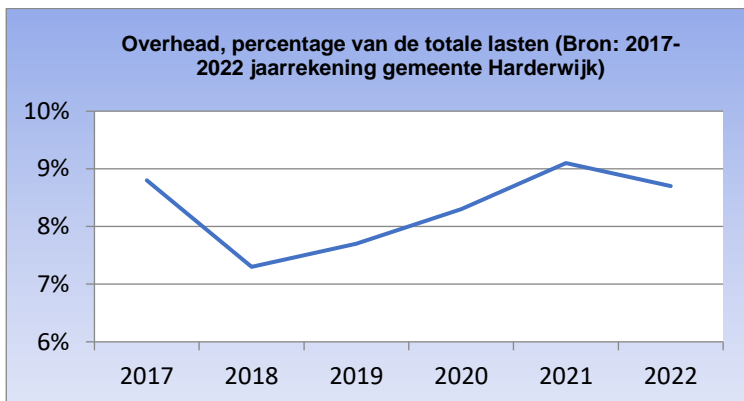
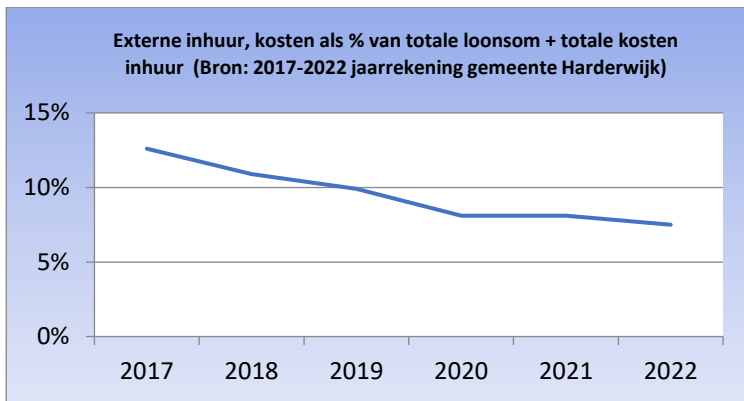
Via de management- en bestuursrapportage is gerapporteerd over de ombuigingen. De ombuigingen die betrekking hebben op dit taakveld zijn allemaal gerealiseerd, met uitzondering van het verhuren van een extra

deel van het stadhuis. Hiervoor is nog geen nieuwe huurder aangetrokken. De ombuiging blijft taakstellend bestaan tot een nieuwe huurder wordt gevonden.

Toelichting op het realiseren van de ombuiging m.b.t. doorbelasting personeelskosten aan grondexploitaties: In 2022 zijn we, om de ombuiging te realiseren, ook aan de slag gegaan met het toerekenen van overheadslasten aan de anterieure overeenkomsten (ruimtelijke projecten waarbij het eigendom niet bij de gemeente ligt). De kosten die taakveld 0.4 aan de taakvelden 8.1 en 8.2 doorbelast zijn per saldo 0 omdat de opbrengsten hiervan ook op taakveld 8.1 en 8.2 verantwoord worden.

Verplichte beleidsindicatoren

0.5 Taakveld Treasury

Portefeuillehouder(s):	W. Mazier
Domein:	Mens & Maatschappij
Taakveldverantwoordelijke:	T.J. Stuart

Wat wilden we bereiken?

Binnen de kaders van de Wet fido en het treasurystatuut wordt de treasuryfunctie uitgevoerd. De risico's moeten hierbij, zoals omschreven in het treasurystatuut, aanvaardbaar en beheersbaar zijn. Het doel van de treasuryfunctie is:

- Het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities;
- Het beschermen van gemeentelijke vermogens- en (rente-)resultaten tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, koersrisico's, kredietrisico's en liquiditeitsrisico's;
- Het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities;
- Het optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders van de Wet fido respectievelijk de limieten en richtlijnen van het treasurystatuut.

Wat zouden wij daarvoor doen?

Regulier

- Periodieke controle van de liquiditeitsbehoefte met mogelijk het aantrekken van leningen of uitzetten van gelden tot gevolg;
- Het onderhouden van contacten met geldverstrekkers (banken) t.b.v. het aantrekken van leningen en het uitzetten van lang- en kortlopende gelden;
- Tijdig informeren van het bestuur bij het aantrekken van langlopende leningen.
- Binnen dit taakveld worden ook de dividendopbrengsten verantwoord.

Ombuiging

Reëel ramen dividend

De dividenden die de gemeente ontvangt worden structureel te laag geraamd. Op basis van reëel ramen kunnen deze bijgesteld worden en daarmee begrotingsruimte opleveren. Structureel is dit een voordeel van € 15.000.

Wat hebben wij er voor gedaan?

In de 2de management- en bestuursrapportage 2022 is gemeld dat er wellicht een kasgeldlening aangetrokken moest worden waardoor de rentelasten zouden stijgen. Dit in 2022 niet nodig geweest.

Het reëel ramen van dividend is bijgesteld op begrotingsbasis. Of de ombuiging gerealiseerd zou worden kon pas bij de jaarrekening met zekerheid gesteld worden omdat bijvoorbeeld een BNG en een Alliander geen uitspraken doen over de dividendverwachting. De ombuiging is in 2022 gerealiseerd.

0.61
0.62

Taakveld OZB woningen en niet-woningen

Portefeuillehouder(s):	W. Mazier
Domein:	Mens & Maatschappij
Taakveldverantwoordelijke:	F. Wind

Wat wilden we bereiken?

De gemeente draagt zorg voor het leveren van WOZ-waarden van goede kwaliteit, waarbij alle onderdelen van het WOZ-werkproces voldoen aan de door de Waarderingskamer gestelde kwaliteitseisen. Over de vastgestelde WOZ-waarden wordt overeenkomstig de verordening OZB belasting geheven.

Wat zouden wij daarvoor doen?

Regulier

De gemeente draagt zorg voor het leveren van WOZ-waarden van goede kwaliteit, waarbij alle onderdelen van het WOZ-werkproces voldoen aan de door de Waarderingskamer gestelde kwaliteitseisen. Over de vastgestelde WOZ-waarden wordt overeenkomstig de verordening OZB belasting geheven.

Wat hebben wij er voor gedaan?

Alle objecten zijn in 2022 voorzien van een WOZ-waarde en OZB-aanslag

0.63

Taakveld Parkeerbelasting

Portefeuillehouder(s):	W. Mazier
Domein:	Stad & Omgeving
Taakveldverantwoordelijke:	K.J. de Groot

Wat wilden we bereiken?

Een marktconform parkeertarief.

Wat zouden wij daarvoor doen?

Regulier

- In dit taakveld zijn de baten met betrekking tot de parkeerbelasting opgenomen. Naast de opbrengst uit de verkoop van parkeertijd in de garages, terreinen en het straat parkeren biedt de gemeente ook abonnementen en vergunningen aan. Daarnaast worden opbrengsten gerealiseerd vanuit opgelegde boetes (naheffingsaanslagen) op de locaties waar vooraf betaald parkeren van toepassing is;
- Jaarlijks ter besluitvorming aanbieden van de verordening parkeerbelastingen.

Wat hebben wij er voor gedaan?

De tarieven voor betaald parkeren en vergunning parkeren als onderdeel van de verordening parkeerbelastingen ter besluitvorming voorgelegd aan de gemeenteraad.

Portefeuillehouder(s):	W. Mazier
Domein:	Mens & Maatschappij
Taakveldverantwoordelijke:	F. Wind

Wat wilden we bereiken?

Naast de belastingen die in de taakvelden hierboven worden genoemd biedt de Gemeentewet de ruimte om een drietal overige belastingen te heffen. Deze belastingen zijn: hondenbelasting, reclamebelasting en precariobelasting (artikel 228).

De inkomsten voor toeristenbelasting, afvalstoffenheffing en rioolrechten worden verantwoord onder respectievelijk de taakvelden economische promotie, afval en riool.

Wat zouden wij daarvoor doen?

Regulier

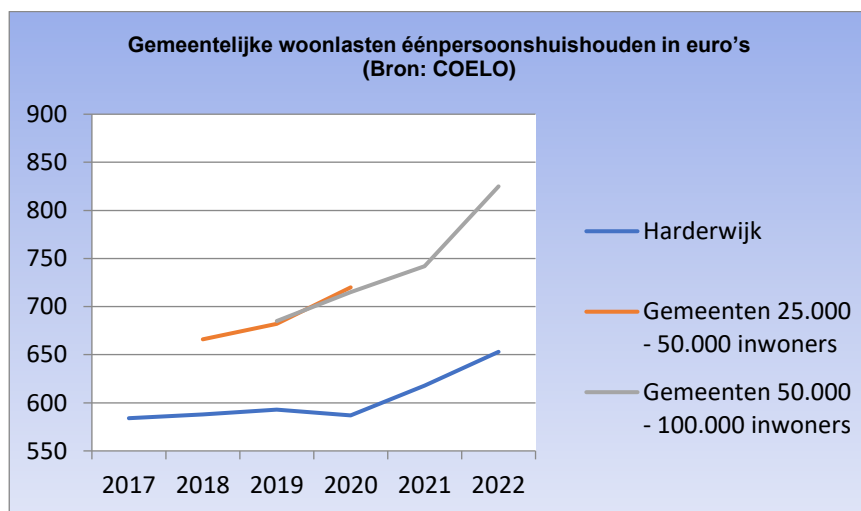
Binnen de wettelijke kaders zorg dragen voor een tijdige heffing en inning van de gemeentelijke belastingen. Heffing en inning van de gemeentelijke belastingen wordt uitgevoerd door Meerininzicht.

Wat hebben wij er voor gedaan?

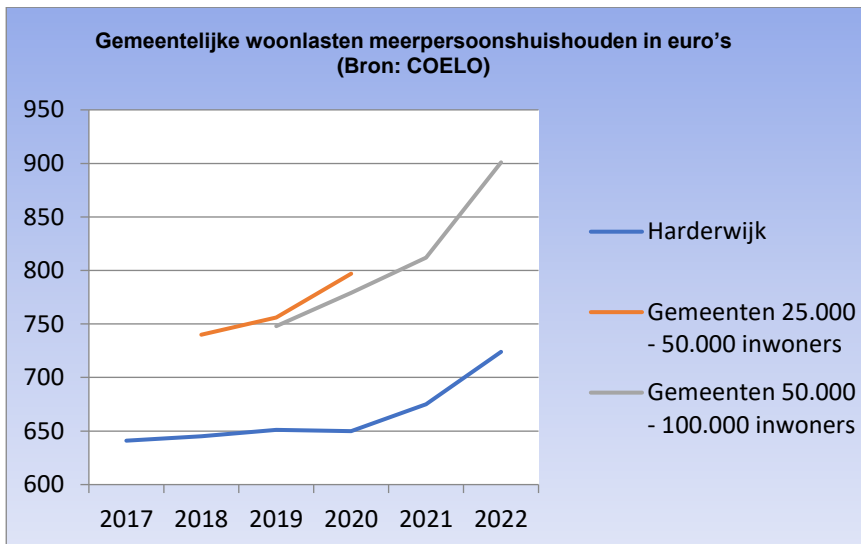
De aanslagen zijn tijdig opgelegd en geïnd. Er zijn geen grote achterstanden in betalingen of openstaande posten.

Beleidsindicatoren

Verplichte beleidsindicatoren

*Voor de jaren 2017, 2021 en 2022 hebben we bij het segment Gemeenten 25.000 - 50.000 en Gemeenten 50.000 - 100.000 geen data beschikbaar.

*Voor de jaren 2017, 2021 en 2022 hebben we bij het segment Gemeenten 25.000 - 50.000 en Gemeenten 50.000 - 100.000 geen data beschikbaar.

Facultatieve beleidsindicatoren

Lokale woonlasten (Bron: Begrotingen gemeente Harderwijk)

Onderwerp	2018	2019	2020	2021	2022	2023
WOZ-waarde	223.000	238.000	259.000	268.000	296.000	331.000
Rekentarief OZB	0,12345	0,11521	0,10631	0,1087	0,1005	0,09181
OZB	270,30	274,20	275,34	291,31	297,48	303,89
Afvalstoffenheffing	194,00	198,00	205,50	212,00	230,00	277,00
Rioolheffing	154,00	157,00	157,00	144,75	144,75	147,25
TOTAAL	618,3	629,2	637,84	648,06	672,23	728,14

* In 2022 is in het tarief afvalstoffenheffing gedempt met €30

0.7 Taakveld Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds

Portefeuillehouder(s):	W. Mazier
Domein:	Mens & Maatschappij
Taakveldverantwoordelijke:	R. de Boer

Wat wilden we bereiken?

De algemene uitkering vormt de belangrijkste inkomstenbron voor de gemeente. Het gaat om vrij besteedbare middelen die het Rijk aan de gemeenten beschikbaar stelt. Jaarlijks worden binnen de algemene uitkering ook middelen ontvangen voor de uitvoering van specifieke taakmutaties. In lijn met het huidige beleid worden deze middelen in afwachting van nadere advisering voor een periode van maximaal 1 jaar geparkeerd op de 'stelpost taakmutaties Gemeentefonds'.

Wat hebben wij bereikt?

Binnen dit taakveld zijn de baten verantwoord die de gemeente ontvangt vanuit de verschillende uitkeringen uit het gemeentefonds. Het gaat hierbij om de algemene uitkering en diverse integratie- en decentralisatie uitkeringen. De middelen die overkomen vanuit het gemeentefonds zijn in principe vrij besteedbaar. Rijksmiddelen die gekoppeld zijn aan een specifiek beleidsterrein zijn daar ook voor ingezet.

Wat zouden wij daarvoor doen?

Regulier

- Analyseren van de circulaire op financiële gevolgen en verwerken in de begroting en de jaarrekening;
- Uitkeringsspecificaties (maandlijks) controleren en mutaties verwerken in de administratie;
- Vaststellingsbesluiten (jaarlijks) controleren en de gevolgen verwerken in de jaarrekening.

Nieuw beleid

Kadernota - Herverdeling Gemeentefonds

Onzekerheid geldt zeker voor de kans die het mogelijke effect van de herverdeling van het gemeentefonds laat zien zoals deze op dit moment vanuit het ministerie van BZK wordt voorgesteld. Daarom wordt geadviseerd deze voor maximaal 50% (in 2023 € 350.000 in 2024 € 700.000 en vanaf 2025 € 725.000) in te zetten. Hoewel de geluiden zeer positief zijn, is het niet zeker. Echter adviseren wij ook niet om nu maximaal om te buigen op beleid

Wat hebben wij er voor gedaan?

Inmiddels weten we veel meer over de herverdeling van het Gemeentefonds en zijn de cijfers definitief bekend. De kans die bij het opstellen van begroting 2022-2025 werd voorzien is omgedraaid naar een nadeel. Hierover is de gemeenteraad via separate advisering geïnformeerd (meicirculaire) en bij de Begroting 2023-2026 is deze kans geëlimineerd en bijgesteld conform de laatste ramingen.

0.8

Taakveld Overige baten en lasten

Portefeuillehouder(s):	W. Mazier
Domein:	Mens & Maatschappij
Taakveldverantwoordelijke:	T.J. Stuart

Inhoud

Dit taakveld heeft een technisch karakter en bevat alle baten en lasten die niet toe te rekenen zijn aan de overige specifieke taakvelden in de gemeentebegroting.

Stelposten zijn reserveringen die in een later stadium worden doorvertaald naar de overige taakvelden, in afwachting van nadere informatie. Taakstellingen zijn nog te concretiseren bezuinigingen, die niet rechtstreeks te koppelen zijn aan één of meerdere taakvelden en om die reden centraal worden geadmistreerd.

Onvoorzien

Voor het opvangen van onvoorziene, onvermijdbare en onuitstelbare lasten, die ten tijde van het opstellen van de begroting nog niet waren voorzien is er een structureel budget beschikbaar. Deze dekking kan alleen worden ingezet op basis van een collegebesluit.

0.9

Taakveld Vennootschapsbelasting

Portefeuillehouder(s):	W. Mazier
Domein:	Mens & Maatschappij
Taakveldverantwoordelijke:	D. Bos

Inhoud

Met ingang van 1 januari 2016 zijn gemeenten belastingplichtig voor wat betreft de vennootschapsbelasting (VpB). De gemeente Harderwijk is vpb-plichtig voor de inkomsten uit reclame en de verwerking van papier, kleding, glas en wit- en bruingoed. Voor dit onderdeel is een bezwaarprocedure ingesteld in verband met elders in het land lopende procedures voor de rechtbank. Tot op heden is de grondexploitatie niet vpb-plichtig omdat er geen sprake is van fiscale winst. Het in 2022 betaalde bedrag betreft een voorlopige aanslag gebaseerd op een schatting. De definitieve aanslag wordt na het indienen van de aangifte in de loop van 2023 opgelegd.

0.10

Taakveld Mutaties reserves

Portefeuillehouder(s):	W. Mazier
Domein:	Mens & Maatschappij
Taakveldverantwoordelijke:	T.J. Stuart

Inhoud

Op dit taakveld worden toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves begroot- en vervolgens geboekt, op basis van genomen raadsbesluiten. Het betreft hier de technische verwerking van de reservemutaties binnen alle andere taakvelden, met uitzondering van taakveld '0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten'.

0.11

Taakveld Resultaat van de rekening van baten en lasten

Portefeuillehouder(s):	W. Mazier
Domein:	Mens & Maatschappij
Taakveldverantwoordelijke:	T.J. Stuart

Inhoud

Op dit taakveld wordt het begrotingsaldo van alle andere taakvelden begroot- en geboekt, inclusief de toevoegingen en onttrekkingen aan reserves. Het betreft hier de technische verwerking van het begrote resultaat over de gehele gemeentebegroting.

TOTAALOVERZICHT PROGRAMMA 0

Resultaat (best.bep.)	Lasten / Baten	Functie	Rekening 2021	Prim. begroting 2022	Totale begroting 2022	Rekening 2022	Resultaat 2022
Totaal Programma's							
PROG0 Bestuur en ondersteuning							
Resultaat bepaling	Baten	TV01 - Bestuur	-182	-294	-294	-1.141	-847
		TV02 - Burgerzaken	-744	-881	-831	-747	84
		TV03 - Beheer overige gebouwen en gronden	-1.586	-24	-946	-928	18
		TV04 - Overhead	-294	-331	-700	-797	-97
		TV05 - Treasury	-437	-467	-467	-668	-201
		TV061 - OZB woningen	-6.528	-6.779	-6.779	-6.775	4
		TV062 - OZB niet-woningen	-4.354	-4.687	-4.687	-4.654	33
		TV063 - Parkeerbelasting	-1.456	-2.142	-2.221	-2.127	93
		TV064 - Belastingen overig	-2.002	-588	-588	-541	46
		TV07 - Alg. uitk. en ov. uitk. gemeentefonds	-85.888	-86.618	-98.295	-99.114	-818
		TV08 - Overige baten en lasten	-2	-18	-18	-212	-195
	Baten - Totaal		-103.470	-102.828	-115.824	-117.704	-1.879
	Lasten	TV01 - Bestuur	2.024	2.360	2.446	2.745	299
		TV02 - Burgerzaken	2.270	2.032	2.537	2.520	-17
		TV03 - Beheer overige gebouwen en gronden	1.229	1.478	1.513	1.717	203
		TV04 - Overhead	15.993	15.774	17.835	17.671	-164
		TV05 - Treasury	1	0	0	0	0
		TV063 - Parkeerbelasting	6	0	0	0	0
		TV064 - Belastingen overig	650	682	682	743	60
		TV07 - Alg. uitk. en ov. uitk. gemeentefonds	0	758	2.660	0	-2.660
		TV08 - Overige baten en lasten	12	-395	241	43	-198
		TV09 - Vennootschapsbelastingen (VpB)	3	0	0	5	5
	Lasten - Totaal		22.188	22.690	27.915	25.444	-2.471
Resultaat bepaling - Totaal			-81.282	-80.138	-87.909	-92.260	-4.351
Resultaat bestemming	Dotatie	TV04 - Overhead	803	0	0	0	0
		TV08 - Overige baten en lasten	2.717	262	5.411	5.316	-95
	Dotatie - Totaal		3.520	262	5.411	5.316	-95
	Onttrekking	TV01 - Bestuur	0	-42	-42	0	42
		TV03 - Beheer overige gebouwen en gronden	-20	-0	-0	-20	-20
		TV04 - Overhead	-121	-119	-366	-343	23
		TV08 - Overige baten en lasten	-7.529	-2.607	-11.248	-8.910	2.338
		TV010 - Mutaties reserves	-114	-74	-74	-74	0
	Onttrekking - Totaal		-7.784	-2.841	-11.731	-9.347	2.384
Resultaat bestemming - Totaal			-4.263	-2.579	-6.320	-4.031	2.289
PROG0 Bestuur en ondersteuning - Totaal			-85.546	-82.717	-94.229	-96.290	-2.062
Totaal Programma's - Totaal			-85.546	-82.717	-94.229	-96.290	-2.062

Financiële analyse jaarrekening 2022 ten opzichte van begroting 2022:

Begroting 2022	-94.229
Jaarrekening 2022	-96.290
Vershil	-2.062

Het resultaat van Programma 0 is als volgt te verklaren:

Onderwerpen	Voordeel	Nadeel	Verwijzing toelichting
Onderhanden werken	-1.901		1
Onderhanden werken neutraal		377	1
Kapitaallasten	-21		
Uren/doorbelastingen	-101		
Corona		61	
TV0.1 Voorziening pensioengelden wethouders	-831		2
TV0.1 Voorziening voormalig personeel (college)		303	3
TV0.1 Extra uitgaven wisseling raad en college		58	4
TV0.3 Molenweg 34-36		93	5
TV0.3 Gebouwenbeheer		76	6
TV0.4 Overhead spuk sport	-147		7
TV0.5 Treasury	-178		8
TV0.63 Parkeerbelasting		93	9
TV0.64 Belastingen overig		54	10
TV0.7 Algemene Uitkering	-1.643		11
TV0.8 Correctie BCF oude jaren	-200		12
TV0.8 Niet ingezet structureel weerstandsvermogen	-162		13
TV0.8 Vrijval claims Algemene Reserve		1.797	14
Diversen		210	
Totaal	-5.184	3.122	-2.062

De verklaring van de afwijking is als volgt:

1. Een totaal overzicht van onderhanden werken wordt gegeven in paragraaf 4.6.
2. Door de hogere rente valt de pensioenvoorziening voordelig uit.
3. De voorziening voor voormalig personeel is door wisseling van de wethouders met ca. 300.000 opgehoogd conform wet- en regelgeving.
4. Verschillende extra uitgaven door de wisseling. Afscheid-, startbijkomsten en verschillende uitgaven voor nieuwe en oude college- en raadsleden.
5. Ten tijde van de aankoop van de locatie Molenweg 34-36 in Hierden is er een inschatting van de verwachte kosten en opbrengsten gemaakt. Omdat de locatie nog niet volledig in exploitatie is, zijn de financiële gevolgen nog onvoldoende inzichtelijk. Zodra de locatie in exploitatie is kunnen de budgetten goed geraamd worden. De verwachting is dat eind Q2 2023 er volledig inzicht is de exploitatie. De overschrijding in 2022 wordt met name verklaard door hoge energielasten.
6. Een deel van de bedrijfsvoeringskosten Meerinzicht worden doorbelast naar de directe taakvelden zoals 0.3 Gebouwenbeheer, door de gestegen loonkosten binnen Meerinzicht voor specifiek deze taakvelden, is er sprake van een hogere doorbelasting naar deze taakvelden.
7. Als gevolg van de wetwijziging in 2019 op de exploitatie van sportaccommodaties, kan minder btw worden teruggevraagd op de overheadkosten (vnl. bijdrage bedrijfsvoering MIZ). Dit nadeel wordt (deels) vergoed door de SPUK-SPORT subsidie die jaarlijks met een voorschot wordt uitbetaald en na de SISA-verantwoording definitief wordt vastgesteld, deze subsidie is niet begroot en leidt tot een incidenteel voordeel
8. In totaal is er meer rente ontvangen op het schatkistbankieren, uitstaande leningen dan begroot als gevolg van de stijgende rente. Tevens hebben we meer dividend ontvangen.
9. Er zijn minder parkeeropbrengsten dan begroot. € 93.000,- is ca. 4% minder.
10. Een deel van de bedrijfsvoeringskosten Meerinzicht worden doorbelast naar de directe taakvelden zoals 0.64 belastingen overig, door de gestegen loonkosten binnen Meerinzicht voor specifiek deze taakvelden, is er sprake van een hogere doorbelasting naar deze taakvelden.
11. Het verschil binnen de algemene uitkering wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de decembercirculaire (waar ook een groot bedrag voor o.a. de energietoeslag in zat). Het moment van beschikbaar komen van deze circulaire maakt dat deze niet meer middels een begrotingswijziging verwerkt kan worden. In betreffende raadsvoorstel is ook aangeven dat de uitkomst van genoemde circulaire bij de jaarrekening betrokken zal worden. Daarnaast is er altijd een klein verschil door het wijzigen van aantallen waarop de algemene uitkering gebaseerd wordt en afrekening oude jaren.
12. Er is een correctie van het BTW compensatiefonds over oude jaren geweest. Dit is een eenmalig voordeel.
13. Er is conform beleid structureel weerstandsvermogen van € 161.400,- opgenomen. Dit is in 2022 niet benut en valt dus vrij.
14. Door lagere onttrekkingen aan de Algemene reserve ontstaat er binnen dit programma een nadeel. Dit komt doordat claims op de reserve (o.a. voor onderhanden werken) niet gerealiseerd zijn. Uitgaven zijn niet gedaan of doorgeschoven. Daar tegenover staan lagere uitgaven op de programma's.

2.1 Programma 1 Veiligheid

A ALGEMEEN

Doelstelling

Wij zetten ons samen met de inwoners in voor een veilig thuis en een veilige en prettige leefomgeving.

We werken er aan om een leefbare en veilige gemeente te blijven. Kernkarakteristiek van onze aanpak is integraal werken. Dat wil zeggen: preventief en repressief, samen met publieke en private partners, op maat van de complexe vraagstukken. Onze bijzondere aandacht heeft de samenwerking met burgers en ondernemers: we willen nog dichter bij de bron komen, onveiligheid zo veel mogelijk vóór zijn door de samenleving meer in positie te brengen. De echte winst, ook in termen van duurzame effecten, is immers te boeken via participatie en - in het verlengde daarvan - veerkracht en weerbaarheid. Dit geldt voor vrijwel elk veiligheidsthema, van brandveiligheid en verkeersveiligheid tot woninginbraak, huiselijk geweld en ondermijning. We zetten nadrukkelijk in op participatie en veerkracht.

Op hoofdpijnen streven we de volgende veiligheidsdoelen na:

- Het waarborgen van een leefbare en veilige gemeente.
- Het aanpakken van ondermijnende criminaliteit samen met de kernpartners (RIEC; Politie, OM, Belastingdienst, Provincie) en het weerbaarder maken van ondernemers, instanties (zoals zorgpartijen, gemeente, makelaardij) en inwoners via voorlichting en deskundigheidsbevordering.
- Bestrijden van criminaliteit (harddrugs en continuering beleid hennepcultuur; high-impact crime; winkeldiefstallen). Ook gedigitaliseerde criminaliteit heeft onze aandacht.
- Samen met alle partners in de strafrecht- en vreemdelingenketen de aanpak van criminele en overlast gevende AZC-ers versnellen/verbeteren.
- Doorontwikkelen en waarborgen van veiligheid op evenementen.
- Binnen het Jeugd domein bijdragen aan de veiligheid van onze jong(eren)-volwassenen én die van de samenleving (Veilige scholen; preventie en handhaving alcohol- en drugsgebruik; voorkomen jeugdoverlast en -criminaliteit; Veilig Thuis; preventie polarisatie).
- Het verder versterken van de aanpak omtrent problematische huishoudens en zorg- en veiligheid casuïstiek. De domeinen zorg en veiligheid intensiveren de samenwerking om meer maatwerk te kunnen leveren en samen naar een passende oplossing te zoeken voor de problematiek die speelt op dit snijvlak.
- Toezicht en handhavingprogramma voortzetten en verder versterken in de samenwerking politie en BOA's.
- Realisatie van fysieke veiligheid door samenwerking en preparatie op het gebied van crisisbeheersing. Inzetten op betere bewustwording brandrisico's bij bevolking en preventie en weerbaarheid versterken (Dashboard Risicobeheersing, VNOG).
- Het inrichten van een veilige natuurlijke omgeving voor beheersbare natuurbranden met de Gebiedsgerichte aanpak natuurbrandbeheersing.
- Het op sterkte brengen van het duikteam van brandweerpost Harderwijk.

Inhoud

Het programma omvat activiteiten die gericht zijn op integrale veiligheid, het waarborgen van veiligheid, het voeren van regie op evenementen(beleid), het voorkomen van rampen, en de voorbereiding hierop en daarnaast de coördinatie bij crisisbeheersing.

Ontwikkelingen

Afgelopen periode is het Integraal Veiligheidsplan (IVP) 2020-2024 ontwikkeld. Dit integrale plan wordt opgesteld voor de gemeenten Harderwijk, Ermelo en Putten en komt tot stand in nauwe samenwerking met onder meer het Politieteam Veluwe West, het Openbaar Ministerie en andere partijen. In het IVP worden bovenlokale thema's en lokale prioriteiten onderscheiden. De bovenlokale thema's gelden voor alle gemeenten in Oost Nederland, dus deze thema's zijn dus voor Ermelo, Harderwijk en Putten gelijk.

Vanaf 2020 gelden de navolgende prioriteiten:

Bovenlokaal (E-H-P samen):

- Kwetsbare personen, w.o. met verward gedrag die de openbare orde en/of de veiligheid bedreigen.
- Aanpak van ondermijning: uitvoeren van het plan van aanpak o.b.v. het RIEC-ondermijningsbeeld.
- Informatievoorziening, het verder ontwikkelen van informatiegestuurd werken voor een betere regievoering op het veiligheidsterrein.

- Aanpak cybercrime/ gedigitaliseerde criminaliteit en de bewustwording omtrent dit thema.
- Veilige en vitale vakantieparken met speciale aandacht voor ondermijnende criminaliteit, illegale bewoning, overlast in relatie tot drank en/ of drugs en brandveiligheid.

Lokale prioriteiten:

- Jeugd en Veiligheid als overkoepelend thema: daarbinnen de Veilige School; toewerken naar een lokaal convenant; preventie polarisatie; preventie en aanpak jeugdoverlast en –criminaliteit; aandacht voor Huiselijk geweld/kindermishandeling; preventie en handhaving alcohol en drugs.
- Actieve veiligheidszorg in en rond het AZC. De integrale aanpak zoals die zich in afgelopen jaren heeft gevormd, is effectief gebleken en zetten we voort.
- Veilig thuis: We blijven met prioriteit werken aan het bespreekbaar maken en het terugdringen van huiselijk geweld – elk geval is er één te veel.
- Verkeersveiligheid: Continueren van de integrale inzet op verkeersveiligheid en daarmee de subjectieve en objectieve verkeersveiligheid verder verbeteren.

Ontwikkelthema's

Er zijn onderwerpen die vragen om doorontwikkeling. Zo is het m.b.t. evenement veiligheid onze ambitie om een goede balans te vinden in proceduresnelheid, verantwoordelijkheidstoedeling en risicobeheersing.

Bestaand beleid

Er zijn diverse veiligheidsthema's die beleidsmatig aandacht hebben - vanuit het vorige IVP of doorlopend beleid en/of bevoegdheid burgemeester – en worden voortgezet.

(Capaciteits) Aandacht en intensiteit verschilt:

- Aanpak vermogenscriminaliteit
- Veilig winkelgebied en bedrijventerreinen
- Veilig uitgaan
- Verkeersveiligheid
- Brandveiligheid
- Externe veiligheid
- Crisisbeheersing en bevolkingszorg
- Radicalisering en polarisatie
- Ambtelijke en bestuurlijke integriteit
- Veilige publieke taak
- Uitvoeren cameratoezicht o.b.v. OOV
- Aanpak jeugdoverlast
- Adres- en identiteitsfraude (taakveld Burgerzaken)

Verbonden partijen

Kernpartners van de gemeente zijn politie, Openbaar Ministerie en Veiligheidsregio. Maar ook de Veiligheidskamer (van het Zorg- en Veiligheidshuis), RIEC Oost-Nederland, zorg- en welzijnsinstellingen, de omgevingsdienst, onderwijsinstellingen, woningcorporaties. En natuurlijk de maatschappelijke partijen, in het bijzonder burgers en ondernemers: zij zijn keyplayers in dit beleid want kunnen veiligheid de noodzakelijke maatschappelijke borging geven.

Beleidskaders

De basis vormen beleidsstukken als het meerjarig Integraal Veiligheidsplan (IVP), de Algemeen plaatselijke verordening (Apv), het Damoclesbeleid, het Bibobbeleid, de Nota Integraal Toezicht en Handhaving en het Uitvoeringsprogramma Integraal Toezicht.

B TAAKVELDEN

1.1 Taakveld Crisisbeheersing en brandweer

Portefeuillehouder(s):	H.J. van Schaik
Domein:	Bestuur en Organisatie
Taakveldverantwoordelijke:	L. Groen

Wat wilden we bereiken?

Dit product bevat de gehele basisbrandweezorg en alle activiteiten gericht op het bestrijden van (grootschalige) calamiteiten en rampen onder andere vanuit de brandweerkazernes van Harderwijk en Hierden en de gemeentelijke activiteiten op dit gebied.

Het product Brandweer en Rampenbestrijding is op basis van de Wet op de Veiligheidsregio's grotendeels belegd bij de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland (VNOG). De gemeente Harderwijk en de VNOG werken, vanuit een gemeenschappelijke regeling, samen aan een veilige en beschermde leefomgeving in Harderwijk en Hierden. In 2020 is met de toekomstvisie de koers voor de toekomst bepaald. De VNOG werkt vanuit een aantal programma's:

1. Risico- en crisisbeheersing; risicogericht adviseren, informatie gestuurd werken, vergroten van het zelf organiserend vermogen en doorontwikkeling van risicobeheersing en daarnaast voorbereiden op crisissituaties;
2. Brandweezorg;
3. Brandweeerondersteuning; trainen van vakbekwaamheid, materieel en logistiek, regionaal brandmeldsysteem;
4. GHOR; geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen, bevordering van zelfredzaamheid en burgerparticipatie;
5. Meldkamer Oost-Nederland; ontvangen en begeleiden van meldingen.

De gemeente zelf voert ook diverse activiteiten uit op het gebied van crisisbeheersing en heeft hierin een essentiële rol. Er wordt ingezet op een goed geprepareerde crisisorganisatie met bewaarde functionarissen. Dit voor een effectieve uitvoering van de zogenaamde bevolkingszorgtaken, maar ook het vervullen van de gemeentelijke rol en bestuurlijke bevoegdheden bij (grootschalige) verstoring van de openbare orde en veiligheid. Dit wordt lokaal en in intensieve samenwerking met andere gemeenten, veiligheidsregio en andere partners georganiseerd.

Wat zouden we daarvoor doen?

Regulier

In dit taakveld zijn de lasten en baten opgenomen die verband houden met de wettelijke taken op het gebied van brandweezorg, rampenbestrijding, crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening. De uitvoering hiervan is grotendeels belegd bij de Veiligheidsregio Noord en Oost-Gelderland (VNOG), die jaarlijks een bijdrage van de deelnemende gemeenten ontvangt.

Het AB van de VNOG heeft de volgende Strategische agenda door middel van de Toekomstvisie vastgesteld voor 2022-2025. Bij het uitvoeren van de taken en het inrichten van de organisatie hanteert de VNOG de leidende principes, die in het kader van de Toekomstvisie zijn geformuleerd:

- Zelf- en samenredzaamheid & preventie (o.a. impuls op risicocommunicatie, risicoanalyse);
- Compacte en slagvaardige posten met goed getrainde medewerkers (mutaties in voertuigenbestand, impuls op vakbekwaamheid);
- Versterkte informatiepositie (impuls op informatievoorziening, business intelligence);
- Een goede transitie naar de Omgevingswet (o.a. bijscholing);
- Innovatie;
- Efficiëncyslagen en besparingen (o.a. automatisering bepaalde administratieve processen, doorvoeren overige besparingen);
- Cultuuromslag en ontwikkeling personeel (o.a. versterking leiderschap, vakvolwassen medewerkers, strategische personeelsplanning, duurzame inzetbaarheid);
- Een gezonde financiële basis en betrokken medewerkers, zodat er een solide veiligheidsregio is voor de lange termijn.

Binnen de gemeentelijke organisatie zetten we ons in voor een goed geprepareerde crisisorganisatie. Hiermee bereiden we ons voor op de gemeentelijke en bestuurlijke taken op gebied van crisisbeheersing en de wettelijke bevolkingszorgtaken: crisiscommunicatie, opvang en verzorging, nazorg en registreren van slachtoffers en schade.

We prepareren ons op een effectieve bestrijding van rampen en crisis door:

- Het opleiden en trainen van gemeentelijke medewerkers en bestuurders voor een rol in de bevolkingszorg en/ of crisisbeheersing.
- Het in stand houden van diverse faciliteiten zoals het crisiscentrum, noodcommunicatie en middelen voor inzet in het veld.
- Het leveren van input op het regionaal risicoprofiel, beleidsplan en crisisplan en het actueel houden van diverse lokale plannen en protocollen.
- Dit alles in intensieve samenwerking met gemeenten, veiligheidsregio en diverse andere partners onder regie van de Adviseur Crisisbeheersing.

Specifiek

Voor het vergroten van de veiligheid en te komen tot een nog effectievere bestrijding van incidenten zetten we ons in samenwerking met de VNOG in op de volgende projecten:

- Project risicobewust Harderwijk;
- Project natuurbrandbestrijding;
- Project waterongevallen en duiken.
- Project kwaliteitscriteria en expertteams bevolkingszorg.

Wat hebben wij er voor gedaan?

De bovengenoemde reguliere en specifieke activiteiten zijn opgepakt en worden uitgevoerd. Hieronder een korte update van de specifieke taken.

Project risicobewust

Het project Risicobewust Harderwijk is in 2022 afgerond. Het project wordt nu uitgerold over de andere gemeenten binnen de Veiligheidsregio.

Gebiedsgerichte aanpak natuurbrandbestrijding

Verder zal er een gebiedsgerichte aanpak natuurbrandbestrijding worden gemaakt en uitgevoerd. Deze aanpak heeft als doel de kans op onbeheersbare natuurbranden en de effecten ervan op termijn te verkleinen. De aanpak is opgezet en in 2023 loopt de uitvoering van dit project verder door. De opzet van het project is gewijzigd in een Gelderland-brede tweesporenaanpak. De risico's voor de Gelderse natuurgebieden zijn grotendeels geïnventariseerd en in een dashboard inzichtelijk gemaakt.

Voor Harderwijk zijn/worden er al gerichte natuurbrandpreventie adviezen gemaakt voor een aantal concrete locaties.

Project waterongevallen en duiken

De werving en het opleiden van nieuwe duikers voor het duikteam loopt voorspoedig. Er zijn nu twaalf duikers. Om altijd in dienst te kunnen zijn, zijn nog wel een aantal duikers nodig. De burgemeester is in 2022 toegetreden tot het SAMIJ (Samenwerkingsregeling incidentbestrijding IJsselmeergebied) bestuur.

Crisisbeheersing

Regionaal zetten we in op het professionaliseren van de crisisbeheersingsorganisatie. In samenwerking met 22 gemeenten en de Veiligheidsregio hebben we ingezet op een efficiënte bevolkingszorgorganisatie. Ook in 2023 zetten we dit voort.

Het project expertteams en kwaliteitscriteria is voortgezet. Op dit moment wordt de tweede fase uitgevoerd. In 2022 heeft de VNOG ook samen met de gemeenten gezorgd voor de opvang van de vluchtelingen vanuit Oekraïne. De VNOG heeft hierbij een coördinerende rol.

1.2

Taakveld Openbare orde en veiligheid

Portefeuillehouder(s):	H.J. van Schaik
Domein:	Bestuur en Organisatie
Taakveldverantwoordelijke:	B. Hup (waarneming)

Wat wilden we bereiken?

- Bewaren van de Openbare Orde en Veiligheid in de gemeente;
- Tegengaan van criminaliteit en overlast;
- Regie voeren op de lokale integrale veiligheid.

Wat zouden we daarvoor doen?

Het taakveld openbare orde en veiligheid is veelomvattend. Wat we doen binnen dit taakveld is met name afhankelijk van wat er speelt in onze gemeente en van externe ontwikkelingen (intergemeentelijk, regionaal, landelijk en internationaal).

De onderstaande lijst aan reguliere werkzaamheden is dan ook zeker niet compleet maar geeft enkel een indruk van dit beleidsterrein:

- Inzet op een groot aantal ad-hoc casussen en incidenten van diverse aard;
- Het voeren van diverse overleggen op zowel bestuurlijk als ambtelijk niveau met veiligheidspartners zoals politie, openbaar ministerie, gemeenten en velen andere partners om te komen tot een effectieve aanpak van openbare orde en veiligheid;
- Vierjaarlijkse uitvoering van de Integrale Veiligheidsmonitor. Via deze landelijk gestandaardiseerde enquête wordt de bevolking geënquêteerd op het gebied van veiligheid en leefbaarheid. Dit geeft ons inzicht in de subjectieve beleving van veiligheid en leefbaarheid in onze gemeente;
- Het opstellen van een vierjaarlijks Integraal Veiligheidsplan in samenwerking met de gemeenten Ermelo en Putten;
- Nazorg ex-gedetineerden, aanpak veelplegers en het regisseren van complexe probleemcasussen waarbij veiligheid een factor is. Een en ander in nauwe samenwerking met de Veiligheidskamer Noordwest Veluwe;
- Aanpak van ondermijnende criminaliteit en deelname aan het RIEC Oost Nederland, dat ondersteunend is bij Bibob-dossiers en ondermijningscasuïstiek. E.e.a. ter voorkoming dat in de gemeente criminele organisaties of activiteiten worden gefaciliteerd;
- Inzet van en ondersteuning bij de inzet van diverse bevoegdheden ter bescherming van de openbare orde en veiligheid;
- In samenwerking met diverse partners het aanpakken van vormen van overlast;
- Inzet op veilige winkelgebieden, uitgaansgebieden en bedrijventerreinen;
- Het uitvoeren van cameratoezicht in relatie tot openbare orde en veiligheid;

Wat hebben wij er voor gedaan?

Algemeen

Het terrein van Openbare Orde en Veiligheid is altijd in beweging en vraagt steeds weer om passende antwoorden. Bijvoorbeeld vanwege de opschaling van uitvoeringspartners, nieuwe bevoegdheden en instrumenten of nieuwe samenwerkingen.

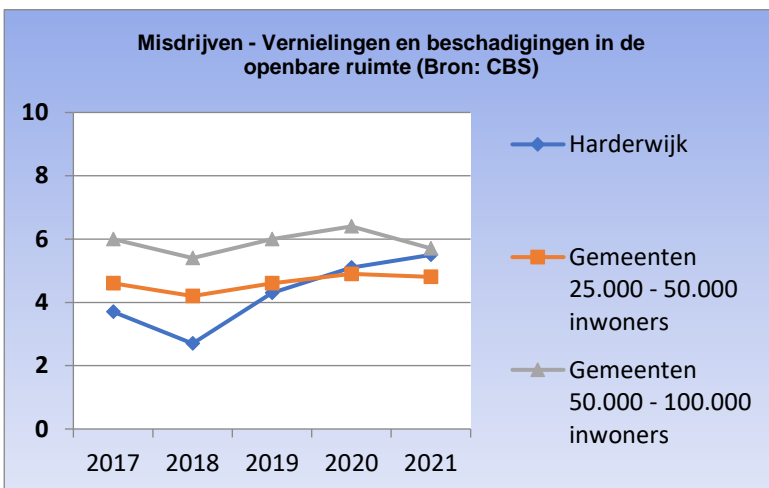
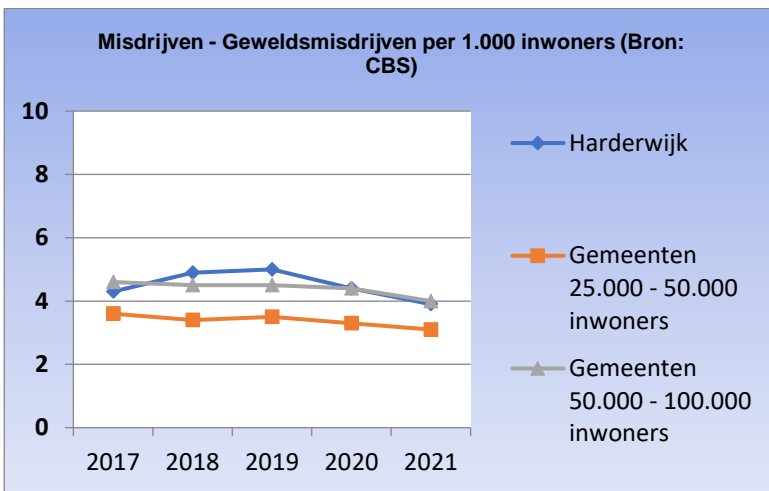
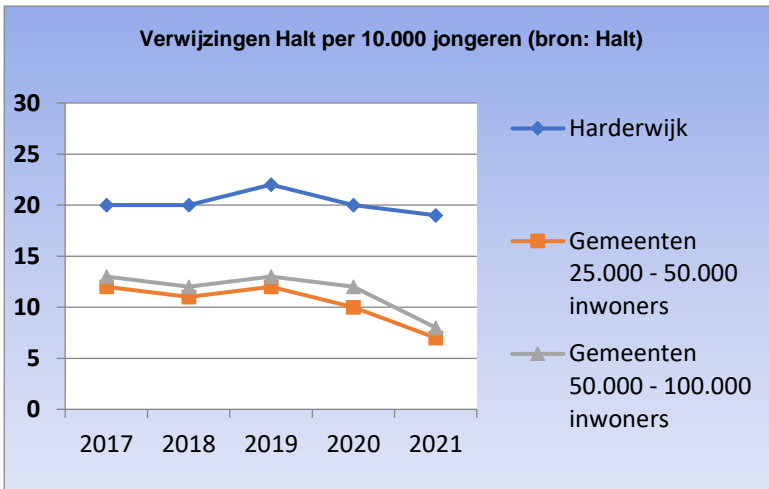
Een beleidsterrein in beweging vraagt naast continuïteit, om flexibiliteit en doorontwikkeling van het team veiligheid (B&O). In 2022 is er een teamleider aangetrokken. Ook is er een casusregisseur ondermijning aangesteld (samen met Ermelo en Putten). En er is geïnvesteerd in de samenwerking tussen de driehoeksgemeenten Ermelo, Harderwijk en Putten én Zeewolde. Vooral op onderdeel van Jeugd en Veiligheid en Aanpak ondermijning.

In 2022 is er verder nog voortgang geboekt op onderdelen als:

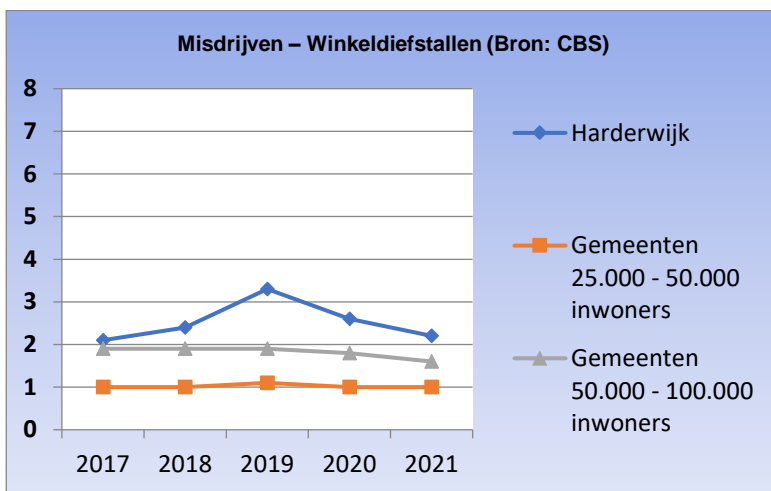
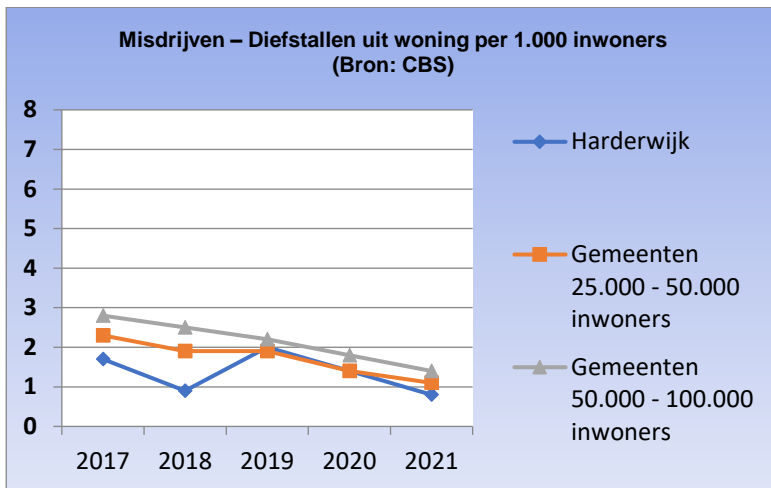
- Nota Veiligheidszorg AZC: Deze nota is door het Genootschap van burgemeesters gedeeld met de andere gemeenten in Nederland;
- Jeugd en Veiligheid: Met de scholen voor VO en MBO in de vier gemeenten is gesproken over het belang van samenwerking en de toegevoegde waarde van een gezamenlijk convenant School en Veiligheid. Begin 2023 krijgt dit zijn vervolg;
- Plan van aanpak ondermijning en plan van aanpak Mensenhandel zijn opgesteld en hierop wordt ook ingezet

Los hiervan wordt iedere dag ingezet op veiligheid gerelateerde casuïstiek. Diverse adviseurs staan het bestuur bij en hebben nauwe contacten met inwoners en partners.

Verplichte beleidsindicatoren

Facultatieve beleidsindicatoren

Aangiften woninginbraak (Bron: Politieteam Veluwe West)

Gemiddeld 2012-2016	2017	2018	2019	2020	2021	Gemiddeld 2017-2021
144,5	79	42	91	70	43	65

Opgelegde tijdelijke huisverboden (Bron: Gemeente Harderwijk)

2017	2018	2019	2020	2021
5	3	8	6	3

Diverse indicatoren in relatie tot veiligheid (Bron: Politieteam Veluwe West)

Feiten	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Totaal misdrijven	1944	1576	1425	1861	2029	1769
Geweld	165	167	177	175	173	157
Diefstal uit/af van motorvoertuigen	166	165	80	72	79	65
Diefstal brom-, snor-, fietsen	277	129	90	182	111	142
Vernieling c.q. zaakbeschadiging	189	141	94	159	176	162
Totaal registraties overlast	1108	1101	863	1007	1140	1386
Jeugdoverlast	352	335	165	215	405	538
Drugoverlast	85	81	108	116	182	161
Verkeersongevallen	511	432	419	464	455	430

TOTAALOVERZICHT PROGRAMMA 1

Resultaat (best.bep.)	Lasten / Baten	Functie	Rekening 2021	Prim. begroting 2022	Totale begroting 2022	Rekening 2022	Resultaat 2022
Totaal Programma's							
PROG1 Veiligheid							
Resultaat bepaling	Baten	TV12 - Openbare orde en veiligheid	-20	-53	-213	-119	94
	Baten - Totaal		-20	-53	-213	-119	94
	Lasten	TV11 - Crisisbeheersing en brandweer	3.056	3.046	3.046	3.028	-18
		TV12 - Openbare orde en veiligheid	1.420	1.465	1.671	1.508	-163
	Lasten - Totaal		4.476	4.512	4.717	4.536	-181
Resultaat bepaling - Totaal			4.456	4.459	4.504	4.417	-87
PROG1 Veiligheid - Totaal			4.456	4.459	4.504	4.417	-87
Totaal Programma's - Totaal			4.456	4.459	4.504	4.417	-87

Financiële analyse jaarrekening 2022 ten opzichte van begroting 2022:

Begroting 2022	4.504
Jaarrekening 2022	4.417
Verschil	-87

Het resultaat van Programma 1 is als volgt te verklaren:

Onderwerpen	Voordeel	Nadeel	Verwijzing toelichting
TV1.2 Kwaliteitsmonitor Veilig Uitgaan	-32		1
TV1.2 Integraal Veiligheidsplan	-26		2
TV1.2 Dierenwelzijn	-31		3
Diversen		2	
Totaal	-89	2	-87

De verklaring van de afwijking is als volgt:

1. Na twee Coronajaren startte de horeca begin 2022 weer op en duurde het even voordat de samenwerking rond Veilig Uitgaan tussen ondernemers, politie, bewoners en gemeente weer werd opgestart en de bestaande afspraken tot uitvoer kwamen. Daardoor zijn er minder kosten gemaakt dan begroot.
2. Het budget integraal veiligheidsplan is tussentijds verhoogd omdat er een extern bureau ingeschakeld zou worden voor bepaalde werkzaamheden die bleven liggen tijdens de langdurige uitval van een medewerker. Echter is de medewerker en de organisatie toch in de gelegenheid geweest om het zelf op te pakken waardoor er minder kosten gemaakt hoefde te worden.
3. Onder dierenwelzijn vallen o.a. de Ark en de dierenambulance. Voor de Ark is er een incidentele meevaller omdat het begrote bedrag 2022 hoger was dan op basis van de overeenkomst betaald diende te worden. Ingaande 2023 zijn er nieuwe afspraken gemaakt inhoudende een hogere bijdrage en een indexatie als gevolg van de sterk gestegen prijzen.

2.2 Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat

A ALGEMEEN

Doelstelling

De gemeente Harderwijk is een bereikbare stad. Wij werken aan het verbeteren van de bereikbaarheid van Harderwijk en Hierden vanaf de A28/N302 en de eigen gemeentelijke infrastructuur (waaronder de ontsluiting van bedrijventerrein Lorentz). Naast een bereikbare stad is de gemeente Harderwijk ook een verkeersveilige stad. Op basis van meerdere jaren is sprake van een afname van het aantal slachtofferongevallen in de gemeente Harderwijk. Deze trend willen wij doorzetten door aanpak van de verkeersonveilige situaties.

Het parkeren van de voertuigen van bewoners en bezoekers in de binnenstad maakt onderdeel uit van onze dienstverlening. Dienstverlening in de vorm van eenduidige parkeerregulering en de verdere invoering van het digitaal parkeren.

Inhoud

Het programma omvat activiteiten gericht op het beheer en onderhoud van (water-) wegen, straten, bermen, pleinen, bruggen openbare verlichting en gladheidsbestrijding. Daarnaast het opstellen/ vernieuwen van beleid en het treffen van verkeersmaatregelen ten behoeve van de verkeersafwikkeling, de verkeerscirculatie en de verkeersveiligheid.

Ontwikkelingen

De groei van de landelijke en regionale economie heeft effect op de groei van de mobiliteit. De verwachting is dat de verkeersintensiteit op de A28 (ondanks Covid-19) de komende jaren verder toeneemt. Voor het blijvend bereikbaar houden van de gemeente Harderwijk wordt in regionaal verband uitvoering gegeven aan strategisch thema Bereikbaarheid/A28. Ook nemen de intensiteiten op de provinciale weg toe (N302 en N303). Dat heeft deels te maken met de (autonome) groei maar ook door grootschalige ontwikkelingen zoals op en rond het bedrijventerrein Lorentz. Hiervoor is een grootschalig onderzoek met de provincie opgestart om gezamenlijk de mogelijkheden voor een verbeterde doorstroming en verkeersveiligheid te onderzoeken in relatie tot het bedrijventerrein en de omliggende ontwikkelingen die zich de komende jaren voordoen.

Naast de voorbereiding van infrastructurele maatregelen wordt regionaal ook volop ingezet op minder woon-werk verkeer met de auto, verkeersveiligheid, werkgeversbenadering, fietscampagnes, aanleg snelle fietsroutes, sneller en frequenter openbaar vervoer naar omliggende steden als Amersfoort, Lelystad en Zwolle. Via de OV- en Spoorafdeling Oost is de ambitie voor een verbeterd spoorproduct voor de gemeente Harderwijk op de landelijke agenda gezet, resulterend in de opname van de gemeente Harderwijk in het Toekomstbeeld OV 2040.

Het huidige Gemeentelijk Verkeer- en Vervoerplan (GVVP) stamt uit 2010. De achterliggende jaren zijn specifieke onderdelen uit het GVVP uitgediept en al geüpdatet, zoals het Integraal Fietsbeleid (2019) en het Verkeersveiligheidsplan (2016 en 2021). In 2022 wordt gestart met een update van de resterende onderdelen in het GVVP (zoals wegenstructuur, wegencategorisering, openbaar vervoer en bereikbaarheid).

Het huidige parkeerbeleid staat omschreven in het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan 2010 – 2015 en de herziening parkeernota binnenstad en Waterfront 2016. Gelet op alle nieuwe mobiliteitsontwikkeling-en, de steeds toenemende woningbehoefte en de sterke relatie hiervan op het parkeervraagstuk willen we hier sturing op houden en faciliteren waar dat kan. Denk hierbij onder andere aan de projecten Waterfront (fase 3) en Nieuw Weiburg. Aan de hand van dit gedachtegoed is een uiteindelijke aanpassing van de nota parkeernormen een logische vervolgstap en wordt ook de parkeerverordening uit 1998 herzien.

Een ontwikkeling binnen de mobiliteit is de transitie van de fossiele brandstof voor voertuigen naar duurzame energie. De vraag naar elektrische laadpunten op parkeerplaatsen en in woonstraten neemt de komende jaren toe. De ambitie van de gemeente Harderwijk op het gebied van laadinfrastructuur voor de komende jaren is uitgewerkt in 2019. Na vaststelling is gestart met het uitrollen van extra laadpunten op de parkeerterreinen rondom de binnenstad. Bij de aanleg van nieuwe parkeerlocaties wordt rekening gehouden met de verder toegenomen vraag naar laadinfrastructuur. Verder wordt in het kader van duurzaamheid samen met ondernemers uit de binnenstad uitvoering gegeven aan een verdere verkenning van duurzame stadslogistiek in het kernwinkelgebied.

De nieuwe havens zijn een succes, gasten weten de havens steeds beter te vinden. Ook de vraag naar locatie voor watersportactiviteiten neemt toe. In de plannen is m.u.v. de hervestiging van de kleine watersport geen rekening gehouden met vestigingsmogelijkheden voor watersportbedrijven en -verenigingen. In 2020 zijn wij

gestart met een locatieonderzoek om na te gaan of en waar wij watersportbedrijven en –verenigingen kunnen faciliteren.

Met STOMP wordt in het ontwerpproces prioriteit gegeven aan duurzame mobiliteitsvormen. Hierdoor komen de duurzame mobiliteitsvormen meer centraal in het ontwerpproces te staan en worden vaker keuzes gemaakt in het belang van deze duurzame vormen.

Het STOMP-principe staat (op volgorde van prioriteit) voor Stappen, Trappen, Openbaar Vervoer, Mobility as a Service (MaaS) en Privéauto. De mens staat hierbij centraal. Door functiemenging en compactheid waar mogelijk toe te passen ontstaan beloopbare gebieden (S). Samen met fietsen (T) hebben dit soort verplaatsingen op wat kortere afstanden de voorkeur, omdat het gezonde en schone verplaatsingen betreffen. Voor langere afstanden bieden fiets en openbaar vervoer uitkomst als schone en ruimte-efficiënte modaliteiten. MaaS kan dit gebruik vergemakkelijken en verder stimuleren. De privéauto geldt als sluitstuk. Dat wil overigens niet zeggen dat er geen plek mag zijn voor auto's.

Verbonden partijen

N.v.t.

Beleidskaders

- Parkeerverordening (1998)
- Integraal Fietsbeleid (2019).
- Verkeersveiligheidsplan (2016) met update uitvoeringsprogramma (2020).
- Gemeentelijk Verkeer- en Vervoerplan (2010).
- Parkeernota (2016).
- Parkeernormennota (2013) met annex.

B TAAKVELDEN

2.1	Taakveld Verkeer en vervoer
-----	-----------------------------

Portefeuillehouder(s):	W. Mazier
Domein:	Stadsbedrijf
Taakveldverantwoordelijke	D. Gielen

<p>Wat wilden we bereiken?</p> <p>Het stimuleren van educatie en bewustwording op verkeersveiligheid gebied alsmede het nemen van maatregelen ter bevordering van de verkeersveiligheid. Het goed bereikbaar houden van de gemeente Harderwijk of waar mogelijk te verbeteren.</p> <p>Het verkeers- en vervoersbeleid van de gemeente is vastgelegd in het verkeersstructuurplan en het verkeersveiligheidsplan. Het belangrijkste doel is het verbeteren van de verkeersveiligheid in algemene zin, zowel subjectief als objectief en het terugdringen van het aantal ongevallen. De gemeente promoot het fietsgebruik en verbetert de fietsvoorzieningen daar waar mogelijk. De gemeente Harderwijk stimuleert het gebruik van openbaar vervoer. Uitgangspunt is het huidige niveau minimaal in stand te houden en waar mogelijk met maatwerk nog verbeteringen door te voeren. Bij maatwerk kan onder andere gedacht worden aan een verbeterde, snellere en frequente treinverbinding met de Randstad. Daarnaast vervult het fiets-/voetveer tussen Strand Horst en Zeewolde een zeer belangrijke functie voor met name vele duizenden scholieren. De gemeente Harderwijk hecht er waarde aan om deze voorziening in stand te houden en waar mogelijk nog te verbeteren.</p> <p>Tot dit taakveld worden ook de baten en lasten van de volgende onderwerpen opgenomen:</p> <p>Weginfrastructuur verhardingen (inspectie, dagelijks en groot onderhoud van wegen)</p> <ul style="list-style-type: none">
- Civiele kunstwerken wegen (inspectie en beheer van bruggen, tunnels, keermuren langs rijbanen en paden)
- Openbare verlichting (inspectie, onderhoud en vervanging, elektriciteit, lichtmastreclames)
- Reiniging wegen (machinaal en handmatig reinigen van zwerfvuil en onkruid)
- Gladheidbestrijding (preventief/ curatief strooien, machinaal- en handmatig sneeuwschuiven)
- Verkeerstekens en wegmeubilair (onderhouden van verkeersregelininstallaties, verkeersborden, verkeerstekens en markeringen op het wegdek, bewegwijzering, straatnaamborden, fietsenrekken, zitbanken en dergelijke)
- Advies en onderzoek verkeer (verkeersplannen en -besluiten, tellingen, afhandeling bewoners reacties en dergelijke)
--

Wat zouden we daarvoor doen?

Regulier

- Uitvoering geven aan het verkeersveiligheidsplan waaronder:
  - aanpak en analyse van verkeersonveilige situaties op basis van prioritering;
- Aanleg van verkeersveiligheid bevorderende maatregelen;
- Het bevorderen, stimuleren en ondersteunen van activiteiten van Veilig Verkeer Nederland, waaronder gedragsbeïnvloeding, voorlichting, educatie en communicatie;
- Het verbeteren van de regionale samenwerking op het gebied van verkeersveiligheid door middel van samenwerking in ROVG/ROVO verband;
- Het bevorderen van langzaam verkeer, het verwijderen van onnodige obstakels;
- Het verlenen van subsidie ter in stand houding van de veerpont Horst –Zeewolde.
- Er is sprake van planmatig jaarlijks onderhoud, meerjarig onderhoud (vervanging van op basis van technische en economische levensduur), curatief onderhoud (herstellen van schade) en van meer projectmatige werkzaamheden (grootschalige vervanging, renovatie en reconstructie);
- Wegverhardingen onderhouden, die zijn opgenomen in de planning die in het rationeel wegbeheer programma GISIB gegeneerd en weergegeven in de meerjarenplanningtekening van het Domein Stadsbedrijf. Daarnaast 1/3 deel van het wegverhardingen areaal inspecteren conform de CROW normen;
- Vervangen van uitgevallen lampen door gericht gemelde storingen op te lossen en door 4 keer per jaar controle te rijden en het remplaceren en schoonmaken van 1/3 van de armaturen voor de openbare verlichting;
- Civiele kunstwerken worden preventief en correctief onderhouden en zijn opgenomen in de planning die in wordt gegeneerde uit het kunstwerken beheersysteem IASSET. Daarnaast 1/3 van het areaal inspecteren om onderhoudsstatus te monitoren.

Specifiek

Kadernota

1. Regionaal mobiliteitsfonds

In 2018 is de regionale Bereikbaarheidsagenda vastgesteld en de samenwerkende gemeenten op de Noord-Veluwe hebben in 2019 besloten een regionaal mobiliteitsfonds op te richten. Voor de vulling van dit mobiliteitsfonds draagt elke deelnemende gemeente €1,- per inwoner in 2021 bij en vanaf 2022 €2, -- per jaar. Dit bedrag kan jaarlijks worden bijgesteld afhankelijk van ambities.

Met het mobiliteitsfonds kunnen de samenwerkende gemeenten investeren in een betere regionale bereikbaarheid via weg (A28 en provinciale wegen), spoor (Amersfoort-Zwolle) en fiets (snelle fietsroutes). Onze partners (o.a. provincie en NS) zien onze ambities op gebied van mobiliteit en bereikbaarheid en dat zal de kans op succes (middels subsidies) vergroten. Op basis van het inwoneraantal maal € 2 bedraagt de totale bijdrage afgerond € 100.000.

2. Uitvoering verkeersveiligheidsplan

In 2020 is het nieuwe Verkeersveiligheidsplan-uitvoeringsprogramma 2021-2025 vastgesteld, als vervolg op het uitvoeringsprogramma 2016-2020. De projecten met de hoogste prioriteit zijn als eerste uitgevoerd in 2021. In de daaropvolgende jaren moet dit, in overleg met het Verkeersplatform, een vervolg krijgen met uitvoering van de (dynamische) prioriteitenlijst met speciale aandacht voor de veiligheid van kwetsbare verkeersdeelnemers. Doel is op deze manier de dalende trend qua (letsel)ongevallen in de gemeente Harderwijk extra te stimuleren. Het Ministerie van I&W heeft het Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030 (SPV 2030) vastgesteld. Ambities en doelstellingen om de verkeersveiligheid te verbeteren worden flink aangescherpt. Dit betekent ook voor de gemeenten een extra inzet op verkeersveiligheid.

De incidentele last bedraagt voor de komende 4 jaar € 175.000 per jaar voor 2022 tot en met 2025.

3. Vervangen verkeersregelininstallaties

De kruisingen van de N303 (Oranjelaan) met de A28-afrit zuid, A28-afrit noord en het Engelserf worden geregeld middels verkeerslichten. Het gaat om drie afzonderlijke kruisingen met elk één VRI, die onderling aan elkaar gekoppeld zijn. De drie VRI's zijn echter verouderd. De maximale levensduur is inmiddels overschreden. Daarom moeten de drie VRI's spoedig vervangen worden. Eén van de drie kruisingen (inclusief VRI) is in gemeentelijk eigendom. De andere twee VRI's zijn provinciaal. De provincie beheert echter alle drie de VRI's, omdat de drie VRI's aan elkaar gekoppeld zijn. De provincie gaat de provinciale VRI's in 2022 vervangen door nieuwe installaties. Daarbij willen ze de gemeentelijke kruising inclusief de VRI direct meenemen. Dat moet ook wel, want deze VRI kan alleen functioneren als de drie VRI's gelijktijdig vervangen worden. Bij het vernieuwen van de VRI worden een aantal optimalisaties doorgevoerd, zodat de nieuwe VRI's voldoende toekomstbestendig zijn. Omdat één VRI gemeentelijk is, is een bijdrage van de gemeente nodig. De totale kosten voor

vervanging van de VRI's bedragen € 565.230,--. Hiervan nemen Provincie Gelderland en Rijkswaterstaat een groot deel voor hun rekening. Van de gemeente wordt voor de vervanging van de gemeentelijke VRI een bijdrage verwacht van € 199.186,35.
De jaarlijkse kapitaallast bedraagt € 13.333.

4. Onderzoek afwaarderen centrumroute

Verkeerskundig onderzoek naar het afwaarderen van de centrumroute Burgemeester De Meesterstraat – Scheepssingel – Bleek – Vitringasingel / Selhorstweg. In maart 2021 heeft het college besloten te gaan onderzoeken hoe door doorgaand verkeer op de centrumroute terug te dringen de leefbaarheid in het centrum van Harderwijk verder vergroot kan worden. In gesprekken met bewoners is dit door de wethouder als toezegging bekrachtigd.

Het onderzoek zal uitgevoerd worden door een extern adviesbureau. Onderdeel is onder andere:

- het inzichtelijk maken hoeveel doorgaand verkeer er op de centrumroute rijdt;
- het adviseren hoe het aandeel doorgaand verkeer door de binnenstad teruggedrongen kan worden;
- het adviseren hoe we de Burgemeester De Meesterstraat goed als 30-kilometerweg kunnen inrichten.

Dit alles met als doel het opleveren van een pakket aan maatregelen die bijdragen aan de verbetering van de leefbaarheid in en rondom de binnenstad.

De eenmalige kosten van het onderzoek bedragen € 44.000.

5. Actualiseren GVVP

De achterliggende jaren hebben we specifieke onderdelen uit het GVVP al geactualiseerd, zoals opgenomen in het Integraal Fietsbeleid (2019) en het Verkeersveiligheidsplan (2016 en 2021). Daarnaast is het de intentie om in 2022 het onderdeel 'parkeren' te herzien met een parkeervisie en – beleid. Hiervoor is een kadernota aanvraag gedaan voor de begroting 2022-2025. De gemeenteraad heeft het college verzocht de resterende onderdelen in het GVVP (zoals wegenstructuur, wegcategorisering, openbaar vervoer en bereikbaarheid) te actualiseren. Hiervoor zullen we gebruik moeten maken van de capaciteit en expertise van een verkeerskundig bureau.

De kosten hiervan worden geraamd op incidenteel € 35.000. Nieuw op te stellen parkeervisie en – beleid wordt integraal opgenomen in het geactualiseerde GVVP.

Wat hebben wij er voor gedaan?

Specifiek

- Groot Onderhoud aan de Clarendallaan, Agnietenlaan, Begijnenlaan Provenierslaan, Maltezerlaan. Deventerweg, Dorpshuisweg, Ruimelsweg
- Vervanging Openbare verlichting (masten en armaturen) in de wijken Slingerbos, Zeebuurt en Stromenwaard. Verder in de volgende straten Clarendallaan, Agnietenlaan, Begijnenlaan, Provenierslaan, Friesegracht en Frisialaan.
- Voor de reconstructie van het kruispunt Stadswei-Rietmeen is voor het aanbrengen van asfalt gebruik gemaakt van elektrisch materieel.

Kadernota

1. Regionaal mobiliteitsfonds

De financiële middelen zijn geïncasseerd en uitgeefbaar. Op basis van advisering van de beleidsverantwoordelijke ambtenaren van de 8 Noord-Veluwe gemeenten kan het bestuur van de samenwerkende Noord-Veluwe gemeenten dit een bestemming geven.

2. Uitvoering verkeersveiligheidsplan (VVP)

In het kader van de VVP hebben we de volgende projecten uitgevoerd.

- Reconstructie kruising Stadswei - Rietmeen
- Reconstructie kruising Stadswei - Hanzemeen

Beide kruisingen zijn aangepakt om de fietsveiligheid te verbeteren

3. Vervangen verkeersregelinstallaties

De vervanging van de N303 (Oranjelaan) met de A28-afrit zuid, A28-afrit noord en het Engelserf momenteel in uitvoering en wordt gecombineerd met de provinciale aanpak van de N303 en de relining van het hoofdriool deel tussen Burgemeester van Boeijen rotonde en de tankstation Shell aan de Oranjelaan.

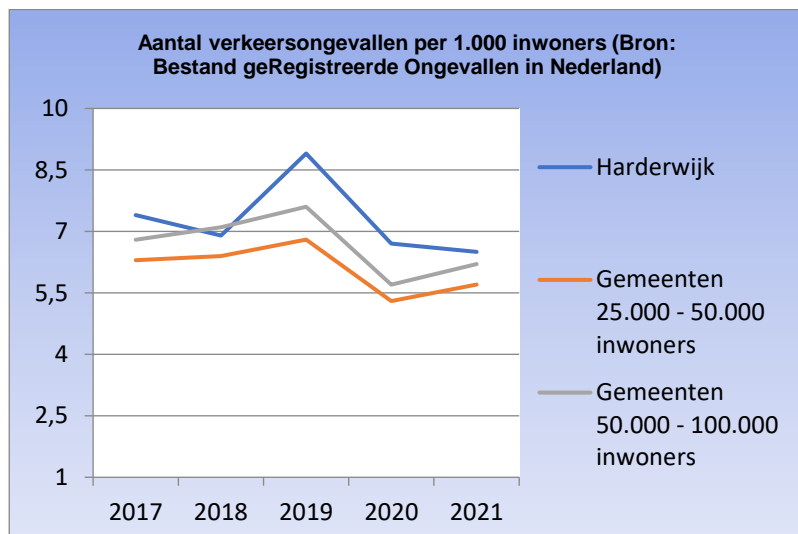
4. Onderzoek afwaarderen centrumroute

Dit onderzoek wordt momenteel uitgevoerd en zal tevens als input dienen voor het te actualiseren van het GVVP

5. Actualiseren GVVP

Dit wordt verder uitgewerkt als het onderzoek bij punt 4 is afgerond.

Verplichte beleidsindicatoren

2.2

Taakveld Parkeren

Portefeuillehouder(s):	W. Mazier
Domein:	Stadsbedrijf
Taakveldverantwoordelijke:	K.J. de Groot

Wat wilden we bereiken?

Zorgdragen voor adequate verdeling van de beschikbare parkeercapaciteit en het bepalen van de parkeerbehoefte (normen) bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Het versterken van de stad door de bereikbaarheid/leefbaarheid te vergroten/waarborgen op het onderdeel parkeren door:

- Het in stand houden en realiseren van voldoende parkeercapaciteit;
- Effectieve verdeling van de beschikbare parkeercapaciteit onder de verschillende doelgroepen;
- Het monitoren van de parkeerontwikkelingen;
- Tenminste een marktconform parkeerbeleid/- beheer;
- Inzet op handhaving van de parkeer regulerende maatregelen;
- Inzet op verkeersgeleiding/ -informatie van verkeersstromen van en naar de parkeerlocaties;
- Het borgen van voldoende parkeercapaciteit bij ruimtelijke ontwikkelingen (nieuwbouw of functiewijziging) en voor bedrijven geldt: parkeren op eigen terrein;
- Duurzame initiatieven worden ondersteund waaronder bijvoorbeeld deelauto en auto's op alternatieve brandstof (elektrisch of gas);
- Het bevorderen van de toegankelijkheid door voldoende speciaal gereserveerde en afgestemde parkeerplaatsen voor de doelgroep gehandicapten.

Wat zouden we daarvoor doen?

Regulier

- Uitvoering geven aan het vastgestelde beleid waaronder het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan (GVVP) op basis van de mobiliteitsvisie, nota parkeren en de parkeernormen nota;
- Uitvoering geven aan vastgesteld beleid m.b.t. parkeren grote voertuigen en parkeren elektrische auto's;
- Uitvoering geven aan uitgifte ontheffingen en vergunningen parkeerreguleringsgebied op basis van de vastgestelde parkeerverordening.
- Invulling geven aan parkeren binnen ruimtelijke plannen waaronder Waterfont, Nieuw Weiburg en Harderweide;
- Het uitvoeren van gericht toezicht en handhaving.

Nieuw beleid

Het huidige parkeerbeleid staat omschreven in het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan 2010 – 2015 en de herziening parkeernota binnenstad en Waterfront 2016. Gelet op alle nieuwe mobiliteitsontwikkelingen, de steeds toenemende woningbehoefte en de sterke relatie hiervan op het parkeervraagstuk willen we hier sturing op houden en faciliteren waar dat kan. Denk hierbij onder andere aan de projecten Waterfront (fase 3) en Nieuw Weiburg. Aan de hand van dit gedachtegoed is een uiteindelijke aanpassing van de nota parkeernormen een logische vervolgstap.

In relatie tot de parkeervisie maar ook voor de benodigde juridische verankering wordt de gemeentelijke parkeerverordening uit 1998 herzien.

Ombuigingen

1. Parkeergarages Waterfront

De middelen die vrijkomen doordat de parkeergarages in tijd zijn uitgesteld, zijn vooralsnog niet structureel beschikbaar. Bij herziening van de parkeereexploitatie moeten de structurele middelen a €275.000,- gedekt worden om deze ombuiging mogelijk te maken vanaf 2025 of er moeten andere keuzes gemaakt worden ten aanzien van de parkeergarages. Tevens raden wij aan om hierbij de parkeerinkomsten op dat moment te betrekken om afwegingen op het gebied van parkeren in zijn totaliteit te bekijken en te beslissen. Het voordeel van dit voorstel is € 550.000 voor de jaren 2022 en 2023 voor de jaren daarna € 275.000 per jaar.

Wat hebben wij er voor gedaan?

Regulier

- Wij hebben het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan tegen het licht gehouden en de nog ontbrekende onderdelen zijn in planning gezet.
- Het parkeerterrein P8 is in 2021 in gebruik genomen voor grote voertuigen en hier wordt door de doelgroep goed gebruik van gemaakt.
- In 2022 hebben wij op 100 openbare parkeerplaatsen ruim 50 laadpalen voor elektrische auto's geplaatst.
- In alle nieuwe ruimtelijke plannen hebben wij geadviseerd over parkeren.
- Toezicht en handhaving is een reguliere taak waar wij elk jaar uitvoering aan geven.

Nieuw beleid

In 2022 zijn wij gestart met het opstellen van de parkeervisie. Naar verwachting brengen wij de parkeervisie in het bestuurlijke besluitvormingsproces. De vervolgstappen daarna zijn het opstellen van nota's waarin de parkeernormen en de parkeerregulering worden uitgewerkt.

Ombuigingen

2. Parkeergarages Waterfront

In 2022 is gestart met de voorbereiding voor de parkeergarage Kop van de Stadswerven in het Waterfront. Concrete financiële vertaling (zowel incidenteel als structureel) wordt in 2023 verwacht.

2.3

Taakveld Recreatieve havens

Portefeuillehouder(s):	M. Pijnenburg
Domein:	Ruimte
Taakveldverantwoordelijke:	R. van Drunen

Wat wilden we bereiken?

Het bevorderen van watertoerisme wat bijdraagt aan de verbetering van de aantrekkelijkheid van de stad. Nederlandse en buitenlandse toeristen en watersporters komen graag naar de gemeente Harderwijk en verblijven meerdere nachten in de haven. De havens versterken het toeristisch en recreatieve aanbod van de historische binnenstad van de gemeente Harderwijk, de Veluwe en de regio. De havens van de gemeente Harderwijk hebben behalve toeristisch-recreatieve ook een economische waarde. Ze voegen meer aanbod aan het product de gemeente Harderwijk toe en verhogen de beleving voor inwoners en recreanten.

Wat zouden we daarvoor doen?

Regulier

- Gastheer voor recreatieschepen in nieuwe havens;
- Planmatig jaarlijks onderhoud;
- Meerjarig onderhoud (vervanging van op basis van technische en economische levensduur);
- Curatief onderhoud (herstellen van schade);
- Handhaven van orde en veiligheid in en rondom de haven;
- Beheer van schepenbestand en innen havengelden.

Specifiek

1. Locatiestudie watersportactiviteiten

Na de ingebruikname van de nieuwe havens is de vraag naar locaties voor watersportactiviteiten toegenomen. Specifieke locaties voor commerciële watersportactiviteiten zijn geen onderdeel van de plannen van Waterfront (m.u.v. de kleine watersport). Vanwege de vraag zijn wij gestart met een locatie studie met als doel aanwijzen van geschikte locaties in Waterfront en daarbuiten voor (commerciële) watersportbedrijven.

Nieuw beleid

Havenverordening

De nieuwe havens en de komst van de Omgevingsverordening vragen om een actualisatie van de havenverordening uit 1994. Wij zijn daarom ook gestart met de actualisatie van de havenverordening.

Ombuigingen

1. Onderhoud havens (baggeren)

In de begroting 2021 is eenmalig het onderhoud aan de havens met een jaar opgeschoven wat voor dat jaar een voordeel oplevert van € 185.000.

2. Havengelden

We adviseren om de inkomsten (€ 110.000) uit havengelden en daarmee de kostendekkendheid structureel te verhogen tot 60%. De afgelopen jaren hebben wij veel geïnvesteerd in het havengebied en de faciliteiten waarbij het redelijk wordt geacht hier een verhoging van de inkomsten tegenover te zetten. Om dat te bereiken gaan wij de verordening havengelden actualiseren (nieuwe tarieven en/of verhoging van de tarieven).

Vanuit amendement 7-7 bij de Kadernota 2022-2025 wordt de kostendekkendheid taakstellend verhoogd naar respectievelijk 75%, 90% en 100% voor de jaren 2023 tot en met 2025. Hiervoor zal conform motie 7-1 eerst onderzocht worden wat de effecten van dit voorstel zijn. De uitkomst van dit onderzoek zal voor de begroting 2023 met de raad gedeeld worden. De bijbehorende baten en lasten zijn opgenomen onder taakveld 2.4.

Wat hebben wij er voor gedaan?

- de Havendam is gereconstrueerd en zijn de havenvoorzieningen up-to-date gebracht, de Havendam heeft daarmee dezelfde uitstraling gekregen als het gebied rondom de Strand- en Stadshaven;
- er is een start gemaakt met de bouw Vissersbrug, de nieuwe brug krijgt dezelfde uitstraling als de oude brug, afronding realisatie vindt plaats in 2023
- de voorbereidingen van structureel op diepte houden van de havens zijn gestart (zie ook ombuigingen)
- op verzoek van bewoners zijn:
  - de kleine steigers langs de Waterstadboulevard van (nieuwe) planken voorzien
  - de voorbereidende werkzaamheden voor het aanbrengen van wrijfgording en nieuwe aanlegvoorzieningen aan de openbare kades van het Noorder- en Zuidereiland gestart
  - reddingsmiddelen geplaatst
- de steigers voor de woonboten zijn vervangen, de kom van Vissershaven is gebaggerd
- handhaven van orde en veiligheid in en rondom de havens, het beheer van schepenbestand en innen havengelden zijn als reguliere taken uitgevoerd door de havendienst (beheer van schepenbestand: bijhouden en actueel houden van welke vaartuigen in de haven liggen, hoe lang deze vaartuigen in de haven liggen, naam en eigenaar van het vaartuig, ect.)

Specifiek

1. Locatiestudie watersportactiviteiten

De locatiestudie is op het niveau van een quick scan afgerond maar nog niet verder uitgewerkt. Begin 2023 pakken we de draad weer op door een verbinding te leggen en versterking te zoeken met de visie Beleidsnota sport en bewegen 2023-2026, bewegen doen we samen.

Nieuw beleid

Havenverordening

Conform het collegeprogramma is in 2022 op basis van de modelverordening van de VNG een nieuwe havenverordening opgenomen in de concepttekst van de Verordening fysieke leefomgeving (alle lokale regels die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving nemen we op in deze verordening). Daarnaast is voor het dagelijks reilen en zeilen een flexibele conceptregeling opgesteld. De procedure voor de vaststelling van de Verordening fysieke leefomgeving volgt in 2023 met aansluitend daarop de procedure voor de vaststelling van de regeling.

Ombuigingen

1. Onderhoud havens (baggeren)

Het bedrag is bedoeld voor het structureel op diepte houden van de havens. Vanwege de (grootschaligere) baggerwerkzaamheden verviel de noodzaak voor het structureel op diepte houden en is het bedrag doorgeschoven. Vanaf 2023 houden wij met dit budget de havens structureel op diepte.

2. Havengelden

De tarieven in de Verordening havengelden 2022 zijn conform de besluiten van de gemeenteraad verhoogd naar een dekkingspercentage van 60%. Gedurende het jaar is op basis van gewijzigde inzichten van de gemeenteraad de verordening gewijzigd: voor een aantal categorieën is een passend tarief vastgesteld, voor historische schepen is een tarief en voor bidders een vrijstelling opgenomen. De gewijzigde inzichten hebben gevolgen voor de kostendekkende taakstelling van 75%, 90% en 100%. In 2022 is rekening houdend met het samenspel van besluiten, interne en externe financiële spelregels en wettelijk verplichtingen verder gewerkt aan de integrale herziening van de verordening havengelden. De verwachting is dat wij medio 2023 het bestuur inhoudelijk kunnen informeren om daarna te komen tot een voorstel voor de herziening.

2.4

Taakveld economische havens en waterwegen

Portefeuillehouder(s):	M. Pijnenburg
Domein:	Ruimte
Taakveldverantwoordelijke:	R. van Drunen

Wat wilden we bereiken?

Het beheren van de havens in de gemeente Harderwijk voor recreatie en industrie.

Met de havens in het havengebied noord richten wij ons primair op de beroepsvaart: op- en overslag van goederen en containers), reparatie, productie en winterstalling van (recreatie)vaartuigen.

De Lorentzhaven faciliteert het lokale en regionale bedrijfsleven op het gebied van (duurzaam) vervoer over water. Hiervoor is de haven voorzien van een openbare kade, voldoende bedrijven die werkzaam zijn in de sector op- en overslag en een containerterminal met deels een openbaar karakter. Dit alles ter ondersteuning van de lokale en regionale economie. Voor bedrijven en bezoekende schepen heeft de Lorentzhaven toegevoegde waarde.

De Pasteurhaven huisvest primair bedrijven die gerelateerd zijn aan watersport en visserij en biedt daarvoor goede faciliteiten. De Pasteurhaven is goed bevaarbaar met voldoende kadelengte en een brede diversiteit van watersportbedrijven die de watersporter op alle vlakken faciliteert.

Wat zouden we daarvoor doen?

Regulier

- Planmatig jaarlijks onderhoud;
- Meerjarig onderhoud (vervanging van op basis van technische en economische levensduur);
- Curatief onderhoud (herstellen van schade)
- Handhaven van orde en veiligheid in en rondom de haven;
- Beheer van schepenbestand en innen havengelden.

Nieuw beleid

Ombuigingen

1. Waterplan

Minder inzet op de realisatie van het waterplan wordt mogelijk geacht zonder dat hiermee het resultaat in het geding komt. Jaarlijks levert dit een besparing op van € 6.210.

2. Toezicht

Destijds is bij het ramen van de kosten in verband met de compensatiegebieden Waterfront langs het randmeer een budget van € 5.000 structureel opgevoerd voor toezicht. Van dit budget wordt echter geen gebruikt gemaakt en kan dus vrijvallen.

Wat hebben wij er voor gedaan?

Regulier

- de recreatievaartgeul naar de Strandhaven is uitgebaggerd en weer op diepte gebracht
- de Lorentzhaven is uitgebaggerd en weer op diepte gebracht
- de insteekhaven van Van Scherpenzeel is in overleg met de nieuwe eigenaar gedempt en aan het bedrijfsperceel toegevoegd
- de voorbereiding voor het vervangen kade Kelvinstraat in de Lorentzhaven en het baggeren van het verhuurde deel van de Lorentzhaven zijn gestart
- de voorbereidingen voor het op diepte houden van alle havens en vaarwegen zijn gestart
- handhaven van orde en veiligheid in en rondom de havens, het beheer van en innen havengelden zijn als reguliere taken uitgevoerd door de havendienst het beheer van schepenbestand

Nieuw Beleid

Ombuigingen

1 Waterplan

De beschikbare middelen hebben wij ingezet voor de dekking van subsidies voor en promotie van klimaat adaptieve maatregelen op privaat terrein.

2 Toezicht

In 2022 hebben we de reguliere toezichthouderstaak de compensatiegebieden Waterfront uitgevoerd.

2.5

Taakveld Openbaar vervoer

Portefeuillehouder(s):	Ruimte
Domein:	W. Mazier
Taakveldverantwoordelijke:	J. Langevoord

Wat wilden we bereiken?

De gemeente Harderwijk stimuleert het gebruik van het openbaar vervoer. Uitgangspunt is het huidige niveau minimaal in stand te houden en waar mogelijk met maatwerk verbeteringen door te voeren. Bij maatwerk kan o.a. gedacht worden aan een verbeterde, snellere en frequentere treinverbinding met de Randstad en Zwolle. Bezuinigingen in het openbaar busvervoer zijn echter, geïntensiveerd door COVID-19, zeer actueel. We maken ons sterk voor behoud van belangrijke buslijnen en onderzoeken samen met de provincie Gelderland een nieuwe vorm van openbaar vervoer per medio 2022, de haltetaxi. Het fiets-/voetveer tussen Strand Horst en Zeewolde vervult een zeer belangrijke functie voor met name scholieren en recreatief fietsverkeer. We hechten er waarde aan deze voorziening te behouden en waar mogelijk nog te verbeteren, net als andere verbindingen tussen Flevoland en Gelderland via de gemeente Harderwijk.

Wat zouden we daarvoor doen?

Regulier

Samen met partners, zoals NS, provincie Gelderland en omliggende gemeenten, werken we samen aan een goed netwerk van openbaar vervoer van en naar de gemeente Harderwijk.

Wat hebben wij er voor gedaan?

Vervoerder EBS is december 2022 gestart met een frequentieverdubbeling op onze Stadsdienst en met een snelle en frequente buslijn tussen de gemeente Harderwijk en Apeldoorn. De haltetaxi is in onze regio ingevoerd. Het fiets-/voetveer tussen Strand Horst en Zeewolde heeft in 2022 weer veel scholieren en toeristen overgezet.

Bezuinigingen in het openbaar vervoer zijn nog steeds aan de orde. Daarnaast spelen capaciteitsperikelen bij de NS een grote rol in de dienstregeling op het spoor. Ondanks het tijdelijk uit de dienstregeling halen van de Spitssprinters Harderwijk-Amersfoort door de NS hebben we ons sterk gemaakt voor een snelle terugkomst van deze Spitssprinters.

Met provincie Gelderland en nieuwe busvervoerder EBS hebben we ons ingezet voor snellere en frequentere busverbindingen.

Wij hebben ambtelijk en bestuurlijk gelobbyd met als inzet de (regio) gemeente Harderwijk beter bereikbaar te krijgen per spoor. NS heeft daarvoor in 2022 een interne studie uitgevoerd naar de mogelijkheden. Voor de korte termijn wordt ingezet op het weer in de dienstregeling krijgen van de Spitssprinter Harderwijk-Amersfoort. Voorkeur van NS voor de middellange termijn is een keerspoor in zijligging. Dan is het mogelijk om de pendel tussen de gemeente Harderwijk en Amersfoort te optimaliseren. Dit kan fungeren als een opmaat voor verdere ontwikkeling op deze corridor. Een keervoorziening is dus benodigd op station Harderwijk.

TOTAALOVERZICHT PROGRAMMA 2

Resultaat (best.bep.)	Lasten / Baten	Functie	Rekening 2021	Prim. begroting 2022	Totale begroting 2022	Rekening 2022	Resultaat 2022
Totaal Programma's							
PROG2 Verkeer, vervoer en waterstaat							
Resultaat bepaling	Baten	TV21 - Verkeer en vervoer	-309	-93	-245	-526	-282
		TV22 - Parkeren	-109	-196	-196	-160	36
		TV23 - Recreatieve havens	0	0	0	0	0
		TV24 - Economische havens en waterwegen	-426	-491	-772	-623	149
	Baten - Totaal		-844	-781	-1.213	-1.310	-96
	Lasten	TV21 - Verkeer en vervoer	5.099	5.798	6.521	6.261	-260
		TV22 - Parkeren	1.916	1.408	1.534	1.738	204
		TV23 - Recreatieve havens	0	15	0	0	0
		TV24 - Economische havens en waterwegen	1.144	938	1.959	1.458	-501
		TV25 - Openbaar vervoer	56	51	66	51	-16
	Lasten - Totaal		8.214	8.210	10.081	9.508	-573
Resultaat bepaling - Totaal			7.370	7.429	8.868	8.199	-669
Resultaat bestemming	Dotatie	TV21 - Verkeer en vervoer	2.490	0	122	122	0
		TV22 - Parkeren	0	0	150	150	0
		TV24 - Economische havens en waterwegen	0	0	900	900	0
	Dotatie - Totaal		2.490	0	1.172	1.172	0
	Ontrekkings	TV21 - Verkeer en vervoer	-714	-447	-1.486	-1.360	126
		TV22 - Parkeren	0	0	-150	-150	0
		TV24 - Economische havens en waterwegen	-14	-20	-20	0	20
	Ontrekkings - Totaal		-728	-467	-1.656	-1.510	146
Resultaat bestemming - Totaal			1.762	-467	-484	-337	146
PROG2 Verkeer, vervoer en waterstaat - Totaal			9.132	6.962	8.384	7.861	-523
Totaal Programma's - Totaal			9.132	6.962	8.384	7.861	-523

Financiële analyse jaarrekening 2022 ten opzichte van begroting 2022:

Begroting 2022	8.384
Jaarrekening 2022	7.861
Verschil	-523

Het resultaat van Programma 2 is als volgt te verklaren:

Onderwerpen	Voordeel	Nadeel	Verwijzing toelichting
Onderhanden werken	-253		1
Onderhanden werken neutraal	-55		
Kapitaallasten		68	
Uren Doorbelastingen		96	
TV 2.1 Verkeer en vervoer (Aankoop fietsenstalling Hortus en Uitvoering integraal fietsbeleid)	-103		2
TV 2.1 Verkeer en vervoer (Uitvoering verkeersveiligheidsplan)	-102		3
TV 2.2 Parkeren (Parkeerboetes)		60	4
TV 2.4 Economische havens en waterwegen (Overschrijding reguliere kosten)		37	5
TV 2.4 Economische havens en waterwegen (Baggeren Lorentzhaven)	-309		6
Diversen		38	
Totaal	822	299	-523

De verklaring van de afwijking is als volgt:

1. Een totaal overzicht van onderhanden werken wordt gegeven in paragraaf 4.6.
2. De eerder overgehevelde incidentele budgetten Aankoop fietsenstalling Hortus en Uitvoering integraal fietsbeleid zijn niet volledig benut in 2022. Gemeentelijk beleid is dat incidentele budgetten slechts 1 jaar overgeheveld mogen worden. Dit leidt in de jaarrekening 2022 tot een voordeel van € 103.000,- maar kan in 2023 mogelijk leiden tot een nieuwe budgetaanvraag.
3. Voor de uitvoering van het verkeersveiligheidsplan is structureel budget geraamd. Gemeentelijk beleid is dat structurele budgetten niet overgeheveld mogen worden. Dit leidt in de jaarrekening 2022 tot een voordeel van € 102.000,- maar kan in 2023 mogelijk leiden tot een aanvraag om het budget voor dat jaar te verhogen.
4. Er zijn minder parkeerboetes opgelegd wat een nadeel oplevert van € 60.000,-.

5. De reguliere kosten voor de exploitatie van de ligplaatsen in de havens zijn hoger uitgevallen dan geraamd wat een nadeel oplevert van € 37.000,-.
6. Voor het baggeren van de Lorentzhaven is in 2022 € 309.000 minder uitgegeven dan geraamd. Het werk is nog niet volledig uitgevoerd. Bij de bestemming van het jaarrekeningresultaat wordt daarom voorgesteld dit bedrag toe te voegen aan de bestemmingsreserve Havenwerken zodat het budget voor dit doel beschikbaar blijft.

2.4 Programma 3 Economie

A ALGEMEEN

Doelstelling

Wij werken aan een samenleving waarin mensen en organisaties gestimuleerd worden en de ruimte krijgen om te ondernemen. Onder de noemer 'ondernemend' vallen alle beleidsterreinen die tot doel hebben de totale economische activiteit in stad en regio te vergroten. Hoewel deze beleidsterreinen elk een eigen dynamiek kennen, hebben ze een gezamenlijk doel; het versterken van de economische kracht van de gemeente Harderwijk, haar ondernemers en haar inwoners. De economische kracht van de gemeente Harderwijk uit zich in de mate waarin de inwoners in staat zijn passend werk te vinden en de mate waarin ondernemers en bedrijven in staat worden gesteld zich te ontwikkelen. Vanwege de economische verwevenheid in de regio zoekt de gemeente Harderwijk bij het versterken van de economische kracht de samenwerking met de regio gemeenten. Wij werken aan het versterken van de economie in de gemeente Harderwijk door het verbeteren van de voorwaarden voor economische ontwikkeling, door concreet invulling te geven aan stadspromotie en door te blijven werken aan het verbeteren van ons vestigingsklimaat.

Het verbeteren van de voorwaarden voor economische ontwikkeling

- Het stimuleren van de circulaire (duurzame) economie.
- Benutten van de economische kansen die Lelystad Airport gaat bieden, door de integrale samenwerkingen en verschillende aanpalende thema's, met de belangrijkste stakeholders op gemeentelijk-, regionaal- en interregionaalniveau verder te bestendigen .
- Uitvoeren van de detailhandels- en kantorenvisie en regionale visie bedrijventerreinen.
- Uitvoeren winkeltijdenverordening.
- Versterken van de binnenstad door deze aantrekkelijker te maken met als resultaat een hogere bestedingen.
- In de volle breedte benutten van de samenwerking tussen de winkel- en horeca ondernemers het culturele aanbod (SAP) de evenementenorganisaties en Heerlijk Harderwijk met als resultaat een professionele samenwerking in de binnenstad.
- i.s.m. programma Duurzaamheid en Mobiliteit mogelijkheden onderzoeken om te komen tot duurzame stadslogistiek in de Binnenstad van de gemeente Harderwijk 2030

Economische promotie van de gemeente Harderwijk door het continueren van de promotie en positionering van Harderwijk als een toeristische bestemming in binnen- en buitenland

- Samen met de evenementenorganisatoren de harderwijker en hierdense evenementen verduurzamen.
- Het versterken van het thema Hanze in de gemeente Harderwijk.
- Het doorontwikkelen van Heerlijk Harderwijk als promotie organisatie voor de gemeente Harderwijk.
- Het versterken en doorontwikkelen van het Toeristisch Informatiepunt in het oude stadhuis (Markt 1).
- De balans brengen in natuur en recreatie in het buitengebied van Harderwijk-Hierden/op de Veluwe

Wij werken aan het verbeteren van het vestigingsklimaat en aan de kwaliteit van bedrijventerreinen

- Initiatiefnemer bij de uitvoering van het Regionaal Programma Bedrijventerreinen.
- Monitoren van de kwaliteit van het vestigingsklimaat voor alle werklocaties in Harderwijk en Hierden.
- Het tijdig beschikbaar hebben of krijgen van bouwrijpe grond.

Inhoud

Het programma omvat activiteiten die gericht zijn op ondersteuning en uitbouw van het bestaande economisch potentieel. Hieronder vallen o.a. bedrijventerreinen, binnenstad, winkelcentra, toerisme, werkgelegenheid, warenmarkten, exploitatie van gemeentelijke eigendommen, maar ook evenementen.

Ontwikkelingen

De economische ontwikkeling van de gemeente Harderwijk heeft zich een aantal jaren positief ontwikkeld. Tot en met 2019 zagen we bedrijven groeien en de werkloosheid dalen. De Corona crisis heeft ook de gemeente Harderwijk en de Harderwijker en Hierdense economie geraakt. De Harderwijker en Hierdens economie lijkt zich weer te herstellen maar het is op dit moment niet duidelijk welke (permanente) effecten de Corona crisis heeft. De horeca, detailhandel en vrijetijdssector hebben grote klappen gekregen. Er zijn ook sectoren die minder hebben geleden onder, of zelfs hebben geprofiteerd van, de corona crisis. De effecten van de corona crisis zijn (nog) niet terug te zien in de werkgelegenheidscijfers en het aantal vestigingen in Harderwijk en Hierden. Ondanks dat de effecten niet zichtbaar zijn blijft het belangrijk met ondernemers, en zeker ook met de provinciale, in gesprek te zijn en te onderzoeken hoe we de Harderwijkse en Hierdense economie kunnen versterken. Dat is een van de belangrijkste opgaven voor de komende jaren.

In 2022 hebben we ons gericht op het behouden en versterken van bedrijvigheid In Harderwijk en Hierden en was er specifieke aandacht voor een toekomstbestendige binnenstad. In 2022 hebben wij vanuit programma economie meegewerkt aan de voorbereiding van het economische beleid in EZH verband.

Verbonden partijen

N.v.t.

Beleidskaders

- Visie op een andere Binnenstad.
- Detailhandelsvisie.
- Kantorennota.
- Economische positionering Harderwijk en Hierden.
- Regionaal Programma Werklocaties.

B TAAKVELDEN

3.1	Taakveld Economische ontwikkeling
-----	-----------------------------------

Portefeuillehouder(s):	Wilco Mazier/ Martijn Pijnenburg
Domein:	Stad en omgeving
Taakveldverantwoordelijke:	N. Dirksen

Wat wilden we bereiken?

Ontwikkelen van beleid ter versterking van de (sociaal) economische bedrijvigheid en arbeidsmarkt. Stimuleren van projecten en initiatieven tussen overheid, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties. Versterken van lokale, regionale en nationale samenwerkingsverbanden en structuren. Stimuleren van innovatieve en duurzame ontwikkelingen. Verstevigen dienstverlening aan ondernemers.

Wat zouden we daarvoor doen?

Regulier

- Uitvoeren Economische Positionering Harderwijk en Hierden
- Economische Platform gemeente Harderwijk
- Contacten onderhouden met de wijkwinkelcentra, Bedrijvenkring en warenmarkt
- Samenwerken met de regio op het gebied van diverse economische thema's o.a RPW, oriëntatie gebiedsagenda, Lelystad Airport
- Versterken samenwerking in de binnenstad i.s.m. Heerlijk Harderwijk

Nieuw beleid

- Update Visie Binnenstad
- Detailhandelsbeleid

Wat hebben wij er voor gedaan?

Regulier

- Samenwerking versterking binnenstad: De plot samenwerking Binnenstad is voortgezet. Deze pilot werd gecoördineerd vanuit Heerlijk Harderwijk. De pilot bestaat uit de inzet van een coördinator binnenstad en een evenementen coördinator. De focus lag op versterking van de samenwerking tussen de verschillende pijlers en in het bijzonder de organisatie van ondernemers (BOH). Ook in het begin van 2022 was er speciale aandacht voor de corona maatregelen en het veilig laten functioneren van de binnenstad.
- Contacten onderhouden en samenwerken met de ondernemerscollectieven zoals BKH, BOH, winkelcentra en marktcommissie van de warenmarkt. De contacten zijn in 2022 geïntensiveerd o.a. door diverse bedrijfsbezoeken op de bedrijventerreinen en bezoek aan nieuwe ondernemers in de binnenstad.
- Samenwerking met de regio op het gebied van RPW en gebiedsagenda. Gezamenlijk is het monitoringsverslag van het RPW opgesteld.
- Lelystad airport: We hebben contact gezocht met de samenwerkende gemeenten over de beëindiging van de samenwerking. (Dit gesprek heeft plaatsgevonden in januari 2023)
- Duurzame inspiratiesessie voor ondernemers georganiseerd zoals de Bedrijvenontmoetingsdag en Impact seminar. Daarnaast diverse andere bijeenkomsten voor ondernemers georganiseerd zoals Buren ontmoeten Buren.
- Corona: In maart 2022 vervielen de laatste corona maatregelen. We monitoren de effecten op de winkelgebieden en anticiperen met de nieuwe binnenstadsvisie op toekomstige ontwikkelingen.

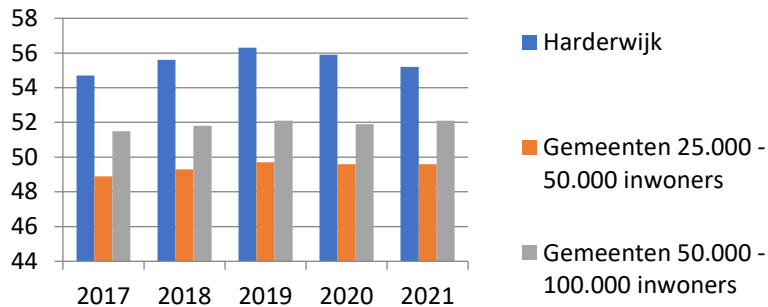
Nieuw beleid

- In 2022 is samen met de verschillende binnenstadspartners aan de nieuwe binnenstadvisie gewerkt. Er is o.a. een binnenstadatelier georganiseerd. De visie wordt naar verwachting in Q1 van 2023 aan de raad voorgelegd.

Beleidsindicatoren

Verplichte beleidsindicatoren

Funciemenging: weerspiegelt verhouding tussen banen en woningen en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen (Bron: CBS BAG/LISA)

3.2

Taakveld Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Portefeuillehouder(s):	Edwin Enklaar
Domein:	Stad en Omgeving
Taakveldverantwoordelijke:	R. van der Leeden

Wat wilden we bereiken?

Dit taakveld heeft betrekking op grondexploitaties bedrijventerreinen daar waar taakveld 8.2 betrekking heeft op grondexploitatie van niet-bedrijventerreinen (woningbouw). Door het tijdig beschikbaar hebben of krijgen van bouwrijpe grond willen we een bijdrage leveren aan de verdere economische ontwikkeling van de gemeente Harderwijk en het creëren van voldoende werkgelegenheid.

Wat zouden we daarvoor doen?

Regulier

- Verwerving, productie en levering van bouwrijpe grond;
- Het opstellen en jaarlijks actualiseren van exploitatieopzetten;
- Aankopen, (tijdelijk) beheren, slopen, saneren, bouw- en woonrijp maken;
- Het uitgeven van bouwrijpe kavels voor bedrijfsvestiging;
- Het opstellen van koop-, ontwikkel- en/of exploitatieovereenkomsten;
- Het onderzoeken van de financiële haalbaarheid van stedenbouwkundige plannen.

Specifiek

Lorentz III

- Afronden bouwrijp maken fase 2;
- Uitgifte bedrijfskavels.

Lorentzhaven

- Voortzetting woonrijp maken oostzijde Lorentzhaven;
- Uitgifte bedrijfskavels.

Overig

- Uitgifte van restkavels binnen de bedrijventerreinen Tonsel en Sytel

Wat hebben wij er voor gedaan?

Regulier

- Verwerving, productie en levering van bouwrijpe grond;
- Het opstellen en jaarlijks actualiseren van exploitatieopzetten;
- Aankopen, (tijdelijk) beheren, slopen, saneren, bouw- en woonrijp maken;
- Het uitgeven van bouwrijpe kavels voor bedrijfsvestiging;
- Het opstellen van koop-, ontwikkel- en/of exploitatieovereenkomsten;
- Het onderzoeken van de financiële haalbaarheid van stedenbouwkundige plannen.

Specifiek

Lorentz III

- Waar nodig zijn kavels voor uitgifte op de juiste hoogte gebracht.
- Rondom recent uitgegeven kavels afrondende werkzaamheden in het kader van het woonrijp maken (inclusief beplating).
- Uitgifte van bedrijfskavels met een totale oppervlakte van ruim 3,5 ha aan 8 bedrijven.

Lorentzhaven

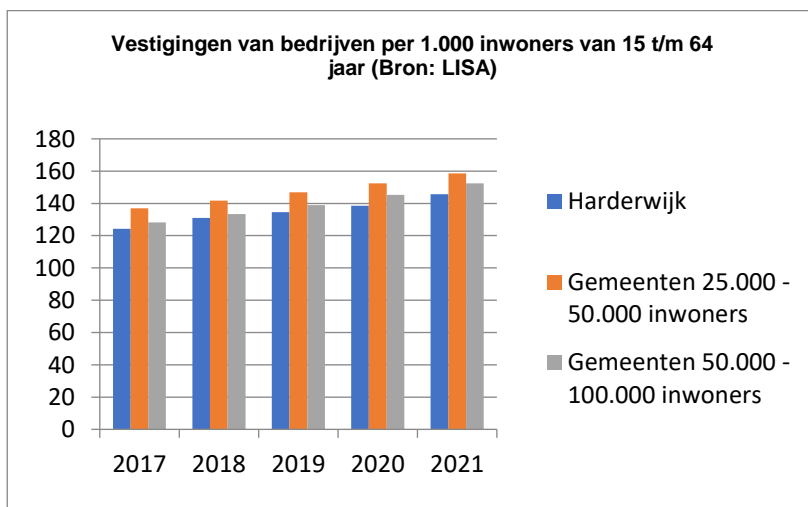
- Verwijderen van oude insteekhaven waardoor grotere schepen kunnen afmeren
- Er loopt een procedure tegen de realisatie van 2 windtribunes. In afwachting van de uitspraak loop de realisatie van deze windtribunes vertraging op.

Overig

- Uitgifte van enkele kavels op De Sypel, voor 0,3 ha.

Beleidsindicatoren

Verplichte beleidsindicatoren

3.3

Taakveld Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen

Portefeuillehouder(s):	Martijn Pijnenburg/Wilco Mazier
Domein:	Stad en omgeving
Taakveldverantwoordelijke:	N. Dirksen

Wat wilden we bereiken?

De op bedrijven en ondernemers gerichte ondersteuning en dienstverlening vanuit de gemeente is geen wettelijke taak, maar draagt bij aan de ontwikkeling van de stad. Dit taakveld heeft een overlap met het volgende taakveld '3.4 Economische promotie'. Dit taakveld betreft de facilitering van de markt en centrummanagement en/of bedrijfsinvestering zones en het ondersteunen van initiatieven vanuit de markt.

Wat zouden we daarvoor doen?

Regulier

- Versterken van de koopfunctie van de stad
- Versterken van de horecafunctie van de stad.
- Uitvoering van werkzaamheden voor het houden van een weekmarkt.
- Ondernemers hulp bieden bij zijn/haar vraag naar arbeid in samenhang met werkzoekenden inwoners en ZZP'ers.
- Het ondernemersloket ziet de ondernemer niet alleen als aanjager van de economie, maar ook als mens van zijn persoonlijke huishouden.
- Ondernemers en gemeente zetten gezamenlijk in op een zo groot mogelijke arbeidsparticipatie.

Specifiek

- Het ondernemersloket wordt (in het kader van het arbeidsbeleid) in 2022 verder vormgegeven.
- De algemene dienstverlening naar bedrijven vanuit het bestaande accountmanagement wordt samen met het bedrijfsleven opnieuw ingericht. Daarbij zal nadrukkelijk het ondersteunen van initiatieven vanuit de markt een rol spelen
- De vanuit de corona maatregelen gestarte ondernemershulp wordt verder ondergebracht in de reguliere dienstverlening naar bedrijven.

Nieuw beleid

- Als onderdeel van de binnenstadvisie en als onderdeel van de horecavisie krijgen het versterken van de koop en horecafunctie in de stad het komend jaar extra aandacht resulterend in nieuw beleid.
- In 2022 wordt het nieuwe arbeidsmarktbeleid in het bestuurlijk proces gebracht.

Wat hebben wij er voor gedaan?

- Tijdens de COVID periode hebben we gezorgd voor een gezamenlijk aanpak waardoor de binnenstad met de beperkingen die er waren zo goed mogelijk kon blijven functioneren.
- Samen met de verschillende binnenstadspartners gewerkt aan een nieuwe binnenstadvisie om te zorgen voor een toekomstbestendige binnenstad. Deze wordt in 2023 aan de raad voorgelegd.
- Pilot binnenstadssamenwerking voortgezet. Dit heeft ervoor gezorgd dat de organisatiegraad in de binnenstad is verbeterd en de samenwerking tussen de verschillende binnenstadspartners is verbeterd.
- Samenwerking met de marktcommissie, marktmeester en marktondernemers gezorgd dat de markt optimaal kan functioneren, met specifieke aandacht voor branchering en marktopstelling.
- Warenmarkt in Drielanden: Pilot geëvalueerd, met specifieke aandacht voor de locatie en branchering. De pilot is afgerond en de warenmarkt is vastgesteld.
- Naar aanleiding van een motie over de koopzondag inventariseren wij samen met de ondernemerscollectieven de wensen van de ondernemers t.a.v. het aantal koopzondagen
- Arbeidsmarkt en arbeidsparticipatie: wij ondersteunen Meerinzicht en externe partijen bij het stimuleren van arbeidsmarktparticipatie. In 2022 is het Werkgevers Steunpunt voor de regio EHZP gelanceerd.
- We onderhouden actief contact met de ondernemers en ondernemerscollectieven. Daarnaast werken we aan een nieuwe/alternatieve opzet van het Economisch Platform. De contacten zijn in 2022 geïntensiveerd o.a. door diverse bedrijfsbezoeken op de bedrijventerreinen en bezoek aan nieuwe ondernemers in de binnenstad.

3.4

Taakveld Economische promotie

Portefeuillehouder(s):	Wilco Mazier
Domein:	Stad en omgeving
Taakveldverantwoordelijke:	N. Dirksen

Wat wilden we bereiken?

Activiteiten die gericht zijn op het 'op de kaart zetten' van de gemeente zijn geen wettelijke taak, maar dragen wel bij aan de (verdere) ontwikkeling van de stad. Dit taakveld heeft een overlap met het vorige taakveld '3.2 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen' en bevat de activiteiten die gericht zijn op promotie en acquisitie.

Wat zouden we daarvoor doen?

Regulier

- Versterken evenementen door verstrekken van evenementensubsidie
- Uitvoeren evenementenbeleid
- Thema Hanze verder uitbouwen

- Ondernemers betrekken bij marketingactiviteiten
- Versterken van de stadsmarketing/stichting Heerlijk Harderwijk en het Toeristisch Informatie Punt

Specifiek

- Ontvangstlocatie Boekhorstlaan – bevordert het bezoekersmanagement en de balans tussen natuur en recreatie op de Veluwe. Wordt gefinancierd uit vereveningsbijdrage Vitale vakantieparken · Voorbereiden voor Hanzejaar2023 – komt een college voorstel

Wat hebben wij er voor gedaan?

Regulier

- Versterken evenementen door verstrekken van evenementensubsidie en faciliteren samenwerking. Er zijn meerdere bijeenkomsten voor en door evenementenorganisatoren geweest. Partijen kunnen elkaar makkelijk vinden en elkaar ondersteunen. Het optimaliseren van de samenwerking blijft aandacht vragen.
- De locatieprofielen voor 4 evenemententerreinen (Markt, Vischmarkt, Boulevard en de Wellen) zijn opgesteld a.d.h.v. breed participatietraject en vastgesteld door het college.
- In 2022 zijn voorbereidingen getroffen voor het Hanzejaar 2023. Lokaal en gezamenlijk met de andere Hanzesteden is gewerkt aan passende programmering voor het Hanzejaar dat op 1 april 2023 officieel van start gaat. Op lokaal niveau zijn diverse initiatieven opgestart. Heerlijk Harderwijk is de trekker van het lokale programma Hanzejaar 2023.
- Realisatie Hanzemuurschildering op het Klooster
- Er is een themabijeenkomst voor jongeren uit Duitse en Nederlandse Hanzesteden (Jeugdhanze) georganiseerd
- Samenwerking versterking binnenstad: De pilot samenwerking Binnenstad is voortgezet. Deze pilot werd gecoördineerd vanuit Heerlijk Harderwijk. De pilot bestaat uit de inzet van een coördinator binnenstad en een evenementencoördinator. De focus lag op versterking van de samenwerking tussen de verschillende pijlers en in het bijzonder de organisatie van ondernemers (BOH). Samen met de ondernemers zijn er diverse activiteiten opgezet. De stuurgroep BOH en de coördinator binnenstad hebben een belangrijke bijdrage aan de binnenstadsvisie geleverd.
- Versterken van het toeristische identiteit van Harderwijk en Hierden (buiten de bekendheid van Dolfinarium) en op deze manier nieuwe doelgroepen aantrekken door verschillende campagnes lokaal en via onze marketingpartners.
- Het Toeristische Informatie Punt (TIP) functioneert als het kloppend hart van de stad. Steeds meer mensen weten het TIP te vinden. Behalve informatie over vrijetijdsbesteding in Harderwijk en Hierden worden ook de stadswandelingen gestart vanuit het TIP. Er worden regelmatig ook verschillende optredens georganiseerd. De toegankelijkheid is verbeterd. Er is ook een TIP ingericht in het gebouw van het nieuwe havenkantoor.
- Samen met hotel / zakelijke faciliteiten eigenaren afspraken gemaakt over deelname aan een campagne via Convention bureau Veluwe/Arnhem/Nijmegen om het zakelijke aanbod in de gemeente Harderwijk zichtbaarder te maken
- Samen met het Routebureau Veluwe is het wandel- en ruiternetwerk Veluwe in de gemeente Harderwijk gerealiseerd. Optimalisatie van het fietsnetwerk is gaande.

Specifiek

- Ontvangstlocatie Boekhorstlaan - ambitie en plan (voorlopig ontwerp fase 1 en 2) is vastgesteld door het college en subsidie is toegekend door provincie Gelderland.
- Het recreatiezoneringsplan met de bijbehorende uitvoeringsmaatregelen zijn vastgesteld door GS van provincie Gelderland. De subsidie voor de uitvoering is toegekend. De realisatie volgt in 2023.

TOTAALOVERZICHT PROGRAMMA 3

Resultaat (best.bep.)	Lasten / Baten	Functie	Rekening 2021	Prim. begroting 2022	Totale begroting 2022	Rekening 2022	Resultaat 2022
Totaal Programma's							
PROG3 Economie							
Resultaat bepaling	Baten	TV31 - Economische ontwikkeling	-97	-90	-116	-103	13
		TV32 - Fysieke bedrijfsinfrastructuur (GREX)	-10.284	-1.355	-3.162	-1.594	1.568
		TV33 - Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-58	-42	-42	-36	6
		TV34 - Economische promotie	-296	-494	-494	-323	171
	Baten - Totaal		-10.735	-1.981	-3.813	-2.055	1.758
	Lasten	TV31 - Economische ontwikkeling	219	242	406	202	-204
		TV32 - Fysieke bedrijfsinfrastructuur (GREX)	2.868	1.355	3.162	1.448	-1.714
		TV33 - Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	372	314	314	312	-2
		TV34 - Economische promotie	672	693	953	970	18
	Lasten - Totaal		4.130	2.604	4.835	2.932	-1.903
Resultaat bepaling - Totaal			-6.604	623	1.022	877	-146
Resultaat bestemming	Dotatie	TV34 - Economische promotie	0	500	500	500	0
	Dotatie - Totaal		0	500	500	500	0
	Ontrekking	TV31 - Economische ontwikkeling	-68	0	0	0	0
	Ontrekking - Totaal		-68	0	0	0	0
Resultaat bestemming - Totaal			-68	500	500	500	0
PROG3 Economie - Totaal			-6.672	1.123	1.522	1.377	-146
Totaal Programma's - Totaal			-6.672	1.123	1.522	1.377	-146

Financiële analyse jaarrekening 2022 ten opzichte van begroting 2022:

Begroting 2022	1.522
Jaarrekening 2022	1.377
Verschil	-146

Het resultaat van programma 3 is als volgt te verklaren:

Onderwerpen	Voordeel	Nadeel	Verwijzing toelichting
Onderhanden werken	-85		1
TV3.1 Economische ontwikkeling	-76		2
TV3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur (Grex)	-146		3
TV3.4 Toeristenbelasting		83	4
TV3.4 Forensenbelasting		89	5
Diversen	-11		
Totaal	-318	172	-146

1. Een totaal overzicht van onderhanden werken wordt gegeven in paragraaf 4.6.
2. Na een aantal eerdere budgetoverhevelingen vanwege corona is er nu sprake van vrijval van een aantal incidentele budgetten. De toekomstige kosten kunnen worden opgevangen vanuit de bestaande budgetten binnen taakveld economische ontwikkeling.
3. Dit voordeel betreft de tussentijdse winstnemingen van de grondexploitaties t.b.v. bedrijventerreinen. Dit zijn Lorentz II (€ 32.000,- voordelig), Lorentz III (€ 106.000,- voordelig), Tonsel (€ 24.000,- voordelig) en Sypel (€ 15.000,- nadelig). Zie ook de paragraaf Grondbeleid en de toelichting op de balanspost Voorraden/Bouwgrond in exploitatie.
4. Er is sprake van een nadeel van afgerond € 83.000,-. Door corona is de toeristische sector hard getroffen. Dit heeft zijn weerslag op de opbrengsten toeristenbelasting. Zie ook de paragraaf Lokale Heffingen.
5. De forensenbelasting laat een nadelig saldo zien van afgerond € 89.000,-. De besluitvorming omtrent vitale vakantieparken heeft ertoe geleid dat steeds meer mensen zich laten inschrijven op de vakantieparken waardoor geen forensenbelasting meer kan worden geheven. Zie ook de paragraaf Lokale Heffingen.

2.4 Programma 4 Onderwijs

A ALGEMEEN

Doelstelling

Voor elk kind een ononderbroken ontwikkelingstraject in het (passend) onderwijs en een startkwalificatie of een leerwerktraject richting de arbeidsmarkt voor alle jongeren. Wij hebben de wettelijke plicht om voor adequate onderwijshuisvesting te zorgen. Volwassenen kunnen hun basisvaardigheden ontwikkelen.

Onderwijs vormt. Het biedt alle Harderwijkers en Hierdenaren kansen om hun talenten zo goed mogelijk te ontwikkelen en te benutten. We richten ons samen met onze partners vooral op kwetsbare groepen die meer aandacht nodig hebben om het hoogst haalbare uit zichzelf te kunnen halen. We streven voor iedereen naar een passende deelname aan de maatschappij.

Ons streven is dat volwassenen in de gemeente Harderwijk hun basisvaardigheden zoals taal- en rekenvaardigheden kunnen blijven ontwikkelen. Ook richten we ons op bewustwording van het belang van toegankelijke informatie voor iedereen, zodat ook minder hoogopgeleide inwoners alle informatie tot hun beschikking hebben.

We vinden het belangrijk dat het onderwijs beschikt over voldoende en adequate huisvesting. We hebben aandacht voor versterking van de regionale functie van het beroepsgerichte onderwijs in de gemeente Harderwijk, dat goed aansluit op de lokale- en regionale arbeidsmarkt. Verbinding tussen VO scholen in de regio en het MBO is daarvoor van belang. En ook vernieuwend onderwijs dat gericht is op brede ontwikkelingen in de maatschappij, zoals innovatie in techniek en zorg, denk bijvoorbeeld aan robotisering. Daarmee sluit het onderwijs goed aan op wat bedrijven en instellingen nodig hebben en vergroten we de arbeidskansen voor Harderwijkers en Hierdenaren.

Inhoud

Dit programma bevat de activiteiten op het gebied van onderwijs. In de gemeente Harderwijk werken gemeente en onderwijs nauw samen met alle partners op o.a. het beleidsterrein jeugd en sport om ontwikkelingen op elkaar aan te sluiten en de jeugd optimaal te ondersteunen. Een goed en een breed aanbod van onderwijs vormt een belangrijke randvoorwaarde voor de kwaliteit en aantrekkelijkheid van de stad als woon- en werkgemeente.

Ontwikkelingen

Gevolgen Covid-pandemie

-Nationaal Programma Onderwijs

Ter bestrijding van ontstane achterstanden ten gevolge van de Corona Pandemie bij kinderen/jongeren in de Gemeente Harderwijk heeft het Rijk besloten het onderwijs en de gemeenten zogenaamde NPO middelen beschikbaar te stellen. De achterstanden moeten hiermee worden bestreden op groeps- en individueel niveau.

De aanpak wordt gezamenlijk opgepakt tussen de gemeente in nauw overleg en afstemming met alle belanghebbende organisaties.

-Bestrijding jeugdwerkloosheid en voortijdig schoolverlaten

Extra middelen kunnen worden ingezet om schooluitval te voorkomen en jongvolwassenen te ondersteunen tijdens hun route naar (passend) onderwijs en werk.

Onderwijshuisvesting

-Integraal Huisvestingsplan

De raad heeft in april 2020 de Onderwijsvisie vastgesteld. In een plan van aanpak wordt aangegeven hoe en wanneer de verschillende uitgangspunten geclusterd worden opgepakt. Dit plan gaat uit van het gereed komen van een Integraal (onderwijs) Huisvestingsplan in 2021. Verwacht wordt nu dat dit in 2022 gereed komt. Hieruit volgt een planning van nieuw te bouwen of te verbouwen schoolgebouwen.

-Evaluatie doordecentralisatie

De doordecentralisatie is in 2021 geëvalueerd. Er vinden vervolg besprekingen plaats over het vervolg. Verwacht wordt dat een extra bijdrage vanuit de gemeente nodig is voor eventuele (ver)nieuwbouw van de V(S)O-scholen in verband met achterblijvende bekostiging vanuit het Rijk.

Verbonden partijen

N.v.t.

Beleidskaders

Wet op het primair onderwijs, Wet op het voortgezet onderwijs

Wet educatie en beroepsonderwijs, Wet op de expertisecentra

Wet Kinderopvang

Leerplichtwet, ambtsinstructie
 Beleidsplan Leerling zaken 2016-2020
 Beleids- en afsprakenkader RMC 2017-2020
 VSV programma 2021-2024
 Notitie OAB beleid 2019 - 2022
 Notitie Brede school 2010 - 2014
 Regioplan Laag geletterdheid 2020 – 2024
 Uitvoeringsprogramma laaggeletterdheid Harderwijk 2021-2024

B TAAKVELDEN

4.1 Taakveld Openbaar basisonderwijs

Portefeuillehouder(s):	M. Companjen
Domein:	Samenleving
Taakveldverantwoordelijke:	R. van der Ruyt

Wat wilden we bereiken?

Waarborgen van de continuïteit van het openbaar primair en openbaar voortgezet onderwijs in de gemeente Harderwijk.

Wat zouden we daarvoor doen?

Regulier

- Beoordeling van de begroting, jaarrekening, accountantsverklaring en het jaarverslag
- Toezicht houden op het openbare karakter van het door stichting Proo te verzorgen onderwijs.
- Benoeming van leden van de Raad van Toezicht.
- Instemmen met voorstellen tot wijzigen van de statuten.

In regionaal verband wordt er toezicht uitgeoefend op de stichtingen die het openbaar onderwijs verzorgen: stichting Proo en stichting RSG Slingerbos | Levant. Hiervoor vindt 2x per jaar in regionaal verband overleg plaats met de onderwijsbesturen, dit wordt het Coördinatiepunt genoemd.

Wat hebben wij er voor gedaan?

Regulier: werkzaamheden zijn uitgevoerd

Specifiek:

Zorgdragen voor een sterke voorzieningenstructuur bestaande uit openbaar en bijzonder onderwijs, specifiek in de wijk Drielanden.

4.2 Taakveld Onderwijshuisvesting

Portefeuillehouder(s):	M. Companjen
Domein:	Samenleving
Taakveldverantwoordelijke:	K. Traas

Wat wilden we bereiken?

Zorgdragen voor adequate huisvesting van het openbaar en bijzonder onderwijs, waarbij de komende jaren extra aandacht is voor verduurzaming omdat dit volgt uit het Klimaatakkoord en de routekaart duurzaamheid.

Wat zouden we daarvoor doen?

Regulier

- Tweejaarlijks leerling-prognoses verwerken
- Jaarlijks ruimteverdeling maken met toestemmingen verhuur
- Beoordelen jaarlijkse aanvragen huisvestingsprogramma
- Jaarlijks schouwen van de gebouwen
- Doordecentralisatie voortgezet (speciaal)onderwijs: beoordelen verantwoordingen en meerjaren investeringsplannen en deze vijfjaarlijks evalueren
- Kennis nemen van bouwplannen in relatie tot adequate huisvesting / kwaliteitsverbetering
- In samenwerking met Domein Ruimte uitvoering geven aan routekaart Duurzaamheid

Specifiek

Uitvoering geven aan ventilatieregeling SUVIS. Dat is een subsidieregeling voor scholen die via de gemeente verloopt. Omdat de gemeente Harderwijk er voor heeft gekozen geen bijdrage te leveren in de financiering, o.a. omdat gekozen wordt voor financiering van de bredere opgave via het IHP (zie nieuw beleid), is de uitvoering beperkt tot administratieve taken.

Nieuw beleid

Kadernota

Integraal Huisvestingsplan Onderwijs

Het opstellen van een Integraal Huisvestingsplan Onderwijshuisvesting 2022 – 2026. Proces is gestart in 2020. De eenmalige kosten bedragen € 48.500 (gedekt in Kadernota).

De jaarlijkse structurele kosten zijn nog niet bekend. Dat is afhankelijk van het aantal nieuw te bouwen of te verbouwen scholen per jaar.

Doordecentralisatie

Er loopt een proces om verhoging van de ddc-vergoeding vanaf 2023 voor minimaal 26% en maximaal 40%. De jaarlijkse bijdrage wordt dan met resp. € 538.000,- en € 810.000,-. Hiermee wordt geanticipeerd op verwachte extra middelen van het Rijk. Over deze verhoging zijn bestuurlijk toezeggingen gedaan.

Er loopt daarnaast een proces om nieuwbouw CMVBO mogelijk te maken. Hiervoor wordt vanaf 2023 50% bijgedragen aan een lening (€ 99.700,- aflopend naar 0 in 40 jaar)

Wat hebben wij er voor gedaan?

Regulier:

De reguliere taken zijn uitgevoerd en daar waar van toepassing verwerkt in het IHP.

Specifiek:

Van de drie aangevraagde SUVIS-subsidies is er 1 uitgevoerd, 1 in afwachting van IHP en 1 in uitvoering.

Nieuw beleid:

Het IHP wordt naar verwachting in de eerste helft van 2023 vastgesteld. De financiële effecten zijn daarin meegenomen.

Met betrekking tot de doordecentralisatie heeft de gemeenteraad, in afwijking van het advies, uitsluitend middelen beschikbaar gesteld aan het Morgen College (jaarlijks € 200.000,-, gedurende 40 jaar). Hiermee lijkt de nieuwbouw haalbaar. Voor de andere schoolbesturen moet nog een kader worden opgesteld op basis waarvan zij in de toekomst mogelijk ook een beroep op de gemeente kunnen doen als nieuwbouw aan de orde is.

4.3

Taakveld Onderwijsbeleid en leerling zaken

Portefeuillehouder(s):	M. Companjen
Domein:	Samenleving
Taakveldverantwoordelijke:	S. Rijnbeek

Wat wilden we bereiken?

Binnen dit taakveld zijn de lasten en baten opgenomen die samenhangen met het lokale onderwijsbeleid en leerling zaken. Het gaat hier o.a. om: voor- en vroegschoolse educatie, peuteropvang, leerlingenvervoer, handhaven leer- en kwalificatieplicht, tegengaan voortijdig schoolverlaten en volwasseneducatie.

Op de diverse onderwerpen willen we het volgende bereiken.

1. Ervoor zorgen dat kinderen een zo normaal mogelijke ontwikkeling doormaken die past bij hun intellectuele capaciteiten en dat zij eventuele achterstanden in (taal)onderwijs zo snel mogelijk wegwerken.
2. Zoveel mogelijk leerlingen verlaten het onderwijs met tenminste een startkwalificatie (einddiploma MBO minimaal niveau 2, HAVO, VWO of vervolgonderwijs).
3. Het bevorderen van een zo hoog mogelijke deelname van peuters aan het peuterspeelwerk ter voorbereiding op de basisschool.
4. Het terugdringen van laaggeletterdheid bij volwassenen. Bevorderen bewustwording van laaggeletterdheid en het belang van toegankelijke, beschikbare informatie voor iedereen.

Wat zouden we daarvoor doen?

Regulier

1. Gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid
  - Het zo vroeg mogelijk laten stellen van juiste indicaties (dreigende) taalachterstanden;
  - Het geven van voorlichting over (dreigende) taalachterstanden, de gevolgen daarvan en de mogelijke interventies aan ouders van betrokken kinderen;
  - Groepen taalstimulering voor ouder en kind, voor kinderen in de leeftijd 6 maanden - 2 jaar.
  - Zorgen voor voldoende aanbod voorschoolse educatie aan peuters tussen 2 en 4 jaar;
  - Het laten geven van vroegschoolse educatie aan leerlingen in groepen 1 en 2 van het basisonderwijs;
  - Uit laten voeren van de VoorleesExpress.
  - Het laten geven van extra (taal)onderwijs aan leerlingen van het basisonderwijs in zgn. schakelklassen);
  - Het op verschillende manieren stimuleren van ouders om betrokken te raken en te blijven bij de (school)ontwikkeling van hun kinderen, om samen met de kinderen ook thuis te lezen en te zingen en met taal bezig te zijn en om naar ouderavonden en dergelijke te komen.
2. Leerplicht en RMC
  - Het controleren en handhaven van de leerplicht (van 5 tot en met 15 jaar) en de kwalificatieplicht (16- en 17 jarigen) bij Meerinzicht Sociaal;
  - Het voorkomen en tegengaan van voortijdig schoolverlaten door middel van diverse activiteiten gericht op groepen jongeren en op individuele (potentieel) voortijdig schoolverlaters door Meerinzicht Sociaal en welzijn- en sportorganisaties;
  - Het registreren, monitoren, doorgeleiden en activeren van jongeren zonder startkwalificatie en jongeren afkomstig van het Praktijk- Voortgezet speciaal onderwijs tot 23 jaar richting onderwijs, arbeidsmarkt en/of gemeentelijke voorzieningen, trajecten (sluitend vangnet) bij Meerinzicht Sociaal;
  - Het uitvoeren van RMC taken als regionale RMC contactgemeente en het regionaal VSV programma, deels uitgevoerd door Meerinzicht Sociaal;
  - Stimuleren van vroeg signalering en samenwerking in het kader van passend onderwijs ten behoeve van o.a. onderwijs-jeugdzorg arrangementen;
  - Uitvoeren van verordening Leerlingenvervoer, o.a. ter ondersteuning passend onderwijs.
3. Kinderopvang en peuterspeelwerk
  - Uitvoeren en monitoren Subsidieregeling Peuteropvang en voorschoolse educatie
  - Inspecteren en handhaven van de Wet Kinderopvang;
  - Actueel houden van het Landelijk Register Kinderopvang;
4. Volwasseneducatie
  - Harderwijkers en Hierdenaren van 18 jaar en ouder met een geringe taal- en rekvaardigheid ondersteunen door het bieden van volwasseneneducatie via de Wet taal eis en WEB.
  - Er wordt met diverse partners arbeidsmarktregionaal ingezet op het terugdringen van laaggeletterdheid.
  - Programma voor het werken aan basisvaardigheden onder volwassen en bevorderen bewustwording van laaggeletterdheid onder organisaties en bedrijven.
5. Overig
  - Brede school. In drie wijken is er een brede school: een combinatie van bewegingsonderwijs door een vakleerkracht en het bieden van naschools aanbod. De brede school is gericht op ontwikkelingskansen voor elk kind tussen 4 en 12 jaar in de betreffende wijk.

- Stimuleren van de samenwerking tussen verschillende kind voorzieningen ter ondersteuning van een goede doorgaande ontwikkellijn;
- Verbinding tussen het voortgezet onderwijs, het techniekonderwijs en een mogelijke Robotacademie monitoren;
- Streven naar versterking van de regionale functie van het beroepsgericht onderwijs (vmbo, mbo)

Specifiek

- Regionaal actualiseren Leerplicht/RMC beleid
- Uitvoeren verbeterplan passend onderwijs
Gemeente en primair onderwijs hebben samen een aantal actiepunten benoemd waaraan gewerkt wordt.
- Implementatie van het uitvoeringsprogramma laaggeletterdheid Harderwijk 2021-2024.

Nieuw beleid

Het beleid voor de “brede scholen” wordt in 2022 geactualiseerd en ter besluitvorming aan de raad voorgelegd.

Wat hebben wij er voor gedaan?

Regulier: werkzaamheden zijn uitgevoerd

Specifiek:

Peuterspeelwerk / Voorschoolse educatie

Optimaliseren van registratie van data en invoering in Peutermonitor. Hiermee een accurater beeld van de aantallen peuters die gebruik maken van het aanbod.

Uitbreiding van het aantal locaties voorschoolse educatie om wachtlijsten te verminderen en te voldoen aan de wettelijke opdracht om te voorzien in voldoende plekken voor voorschoolse educatie.

Leerplicht en RMC

Er waren meer complexe casussen. Formatie RMC-consulenten is tijdelijk verhoogd vanuit RMC reservemiddelen en RMC middelen terugdringen jeugdwerkloosheid. De voorwaarden voor een themawebsite Leerling zaken zijn regionaal vastgesteld. Deze wordt in 2023 ontwikkeld. Het “Paspoort voor Succes” voor een goede overstap van leerlingen naar (vervolg)onderwijs of arbeid is gedigitaliseerd. De uitgangspunten nieuwe werkwijze vrijstellingen Leerplicht (artikel 5 onder a) zijn regionaal vastgesteld. De voorbereiding voor implementatie is gestart. Herijking beleid is doorgeschoven naar 2023.

Laaggeletterdheid

Pilot gemeentelijke gezinsaanpak (mei 2021- maart 2022)

Samen met de bibliotheek NW Veluwe hebben we als gemeente meegedaan aan een pilot gemeentelijke gezinsaanpak. Het doel is om de cyclus van laaggeletterdheid te doorbreken binnen gezinnen. Vanaf eind 2022 zijn we begonnen met de Aanpak Thuis in Taal. In 2023 gaan we, in samenwerking met de bibliotheek, verder met het uitrollen van deze aanpak op basisscholen, kinderopvang en welzijn.

Overig

Bibliotheek op school

De raad heeft vanaf 2021 extra budget vrij gemaakt zodat binnen de komende jaren alle basisscholen die dat willen het programma *de Bibliotheek op School* kunnen implementeren.

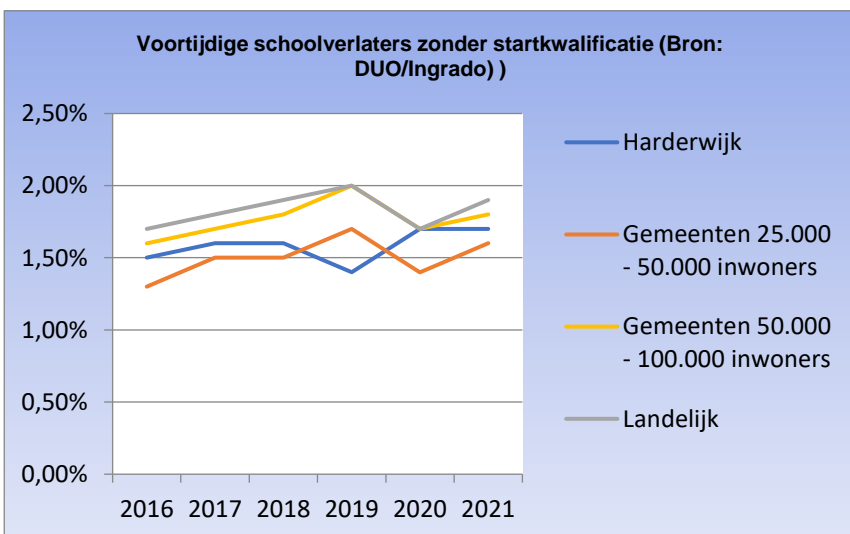
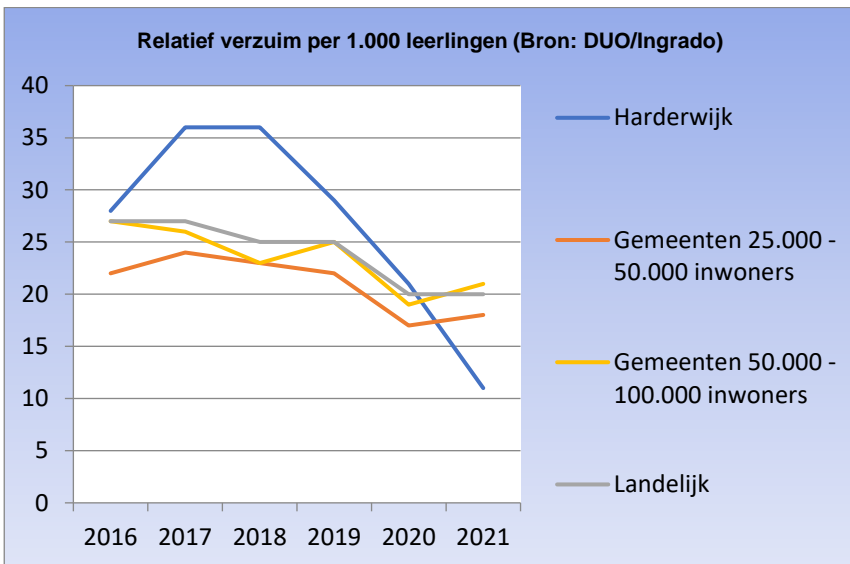
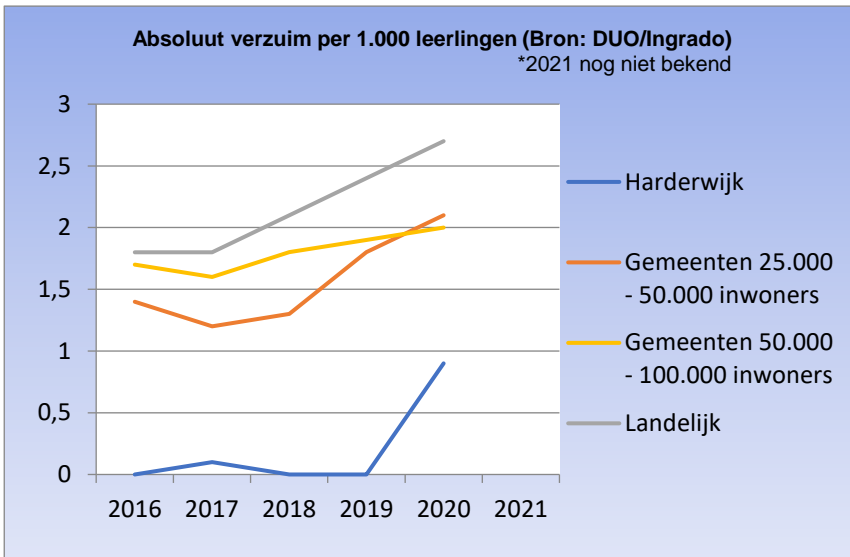
Brede school

Het nieuwe Brede school beleid is vastgesteld en voorbereiding zijn getroffen om per schooljaar 2023-2024 daadwerkelijk te kunnen starten met Brede school activiteiten in heel de gemeente Harderwijk (van drie naar zes wijken).

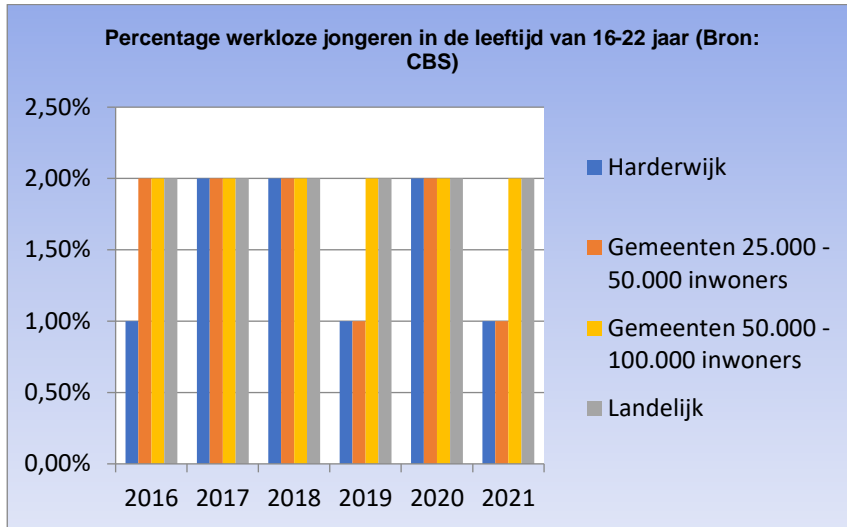
Versterken beroepsonderwijs

VO scholen in de gemeenten Harderwijk en Ermelo werken projectmatig samen met het MBO aan versterking van het beroepsonderwijs. Expertise wordt uitgewisseld om het onderwijs op elkaar af te stemmen, zodat leerlingen hun talenten kunnen ontdekken en een doorgaande leerlijn wordt bevorderd.

Verplichte beleidsindicatoren

Facultatieve beleidsindicatoren

TOTAALOVERZICHT PROGRAMMA 4

Resultaat (best.bep.)	Lasten / Baten	Functie	Rekening 2021	Prim. begroting 2022	Totale begroting 2022	Rekening 2022	Resultaat 2022
Totaal Programma's							
PROG4 Onderwijs							
Resultaat bepaling	Baten	TV42 - Onderwijshuisvesting	-943	-190	-174	-263	-90
		TV43 - Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-2.565	-2.742	-3.761	-3.298	462
	Baten - Totaal		-3.508	-2.932	-3.934	-3.562	373
	Lasten	TV41 - Openbaar basisonderwijs	354	256	332	333	1
		TV42 - Onderwijshuisvesting	4.091	3.610	3.655	3.478	-177
		TV43 - Onderwijsbeleid en leerlingzaken	3.889	4.206	5.125	4.616	-509
	Lasten - Totaal		8.334	8.073	9.113	8.428	-685
Resultaat bepaling - Totaal			4.826	5.141	5.179	4.866	-312
Resultaat bestemming	Dotatie	TV42 - Onderwijshuisvesting	892	892	892	892	0
	Dotatie - Totaal		892	892	892	892	0
	Onttrekking	TV42 - Onderwijshuisvesting	-1.153	-1.257	-1.257	-1.152	105
	Onttrekking - Totaal		-1.153	-1.257	-1.257	-1.152	105
Resultaat bestemming - Totaal			-261	-366	-366	-260	105
PROG4 Onderwijs - Totaal			4.566	4.775	4.813	4.606	-207
Totaal Programma's - Totaal			4.566	4.775	4.813	4.606	-207

Financiële analyse jaarrekening 2022 ten opzichte van begroting 2022:

Begroting 2022	4.813
Jaarrekening 2022	4.606
Verschil	-207

Het resultaat van Programma 4 is als volgt te verklaren:

Onderwerpen	Voordeel	Nadeel	Verwijzing toelichting
Onderhanden werken TV 4.3	-30		1
Kapitaallasten	-113		
TV 4.3 Volwasseneducatie	-75		2
Diversen	-11		
Totaal	-207		-207

1. Een totaal overzicht van onderhanden werken wordt gegeven in paragraaf 4.6.
2. In 2022 is er minder subsidie verstrekt voor volwasseneneducatie. In 2021 is gestart met nieuw beleid 2021-2024. De eerste twee jaren zijn weinig kosten gemaakt omdat er veel nieuwe programma's en projecten opgezet moeten worden (in corona tijd). Dat begint vaak met gesprekken met partijen. Daarnaast was door zwangerschapsverlof van een medewerker minder capaciteit beschikbaar voor dit onderwerp.

2.5 Programma 5 Sport, cultuur en recreatie

A ALGEMEEN

Doelstelling

De gemeente Harderwijk is een sportieve en creatieve gemeente, waarin voor iedereen ruimte is om te sporten, te bewegen en te genieten van kunst en cultuur. Door inwoners de mogelijkheid te bieden mee te doen aan sportieve en culturele activiteiten willen wij de gezondheid, verbondenheid, betrokkenheid en participatie in de Harderwijker en Hierdense samenleving vergroten.

Het activeren van alle inwoners voor een actieve en gezonde leefstijl

Sporten en bewegen voor iedereen betekent dat er naast het aanbod voor de jeugd, ook aandacht voor volwassenen en senioren is. Dit geldt evenzeer voor het culturele aanbod. Binnen deze doelgroepen is er regulier aanbod voor iedereen, maar er is ook zorg voor inwoners in kwetsbare situaties om ze te betrekken in het sport- en culturaanbod.

Wij ondersteunen sportverenigingen om vitaal te blijven

De sportverenigingen in de gemeente Harderwijk hebben een belangrijke rol in het sportaanbod, niet alleen voor het aanbieden van hun sport, maar zij hebben ook een belangrijke maatschappelijke functie. Sporten verbindt mensen en bevordert een gezonde leefstijl. Vitale sportaanbieders zijn hiervoor van belang.

Wij faciliteren een breed aanbod van sportvoorzieningen

Sportvoorzieningen vormen een basisvoorwaarde om te kunnen sporten en bewegen. Naast voldoende binnen- en buitensportaccommodaties, is ook de openbare ruimte een belangrijke sportvoorziening. Wij vinden het belangrijk dat de omgeving mensen, zowel georganiseerd als ongeorganiseerd, uitnodigt om te bewegen en te sporten.

Wij nodigen inwoners uit om mee te doen aan kunst- en cultuuruitingen

Kunst en cultuur verbinden mensen met elkaar. Door cultuur kunnen mensen elkaar ontmoeten, samenwerken aan een gemeenschappelijk doel en nieuwe dingen ontdekken. Dat geldt voor iedereen: jong en oud, met of zonder beperking, met iedere achtergrond. Cultuurdeelname heeft, zo blijkt uit internationaal onderzoek, ook een positief effect op het welbevinden en het welzijn van mensen. Kunst en cultuur maken de openbare ruimte afwisselend en geven de gemeente Harderwijk een eigen gezicht. Daarmee maken ze de stad aantrekkelijk voor bedrijven en nieuwe inwoners en dragen ze bij aan de plaatselijke economie.

Wij ondersteunen en stimuleren culturele instellingen en initiatieven

Met subsidies en het bevorderen van samenwerking ondersteunen we de grotere culturele instellingen, zodat zij hun aanbod goed kunnen afstemmen op wat de inwoners van de gemeente Harderwijk en andere belangstellenden willen. Met Stad als Podium ontwikkelen we een unieke manier om de podiumkunsten in te vullen. De culturele instellingen richten zich ook op de doelstellingen van het Sociaal Domein door die mensen te bereiken die niet zo snel meedoen aan kunst en cultuur. Zij verzorgen cultuureducatie, op school en daarbuiten. De bibliotheek vervult daarnaast een belangrijke taak bij het terugdringen van laaggeletterdheid.

Inhoud

Het programma omvat de ontwikkelingen op het gebied van cultuur, recreatie en sport.

Ontwikkelingen 2022

Ontwikkeling nieuwbouw Sypel

De bouw van het zwembad is gestart. Begin 2023 is het nieuwe binnenzwembad gereed. In 2022 worden ook maatregelen voor verduurzaming van het bestaande complex getroffen. Daarna wordt het tweede deel gesloopt en wordt de sporthal Sypel III toegevoegd aan het complex. Bij de nieuwe sporthal worden ook lokalen voor Landstede en kantoorruimte gebouwd. Deze kantoorruimte wordt gebruikt voor de GA! coaches.

GA! Harderwijk (inzet van buurtsportcoaches)

In 2022 worden een aantal nieuwe coaches ingezet, door een samenwerking tussen gemeente, GA! en partners. Dit is op het gebied van het AZC en het Voortgezet Onderwijs voor de doelgroep jongeren. Vanuit het Lokaal sportakkoord wordt ingezet op een clubkadercoach voor de sportverenigingen en een inclusieve coach.

Uitwerking lokaal sportakkoord

De gemeente Harderwijk heeft (in navolging van het landelijk sportakkoord) een lokaal sportakkoord opgesteld. Vanaf september 2020 zijn werkgroepen aan de slag voor de uitwerking van de verschillende ambities. Deze ambities zijn: inclusief sporten en bewegen, vitale aanbieders en positieve sportcultuur en vaardig in bewegen.

Uitwerken regiovisie op het gebied van sporten en bewegen

In de regio zijn er een aantal gezamenlijke ambities uitgesproken. In 2022 wordt met name ingezet op regionale samenwerking op het gebied van inclusief sporten en bewegen. Daarnaast is er aandacht voor de koppeling tussen sport- en preventie akkoorden.

Gebruik openbare ruimte - beweegroutes

In samenwerking met Athlos zijn er een aantal beweegroutes uitgezet in de stad voor wandelen of hardlopen. De eerste routes zijn in 2020 aangelegd in combinatie met een aantal watertappunten. In 2022 worden 2 nieuwe routes uitgezet; in Stadsweiden/Slingerbos en in Stadsdennen/Frankrijk.

Stad als Podium

De vernieuwende opzet van de podiumkunsten in de gemeente Harderwijk in de vorm van Stad als Podium heeft door de coronamaatregelen noodgedwongen een tijd stilgelegd. In 2022 is Stad als Podium verder doorontwikkeld en uitgevoerd. De borging van het binnen podium voor programmering is daarin meegenomen.

Herziening kunst- en cultuurbeleid

In 2022 is de Beleidsnota Cultuur Harderwijk 2022-2025 vastgesteld. Aansluitend wordt, in samenspraak met het culturele veld, gewerkt aan de bijbehorende Uitvoeringsagenda.

Cultuurwijzer

De sport- en cultuurwijzer is geïntegreerd in de GAI-website, in afstemming met de Brede School. De cultuurwijzer richt zich op alle leeftijdsgroepen, met uitzondering van de 0-4-jarigen.

Meedoen moet Kunnen

De pilot is formeel afgerond, maar omdat er vanwege de coronamaatregelen heel weinig aanvragen waren, is 2022 aangemerkt als extra periode waarin gebruik gemaakt kon worden van deze subsidie. Begin 2023 wordt deze regeling geëvalueerd. De regeling heeft de afgelopen jaren een aantal waardevolle initiatieven opgeleverd, maar toch zal de regeling naar verwachting in deze vorm niet blijven bestaan.

Cultuureducatie

De activiteiten op het gebied van cultuureducatie richten zich op een gevarieerd aanbod, verspreid over een groot aantal disciplines, en een doorgaande leerlijn voor cultuureducatie in het primair onderwijs.

Cultuursubsidies inzetten voor sociale beleidsdoelen

Met ingang van 2019 ontvangen het Stadsmuseum, Cultuurkust en de Popschool subsidie met als doel dit in te zetten voor het bereiken van beleidsdoelen die samenhangen met het sociaal domein. Dit leidt tot succesvolle interventies, met name voor jongeren. Op termijn is de bedoeling dat alle gesubsidieerde instellingen doelen nastreven die samenhangen met het sociaal domein.

Verbonden partijen

Er is geen sprake van verbonden partijen bij dit programma.

Beleidskaders

- Beleidsnota sport en bewegen "Samen in beweging 2018-2022".
- Lokaal sportakkoord gemeente Harderwijk 2020-2022
- Uitgangspuntennotitie Kunst en Cultuur 2020
- Beleidsnota kunst en cultuur "Voortbouwen op een stevig fundament, beleidsnota kunst en cultuur Harderwijk 2022-2025"

B TAAKVELDEN

5.1	Taakveld Sportbeleid en activering
-----	------------------------------------

Portefeuillehouder(s):	M. Companjen
Domein:	Mens en Maatschappij
Taakveldverantwoordelijke:	D. Kolk

Wat wilden we bereiken?

De gemeente Harderwijk is een sportieve gemeente, waarin voor iedereen ruimte is om te sporten en te bewegen. Wij stimuleren alle inwoners om met plezier een leven lang te sporten en te bewegen. Sport levert een belangrijke bijdrage aan een gezonde leefstijl. Daarnaast is sporten en bewegen een belangrijk middel om sociale doelstellingen te verwezenlijken op het gebied van participatie, leefbaarheid en gezondheid.

Wat zouden we daarvoor doen?

Regulier

Stimuleren van sporten en bewegen voor een actieve en gezonde leefstijl

Zowel via de vele sportaanbieders en sportverenigingen als via GA! Harderwijk willen wij inwoners inspireren in beweging te komen om zo een gezonde leefstijl te bevorderen. Hierbij is er ook oog voor kwetsbare inwoners. Vanuit de Brede Regeling Combinatiefuncties worden coaches ingezet op diverse terreinen. Deze coaches werken vanuit GA! Harderwijk. Er wordt door GA! Harderwijk o.a. (samen met de partners) ingezet op brede scholen, gezonde leefstijl, sportparkmanagement, senioren, (speciaal) (voortgezet) onderwijs en AZC.

Vanuit de Brede Regeling Combinatiefuncties ontvangen Cultuurkust, ZorgDat, Educare, Landstede Veld42 en BKH subsidie voor inzet op het gebied van cultuur, buurtsportwerk, speciaal onderwijs gezonde werkvloer en Maatschappelijke Zorg. Door de samenwerking met Landstede worden er veel studenten ingezet.

Alle partijen samen zorgen voor een netwerk waar samenwerking plaatsvindt tussen organisaties, professionals en vrijwilligers uit de sectoren sport, bewegen, gezondheid, welzijn en cultuur.

Daarnaast organiseren wij o.a.:

- Sport en cultuurwijzer voor kinderen en volwassenen
- Sportkaravaan
- Schoolschaatsen op de Markt
- Koningsspelen
- Deelname Nationale Sportweek

Om alle kinderen te kunnen laten meedoen, nemen wij deel aan het Jeugdfonds sport en cultuur. Hierbij bieden wij ook de mogelijkheden voor het zwemdiploma A via het Zwemfonds.

In het zwembad is er een breed aanbod aan activiteiten, dat bijdraagt aan een actieve en gezonde leefstijl. Dit varieert van Fifty-Fit zwemmen tot medisch therapeutisch zwemmen, van aquasport tot PiYoChi en van zwangerschapszwemmen tot ouder-en-kind lessen. Naast zwemlessen faciliteert de gemeente ook schoolzwemmen, waarin leerlingen uit groep 5 en 6 leren Reddend Zwemmen en Survivalzwemmen.

Stimuleren en ondersteunen van sportverenigingen om vitaal te blijven of te worden.

Sportaanbieders en verenigingen zijn belangrijk voor het sportaanbod in de gemeente Harderwijk. Wij ondersteunen de aanbieders (vraaggericht) op het gebied van o.a. subsidies, deskundigheidsbevordering, vrijwilligersbeleid, samenwerkingsmogelijkheden en duurzaamheid.

Ook stimuleren wij de verenigingen in openclub trajecten. Met name op de sportclusters wordt dit verder ontwikkeld met de inzet van sportparkmanagers.

We hebben oog voor talentontwikkeling en stimuleren dit o.a. door het organiseren van de jaarlijkse sporthuldgingen.

Lokaal sportakkoord

In de gemeente Harderwijk is met de sportorganisaties gewerkt aan een lokaal sportakkoord. Er is hier gekozen voor de ambities:

- Inclusief sporten en bewegen
- Vitale aanbieders en positieve sportcultuur
- Vaardig in bewegen

Met de werkgroepen wordt hier invulling aan gegeven. Inmiddels is bekend dat het lokaal sportakkoord doorloopt voor de periode 2023 -2026, waardoor jaarlijks het uitvoeringsbudget beschikbaar blijft.

Specifiek

Bij GA! Harderwijk worden een aantal nieuwe coaches ingezet, in samenwerking met gemeente en partners:

- AZC (1 jaar, mogelijkheid tot verlenging)
- Voortgezet Onderwijs (3 jaar)

Vanuit het lokaal sportakkoord

- Club Kader Coach bij de sportverenigingen (2 jaar)
- Een inclusieve coach (2 jaar)

Voortzetting van het lokale sportakkoord

Nieuw beleid

Kadernota

GA!

Voortzetten van de inzet van sport- en beweegcoaches in de stichting GA! Er is de afgelopen jaren een professionaliseringsslag gemaakt met de stichting GA! Harderwijk, waardoor er meer samenhang en verbinding is ontstaan. Hierdoor kan GA! sneller en beter inspringen op de maatschappelijke ontwikkelingen binnen de gemeente. Daarnaast is er ruimte voor meer samenwerking met partners en samenwerkingscoaches. Jaarlijks een bedrag oplopend van € 110.000 in 2022 tot € 200.000 voor de volgende jaren

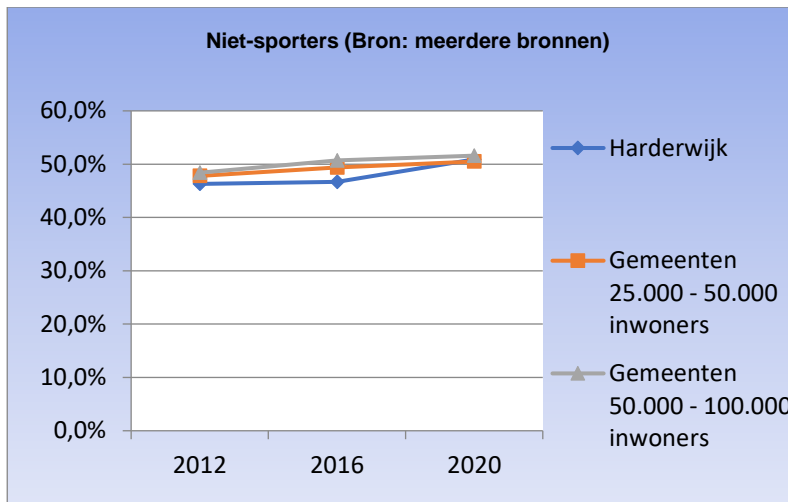
Sportparkmanagement

Vanuit amendement 7-7 bij de kadernota 2022-2025 wordt voor 2022 € 65.000 beschikbaar gesteld om ook voor 2022 het sportparkmanagement in Hierden en aan de Parkweg voor het hele jaar mogelijk te maken.

Wat hebben wij er voor gedaan?

- De stichting GA! Harderwijk ontvangt jaarlijks een subsidie voor de uitvoering en stimulering van sporten en bewegen in de gemeente Harderwijk. Inmiddels is het eerste jaar volledig afgerond en loopt het goed. GA! Harderwijk heeft zijn plek gevonden in de gemeente Harderwijk.
- Vanuit NPO middelen en bijdrage van voortgezet onderwijs scholen is een jongerencoach aangesteld voor een periode van 3 jaar.
- Ook op het AZC wordt meer sporten en bewegen gestimuleerd. Dit wordt voortgezet tot het eind van de duur van de overeenkomst met het COA.
- Het sportparkmanagement is in 2022 voortgezet op Parkweg en in Hierden. Er is samen met de sportverenigingen een plan gemaakt voor voortzetting van het sportparkmanagement op de vier sportclusters. Dit plan is uitgewerkt en er is een stuurgroep opgericht namens de vier clusters. De functies van sportpark coördinatoren en sportparkcoaches zijn inmiddels ingevuld en er wordt gestart per 1 februari 2023.
- De werkgroepen vanuit het sportakkoord zijn voortgezet en vanuit die werkgroepen en middelen van het sportakkoord zijn een inclusieve coach en een clubkadercoach aangesteld. Daarnaast zijn er samenwerkingen tot stand gekomen en nieuwe initiatieven ondersteund. Waaronder o.a. een initiatief vanuit VVH voor breed sportaanbod voor jongste jeugd (een "sportspeeltuin"), de beweeg carrousel voor senioren en Maatschappelijke Zorg en de regionale coördinatie voor het aangepast sporten.
- We hebben contact met de sportverenigingen en aanbieders voor verenigingsadvies. In 2022 is weer een sport aanbieders monitor uitgezet. De input hieruit wordt gebruikt om de komende jaren verenigingsondersteuning en advies in te zetten. Deze uitkomsten worden ook gebruikt als input voor de nieuwe nota sport en bewegen 2023-2026. Deze wordt begin 2023 besproken met de raad.
- De sportverkiezingen zijn in januari 2022 niet doorgegaan i.v.m. lockdown maatregelen. De sporters zijn individueel bezocht door de wethouder sport.
- Verder hebben de meeste activiteiten weer doorgang kunnen vinden. De koningsspelen voor het eerst sinds een aantal jaren weer op de Parkweg, met een aangepast programma. Sport & Cultuurwijzer en schoolschaatsen hebben ook weer doorgang gevonden.
- Er is in 2022 een overschot op het sportbudget. Dit heeft te maken met inkomsten vanuit een tegemoetkoming vanuit de TVS (tegemoetkoming verhuurders sportaccommodaties) voor de buitensport. Daarnaast zijn er begin 2022 i.v.m de lockdown maatregelen een aantal activiteiten niet doorgegaan en zijn er door personele capaciteit in 2022 een aantal projecten niet opgepakt. In 2023 wordt dit weer volledig ingezet.

Verplichte beleidsindicatoren

* Tabel wordt in keer in de 4 jaar berekend. Eerstvolgende jaar is 2024

5.2

Taakveld Sportaccommodaties

Portefeuillehouder(s):	M. Companjen
Domein:	Mens en Maatschappij
Taakveldverantwoordelijke:	D. Kolk

Wat wilden we bereiken?

Voldoende en goede sportaccommodaties, die afgestemd zijn op de wensen van de gebruiker en zo bijdragen aan de ambities van Harderwijk en Hierden. Zo maken we sport en bewegen toegankelijk voor al onze inwoners. Daarnaast is er aandacht voor de inrichting van de openbare ruimte die uitnodigt tot sporten en bewegen.

Wat zouden we daarvoor doen?

Regulier

Faciliteren van een breed, uitdagend en toegankelijk aanbod van sportvoorzieningen

- Het onderhouden en beheren/exploiteren van de gemeentelijke binnensport-accommodaties inclusief het zwembad, waardoor deze aansluiten bij de ambities van de gemeente Harderwijk, zoals beschreven in de beleidsnota sport. De accommodaties dienen te voldoen aan de eisen van het bewegingsonderwijs en zijn geschikt voor de verenigingen om wedstrijden te spelen en te trainen.
- Het onderhouden van de buitensportaccommodaties op de diverse in Harderwijk en Hierden gelegen sportparken. Hiermee voldoen we aan de eisen van de sportbonden (o.a. KNAU, KNVB, KNHB) zodat de velden geschikt zijn om wedstrijden te spelen en te trainen.
- Het onderhouden en beheren van openbare beweegplekken, zoals de kunstgrasveldjes, maar ook o.a. de skeelerbaan, pumptrackbaan, skatebanen en calisthenics park.
- Het uitzetten van beweegroutes in de stad, om zo het wandelen, hardlopen of skeeleren te bevorderen op een laagdrempelige manier

Specifiek

- Het uitzetten van twee nieuwe beweegroutes in de stad, in Stadsweiden/Slingerbos en in Frankrijk/Stadsdennen
- Nieuwbouw Sytel wordt verder uitgewerkt. Naar verwachting wordt de bouw van het nieuwe zwembad afgerond aan het eind van het jaar. Daarna volgt de sporthal Sytel III in 2023.
- In combinatie met de bouw van een energieneutraal zwembad, realiseren van verduurzaming van de rest van sportcomplex De Sytel.
- Groot onderhoud en verduurzaming van diverse gymzalen en sporthallen.

Nieuw beleid

Nieuwe afvalcontainers

Ten gevolge van de nieuwbouw van het zwembad is er op het terrein van De Sypel geen ruimte meer voor het herplaatsen van de bestaande verouderde perscontainer. We werken toe naar een duurzame oplossing voor het plaatsen van ondergrondse vuilcontainers op of om het terrein van de Sypel. Het benodigde krediet hiervoor is € 20.000,-. Het jaarlijks benodigde budgetbedrag zal in de nieuwe exploitatiebegroting worden meegenomen.

Nieuw automatiseringssysteem zwembad en binnensportaccommodaties

Het automatiseringssysteem voor het zwembad en de binnensportaccommodaties is sterk verouderd (uit 2013). Dit systeem bestaat uit de verhuur van alle binnensportaccommodaties en uit kassa- / toegangs- en lesregistratiesysteem voor het zwembad. Het systeem moet vervangen worden, ook omdat de huidige leverancier per eind 2023 stopt met deze activiteiten. Er zijn destijds geen vervangingsinvesteringen opgenomen. Momenteel wordt een programma van eisen opgesteld, waarna de aanbesteding zal starten. Nadere advisering voor de begroting van 2023 volgt.

Nieuwe exploitatiebegroting

De bestaande exploitatiebegroting van De Sypel wordt in 2023 herzien, vanwege de nieuwbouw van het zwembad. De wijzigingen in de exploitatie ten gevolge van nieuwe derde sporthal worden in 2023 aangemeld en zullen per 2024 ingaan.

Kadernota

Ombuigingen

Onderhoud sportvelden

Door sober en doelmatig beheer van de sportvelden, oftewel het puur technisch noodzakelijk (contractuele verplichtingen richting verenigingen) onderhoud uitvoeren is een besparing mogelijk van jaarlijks € 15.000. Mede door de investeringen van de afgelopen jaren wordt dit de komende vijf jaar zeker mogelijk geacht.

Wat hebben wij er voor gedaan?

- De sportterreinen zijn onderhouden conform het onderhoudsprogramma inclusief de ombuiging.
- Beheer nog verder verduurzaamd door gerichtere bemesting, gericht water geven en robotmaaiers.
- Er zijn afspraken gemaakt om de fietsenstalling bij de Mezen aan te passen.
- Er zijn welkomstborden met huisregels aangeschaft voor alle sportclubs.
- Het nieuwe zwembad opent gefaseerd in het eerste kwartaal van 2023. Hierna wordt het oude zwembad gesloopt en kan de bouw van de sporthal, de leslokalen en de kantoren starten. Deze zijn begin 2024 gereed. Tegelijkertijd worden ook de personeelsruimte, de routing naar het nieuwe zwembad en de verruiming van de entreebalie opgepakt.
- Ondanks beperkingen, ten gevolge van corona, ernstige stormschade bij de Sypel en de verbouwing van het zwembad, hebben we over 2022 per saldo een substantieel positief resultaat gedraaid voor zwembad en binnensportaccommodaties.
- De omzetcijfers van het zwembad laten in 2022 een positief resultaat zien. Er is een recordomzet van ruim € 337.000 aan zwemlessen gedraaid, ondanks eerder genoemde beperkingen. Een recordaantal kinderen heeft veilig leren zwemmen; er zijn over 2022 maar liefst 995 zwemdiploma's uitgereikt.
- In 2022 zijn - ondanks alle verbouwingsbeperkingen met nodige tocht en overlast, zieke collega's en verplichte quarantaines – nagenoeg alle zwemlessen, alle zwemactiviteiten, alle beheerdersdiensten van de sporthal en alle receptiediensten door gegaan, dankzij de flexibele inzet van het hele team.
- Verhuur van binnensportaccommodaties laat een licht lagere bezetting en omzetcijfers zien, met name veroorzaakt door de gevolgen van corona en lockdowns. Zo is het aantal huurders van de binnensportaccommodaties licht gedaald, waarbij kleine en particuliere huurders (tijdelijk) zijn weggevallen.
- Compensatieregelingen van de Rijksoverheid zijn aangeboord, zoals TVS (tegemoetkoming verhuurders sportaccommodaties) en SPUK-zwembaden (specifieke uitkering zwembaden), die de lagere omzetten compenseren. Ook de kosten en omzeterderving ten gevolge van stormschade is grotendeels gecompenseerd vanuit de verzekeringen.

- Groot onderhoud en verduurzaming van de sportaccommodaties heeft aandacht. Zo zijn inmiddels alle gymzalen en sporthallen voorzien van duurzame LED-verlichting, in gymzalen gecombineerd met bewegingsmelders. De vloeren van gymzalen Vliepad en Houtkamp hebben in 2022 een vervangende facelift gehad. De doucheruimtes van gymzaal Houtkamp zijn afgelopen jaar volledig gerenoveerd. Alle gymzalen en sporthallen zijn, met het oog op legionella-preventie, voorzien van automatische spoeling. Een deel van de in 2022 geplande onderhoudswerkzaamheden is verschoven naar 2023, zodat duurzaamheidsmaatregelen nadrukkelijker geïntegreerd kunnen worden.
- In 2023/2024 wordt de exploitatiebegroting van het nieuwe zwembad herijkt en opnieuw berekend. In verband met diverse ontwikkelingen wordt de exploitatiebegroting geactualiseerd. Dit wordt verwerkt in de begroting van 2024/2025.
- De marktverkenning voor het nieuwe automatiseringssysteem voor zwembad en binnensportaccommodaties is afgerond en de aanbesteding wordt begin 2023 gestart. Nadere advisering voor de begroting volgt.
- Het offertetraject voor nieuwe afvalcontainers is opgestart; het jaarlijks benodigde budgetbedrag wordt in de nieuwe exploitatiebegroting van 2024 meegenomen
- De beweegroutes in Stadsweiden/Slingerbos (groen) en Frankrijk/Stadsdennen (geel) zijn aangelegd in samenwerking met AV Athlos.

5.3

Taakveld Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie

Portefeuillehouder(s):	M. Pijnenburg
Domein:	Mens en Maatschappij
Taakveldverantwoordelijke:	M. Lensen

Wat wilden we bereiken?

Culturele infrastructuur

We zetten in op professionele culturele instellingen die een kwalitatief goed, divers, samenhangend en laagdrempelig aanbod voor alle Harderwijkers en Hierdenaren verzorgen en daarvoor optimaal samenwerken, zowel onderling als met amateurkunstinstellingen.

Cultuur en bewoners

Met het realiseren van een goed voorzieningen- en activiteitsniveau op het gebied van kunst en cultuur, worden bewoners en bezoekers van de gemeente Harderwijk gestimuleerd om kennis te nemen van- en deel te nemen aan een breed palet van culturele activiteiten. De inzet van vrijwilligers is daarbij onontbeerlijk, maar deze heeft sterk te lijden gehad onder de coronamaatregelen. Het is daarom belangrijk om vrijwilligers (terug) te winnen en te behouden. Kunst en cultuur zijn een belangrijke manier om deelname aan de samenleving te bevorderen. Wij stimuleren talentontwikkeling van de jeugd en faciliteren de relatie tussen kunst, cultuur en het onderwijs.

Kunst in de openbare ruimte

Wij willen kunst en cultureel erfgoed benutten om de uitstraling, betekenis en kwaliteit van de openbare ruimte in de gemeente Harderwijk te versterken. We willen dat kunst voor inwoners, bezoekers en bedrijven toegankelijk is. Kunst kan daarnaast ook een middel zijn voor de beleving van en een dialoog over de maatschappelijke kernwaarden.

Cultuur en economie

We willen waar mogelijk culturele initiatieven en creatief ondernemerschap benutten als motor voor economische spin-off op basis van de rijke historie van de gemeente Harderwijk en het historisch centrum. Wij willen de stad als podium presenteren.

Wat zouden we daarvoor doen?

Regulier

Versterking ondersteuning amateurkunstbeoefening;

- Versterking cultuureducatie en talentontwikkeling;
- Een kwalitatief goed, divers, samenhangend en laagdrempelig aanbod voor alle Harderwijkers en Hierdenaren. Benutting culturele initiatieven als motor voor economische spin-off en de stad als podium, op basis van de rijke historie van de gemeente Harderwijk en het historisch centrum;
- Aandacht voor specifieke doelgroepen en het versterken van sociale cohesie;

- Versterking kunst in de openbare ruimte en benutting erfgoed om de kwaliteit van de openbare ruimte te versterken.

Nieuw beleid

Kadernota

Wat hebben wij er voor gedaan?

Wat hebben wij bereikt:

- Versterking en doorontwikkeling Stad als Podium
- Coronabestendige huisvesting Theater Harderwijk op het Bouw en Infrapark
- Ondersteuning van de culturele instellingen bij de nadelen geleden door de coronamaatregelen, door middel van coulançe bij subsidies en coronacompensatie
- Vernieuwde presentatie van de stadsgeschiedenis in het Stadsmuseum Harderwijk
- Bij de vernieuwde presentatie horende beeldencollectie in de binnenstad
- Het vaststellen door de raad van de Beleidsnota Kunst en Cultuur 2022-2025 "Voortbouwen op een stevig fundament".
- Een cultureel klimaat waarin samenwerking en bereik hoog op de agenda's van de culturele instellingen staan.

Wat hebben wij ervoor gedaan?

- De Stichting Podia Harderwijk gefaciliteerd om – mede in verband met de coronamaatregelen – de overstap van Theater Harderwijk van het Christelijk College Nassau-Veluwe naar het Bouw en Infrapark te maken, zodat de continuïteit van Theater Harderwijk optimaal is gewaarborgd.
- De pilot Meedoen moet Kunnen uitgevoerd. De evaluatie volgt in 2023.
- De culturele instellingen gefaciliteerd in hun streven om – ondanks de beperkingen van de coronamaatregelen – kunst en cultuur aan te bieden aan de inwoners van Harderwijk en Hierden
- De culturele instellingen gestimuleerd en gefaciliteerd om zo veel mogelijk samen te werken.

5.4

Taakveld Musea

Portefeuillehouder(s):	M. Pijnenburg
Domein:	Mens en Maatschappij
Taakveldverantwoordelijke:	M. Lensen

Wat wilden we bereiken?

Tot dit taakveld behoren de lasten en baten die te maken hebben met musea, exposities, archeologie, heemkunde en historische archieven. Met de subsidies en andere bijdragen wordt de geschiedenis van Harderwijk en Hierden en de omliggende regio onderzocht, gepresenteerd en bewaard voor toekomstige generaties.

Wat zouden we daarvoor doen?

Regulier

Door middel van subsidies en andere bijdragen wordt voorzien in de beschikbaarheid van een regio-archeoloog, wordt het Streekarchivariaat in stand gehouden, worden door het Streekarchivariaat historische documenten gescand, wordt advies inwonnen over monumenten in onze gemeente en wordt het Stadsmuseum in stand gehouden, waar, naast exposities moderne beeldende kunst, ook de stadsgeschiedenis wordt gepresenteerd.

Specifiek

Nieuw beleid

Wat hebben wij er voor gedaan?

Wat hebben wij bereikt:

Het Stadsmuseum is, na de ingrijpende renovatie en herinrichting van de stadsgeschiedenis, weer in bedrijf. De officiële heropening moest worden uitgesteld in verband met de coronamaatregelen en het Stadsmuseum heeft ook na de gebruiknaam de deuren weer moeten sluiten in verband met de lockdown.

Wat hebben wij ervoor gedaan?

Het Streekarchivariaat is in stand gehouden.

Portefeuillehouder(s):	M. Pijnenburg
Domein:	Stad en Omgeving
Taakveldverantwoordelijke:	M. Bouw

Wat wilden we bereiken?

De tastbare geschiedenis van de gemeente Harderwijk (monumenten, archeologie en Cultuurlandschappen) op een verantwoorde manier te bewaren, onderzoeken, versterken en deze zichtbaar te maken voor Harderwijkers, Hierdnaren en bezoekers.

Wat zouden we daarvoor doen?

Regulier

- Beoordelen aanvraag omgevingsvergunningen voor het wijzigen van gemeentelijke en rijksmonumenten;
- Toezicht houden op de uitvoering van de verleende omgevingsvergunning voor het wijzigen van gemeentelijke en rijksmonumenten;
- Begeleiden en toezicht houden op onderhoud en restauratie van beschermde rijks- en gemeentelijke monumenten;
- Subsidies voor onderhoud en restauratie van gemeentelijke- en rijks monumenten;
- Archeologie en cultuurhistorie verwerken in ruimtelijke plannen en visies;
- Begeleiden en beoordelen van archeologische onderzoeken en ondersteuning van vrijwilligers;
- Ondersteuning van de monumentencommissie/ Commissie Ruimtelijke Kwaliteit;
- (laten) inventariseren, waarderen en selecteren van cultuurhistorische waarden van gebouwen, archeologische vindplaatsen en andere cultuurhistorische waarden;
- Aanwijzen van gemeentelijke monumenten;
- Onderhouden/restaureren van beschermde rijks- en gemeentelijke monumenten in gemeentelijk eigendom:
- Informatie/voorlichting over monumenten en archeologie;
- Publieksgerichte activiteiten om cultuurhistorie onder de aandacht te brengen.

Specifiek

Nieuw beleid

Kadernota

1. Markering loop stadsmuur

Het uitvoeren van een jaarlijks inspectie en onderhoud van de Ledverlichting van de markering loop stadsmuur op de Havendam voor jaarlijks een bedrag van € 2.750.

2. Archeologiekelder Strandboulevard

Er is met betrokkenen een overeenkomst gesloten voor een bijdrage van € 99.999,- in de kosten voor archeologisch onderzoek aan de strandboulevard oost 16 en voor de bouw van een openbaar toegankelijke kelder waar de archeologische vondsten zijn te bezichtigen. Door de sterk stijgende bouwkosten wordt de kelder duurder dan waar in de overeenkomst rekening mee is gehouden. Deze aanmelding voorziet in een aanvullende bijdrage voor de bouwkosten van kelder van maximaal € 20.000,-

Overig nieuw beleid

Het (laten) opstellen van een visie voor religieuze gebouwen (kerkenvisie). Hiervoor is via het gemeentefonds een rijksbijdrage van €50.000,- beschikbaar gesteld

Ombuigingen

Monumenten

Het beschikbare budget voor het algemene werkbudget voor cultuurhistorie kan zonder verdere gevolgen met 10% naar beneden worden bijgesteld. Dit levert een besparing op van € 1.980.

Wat hebben wij er voor gedaan?

Regulier

- Er zijn 33 subsidies verleend voor onderhoud aan gemeentelijke en rijksmonumenten.
- Onderhoud is gepleegd aan diverse monumenten, waaronder de stadsmuren
- Subsidie is verleend voor het organiseren van Open Monumentendag

Specifiek

- De markering van de loop van de stadsmuur op de Havendam in de vorm van led lijnen en zit elementen van glazen bakstenen is opgeleverd.
- Er is begonnen met het opstellen van een visie voor alle religieuze gebouwen (kerkenvisie) in de gemeente Harderwijk. Met alle kerkeigenaren is gesproken over de toekomst hun gebouw, er is een cultuurhistorische analyse uitgevoerd en van elk gebouw is een zogenoemde kerkenpaspoort gemaakt. In 2023 zal de visie worden afgerond.
- De archeologische vondsten aan de Strandboulevard Oost 16 zijn in een nieuwe kelder geïntegreerd. Er is een stichting opgericht om de inrichting van de kelder verder vorm te geven. De verwachting is dat in 2023 de kelder toegankelijk is voor het publiek.

5.6**Taakveld Media**

Portefeuillehouder(s):	M. Pijnenburg
Domein:	Mens en Maatschappij
Taakveldverantwoordelijke:	M. Lensen

Wat wilden we bereiken?

Tot dit taakveld behoren de lasten en baten die te maken hebben met de openbare bibliotheek, de podiumkunsten, de Cultuurwijzer, de lokale media-instelling en de verzekeringen en de onroerendzaakbelasting van de culturele instellingen. Al deze zaken hebben betrekking op een goede informatievoorziening van de inwoners van Harderwijk en Hierden. Hierbij wordt opgemerkt, dat gemeenten wettelijk verplicht zijn zorg te dragen voor de toegang van hun inwoners tot een openbare bibliotheek.

Wat zouden we daarvoor doen?**Regulier**

Door middel van subsidies en andere bijdragen wordt de openbare bibliotheek in stand gehouden door de Stichting Bibliotheek Noordwest Veluwe, worden via de Stichting Stad als Podium en de Stichting Podia Harderwijk de podiumkunsten en het Theater Harderwijk (tijdelijk gevestigd in het Bouw en Infra Park) ondersteund en wordt de Stichting Veluwe FM in stand gehouden. Daarnaast maakt de Cultuurwijzer het kinderen, jongeren en volwassenen mogelijk om laagdrempelig kennis te maken met verschillende vormen van kunst en cultuur.

Specifiek**Nieuw beleid****Wat hebben wij er voor gedaan?****Wat hebben wij bereikt?**

Veluwe FM is aangewezen als lokale media instelling voor de gemeenten Harderwijk, Putten en Ermelo. Met de fusie van de drie lokale omroepen is het bereik gegroeid. Door de samenwerking is een lokale omroep gecreëerd die professioneler en slagvaardiger is geworden.

Wat hebben wij ervoor gedaan?

We hebben, gezamenlijk met de gemeente Putten, de gemeente Ermelo positief geadviseerd om Veluwe FM te laten aanwijzen als lokale publieke media instelling. We hebben positief besloten op de jaarlijkse subsidie aanvraag van Veluwe FM.

5.7**Taakveld Openbaar groen en (openlucht)recreatie**

Portefeuillehouder(s):	M. Pijnenburg
Domein:	Stad en Omgeving
Taakveldverantwoordelijke:	K.J. Bakema

Wat wilden we bereiken?**SAMEN KLEUREN WE DE STAD**

De gemeente levert een verzorgde basiskwaliteit en een goed functionerende openbare ruimte. Daarnaast stimuleren we bewoners en bedrijven om zelf initiatieven op te pakken en uit te voeren. Zo houden we de dynamiek die in de afgelopen periode is ontstaan vast.

Om onze doelen te bereiken maken we gebruik van vijf thema's: Natuurlijk Duurzaam, Burger en Bedrijfsinitiatieven & Sponsoring, Social Return, Eenvoud en differentiatie, Gezondheid en Vitaliteit.

Stabiele natuurterreinen waarin de verschillende functies; natuur, recreatie en houtoogst op een maatschappelijk verantwoorde wijze tot hun recht komen en voor toekomstige generaties geborgd zijn. Net als in het stedelijk beheer maken we ook in het beheer van de natuurterreinen gebruik van vijf thema's. Doel van deze thema's is het bevorderen van de realisatie van de doelen in het integrale gemeentelijke beleid.

Wat zouden we daarvoor doen?

Regulier

- Er is sprake van planmatig jaarlijks onderhoud, meerjarig onderhoud (vervanging op basis van technische en economische levensduur), curatief onderhoud (herstellen van schade) en van meer projectmatige werkzaamheden (grootschalige vervanging, renovatie en reconstructie);
  - Het plantsoen jaar rond op kwaliteitsniveau B. Onder kwaliteitsniveau B wordt verstaan: een vorm van onkruidbeheersing waarbij de nadruk ligt op de technische kwaliteit en beeldkwaliteit (beperkt mate van onkruid, de maximale hoogte is 30 cm). De jaarlijkse noodzakelijke vervanging realiseren. Dit betekent ca. 35.000,- m² plantsoen en ca. 95 bomen;
1. Een veilige speelomgeving handhaven waar voldoende mogelijkheden liggen voor het spelende en ontdekkende kind.
  2. Bosverjonging en bosverzorging
  3. Duidelijke keuzes in beheeraccenten
  4. Handhaving
  5. Klimaatverandering
  6. Bosvitaliteit
  7. De jaarlijkse noodzakelijke dunning realiseren, (100 ha met gemiddelde meerjaren opbrengst van c.a. 1.300 m³ per jaar);
  8. Uitvoering van Faunabeheerplan (Prov. Gelderland);

Specifiek

Nieuw beleid

- We vormen o.a. traditionele gazons om naar bloemrijke bermen
- We planten extra bomen
- Vergroten aandeel inheems hout
- Bosverjonging
- Natuurbrandbeheersing

Kadernota

Project Samen Mooier

Vanuit amendement 7-7 bij de kadernota 2022-2025 wordt voorgesteld om in de begroting voor 2022 € 55.000 en voor de jaren 2023-2025 jaarlijks € 65.000 op te nemen. Hiermee wordt beoogd het project Samen kleuren we de stad weer vorm te geven met dit nieuwe project.

Ombuigingen

1. Weiburg

Binnen dit taakveld is voor dit onderwerp € 16.359 structureel beschikbaar voor o.a. belastingen en overige goederen en diensten. Indien tot herontwikkeling van dit gebied wordt overgegaan kan dit budget komen te vervallen.

2. Onderhoud groen

Door een gunstige aanbesteding van het groen onderhoud in Stadsweiden zuid kan het budget met € 20.000 per jaar afgeraamd worden.

3. Bossen

In het beheerplan is geld gereserveerd voor het plaatsen van rasters ter bescherming van nieuwe aanplant. We merken de afgelopen twee jaar dat we hiervoor niet het volledig geraamde bedrag nodig hebben en dat natuurlijke verjonging voldoende aanslaat. Het beschikbare budget kan structureel met € 10.000 verlaagd worden.

Wat hebben wij er voor gedaan?

- Het groenonderhoud uitgevoerd middels daarvoor aanbestede werkschrijvingen samen met bewoners en bedrijven. Ook dit jaar hebben we weer diverse bewoners initiatieven ondersteund in de openbare ruimte. Bijvoorbeeld de Piet Heinlaan, waar de buurt gezamenlijk het plein opgeknapt heeft.
- Een aantal vervangingsklussen zijn uitgesteld ivm het principe werk met werk maken en met name door het samen optrekken met civiele klussen die door beperkte middelen en sterke prijsstijgingen pas veel later uitgevoerd worden.
- De boomfeestweek 2022 was na twee jaar geen boomfeestweek een groot succes, Veel scholen hebben meegedaan met de wandeling, de beheeractiviteit en uiteindelijk ook met het planten van bomen achter de Elzenhof.
- De speeltoestellen onderhouden, allemaal 2 keer geïnspecteerd en in totaal 48 vervangen
- Gestart met het vervangen van de skatebaan aan de Parkweg, het ontwerp is samen met de jeugd in concept klaar, we verwachten in 2023 te kunnen starten met de bouw
- Stadsidee van 2021 het basketbalveld is afgerond. Voor 2022 zijn de winnaars druk bezig met de uitvoering (Discgolf en Boomhut)
- Het bosbeheer uitgevoerd en 18 m3 hout verkocht. Afgelopen jaar is door de percelen die aan de beurt zijn en personele bezetting niet de gewenste houtoogst bereikt.
- Randzone heide de jonge berkjes dit jaar verwijderd voor het behoud van de heide samen met vrijwilligers.
- Vanwege lopende procedure rechtbank en afstemming met werk provincie is werk Nassaulaan/Engelserf doorgeschoven naar eind 2024
- Strandeiland, nav ervaringen gebruik, aangepast zodat het de komende jaren weer intensief gebruikt kan worden en netjes onderhouden.

TOTAALOVERZICHT PROGRAMMA 5

Resultaat (best.bep.)	Lasten / Baten	Functie	Rekening 2021	Prim. begroting 2022	Totale begroting 2022	Rekening 2022	Resultaat 2022
Totaal Programma's							
PROG5 Sport, cultuur en recreatie							
Resultaat bepaling	Baten	TV51 - Sportbeleid en activering	-155	-114	-30	-14	16
		TV52 - Sportaccommodaties	-1.801	-1.966	-1.842	-1.947	-104
		TV53 - Cultuurpres. cultuurprod. cultuurpart.	-79	0	0	-25	-25
		TV54 - Musea	-25	-54	-79	-59	20
		TV55 - Cultureel erfgoed	-117	-91	-168	-257	-89
		TV57 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-132	-274	-274	-135	139
	Baten - Totaal		-2.309	-2.500	-2.393	-2.437	-44
	Lasten	TV51 - Sportbeleid en activering	1.041	873	986	896	-90
		TV52 - Sportaccommodaties	3.396	3.339	3.699	3.419	-279
		TV53 - Cultuurpres. cultuurprod. cultuurpart.	2.816	1.786	3.009	2.619	-390
		TV54 - Musea	583	700	735	732	-4
		TV55 - Cultureel erfgoed	716	635	755	817	61
		TV56 - Media	777	1.405	1.002	929	-73
		TV57 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie	3.829	4.617	4.752	4.315	-437
	Lasten - Totaal		13.158	13.355	14.938	13.726	-1.212
Resultaat bepaling - Totaal			10.849	10.855	12.545	11.289	-1.256
Resultaat bestemming	Dotatie	TV53 - Cultuurpres. cultuurprod. cultuurpart.	0	0	0	160	160
		TV55 - Cultureel erfgoed	227	20	20	20	0
	Dotatie - Totaal		227	20	20	180	160
	Onttrekking	TV52 - Sportaccommodaties	-313	-17	-19	-8	11
		TV53 - Cultuurpres. cultuurprod. cultuurpart.	-97	0	0	-84	-84
		TV55 - Cultureel erfgoed	-235	-61	-61	-10	50
		TV57 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie	0	0	0	0	0
	Onttrekking - Totaal		-645	-78	-80	-102	-22
Resultaat bestemming - Totaal			-418	-58	-60	78	138
PROG5 Sport, cultuur en recreatie - Totaal			10.431	10.797	12.485	11.367	-1.118
Totaal Programma's - Totaal			10.431	10.797	12.485	11.367	-1.118

Financiële analyse jaarrekening 2022 ten opzichte van begroting 2022:

Begroting 2022	12.485
Jaarrekening 2022	11.367
Verschil	-1.118

Het resultaat van Programma 5 is als volgt te verklaren:

Onderwerpen	Voordeel	Nadeel	Verwijzing toelichting
Onderhanden werken	-46		1
Onderhanden werken neutraal	-65		
Kapitaallasten	-141		
Uren/doorbelastingen	-11		
Corona	-124		2
TV 5.1 Open club	-30		3
TV 5.2 Sportaccommodaties; energielasten	-91		4
TV 5.2 Personele kosten De Sypel	-55		5
TV 5.2 Ontvangen vergoeding stormschade	-40		6
TV 5.3 Lagere kosten subsidies	-190		7
TV 5.6 Bibliotheek op school	-70		8
TV 5.7 Groen onderhoud	-225		9
Diversen	-30		
Totaal	-1.118		

De verklaring van de afwijking is als volgt:

1. Een totaal overzicht van onderhanden werken wordt gegeven in paragraaf 4.6.
2. In 2022 zijn vanuit het rijk bijdragen ontvangen voor Tegemoetkoming verhuurders sportaccommodaties (TVS) en vanuit de specifieke uitkering IJsbanen en Zwembaden. Deze inkomsten hadden deels nog betrekking op 2021. Daarnaast is van de Tijdelijke subsidieregeling COVID-19 gemeente Harderwijk 2022 minder gebruik gemaakt dan wat aan budget beschikbaar was.
3. 2022 was een overgangsjaar naar Sportmanagement dat is uitbesteed aan Ga! Harderwijk. Daarvoor had de raad extra geld beschikbaar gesteld en dat hebben we niet geheel nodig gehad. Daarnaast zijn een aantal activiteiten niet uitgevoerd vanwege tekort aan capaciteit.
4. Bij de tweede bestuursrapportage is de begroting 2022 met een bedrag van € 230.000 bijgesteld i.v.m. te verwachten hogere energielasten. In werkelijkheid zijn de uitgaven lager uitgevallen dan de bijgestelde begroting.
5. In de begroting 2022 is rekening gehouden met personele uitbreiding in verband met uitbreiding van het zwembad. In 2022 is deze inzet nog niet nodig geweest in verband met de verbouwing van het zwembad.
6. De stormschade aan de Sypel is vergoed door de aannemers.
7. Na de covid-periode zijn evenementen moeizaam op gang gekomen. Ook zijn er minder subsidieaanvragen dan verwacht binnengekomen en kon er vanwege minder beschikbare capaciteit door zwangerschap minder impulsen aan activiteiten gegeven worden. Tevens zijn er diverse kleinere subsidies teruggevorderd.
8. De kosten voor bibliotheek op school zijn ten laste gebracht van de rijksbijdrage onderwijs achterstanden beleid (OAB).
9. Op de diverse onderhoudsbudgetten is per saldo een bedrag over van € 275.000. Voorgesteld wordt om een bedrag van € 191.000 te storten in een nieuw te vormen bestemmingsreserve Herontwikkeling Zeeplein. E.e.a. conform raadsbesluit 9 maart 2023.

2.6 Programma 6 Sociaal domein

A ALGEMEEN

Doelstelling

De inzet van het beleid sociaal domein is gericht op meedoen mogelijk maken voor iederéén, het voorkomen van (verergering van) problematiek en individuele ondersteuning indien nodig:

- We willen de sociale samenhang in de samenleving behouden. We willen dat álle inwoners mee kunnen doen, ook als zij te maken hebben met beperkingen van welke aard dan ook.
- We zetten in op het voorkomen van (de verergering van) beperkingen. Door de voor-/ vroegtijdig inzet van lichte vormen van ondersteuning kan beroep op zwaardere, individuele vormen van ondersteuning en zorg (deels) voorkomen of uitgesteld worden.
- Als het nodig is, zetten we als gemeente individuele ondersteuning in: vanuit de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo 2015), de Jeugdwet, de Participatiewet, de Wet Inburgering en het lokale bestaanszekerheidsbeleid.

Inhoud

De drie doelstellingen krijgen op hoofdlijnen als volgt inhoud:

Meedoen

- Het bevorderen van ontmoeting tussen inwoners, juist waar dit niet vanzelf gaat (door bijvoorbeeld verschillen onderling of beperkingen). We stimuleren inwoners om naar elkaar om te kijken en elkaar te accepteren.
- Het faciliteren van initiatieven, verenigingen en organisaties die gericht zijn op ontmoeting, onderlinge samenwerking en inclusie.
- Het bevorderen van de deelname aan de samenleving door inzet op toegankelijke vrije tijdsbesteding, onderwijs, arbeidsmarkt, leefomgeving en woningen.

Preventie en vroeg signalering

- Het bevorderen van de 'samenredzaamheid' en deelname aan de samenleving van inwoners in een kwetsbare situatie en het vergroten van hun netwerken.
- Jongeren 'samen redzamer' en zelfstandiger te maken en daarmee mogelijke ondersteuningsbehoefte in de toekomst te voorkomen.

Ondersteuning

Ondersteuning bieden aan inwoners voor wie meedoen niet vanzelfsprekend is (Wmo, Jeugdwet, Participatiewet, de Wet Inburgering en het lokale bestaanszekerheidsbeleid). Uitgangspunten zijn

- mens centraal met eigen regie,
- passende en tijdige ondersteuning,
- laagdrempelig en toegankelijk georganiseerd en
- bij multiproblemen 'één gezin, één plan en één casusregisseur',

Ontwikkelingen

Het Sociaal Domein doorloopt een transformatie. Die is gericht op het centraal stellen van de inwoners in plaats van de regels, het bieden van maatwerk en de gezamenlijke inzet van de capaciteiten en talenten van de inwoner, zijn/haar netwerk en de samenleving. Dit is een proces van lange termijn. Wat komt er ondertussen op ons af als gemeente?

Gevolgen oorlog in Oekraïne

Sinds half maart biedt de gemeente Harderwijk onderdak in Sonnevancan aan ontheemde Oekraïners. Er is gestart met 20 opvangplekken. De opvangcapaciteit is uitgebreid en eind 2022 was er ruimte voor 67 ontheemde Oekraïners.

Als gevolg van de ernstige externe ontwikkelingen is de inflatie fors gestegen evenals de energielasten. Huishoudens met een minimuminkomen worden hiervoor zowel door Rijk als gemeente gedeeltelijk gecompenseerd. Met het voorgenoemde prijsplafond als Rijksmaatregel is op dit moment niet duidelijk of veel huishoudens de energierekening niet kunnen betalen.

Schaarste aan personeel

Vooralsnog houdt de schaarste op de arbeidsmarkt aan. Het aantal bijstandsgerechtigden is sinds jaren niet zo laag geweest. De werkzoekenden in de bijstand hebben wel vaker psychische en/of verslavingsproblematiek.

Daardoor is de huidige doelgroep nauwelijks binnen 12 maanden inzetbaar voor de arbeidsmarkt, maar wordt rekening gehouden met 24 maanden. Door de coronasteun aan de bedrijven zijn veel minder bedrijven failliet gegaan in de afgelopen drie jaren en is de werkloosheid laag.

Effect Corona

Het verdere verloop van de coronacrisis lijkt er op dit moment gunstig uit te zien. De gevolgen van corona zijn in ieder geval nog voor een langere tijd merkbaar:

- Ondersteuningsbehoefte: De afgelopen jaren is onder invloed van de coronamaatregelen een toenemend aantal cliënten en kosten van jeugdhulp zichtbaar. Dit jaar lijken de cliënten aantallen voor het eerst licht te dalen. De invoering van de Wet Nieuw Woonplaatsbeginsel is hier deels een verklaring voor.
- Tweedeling verscherpt? Vraag is ook in hoeverre inwoners in een kwetsbare situatie (aan de onderkant van de arbeidsmarkt, in kwetsbare gezinnen, eenzame ouderen), nog meer op achterstand zijn geraakt. En in hoeverre daar de komende jaren extra inzet op nodig is.

Wonen en zorg

- Inwoners in kwetsbare situatie. Al enige jaren wordt gesignaleerd hoe het tekort aan geschikte woningen een stap in de weg vormt voor het oplossen van sociale problematiek. De uitstroom uit Beschermd Wonen stagneert (onnodig beroep op zorg), en economisch daklozen kunnen hun situatie niet verbeteren zolang zij niet over geschikte woonruimte beschikken.
- Ouderen. Over twintig jaar zijn er naar schatting bijna twee keer zoveel 75+ ers als nu. Daarnaast stijgt de gemiddelde leeftijd van ouderen en blijven zij steeds langer, al dan niet alleenstaand, zelfstandig wonen. Dit betekent aanpassing en uitbreiding van de bestaande woningvoorraad aangevuld met een aangepaste infrastructuur voor passende zorg, afgestemd op de vraag van de toekomst.
- Jongeren. Het gebrek aan passende, betaalbare woonruimte op de huidige, oververhitte woningmarkt belemmert met name jongeren in hun verzelfstandiging. Hierdoor doen zich in kwetsbare huishoudens tevens veel problemen voor die alleen echt opgelost kunnen worden door voldoende geschikte woonruimte.

AZC

- Het asielzoekerscentrum op Kranenburg Noord heeft in de tweede periode van de bestuursovereenkomst (19 juli 2021-1 juni 2026) een basiscapaciteit van 500 en een buffer van 300. De landelijke problemen in de asielketen hebben ook effect gehad op het asielzoekerscentrum Kranenburg Noord waardoor de in de bestuursovereenkomst opgenomen buffercapaciteit in 2022 grotendeels is ingevuld. Een deel van deze capaciteit is ingezet voor circa 50 AMV'ers (alleenstaande minderjarige vreemdelingen).

Verbonden partijen

Meerinzicht Sociaal Domein
Inclusief Groep

Beleidskaders

- Beleidskader Jeugd. In één keer goed. 2015 – 2018.
- Beleidsnota bestaanszekerheid en schulddienstverlening 2021-2024
- Beleidsregels Wet Inburgering (2021)
- Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde 2022
- Bestuursovereenkomst inzake de vestiging van een opvangcentrum voor asielzoekers (2021-2026).
- Deelverordening Eenmalige activiteitensubsidies welzijn, cultuur, sport en zorg.
- Inkoopvisie Jeugdhulp, 2017.
- Integraal lokaal Uitvoeringsplan Jeugd Harderwijk 2019-2023.
- Integrale verordening sociaal domein gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde 2021
- Nadere regels subsidie Geluksroute.
- Niemand op de reservebank. Meedoen, leren en werken. Uitwerking werkgeversdienstverlening EHZ 2015-2017.
- Nota "Snel en volwaardig meedoen; kader 2022-2026 nieuwe wet Inburgering, EHZ
- Nota sturing en bekostiging Jeugdhulp 2018 e.v.
- Nota Inburgering. Van nieuwkomer tot Harderwijker 2018-2022.
- Op volle kracht vooruit. Overbruggingsprogramma informele zorg en uitvoeringsagenda Eenzaamheid 2021-2023.
- Rapport Wijkaanpak 2012-2015, + Notitie voortzetting Harderwijkiaanpak", 2016.
- Regioplan Laaggeletterdheid 2020-2024.
- Samen voor elkaar. Wmo beleidsnota 2012-2015, addendum 2016.

- Samen thuis op de Noord-Veluwe Regio- en beleidsplan - Beschermd wonen en maatschappelijke opvang - Noord-Veluwe 2020-2023.
- Startnotitie Lokale inclusie agenda Harderwijk en Hierden 2022-2026
- Subsidieregeling Beschermd Wonen gemeente Harderwijk 2020
- Regiovisie Samen tegen huiselijk geweld 2020-2023
- Transitieplan samenwerking Noord-Veluwe 2018-2021 (Jeugdhulp).
- Uitgangspuntennotitie Transitie AWBZ - WMO 2013.
- Uitvoeringsprogramma 2022-2024 EHZ kader Snel en volwaardig meedoen wet Inburgering
- Uitvoeringsplan Jeugdhulp gemeenten Noord-Veluwe 2018 e.v.
- Verordening Inrichting Anti-discriminatievoorziening Gemeente Harderwijk 2011.
- Verordening Sociale Adviesraad Harderwijk 2017
- Visie op bewindvoering: Samenwerking in de schulddienstketen.

B TAAKVELDEN

6.1 Taakveld Voorveld, Samenkracht en burgerparticipatie

Portefeuillehouder(s):	M. Reckman M. Companjen (kinderopvang)
Domein:	Samenleving
Taakveldverantwoordelijke:	E. Homburg

Wat wilden we bereiken?

1. Het op goede wijze laten uitvoeren van de opvang van jonge kinderen
2. Een goede laagdrempelige, toegankelijke en preventieve dienstverlening zodat iedere inwoner op passende wijze mee kan doen in onze samenleving vanuit een duurzaam individueel welbevinden.
3. Het faciliteren van ontmoetingen en vergroten van onderlinge cohesie, burgerschap en samen(draag)kracht.
4. Een voorveld ketenaanpak waarin professionals, inwoners en gemeente met elkaar mensgericht samen werken.

Wat zouden we daarvoor doen?

Onder dit taakveld vallen de BBV taakvelden 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie en 6.2 Wijkteams.

Regulier

kinderopvang

- Inspecteren en handhaven uitvoering Wet Kinderopvang
- Actueel houden van het Landelijk Register Kinderopvang

Specifiek

Jaarlijks moeten alle opvanglocaties (Kinderdagverblijven, Buitenschoolse opvang, Gastouderbureaus en min. 5% van de geregistreerde voorzieningen voor gastouderopvang) worden bezocht voor een inspectie.

Terugblik

In 2020 is het beschikbare budget (€ 90.514) op € 4.948 na volledig gebruikt voor de taken voor het toezicht en de handhaving van Kinderopvang. In 2020 is door Corona maatregelen en sluiting van de kinderopvang € 34.598 onbenut gebleven. Naar verwachting zal ook in 2021 budget onbenut blijven door gelijke omstandigheden als in 2020.

2022

Voor 2022 worden geen bijzonderheden verwacht.

Cliëntondersteuning

- Het uitvoeren onafhankelijke cliëntondersteuning. het bieden van onafhankelijke begeleiding van inwoners bij systeemvragen of ondersteuningsvragen.
- Wettelijk ligt er de taak bij de gemeente om deze dienstverlening aan te bieden aan inwoners.

Het beschikbare bedrag van € 212.000 is ingezet en de taken zijn in 2020 conform prestatieafspraken uitgevoerd.

Terugblik

De ervaring leert dat veel inwoners nog niet bekend zijn met deze mogelijkheid voor begeleiding of ondersteuning. In 2020 is er gestart met het transformeren van de dienstverlening, deze zichtbaarder te maken en anders te gaan noemen. Namelijk inwonersondersteuning. Ten tijden van corona hebben wij gezien dat er meer contacten zijn geweest aangaande inwonersondersteuning. Passende woonruimte of een indicatievraag (wmo of participatie) zijn onderwerpen die vaak voorkomen.

Voor 2022

Deze ontwikkeling zal doorgezet worden, hetgeen betekent dat er meerdere aanbieders specialistischere inwonersondersteuning zullen gaan bieden. Bijv. specifiek gericht op mantelzorg. Financieel zal dit een onderlinge verschuiving betekenen in de besteding.

Harderwijk zijn wij samen

Al ons voorveld, samenkracht, burgerschap en welzijnsbeleid wordt uitgevoerd vanuit de programma's Harderwijk zijn wij samen.

- welzijnswerk in de wijk en buurten
- ontmoetingen en participatie voor inwoners mogelijk maken
- platform krachtig kleurrijk Harderwijk
- mantelzorgondersteuning en ouderenadvies
- vrijwilligerswerk en servicepunt
- respijtzorgvoorzieningen faciliteren
- dementievriendelijke stad met een Odensehuis
- informele zorg en advies voor inwoners faciliteren
- welbevinden vergroten en eenzaamheid bespreekbaar maken

Terugblik

Vanwege corona hebben wij gezien dat de verbindende factor van ontmoetingen faciliteren, groepsactiviteiten en fysieke activiteiten grotendeels geen doorgang hebben gevonden. Echter zijn er andere coronaproof manieren gevonden om wel het inwonerscontact te kunnen blijven faciliteren.

Kijkend naar de bestedingen zien wij dat er door beperkte inzet van eerdere jaren een bedrag van € 201.000 is overgeheveld om dit in 2021 conform uitvoeringsprogramma uit te voeren. De verwachting ligt er dat er ook in 2021 onderbesteding zal zijn vanwege de beperkte mogelijkheden inzake corona. In 2021 zal er herziend beleid worden vastgesteld (overbruggingsnotitie HZWS) met een hernieuwde bijbehorende begroting.

inclusief in de buurt

- werken aan een ketenaanpak waarin mensgericht, maatwerk en welbevinden centraal staat.
- inwoners de ruimte geven om zelf passend regie te voeren, dichtbij huis potentieel te kunnen inzetten.
- onderlinge cohesie in de wijk onder buurtgenoten te vergroten en intensiveren
- integraliteit in de benadering en aanpak van casuïstiek leidend is.

Terugblik

Het afgelopen jaar is doorgegroeid onder begeleiding van een transformatie versneller binnen het project inclusief in de buurt. Het denken van positieve gezondheid en geluksgericht werken is omarmd en verder toegepast in de aanpak en werkwijze. Door samen met uitvoerders en financierders aan tafel te zitten, zijn de lijnen kort en kan er snel maatwerk geleverd worden. Gemeenschappelijk eigenaarschap alsook financiële verantwoordelijkheid samen dragen zijn twee termen die in het proces aandacht vragen komend jaar.

De bestedingen zijn conform verwachting verlopen.

Nieuw beleid

Verlenging Welzijnsbeleid Programma's vrijwilligerswerk & informele zorg en toevoeging aanpak eenzaamheid. In november 2021 zal dit door de raad behandeld worden.

Kadernota

Regenbooggemeente

Een structureel budget van € 47.000 opnemen in de kadernota om de gemeente Harderwijk als regenbooggemeente op de kaart te zetten. Het budget zal worden gebruikt voor de uitvoering van de vastgestelde beleidsnotitie en uitvoeringsplan Regenbooggemeente 2020 - 2023 en bijbehorende uitvoeringsagenda 2021- 2023.

Ombuigingen

Verlaging diverse budgetten

Op grond van de resultaten over de afgelopen periode kunnen een aantal budgetten afgeraamd worden zonder dat dit (grote) invloed zal hebben op de realisatie van de taken. Het betreft de volgende zaken:

- Exploitatiesubsidie de bogen (€ 5.000 in 2022 oplopend tot € 20.000 in 2025)
- Initiatief buurtproject (vanaf 2023 € 8.000 jaarlijks)
- Stadswerkplaats (€ 6.250 in 2022 oplopend tot € 25.000 in 2025)
- Big data onderzoek (vanaf 2022 € 5.000 jaarlijks)

Wat hebben wij er voor gedaan?

Kinderopvang: Zie programma onderwijs.

Onafhankelijke cliëntondersteuning

In 2022 is er ingezet op het aanbieden van specialistischere inwonersondersteuning gericht op mantelzorg. Hiervoor is een tweede aanbieder aangetrokken naast MEE Samen, namelijk Thuis in Clientondersteuning. Financieel heeft er een verschuiving plaats gevonden in de besteding. In de basis is het beschikbare bedrag daarom ook gelijk gebleven. Echter, de vraag naar cliëntondersteuning is blijven stijgen, waardoor er aanvullend ingezet is en teruggeschroefd is op deelname aan netwerkbijeenkomsten. Daarnaast is er in 2022 een start gemaakt (door de twee bovengenoemde organisaties) om de positie en vindbaarheid/bekendheid van onafhankelijk cliëntondersteuning te vergroten.

Harderwijk zijn wij samen

Ontmoeten

Na opheffing van de coronabeperkingen werd ontmoeting weer mogelijk. In de wijken zijn inwoners direct weer bij elkaar gekomen bij buurtbarbecues, buitenspeeldag, burendag en andere buurtfestiviteiten. In samenwerking met de teams Ruimtelijke Beleid en Beheer&Realisatie is meer groen in de wijken gebracht, o.a. in de Binnenstad als geveltuintjes en de Verduurzamingsactie Tegelwippen.

Ook de wijk- en buurtcentra konden weer open voor de reguliere activiteiten van de (wijk)verenigingen en ZorgDat. Vanaf 1 oktober is de vernieuwde Roef open gegaan.

Nieuwbouw de Roef

De raad heeft destijds de ambitie uitgesproken de nieuwe Roef een ontmoetingsplek te laten zijn voor alle inwoners. Een fris, functioneel, gezellig en duurzaam gebouw. Op 1 oktober 2022 is voor de nieuwe Roef de huurovereenkomst tussen de gemeente en de stichting ingegaan en is de exploitatie gestart op basis van het concept Positieve Gezondheid. Het project is in een uitdagende periode in de bouw binnen de financiële kaders en binnen de afgesproken kwaliteit gerealiseerd."

Burgerschap

In maart 2022 is de Evaluatie en vooruitblik Burgerschap unaniem aangenomen door de gemeenteraad. In het najaar is ook de uitvoeringsagenda voor de komende jaren vastgesteld. Naast de reguliere activiteiten zijn dit jaar georganiseerd: een minifestival 'Verdragen & Verdraagzaamheid, Captains tables (waarbij de burgemeester, en vaak ook de teamchef van de politie, in gesprek gaat met inwoners van verschillende afkomst, religie, geaardheid) en de uitgave van de Coronakroniek.

Krachtig Kleurrijk Harderwijk

In 2022 is er ingezet op het versterken van platform Krachtig Kleurrijk Harderwijk door het inzetten van een projectleider. De projectleider heeft in 2022 gebouwd aan een stevig netwerk met partijen die zich in de praktijk in willen zetten voor de doelstelling van het platform. Hiervoor zijn diverse bijeenkomsten en activiteiten georganiseerd, waaronder de lunchbijeenkomsten en het festival kleurrijk. Daarnaast zijn er bij het merendeel van de organisaties ambassadeurs diversiteit en inclusie opgeleid, die het gedachtegoed aanjagen binnen de eigen organisatie. De projectleider organiseert met deze ambassadeurs intervisie bijeenkomsten om het ambassadeurschap te blijven voeden.

Mantelzorg en vrijwilligers

Zowel het mantelzorgservicepunt als het vrijwilligersservicepunt heeft in 2022 gewerkt aan de relatie met de mantelzorger en de vrijwilliger. De coronaperiode heeft hier zijn sporen achtergelaten. Het mantelzorgservicepunt heeft ingezet op het contact met de mantelzorger en het aanbieden van het ontspanningsprogramma, waarbij ingespeeld is op de behoefte van de mantelzorger. Ook bij het vrijwilligersservicepunt is er een verandering in de behoefte van de vrijwilligers gaande. Een trend waar het servicepunt aandacht voor heeft gehad in 2022.

De gemeente Harderwijk heeft sinds 2021 een Odensehuis. Het Odensehuis biedt mensen en met beginnende dementie die nog thuis wonen een fijne plek om met elkaar in eigen regie activiteiten te doen.

Ook mantelzorgers en naasten kunnen terecht bij het Odensehuis. Doordat het Odensehuis thuiswonende mensen met beginnende dementie in een huiselijke sfeer activiteiten biedt, ontlast dit ook de mantelzorgers en wordt hiermee een vorm van respijtzorg gegeven.

Dementievriendelijke stad Harderwijk

Sinds 2019 is een werkgroep actief die zich inzet voor mensen met dementie in onze gemeente. Zij houden ontwikkelingen en mogelijkheden bij, leggen hierbij de verbinding bij ketenpartners en inwoners. De groep bestaat uit professionals; betrokken Harderwijkers en Hierdenaren.

Vanuit de werkgroep is het burgerinitiatief het Odensehuis ontstaan. Een ander aandachtspunt is het vergroten van de zichtbaarheid van mensen met dementie. De werkgroep werkt naar een dementievriendelijke gemeente Harderwijk. In 2023 hopen we het certificaat dementievriendelijke gemeente te mogen ontvangen. Criteria worden omschreven vanuit Alzheimer Nederland.

Het Geluksakkoord is gerealiseerd in 2022.

Een samenwerking van partners en gemeente om mensgericht te werken in de gemeente Harderwijk. Waar door middel van domein overstijgende samenwerkingen het welbevinden van de inwoner centraal gesteld wordt en wordt vergroot. Als gemeente hebben en blijven wij dit proces faciliteren.

Inclusief in de buurt

In 2022 is er door onze voorveldpartners integraal gewerkt binnen de wijk Stadsweiden volgens de geformuleerde doelen. Professionals onderling en met inwoners hebben hun contacten versterkt. Dit leidt tot meer betrokkenheid bij de openbare ruimte en bij elkaar. De opgedane werkwijzen wordt steeds meer toegepast in andere buurten en wijken.

Nieuw beleid

Verlenging welzijnsbeleid

In 2022 hebben wij uitvoering gegeven aan de vastgestelde notitie Harderwijk zijn wij samen op Volle Kracht. Het vormgeven van het nieuwe welzijnsbeleid en de opdracht voor onze uitvoeringsorganisatie Zorgdat is gezien de omvang om tot afstemming te komen overgeheveld naar 2023. Om zo in gezamenlijkheid te komen tot een hernieuwde opdracht en bijbehorend beleid.

Regenboog

Afgelopen jaar is de uitvoeringsagenda verder geïmplementeerd. En zijn voorbereidingen getroffen voor de evaluatie van het beleid in 2023.

Verbeteragenda Inclusie

Na een uitgebreid voortraject met betrokkenheid van inwoners, professionals en ambtenaren is een Verbeteragenda Inclusie opgesteld. Deze is in december 2022 vastgesteld. Met deze Verbeteragenda gaan we de komende jaren inzetten op vier verbeterpunten: voorkomen dat inwoners tussen wal en schip belanden, stimuleren dat inwoners elkaar mee laten doen, inclusievere participatietrajecten van de gemeente en nadrukkelijker onze voorbeeldfunctie vormgeven.

6.2

Participatie

Portefeuillehouder(s):	M.E. Companjen
Domein:	Samenleving
Taakveldverantwoordelijke:	V. Schouten

Wat wilden we bereiken?

- Bijstandsgerechtigden activeren om aan het werk te gaan door het bieden van ondersteuning in de vorm van begeleiding/bemiddeling naar werk, scholing, leerwerktrajecten e.d. Hiertoe hoort ook arbeid in WSW-verband.
- Een uitkering bieden aan degene die dat echt nodig heeft en het daarbij ondersteuning bieden om zo snel mogelijk weer zelfstandig deel te kunnen nemen aan de maatschappij
- Bestaanszekerheid voor alle inwoners uit de gemeente Harderwijk: *“elke inwoner van Harderwijk en Hierden heeft de mogelijkheid om met eigen inzet en naar eigen inzicht, een leefsituatie te creëren waarin iedereen veilig kan wonen en meedoen. Daarbij heeft iedereen de mogelijkheden om zich verder te ontwikkelen.”*

Wat zouden we daarvoor doen?

Onder dit taakveld vallen de BBV taakvelden 6.3 Inkomensregelingen, 6.4 Begeleide participatie en 6.5 Arbeidsparticipatie.

Regulier

- Het rechtmatig verstrekken van bijstandsuitkeringen;
- Het verstrekken van tijdelijke loonkostensubsidies aan werkgevers die klanten met een afstand tot de arbeidsmarkt een passende werkplek bieden.
- Het verstrekken van structurele loonkostensubsidies aan werkgevers die klanten met een arbeidsbeperking een passende of beschutte werkplek bieden.
- Het uitvoeren van (een deel van) het minimabeleid door het verstrekken van (financiële) voorzieningen aan mensen met een laag inkomen;
- Het verbinden van activiteiten en (beleids)terreinen die invloed hebben op bestaanszekerheid van inwoners (denk aan cultuur, sport, welzijn/zorg, schulddienstverlening).
- Het bemiddelen van mensen naar werk, leerwerkplekken, werkervaringsplekken, stages, etc.;
- Het activeren van mensen om te participeren (Participatiehuis);
- Een lokaal ingebedde werkgeversbenadering en werkgeversdienstverlening, waarbij we samenwerken met gemeenten en andere organisaties in de arbeidsmarktregio;
- Het tegengaan van laaggeletterdheid (18 jaar en ouder);
- Het bieden van een passende werkomgeving aan mensen met een arbeidsbeperking. De uitvoering van de Wsw is ondergebracht bij de Inclusief Groep.

Specifiek

- Implementeren van de Wet Inburgering die per 1 januari 2022 in werking treedt

Nieuw beleid

Wat hebben wij er voor gedaan?

De arbeidsmarkt was in 2022 in vrijwel alle sectoren krap (veel vraag, weinig aanbod). Een krappe arbeidsmarkt biedt veel kansen voor werkzoekenden. Als gevolg daarvan zien we ook ons klantenbestand veranderen: iedereen die aan het werk kan, heeft inmiddels een baan. Degenen die nog aanspraak maken op een uitkering hebben in toenemende mate complexe problematiek. Er is vaker sprake van een multiprobleem-situatie of psychische kwetsbaarheid.

Voor werkgevers brengt een krappe arbeidsmarkt uitdagingen met zich mee: het is lastig om voldoende gekwalificeerd personeel te vinden, en te behouden. Om werkgevers te ondersteunen, richtten we in 2022 het WSP Noordwest Veluwe op.

Factor Werk

In onze arbeidsmarktregio FactorWerk werken we samen met andere gemeenten en partners aan een inclusieve arbeidsmarkt. In juli 2022 is de organisatiestructuur omgezet in een structuur met een programmamanager en programmabureau. In 2022 zijn jobcoachvouchers beschikbaar gesteld voor kandidaten die niet tot de doelgroep banenafpraak behoren, maar wel behoefte hebben aan extra ondersteuning. Daarnaast werkten we samen aan de ondersteuning van mensen met psychische kwetsbaarheid.

Afspraken Inclusief Groep

In 2022 werkten we aan nieuwe afspraken met Inclusief Groep om uitkeringsgerechtigden te begeleiden naar werk. We hebben ons daarbij gericht op de groep die binnen 12 maanden kan uitstromen naar betaalde arbeid. Aan het eind van 2022 zijn er een start gemaakt met uitkeringsgerechtigden die een langere afstand (tot 24 maanden) tot de arbeidsmarkt hebben.

Afgelopen jaar heeft in het teken gestaan van een intensivering van de samenwerking tussen Inclusief Groep en Meerinzicht. Dit proces heeft tot nieuwe inzichten geleid, welke zichtbaar waren in het continu bijstellen van werkafspraken en aanmeldingscriteria.

Loonkostensubsidie

Als gemeente verstrekken we loonkostensubsidie aan mensen met een indicatie banenafpraak of advies beschut werk. Voor werkgevers is het onhandig dat gemeenten ieder een eigen proces hanteren. Daarom zijn landelijk verschillende voorstellen gedaan tot vereenvoudiging van het proces. Deze voorstellen zijn opgenomen in het wetsvoorstel Breed Offensief. In 2022 hebben we het preferente proces geïmplementeerd en extra ingezet op de capaciteit om loonwaardemetingen uit te voeren. Hiermee verkorten we de wachttijd.

Specifieke regelingen

Sinds het uitbreken van de coronacrisis voerden we verscheidene regelingen uit, gericht op het vergroten van de bestaanszekerheid van inwoners. In 2022 hadden we de afronding van de TONK en TOZO. Ook voerden we in 2022 de energietoeslag uit. Ook deze cijfers komen terug in het jaarverslag van Meerinzicht.

Wet Inburgering

Per 1 januari 2022 hebben gemeenten de regie gekregen over het inburgeringstraject. In 2022 zijn we gestart met de uitvoering van de verschillende onderdelen van het inburgeringstraject. Enkele onderdelen ontwikkelden we in 2022 verder door. Te denken valt aan de onderwijsroute, maar ook het participatieverklaringstraject en de MAP. Bij de implementatie van het financieel ontzorgen hebben we geconstateerd dat de wettelijke en financiële kaders die zijn meegegeven vanuit het Rijk tot problemen leiden. Het is daardoor niet gelukt dit binnen het wettelijke kader uit te voeren. Wel hebben we door samenwerking met Vluchtelingenwerk gezorgd voor adequate ondersteuning van de inburgeraar. We hebben gewerkt aan mogelijke oplossingsrichtingen, waarover in 2023 een besluit wordt genomen. Tevens is er een start gemaakt met het praktijkonderdeel van de B1-route.

De taakstelling is in de tweede helft van 2022 toegenomen en zal de komende tijd verder stijgen. Dit betekent dat het aantal trajecten steeds verder toeneemt en daarmee ook een beroep doet op de capaciteit van de verschillende betrokken partijen.

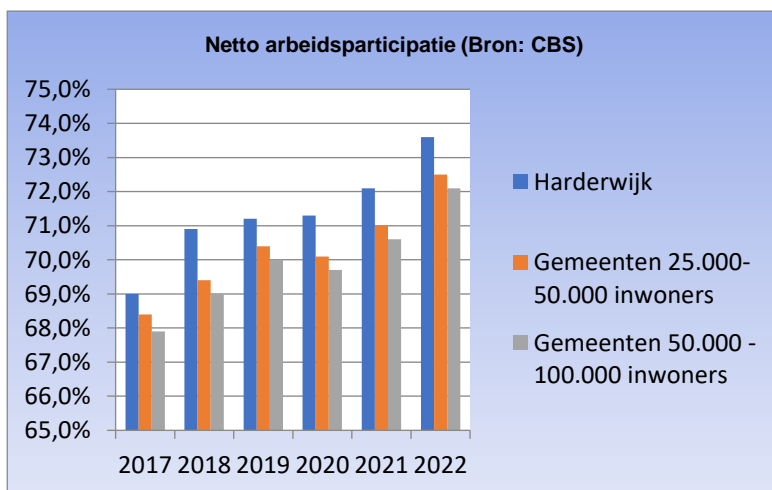
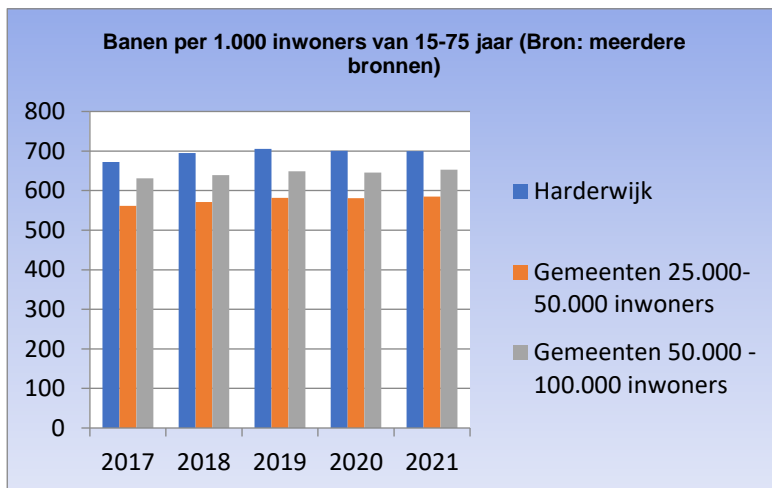
Schuldhelpverlening en minimabeleid

Beleid is uitgevoerd conform de uitvoeringsagenda.

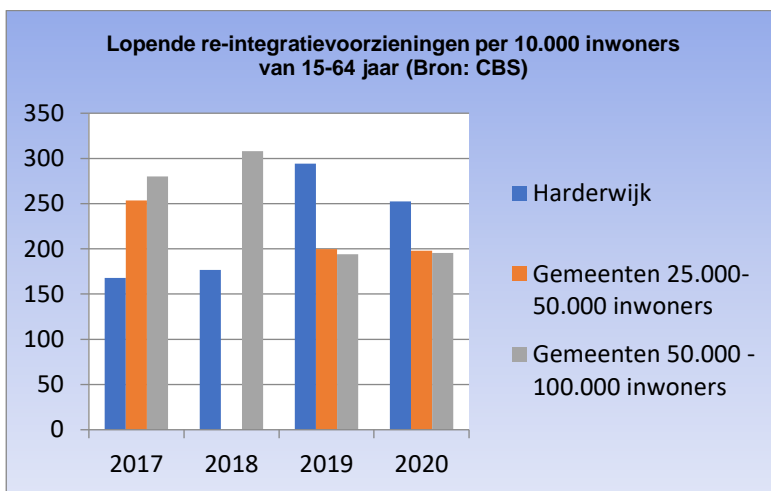
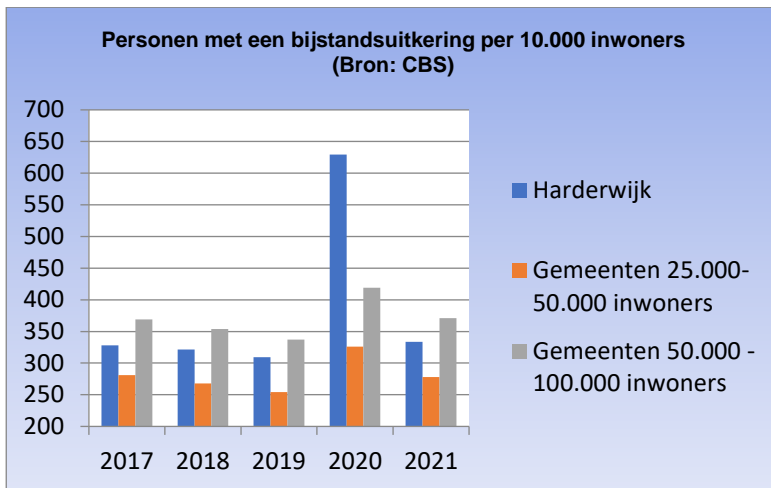
Laaggeletterdheid: zie programma onderwijs.

Beleidsindicatoren

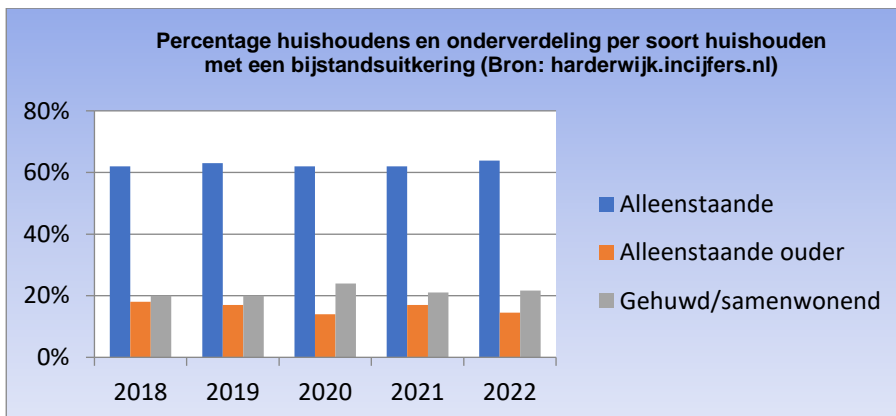
Verplichte beleidsindicatoren

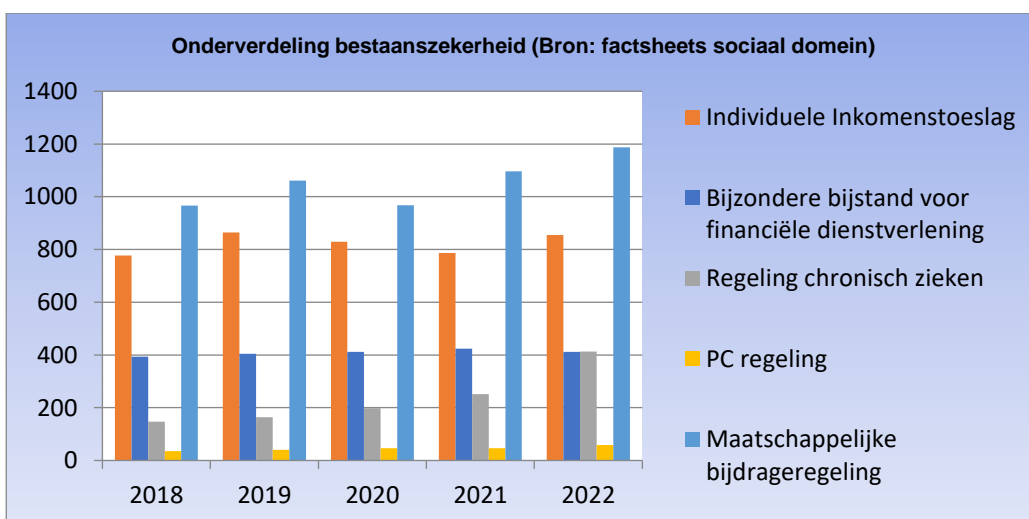
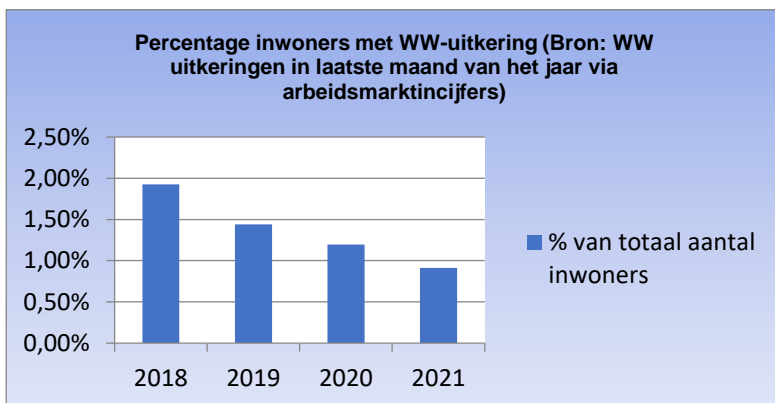
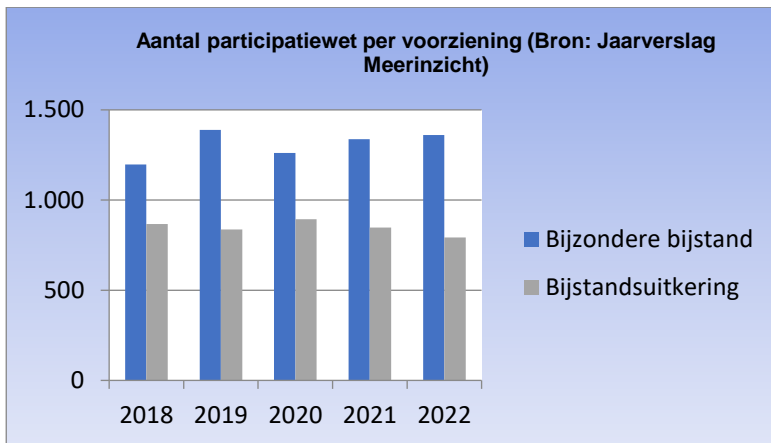

Facultatieve beleidsindicatoren

Portefeuillehouder(s):	M. Reckman
Domein:	Samenleving
Taakveldverantwoordelijke:	R. Renee

Wat wilden we bereiken?

Het bevorderen van zelfredzaamheid en het bieden van hulp en ondersteuning aan inwoners die dat écht nodig hebben en voor wie meedoen is de samenleving niet vanzelfsprekend is. We hebben daarvoor een sterke basisinfrastructuur met algemene- en voorliggende voorzieningen. Maatwerkvoorzieningen worden verstrekt als algemene- en voorliggende voorzieningen niet passend zijn.

Wat zouden we daarvoor doen?

Onder dit taakveld vallen de voorgeschreven taakvelden 6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO), 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+ en 6.81 Geëscaleerde zorg 18+

Regulier

- Ondersteuning bij zelfredzaamheid in vorm van diensten en goederen;
- Bevorderen van de sociale samenhang, de mantelzorg en vrijwilligerswerk, de toegankelijkheid van voorzieningen, diensten en ruimten voor mensen met een beperking, de veiligheid en leefbaarheid in de gemeente, alsmede voorkomen en bestrijden van huiselijk geweld;
- Het bieden van Beschermd Wonen en Maatschappelijke Zorg.
- Dak- en thuislozen opvang/zorg en doorstroombeleid/voorzieningen;

Specifiek

- Doordecentralisatie van Beschermd Wonen

Nieuw beleid

Wat hebben wij er voor gedaan?

Er is maatschappelijke ondersteuning via maatwerkvoorzieningen aan inwoners geboden. In 2021 zijn de maatwerkvoorzieningen Begeleiding en Hulp bij het huishouden opnieuw ingekocht. In 2022 is er ook nieuwe ondersteuning ingekocht: het doelgroepenvervoer en de sociaal medische advisering zijn opnieuw - in regionaal verband - ingekocht. De heraanbesteding voor Begeleiding groep loopt nog.

In 2022 is het kader voor Hulp bij het huishouden vernieuwd met het HHM Normenkader. Ook is er in projectvorm onderzoek gedaan naar het bestand van hulpmiddelen en vervoer.

In 2022 is gemonitord of de eisen die gesteld zijn aan de leveranciers conform hebben plaatsgevonden. Dit vindt plaats in de driehoek toegang/contractmanagement/kwaliteit en toezicht.

Er zijn werktafels georganiseerd door de gemeente met de gecontracteerde aanbieders waarbij thema's als samenwerking onderling, innovatie en kwaliteit aan de orde komen. Concrete voorbeelden zijn 'kwaliteit van het ondersteuningsplan' maar ook het knelpunt tekort medewerkers hulp bij het huishouden. Dit heeft bijvoorbeeld geleid tot een beschikbaarheidswijzer hulp bij het huishouden. Dat is een online tool waarmee klantmanagers kunnen zien welke aanbieder ruimte heeft voor nieuwe indicaties hulp bij het huishouden.

Prijspeil tarieven

Op het taakveld maatwerkvoorzieningen (Wmo) is een technische wijziging doorgevoerd: de budgetten zijn conform geldende indices geactualiseerd naar het prijspeil 2022. Met name de stijgende energie- en loonkosten zijn bepalend voor deze tariefontwikkeling.

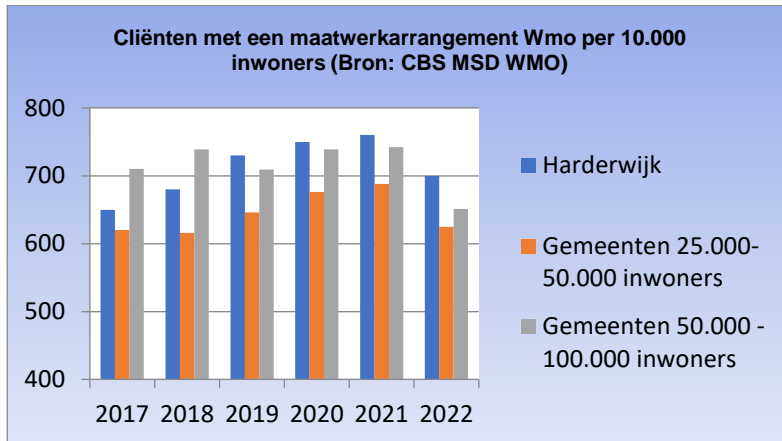
Bij de aanpak van huiselijk geweld is de regionale samenwerking verder vormgegeven. Door regionale kartrekkers kunnen we meer doen. Als regio en de gemeente Harderwijk hebben we voortdurend aandacht voor de preventieve benadering.

De ambulantisering van Beschermd Wonen (BW) is weer een stap verder. Bijvoorbeeld in Dichterskwartier komen met de oplevering van 84 appartementen 5 woningen beschikbaar voor inwoners met een BW indicatie ('beschermd thuis'). Bij de maatschappelijke opvang hebben we nu 24/7 opvang, in plaats van alleen nachtopvang.

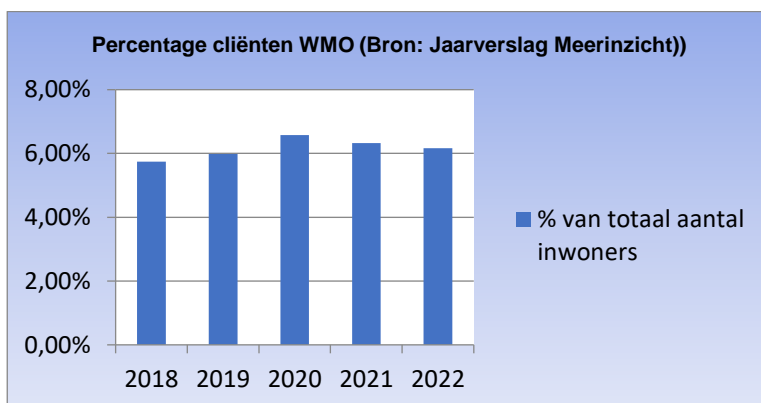
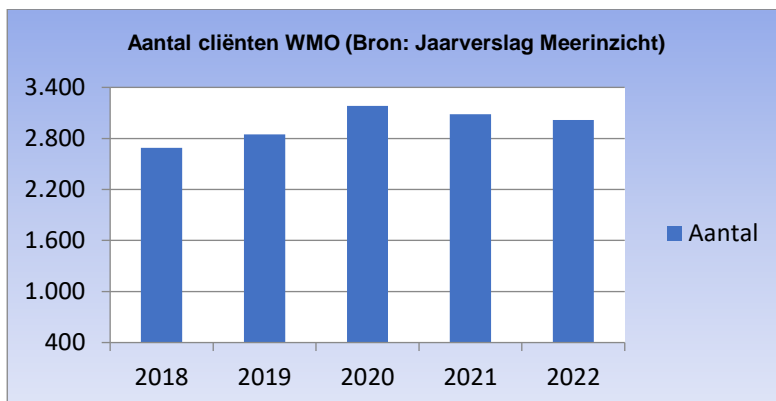
We creëren met de organisaties toenemende mogelijkheden, zodat mensen een eigen plek hebben en geen opvang nodig hebben. Met zes gemeenten in de regio is afgesproken dat per gemeente twee tijdelijke woonplekken beschikbaar komen. Vanuit de verslavingszorg is steeds vaker het 'middelengebruik' in het algemeen onderwerp van gesprek. Het is hierbij een zoektocht naar meer samenhang tussen de diverse beleidsterreinen.

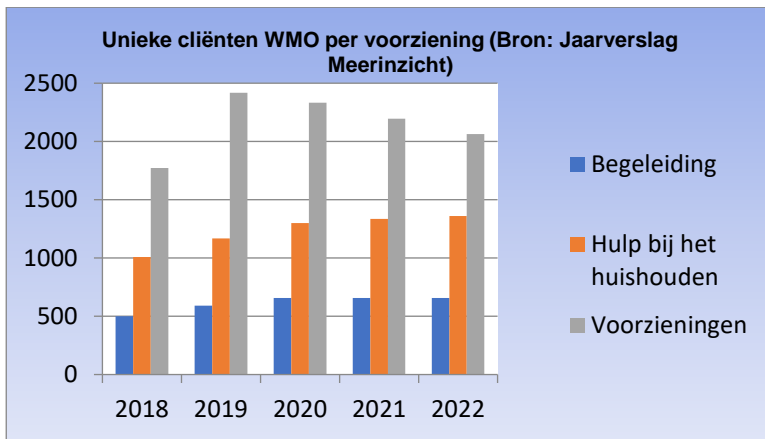
Beleidsindicatoren

Verplichte beleidsindicatoren

Facultatieve beleidsindicatoren

6.4 Taakveld Jeugdzorg

Portefeuillehouder(s):	M.E. Companjen
Domein:	Samenleving
Taakveldverantwoordelijke:	T. Renee

Wat wilden we bereiken?

Het veilig en gezond opgroeien van jeugdigen met voldoende aandacht voor persoonlijke groei en het ontwikkelen van talenten. Een jeugdstelsel dat kansen biedt en stuurt op het beperken van risico's is een belangrijke focus. Het is de ambitie van de gemeente om een doorgaande lijn van jeugdondersteuning te creëren: van sterke basisvoorzieningen voor iedereen, tot specialistische hulp voor de groep die dit nodig heeft.

Wat zouden we daarvoor doen?

Onder dit taakveld vallen de voorgeschreven taakvelden 6.72 Maatwerkdienstverlening 18- en 6.82 Geëscaleerde zorg 18-

Regulier

We zijn als gemeente het lokale teams van de Centrum voor Jeugd en Gezin, zorgaanbieders en Meerinzicht vanuit verschillende rollen gezamenlijk verantwoordelijk voor een effectieve en efficiënte inrichting van dit speelveld. Daarin hebben we het gezamenlijke belang om de jeugdige en zijn leefwereld leidend te laten zijn.

1. Centrum voor jeugd en gezin

Het CJG is een netwerkorganisatie waar inwoners terecht kunnen voor alle vragen over opvoeden en opgroeien. Binnen het CJG werken Jeugd en Gezinswerkers, jeugdverpleegkundigen en jeugdartsen met een brede expertise om de ondersteuning op maat te arrangeren. Er is één aanspreekpunt voor het gezin: één gezin, één plan, één regisseur. Samen met het gezin wordt bepaald wat de ondersteuningsbehoefte is, waarbij de professionals op het juiste moment zwaardere -of juist lichtere- hulp kunnen inzetten.

- Het CJG team (zet vrij toegankelijke hulp en ondersteuning in en verzorgt de toeleiding naar niet vrij toegankelijke) zet in op verbinding met onder meer het onderwijs, welzijnspartners, sportverenigingen, huisartsen en de uitvoerders van Wmo, inburgeringswet en de Participatiewet binnen de gemeenten.
- We werken samen met aanbieders en CJG partners aan de transformatie van de niet vrij toegankelijke zorg.

2. Specialistische jeugdhulp

In de regio werken we samen om de inkoop van specialistische jeugdhulp te realiseren. Hieronder vallen dagbesteding, dagbehandeling, kort verblijf, jeugd GGZ, klinisch jeugd GGZ, pleegzorg, residentiele jeugdhulp, jeugdzorgplus en crisishulp.

Daarnaast werken we bovenregionaal samen voor Veilig Thuis en Jeugdbescherming en - reclassering in de Gelderse Verbeteragenda.

3. Landelijk transitiearrangement (LTA)

Namens gemeenten heeft de VNG afspraken gemaakt met landelijke jeugdhulpaanbieders met een specialistische functie.

4. Persoons Gebonden Budget (PGB) Jeugd

Op het moment dat jeugdigen en ouders in aanmerking komen voor jeugdhulp op basis van een individuele voorziening, kunnen zij kiezen voor zorg in natura of een persoonsgebonden budget. 5. Monitoring en sturing is noodzakelijk om grip te krijgen op de uitgaven jeugdhulp, inzicht te krijgen in de werking van onze lokale teams en de kwaliteit van de geboden (niet vrij toegankelijke) jeugdhulp (contractmanagement, samenwerking tussen uitvoering en beleid in de lokale teams, kwaliteitscontroles richting de zorgaanbieders)

Specifiek

- Vanaf 2022 wordt het CJG verder versterkt met GGZ- expertise en op het gebied van ambulante jeugdhulp. Hiermee beogen we de kinderen/gezinnen eerder te ondersteunen waarmee duurdere jeugdhulp voorkomen wordt. Tevens wordt hiermee normalisatie nog meer bevorderd.
- We zetten in op een heldere afbakening van verantwoordelijkheden tussen onder meer ouders, onderwijs en gemeente, waarbij de opgroeikansen van het kind centraal blijven staan.
- De pilot van de POH-Jeugd vanuit het CJG bij de huisartsen, wordt versterkt voortgezet bij minimaal 4 huisartsenpraktijken.
- De komende periode zetten we ons in om het sociaal domein efficiënter en effectiever te maken, hiervoor is een Impactanalyse uitgevoerd, na oplevering worden er op basis van de uitkomsten waarin interventies beschreven die het sociaal domein beter en slimmer kunnen maken.

Nieuw beleid

Ombuigingen

Taakstelling Sociaal Domein

In het vastgestelde ombuigingsplan is een taakstelling opgenomen voor het Sociaal Domein. De taakstelling is in 2022 € 500.000 en vanaf 2023 structureel € 750.000. Het is een taakstelling voor het hele sociale domein maar is opgenomen onder taakveld Jeugdzorg omdat dit taakveld een groot deel van de taakstelling in zal vullen.

Wat hebben wij er voor gedaan?

Nieuwe inkoop 2022: Per 1 april 2022 zijn in de regio Noord Veluwe en Zeewolde de nieuwe contracten voor jeugdhulp afgesloten.

Bij de voorbereiding op de inkoop jeugdhulp concludeerden we dat de rol van de toegang en de samenwerking tussen toegang, voorliggend veld (waaronder ook onderwijs en welzijn) en zorgaanbieders beter kan. In de nieuwe contracten stellen we concrete eisen aan deze samenwerking. In de inkoopvoorwaarde is opgenomen dat voor elk traject begonnen wordt met de verklarende analyse. Met deze methodiek wordt er samen met ouders en jeugdigen in kaart gebracht waarom de problemen er nu en op dit moment zijn en wat de samenhang is van de problemen met de omgeving. De doelen waar de nieuwe contracten aan bij zullen dragen, zijn als volgt geformuleerd:

- A. Alle vormen van jeugdhulp zijn gezinsgericht
- B. We werken aan passende GGZ zorg voor jeugd en opvoeders
- C. We maken werk van het normaliseren van opgroeien en opvoeden

De samenwerking van het CJG met de huisartsen is in 2022 verder geïntensiveerd, met een CJG medewerker binnen vijf huisartspraktijken.

In de **Gelderse Verbeteragenda** (bovenregionale afspraken over het verbeteren van de ketensamenwerking binnen de jeugdbescherming) is o.a. afgesproken dat Gelderse regio's een zelfde manier van werken hanteren. Onze regio heeft erop aangedrongen, dat wij ons CJG een belangrijke functie geven bij de start van zorg van jeugdbescherming om zo de verbinding met het lokale voorveld en lokale aanbieders te verbeteren. De Gelderse Verbeteragenda Jeugdbescherming is opgesteld om in gezamenlijkheid, met 51 gemeenten, knelpunten in de jeugdbescherming op te lossen.

Woonplaatsbeginsel voor Jeugdhulp is geïmplementeerd.

De **beschikbaarheidswijzer** voor Jeugdhulp is ingevoerd. Door de beschikbaarheidswijzer is er snel en eenvoudig inzicht in de wachttijden en beschikbaarheid van hulp per product bij de 64 gecontracteerde zorgaanbieders in de regio Noord Veluwe.

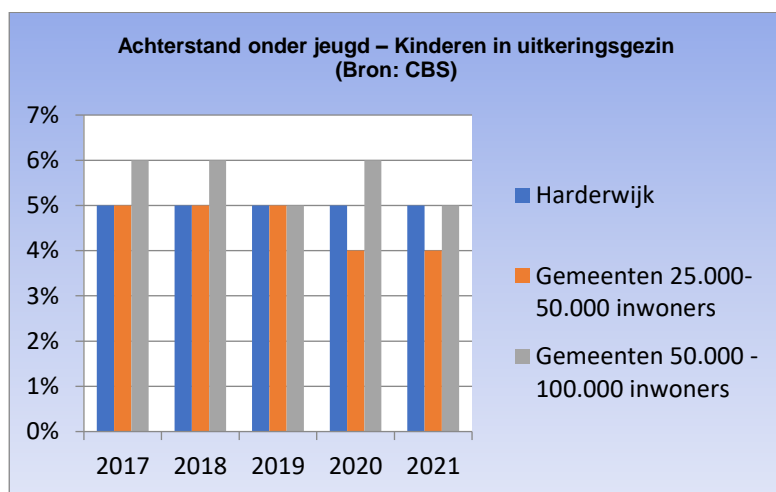
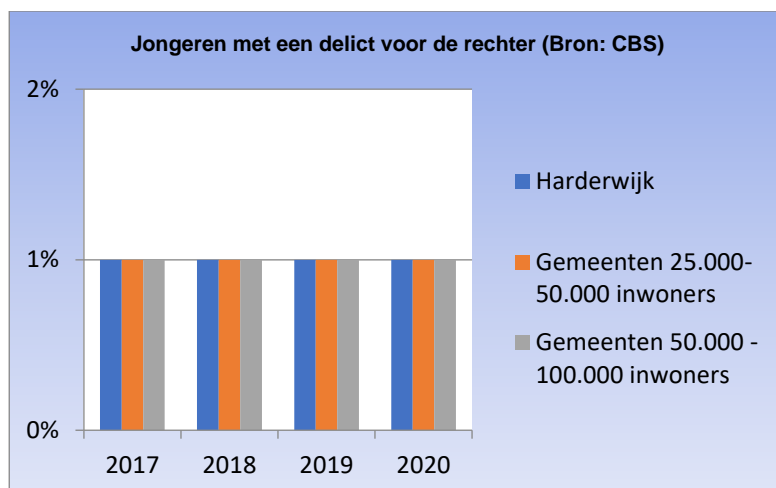
Invulling van de taakstelling:

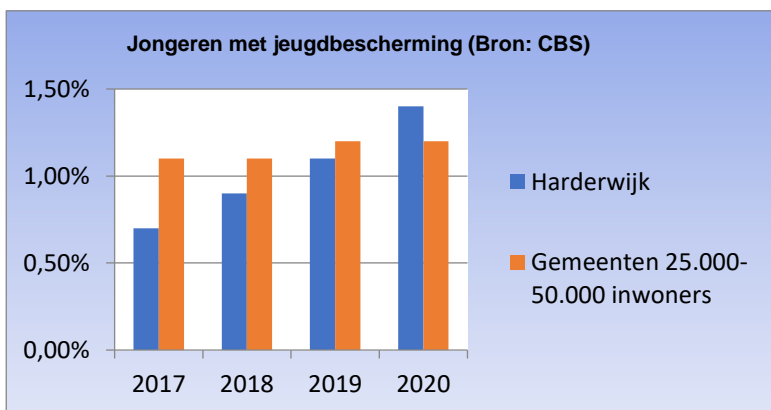
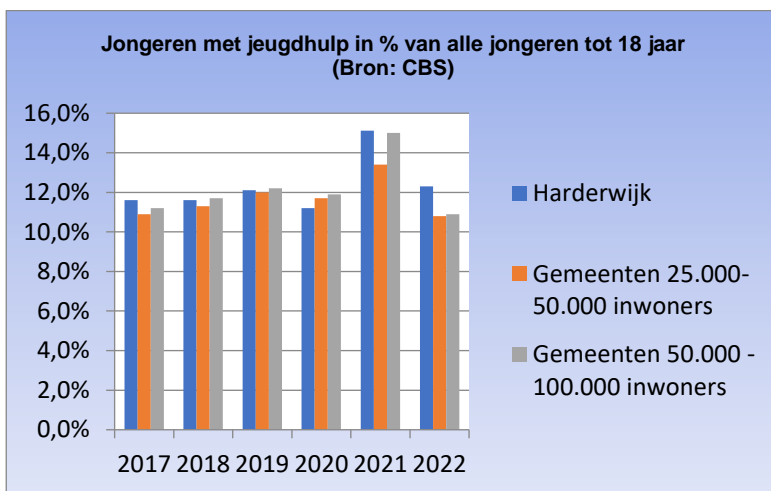
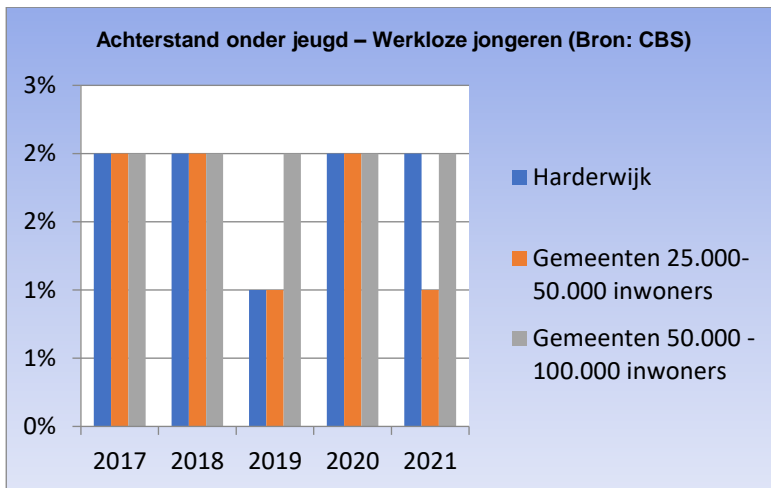
Vooraf de uitgaven van de jeugdhulp zijn de laatste jaren sterk gestegen. Dat is een landelijk beeld. De inkomsten vanuit het Rijk stijgen niet evenredig mee met de stijgende uitgaven voor de gespecialiseerde jeugdhulp. In 2022 zijn interventies ingevoerd die er met name op gericht om vraag naar specialistische jeugdhulp af te remmen. Er zijn interventies ingezet op de volgende onderwerpen; passend indiceren, versterken ketensamenwerking, creëren kostenbewustzijn, inzetten op strategisch partnerschap en versterken van het voorveld.

Het komen tot een **Nota Sociaal Domein** doen we samen met inwoners, organisaties, aanbieders, adviesraden en gemeenteraden. Door uit te gaan van de behoeften, ontwikkelen we beter beleid en een groter draagvlak. We werken samen met inwoners, organisaties, aanbieders, adviesraden en gemeenteraden om ondersteuning aan inwoners bereikbaar, beschikbaar en betaalbaar te houden. Deze uitdaging vraagt om een gezamenlijke aanpak en een participatietraject waarin we de verschillende partners meenemen in het proces.

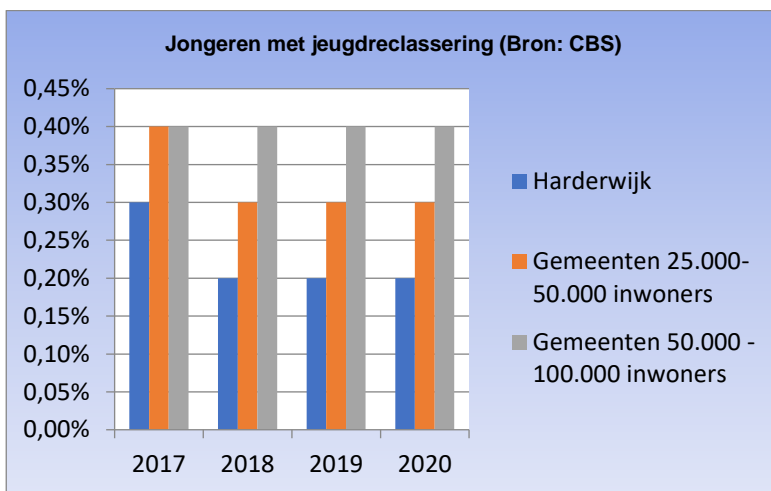
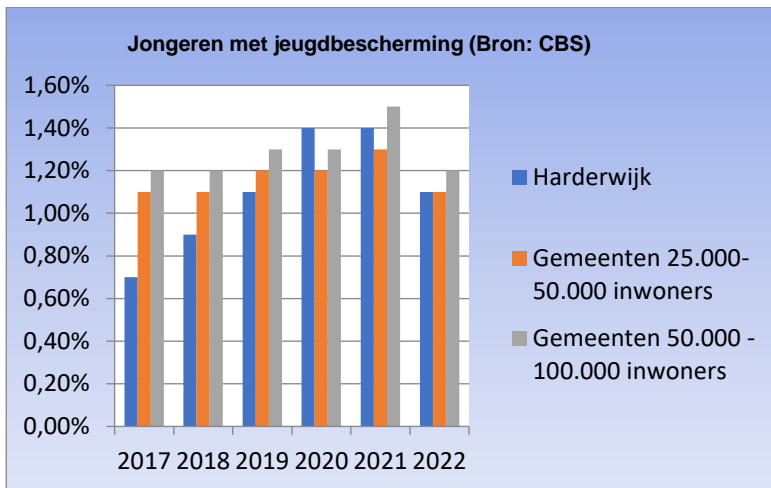
Beleidsindicatoren

Verplichte beleidsindicatoren

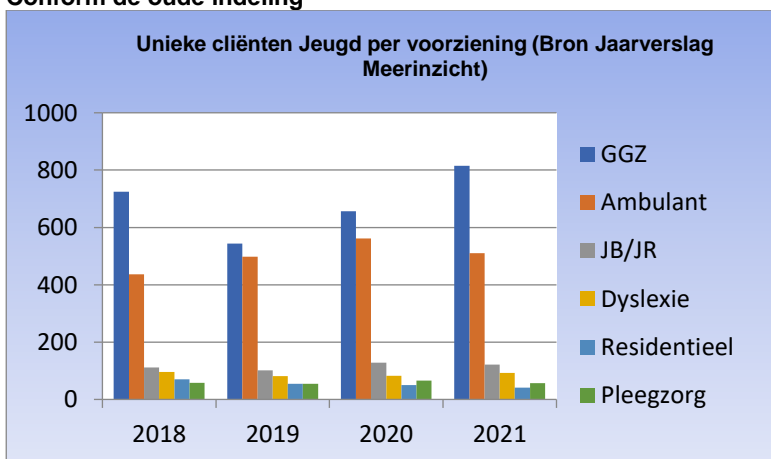

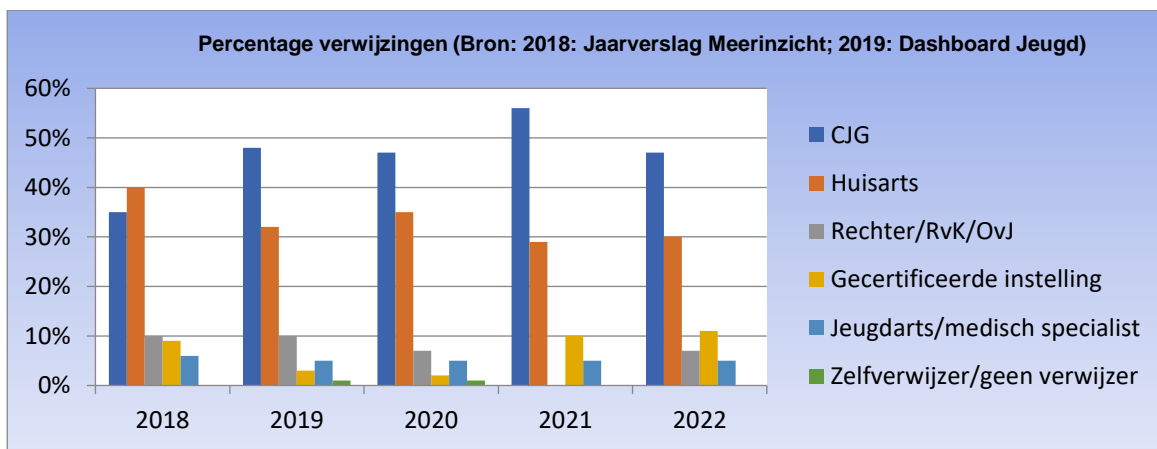
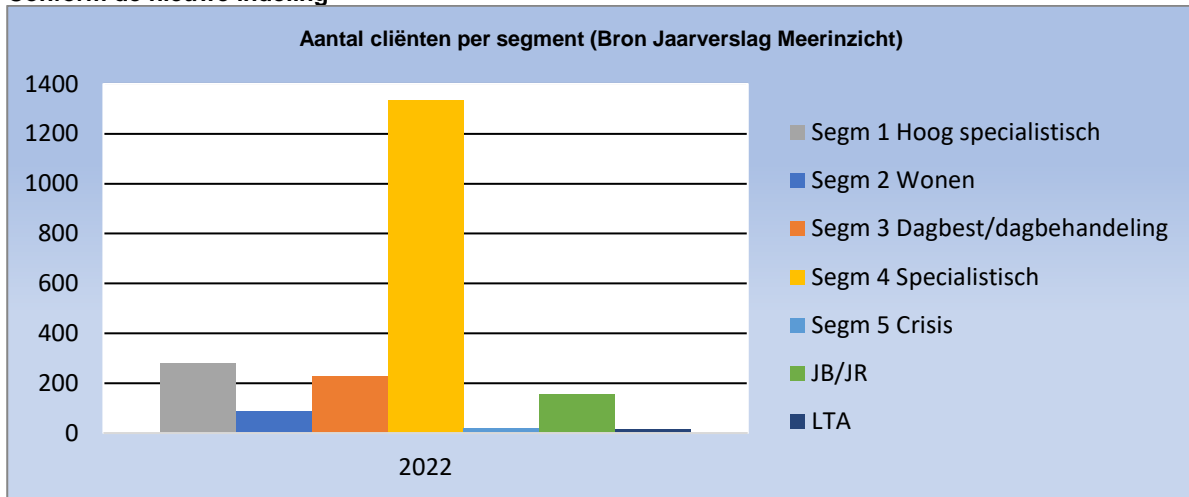
Facultatieve beleidsindicatoren

Vanaf 2022 is voor de inkoop jeugd gekozen voor een andere indeling per segment en hanteren we de oude indeling niet meer. Om deze reden hebben we dus voor 2022 een grafiek toegevoegd.

Conform de oude indeling

Conform de nieuwe indeling

TOTAALOVERZICHT PROGRAMMA 6

Resultaat (best.bep.)	Lasten / Baten	Functie	Rekening 2021	Prim. begroting 2022	Totale begroting 2022	Rekening 2022	Resultaat 2022
Totaal Programma's							
PROG6 Sociaal domein							
Resultaat bepaling	Baten	TV61 - Samenkracht en burgerparticipatie	-502	-235	-613	-2.056	-1.442
		TV62 - Wijkteams	-1.828	0	-1.974	-1.990	-16
		TV63 - Inkomensregelingen	-14.594	-13.926	-12.527	-12.848	-321
		TV65 - Arbeidsparticipatie	-20	0	0	-16	-16
		TV66 - Maatwerkvoorziening (WMO)	29	0	0	-0	-0
		TV671 - Maatwerkdienstverlening 18+	-157	-276	-276	-164	112
		TV672 - Maatwerkdienstverlening 18-	-85	0	-350	-162	188
		TV681 - Ge-escaleerde zorg 18+	-16.355	-19.677	-22.182	-16.806	5.375
	Baten - Totaal		-33.511	-34.114	-37.922	-34.042	3.880
	Lasten	TV61 - Samenkracht en burgerparticipatie	5.558	5.090	6.961	6.938	-24
		TV62 - Wijkteams	118	229	406	185	-221
		TV63 - Inkomensregelingen	18.944	18.213	20.487	20.782	295
		TV64 - Begeleide participatie	4.951	4.698	4.681	4.686	5
		TV65 - Arbeidsparticipatie	1.330	1.416	1.806	1.062	-744
		TV66 - Maatwerkvoorziening (WMO)	1.787	1.446	1.830	1.640	-190
		TV671 - Maatwerkdienstverlening 18+	10.312	11.238	10.672	9.972	-700
		TV672 - Maatwerkdienstverlening 18-	17.762	16.904	19.177	18.980	-197
		TV681 - Ge-escaleerde zorg 18+	17.528	20.709	23.173	18.033	-5.140
		TV682 - Ge-escaleerde zorg 18-	4.555	3.597	5.037	3.983	-1.055
	Lasten - Totaal		82.845	83.539	94.231	86.261	-7.970
Resultaat bepaling - Totaal			49.334	49.425	56.309	52.219	-4.090
Resultaat bestemming	Dotatie	TV61 - Samenkracht en burgerparticipatie	2	0	0	0	0
		TV62 - Wijkteams	3.378	0	3.837	3.837	0
	Dotatie - Totaal		3.380	0	3.837	3.837	0
	Onttrekking	TV61 - Samenkracht en burgerparticipatie	0	0	-1.753	-1.753	0
		TV62 - Wijkteams	-8.159	-1.007	-3.915	-3.516	399
	Onttrekking - Totaal		-8.159	-1.007	-5.668	-5.269	399
Resultaat bestemming - Totaal			-4.779	-1.007	-1.831	-1.432	399
PROG6 Sociaal domein - Totaal			44.555	48.418	54.478	50.787	-3.691
Totaal Programma's - Totaal			44.555	48.418	54.478	50.787	-3.691

Financiële analyse jaarrekening 2022 ten opzichte van begroting 2022:

Begroting 2022	54.478
Jaarrekening 2022	50.787
Vershil	-3.691

Het resultaat van Programma 6 is als volgt te verklaren:

Onderwerpen	Voordeel	Nadeel	Verwijzing toelichting
Onderhanden werken	-773		1
Onderhanden werken neutraal	-272		1
Corona budgetten	-462		2
Buurt en clubhuizen		166	3
Opvang Oekraïne	-600		4
Overschot DUVO middelen	-310		5
Bestaanszekerheid en schulddienstverlening	-110		6
Uitvoeringskosten Meerinzicht domein sociaal		474	7
Participatie	-388		8
Programmageden Wmo	-651		8
Programmageden Jeugd	-812		8
Diversen		47	
Totaal	-4.378	687	-3.691

De verklaring van de afwijking is als volgt:

1. Een totaal overzicht van onderhanden werken wordt gegeven in paragraaf 4.6. Het grootste bedrag hiervan betreft de energietoeslag (€ 498.800). Via de mei- en septembercirculaire Gemeentefonds is een bedrag van € 3,3 miljoen ontvangen. De uitgaven in 2022 waren, inclusief uitvoeringskosten, € 2,8 miljoen. Het restant wordt beschikbaar gehouden voor uitgaven in 2023. Tot 30 april 2023 kan een aanvraag voor de toeslag 2022 gedaan worden.
Het ontvangen bedrag vanuit de decembercirculaire Gemeentefonds 2022 wordt ook beschikbaar gehouden voor 2023 (programma 0 stelpost taakmutaties).
2. Bij de jaarrekening 2021 is besloten een bedrag van afgerond € 850.000 vanuit de corona compensatie vanuit het Rijk als onderhanden werk mee te nemen naar 2022. Hiervan is een bedrag van € 460.000 niet uitgegeven. Dit bedrag komt ten gunste van het rekeningresultaat 2022.
3. Met name als gevolg van de niet geraamde onderzoekskosten Kiekmure en externe advisering inzake MFC Harderwijk is sprake van een negatief saldo.
4. Voor de opvang van Oekraïners in de gemeentelijke opvanglocatie ontvangt de gemeente een vast bedrag per dag per opvangplek. Tot en met 15 oktober was dit € 100,-, vanaf 16 oktober is dit bedrag verlaagd naar € 83. Uit deze vergoeding zijn de gemaakte kosten betaald zoals de huur van de accommodatie, de dagelijkse catering, het realiseren van gezamenlijke woongedeeltes en woonvoorzieningen, het aanstellen van locatiemanagers, uitbetaalde leefgeldten en uitvoeringskosten.
Voor de opvang bij particulieren ontvangt de gemeente een normbedrag voor uitvoeringskosten. De uitbetaalde leef- en woongelden aan Oekraïners in de particuliere opvang worden één op één door het Rijk vergoed. Per saldo resulteert deze regeling in een voordeel van afgerond € 600.000,-. De gemeentelijke opvang vindt plaats bij Sonnevank (Zorggroep Noordwest-Veluwe). Er zijn weinig kosten gemaakt voor de inrichting van de kamers omdat de kamers al voorzien waren van een standaard inrichting (bedden en wastafel). Doordat het een accommodatie betreft met meerdere gezamenlijke woonkamers is de sociale controle groot en bleek de inzet van beveiliging niet nodig. Tevens verzorgen de bewoners zelf de schoonmaak van de gehele accommodatie.
Voorgesteld wordt om van het voordeel € 250.000,- te reserveren. De regeling vanuit het Rijk loopt door tot eind 2023, maar onbekend is of de normbedragen bijgesteld worden. Ook zijn er nog gesprekken gaande over verlenging van de huur van de opvanglocatie. Mogelijk moet er in 2023 naar een andere opvanglocatie uitgeweken worden wat wellicht hogere kosten met zich meebrengt.
5. Overschot DUVO middelen; Vanuit de gemeente Apeldoorn is het overschot van de decentralisatie uitkering Vrouwenopvang (DUVO) voor de jaren 2020, 2021 en 2022 overgemaakt. Apeldoorn is centrumgemeente voor deze taak. Voorgesteld wordt het overschot van € 0,3 miljoen toe te voegen aan de reserve sociaal domein, in afwachting van een regionaal op te stellen plan bestrijding huiselijk geweld.
6. Op de budgetten bestaanszekerheid en schulddienstverlening is per saldo een voordeel van € 110.000. Personele wisseling, beperkte ambtelijke capaciteit en de grote ambtelijke capaciteitsvraag voor o.a. energie armoede en opvang Oekraïners, hebben ongewenst geleid tot minder inzet. Wel zien we bij de bestaanszekerheidsregelingen die Meerinzicht uitvoert (o.a. Maatschappelijke Bijdrage regeling (MBR) en Individuele inkomensvoorslag (IIT)) een stijging van het aantal verstrekkingen. Dit heeft geresulteerd in een overschrijding op de begroting van ruim € 175.000. Door de hoge inflatie in combinatie met de energiecrisis hebben meer huishoudens problemen met rondkomen en om financieel het hoofd boven water te houden. Zie ook het jaarverslag Meerinzicht.

7. De uitvoering van domein sociaal leidt tot hogere uitvoeringskosten Meerinzicht in 2022. De jaarrekening 2022 van Meerinzicht laat op het domein sociaal een nadeel zien van € 94.000. De bestuursrapportage 2022 heeft tot een bijstelling geleid van € 114.000 en de bestuursrapportage 2021 een bedrag van € 266.000. Deze bijstellingen leiden tot een hogere doorverdeling van kosten naar de diverse onderdelen binnen het sociaal domein. In 2022 zijn extra uitgaven gemaakt voor de organisatieontwikkeling binnen domein sociaal Meerinzicht. Voorgesteld wordt om een bedrag van € 273.000 te onttrekken uit de reserve organisatieontwikkeling Meerinzicht.
8. De programmagelden Participatie, Wmo en Jeugd laten een overschot zien van afgerond € 1,9 miljoen. Bij de tweede bestuursrapportage werd een tekort gepresenteerd van € 2,5 miljoen en is de begroting bijgesteld. Dit tekort is voor € 1,7 miljoen gedekt uit de reserve sociaal domein en voor € 0,8 miljoen uit het begrotingssaldo. Van het nu gepresenteerde overschot wordt € 0,8 miljoen weer toegevoegd aan het begrotingssaldo en € 1,1 miljoen toegevoegd aan de reserve sociaal domein.

Voor een uitgebreide toelichting op de programmagelden wordt verwezen naar bijgevoegd jaarverslag 'Zorgkosten 2022 EHZ-gemeenten'.

De jaarcijfers van de centrum gemeentelijke taak Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang (BW en MO) voor de regio Noord Veluwe maken onderdeel uit van de rekeningcijfers binnen programma 6. Deze taak heeft geen financiële effecten voor de jaarrekening van de gemeente Harderwijk, omdat dit budgettair neutraal is verwerkt. Het betreft hier regionale middelen. Er wordt, net als over voorgaande jaren, een apart jaarverslag gemaakt voor de deelnemende gemeenten. Ook zal er aan de deelnemende gemeenten een bestedingsvoorstel worden voorgelegd. Hierin is opgenomen om een deel van het overschot terug te storten naar de deelnemende gemeenten. Voor de gemeente Harderwijk gaat het om een bedrag van € 1,2 miljoen. Voorgesteld wordt dit bedrag toe te voegen aan de reserve sociaal domein.

2.7 Programma 7 Volksgezondheid en milieu

A ALGEMEEN

Doelstelling

Wij werken aan een gezonde en duurzame leefomgeving. Hiervoor staat duurzaamheid centraal in ons handelen. Daarnaast verwachten wij ook van inwoners en ondernemers dat duurzaamheid het uitgangspunt is bij het realiseren van hun plannen.

2.7 Programma 7 Volksgezondheid en milieu

Uitvoeringsagenda 'Duurzaamheid'

Om uitvoering te geven aan de in juli 2020 vastgestelde duurzaamheidsvisie, is de uitvoeringsagenda Duurzaamheid opgesteld. De opgenomen projecten in de uitvoeringsagenda worden uitgevoerd. Deze projecten dragen minimaal bij aan de doelstelling van één van de volgende vier pijlers: circulariteit, biodiversiteit, klimaatadaptatie en energietransitie.

Werken aan een gezonde leefomgeving

Met Rijkswaterstaat werken we aan het vervangen van oude geluidsschermen langs de A28. Hierdoor wordt de leefomgeving verbeterd.

Wij stimuleren alle inwoners om een actieve en gezonde leefstijl te hanteren door in te zetten op gezond opgroeien, gezond ouder worden en een gezonde leefomgeving

Onder andere door het stimuleren van gezonde keuzes (leefstijl) met de lokale uitvoeringsagenda van de nota 'Samen voor een gezond Noord Veluwe'. Daarnaast willen we de fysieke omgeving zo inrichten dat deze uitnodigt tot een gezonde en actieve leefstijl en deze ruimte biedt voor ontmoeten.

Inhoud

Dit programma omvat activiteiten die gericht zijn op een gezonde leefstijl, gezondheidszorg, milieu, duurzaamheid, integrale handhaving en vergunningverlening, afvalverzameling en reiniging, water en riolering alsmede de gemeentelijke begraafplaats.

Verbonden partijen

Omgevingsdienst Noord Veluwe (ODNV).

Beleidskaders

- Milieubeleidsplan
- Van Afval naar Grondstof (VANG)
- Duurzaamheidsvisie "De Duurzame Stad"
- Energietransitiebeleid "De Energieke Stad"
- Circulaire economie beleid "De Circulaire Stad"
- Nota Volksgezondheid "Samen voor een Gezond Noord-Veluwe 2017-2021"

B TAAKVELDEN

7.1	Taakveld Volksgezondheid
-----	--------------------------

Portefeuillehouder(s):	M. Reckman
Domein:	Stad en maatschappij
Taakveldverantwoordelijke:	T. Renee

Wat wilden we bereiken?

De gemeente stimuleert en activeert de eigen verantwoordelijkheid bij inwoners om te kiezen voor gezonde leefgewoonten, die positief bijdragen aan gezond opgroeien en gezond ouder worden.

Wat zouden we daarvoor doen?

Regulier

- Bevorderen gezonde leefstijl, o.a. door preventie en voorlichting met betrekking tot middelengebruik, met name op voortgezet onderwijs;
- Bevorderen gezonde en actieve leefstijl ouderen;
- Aansluiting bij landelijke campagne NIX<18;

- JOGG gemeente;
- Buurtsport coaches.
- Gezamenlijk met 22 gemeenten zijn we verantwoordelijk voor de GGD NOG de gezondheidsdienst van de gemeenten. De GGD werkt aan het bevorderen van de gezondheid en het voorkomen van gezondheidsproblemen bij de inwoners van Noord- en Oost-Gelderland.
- Jeugdgezondheidszorg wordt uitgevoerd conform gemaakte contractafspraken met Icare JGZ en GGD NOG, onderdeel van deze afspraken is het Rijksvaccinatieprogramma (Wet publieke gezondheid)

Nieuw beleid

Opstellen van de nieuwe lokale uitvoeringsagenda Gezondheidsbeleid 2022-2025

Wat hebben wij er voor gedaan?

Regulier

De reguliere activiteiten binnen de gezondheidsnota zoals hierboven beschreven zijn uitgevoerd.

Tevens is de nieuwe nota 'Samen verder voor een gezond Noord-Veluwe 2022-2025' begin 2022 vastgesteld. Eén van de uitgangspunten hierbij is Gezondheid in al het beleid, wat betekent dat bij al het andere beleid en beslissingen gezondheid als belangrijke factor meegewogen wordt. Het gaat hierbij niet alleen om gezondheids-beschermende factoren, maar ook gezondheids-bevorderende factoren.

Nieuw beleid

In november is de lokale uitvoeringsagenda door het college vastgesteld. De uitvoeringsagenda is een beschrijving van de lokale activiteiten, hierbij zal er regionaal worden samengewerkt om de uitvoeringsagenda te verdiepen en daar waar nodig en mogelijk zal er regionaal worden samengewerkt om de gewenste doelstellingen, zoals beschreven in de beleidsnota, te behalen. Zo wordt er bijvoorbeeld regionaal samengewerkt binnen JOGG en starten we in 2023 met een regionale samenwerking binnen OKO (Opgroeien in een Kansrijke Omgeving). In 2022 is hiervoor een draagvlak-onderzoek uitgevoerd waaruit is geconcludeerd dat alle partners en partijen positief staan tegenover het werken met deze aanpak.

7.2

Taakveld Riolering

Portefeuillehouder(s):	M. Pijnenburg
Domein:	Stad en omgeving
Taakveldverantwoordelijke:	J. Dirksen

Wat wilden we bereiken?

- Het zorgdragen voor een doelmatige inzameling en transport van stedelijk afvalwater, hemelwater en grondwater ter bescherming van de volksgezondheid en milieu;
- Het voorkomen van water op straat;
- Het beheren en nemen van doelmatige maatregelen ter voorkoming van structurele grondwateroverlast.

Wat zouden we daarvoor doen?

Regulier

- Zorgdragen voor reiniging, inspectie en onderhoud van de hoofdriolering incl. huisaansluitingen en voorzieningen zoals kolken, gemalen, schuiven en infiltratievoorzieningen;
- Curatief onderhoud (herstellen van schade);
- Het doorvoeren van verbeteringen;
- Projectmatige werkzaamheden (grootschalige vervanging, renovatie en reconstructie) vanuit het OMP (Operationeel Maatregelen Programma);
- Meten, beheren en verstrekken van informatie over grondwaterstanden.

Specifiek

Uitvoeren van het 2e deel van het re-lining project van het hoofdriool in de Oranjelaan.(gedeelte tankstation Shell t/m rotonde Berekuil). Dit wordt gelijktijdige meegenomen met het gepland Groot onderhoud aan de N303 door de provincie Gelderland.

Nieuw beleid

Kadernota

Water en Klimaatadaptatie werkregio NW-Veluwe

Voorzetten van regionale samenwerking op het gebied van water en klimaatadaptatie. De uitgaven werden tot en met 2021 mede gedekt vanuit restant budget RNV/SNV.

Een van de regionale projecten betreft het voortzetten stimuleringsregeling klimaat adaptieve maatregelen privaat terrein alsmede de daarmee samenhangende communicatie en begeleiding vanuit Loket Veluwe Duurzaam. Dit heeft beide een relatie met de pijler "klimaatadaptatie" in de vastgestelde duurzaamheidsvisie. De kosten ad € 50.000 per jaar worden voor € 20.000 gedekt door een bijdrage van derden ad € 20.000 per jaar. Het restant ad € 30.000 komt jaarlijks ten laste van de reserve duurzaamheid.

Ombuigingen

Onderhoud randmeren

Het onderhoud aan stortsteen/palen langs het randmeer kan de komende jaren op een lager niveau uitgevoerd worden wat een besparing oplevert van € 10.000 per jaar

Wat hebben wij er voor gedaan?

Regulier

De reguliere rioleringstaken zoals hiervoor beschreven zijn uitgevoerd. Voor de rioolreiniging en -inspectie was dit jaar het centrum aan de beurt. Tijdens het groot onderhoud omgeving Clarendallaan zijn de aansluitleidingen van kolken en huizen vervangen. Daarnaast zijn er rioolstrengen in de Kerksteeg, Graaf Ottolaan en Bernhardlaan voorzien van een nieuwe kunststof buis in de bestaande riolering middels relining.

Specifiek

Voor 2022 stond het uitvoeren van het 2e deel van het relining project van het hoofdriool in de Oranjelaan (gedeelte tankstation Shell t/m rotonde Burgemeester van Boeijenplein) in de planning samen met het gepland Groot onderhoud aan de N303 door de provincie Gelderland. Door de gewijzigde planning van aansluitende werken van Engelerf en Ceintuurbaan is de relining doorgeschoven naar maart 2023.

Nieuw beleid

Kadernota

Water en Klimaatadaptatie werkregio NW-Veluwe

De beschikbare middelen hebben wij ingezet voor de dekking van subsidies voor en promotie van klimaat adaptieve maatregelen op privaat terrein.

7.3

Taakveld Afval

Portefeuillehouder(s):	E. Enklaar
Domein:	Stad en omgeving
Taakveldverantwoordelijke:	R. Speijer

Wat wilden we bereiken?

Het op een milieutechnisch verantwoorde en doelmatige wijze, tegen aanvaardbare en kostendekkende tarieven, inzamelen, overslaan, transporteren en verwerken van het huishoudelijk afval.

Wat zouden we daarvoor doen?

Regulier

- Het (gescheiden) inzamelen van huishoudelijk afval;
- Het exploiteren van het milieupark met kca-depot;
- De afvalstoffen zoveel mogelijk hergebruiken en recyclen, en anders zo duurzaam mogelijk verwerken;
- Het ontwikkelen, monitoren en bijstellen van het afvalstoffenbeleid;
- Het verlenen van kwijtschelding en het treffen van een financiële compensatie voor mensen met medisch afval;
- Het registreren van het aantal aanbiedingen restafval en het innen van afvalstoffenheffing;
- Het informeren van onze inwoners over het afvalbeleid;
- Het schoonhouden van de openbare ruimte en de handhaving.

Nieuw beleid

Vanaf 1-1-2022 wordt de nieuwe strategie Van Afval Naar Grondstof, Harderwijk op weg naar een circulaire stad (VANG-strategie) ingevoerd (raadsbesluit 9 juli 2020, registratienummer 20h0001735 / h200017936).

Het doel van dit nieuwe beleid is om de hoeveelheid restafval omlaag te brengen en het percentage gescheiden schone grondstoffen te laten stijgen. Daarvoor zijn de volgende beleidsmaatregelen:

- een nieuwe berekenwijze van de afvalstoffenheffing: een vast en een variabel deel.
  - o het vaste deel verschilt per eenpersoons- en meerpersoonshuishouden;
  - o het variabele deel wordt bepaald op basis van het aantal aanbiedingen restafval (volume/frequentie). Inwoners kunnen hiermee zelf invloed uitoefenen op de hoogte van de afvalstoffenheffing: als je goed afval scheidt en daardoor minder restafval overhoudt, hoef je ook minder vaak je restafvalcontainer aan te bieden of minder vaak een zak te storten in een ondergrondse container en betaal je dus ook minder. Dit is vergelijkbaar met andere nutsvoorzieningen, zoals gas, water en elektra;
- uitbreiding van het serviceniveau:
  - o twee keer per jaar gratis grof vuil wegbrengen naar het milieupark;
  - o gratis wegbrengen van verpakkingsmateriaal dat is gemaakt van plastic, metalen en drankenkartons (PMD) naar het milieupark en;
  - o de uitbreiding GFT-verzamelcontainers voor groente-, fruit- en tuinafval voor hoogbouw, stapelbouw en binnenstad)
- communicatiecampagne;
- afvalcoaching.

Het doel van het variabele tarief is dat mensen bewuster met hun afval omgaan en daarmee zelf meer invloed hebben op de hoogte van hun afvalstoffenheffing. Bij optimale afvalscheiding betaalt men minder dan als men niet zou scheiden. Dit volgens het principe van 'de vervuiler betaalt'

Het vaste tarief van de afvalstoffenheffing wordt verlaagd en daar boven op komt een variabel tarief per lediging

Wat hebben wij er voor gedaan?

Regulier:

In 2022 hebben wij alle reguliere werkzaamheden uitgevoerd.

Nieuw Beleid:

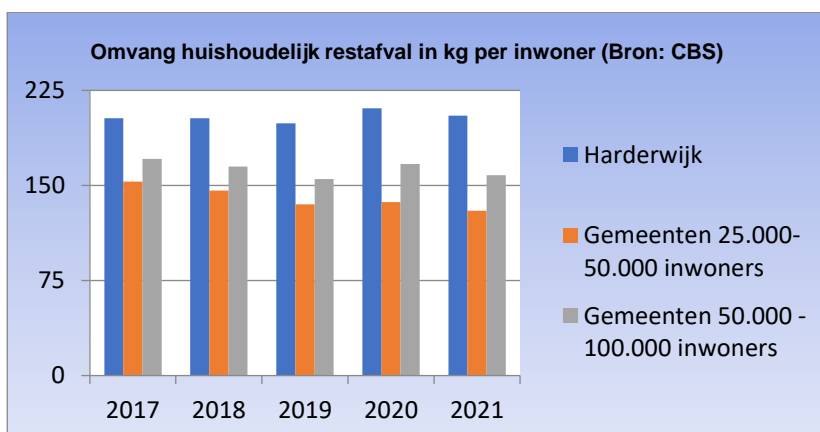
Het invoeren van de nieuwe berekenwijze van de afvalstoffenheffing is ingevoerd.

Ook de uitbreiding op het serviceniveau is gerealiseerd, 2 x per jaar gratis grofvuil wegbrengen naar het milieupark en ook het wegbrengen van verpakkingsmateriaal dat gemaakt is van plastic, metalen en drankenkartons (PMD) is gerealiseerd. De uitbreiding GFT-containers is gedaan middels een aanwijfsbesluit geplaatst en in gebruik genomen incl. communicatie campagne en inzet afvalcoach.

Er is ook nog een uitbreiding op de openingstijden van het milieupark gerealiseerd.

Beleidsindicatoren

Verplichte beleidsindicatoren

Portefeuillehouder(s):	M. Pijnenburg
Domein:	Stad en omgeving
Taakveldverantwoordelijke:	T. Meuwissen

Wat wilden we bereiken?

Milieukwaliteit is een belangrijk onderdeel van de beleving van de leefomgeving. Hierbij hebben we het over de milieuaspecten zoals; geluid, geur, bodem, externe veiligheid en luchtkwaliteit en milieugezondheidskwaliteit. De milieuaspecten zijn vooral van belang bij ruimtelijke ontwikkelingen waarbij de effecten van de ontwikkeling acceptabel moeten zijn en tenminste voldoen aan de wettelijke eisen. Aanvullend op de wettelijke eisen zijn in het Milieubeleidsplan Harderwijk per milieuaspect stadsambities geformuleerd. Het doel van een Milieubeleidsplan is het zorgdragen voor de leefomgeving.

Met duurzaamheid draait het niet alleen om het hier en nu, maar ook om het elders en later. Dit betekent dat je rekening houdt met de gevolgen van je handelen voor mensen die ergens anders leven en voor mensen die later zullen leven. In een duurzame toekomst heeft de volgende generatie dezelfde kansen als de huidige generatie!

Wat zouden we daarvoor doen?

Regulier

Milieu

Kort samengevat voert de Omgevingsdienst Noord Veluwe de volgende milieutaken uit:

- adviseren over het milieudeel van de omgevingsvergunning voor vergunningplichtige bedrijven;
- behandelen van diverse meldingen (Activiteitenbesluit, slopen, mobiel breken bouw- en sloopafval);
- behandelen van milieuklachten over bedrijfsmatige activiteiten;
- uitvoering van het milieutoezicht op deze bedrijven en op (asbest)sloopwerkzaamheden;
- adviseren over geluid, bodem, luchtkwaliteit, geur en externe veiligheid;
- bestrijding en aanpak van milieu-incidenten
- adviseren over natuur en ecologie

Duurzaamheid

Het uitvoeren van de projecten zoals opgenomen in de uitvoeringsagenda Duurzaamheid. Hiermee wordt gewerkt aan de duurzaamheidsdoelen, zoals opgenomen in de duurzaamheidsvisie "De Duurzame Stad"

Specifiek

Nieuw beleid

Kadernota

1. Regionaal energieloket

Met behulp van het regionale energieloket Veluwe Duurzaam worden inwoners en ondernemers voorgelicht over duurzaamheidsmaatregelen en energiebesparing op gebouwniveau. Dit draagt bij aan de doelstellingen van de duurzaamheidsvisie, voornamelijk de pijler energietransitie. Om te zorgen dat het energieloket onafhankelijk hulp en advies kan bieden, dragen alle 7 regiogemeenten van de Noord-Veluwe bij aan het energieloket.

2. Duurzaamheid IHP (Integraal Huisvestingsplan Onderwijs)

In 2022 wordt het IHP opgesteld waarin duurzaamheid een plek moet krijgen. Op basis van uitgevoerde quickscans / gebouwinventarisaties wordt inzichtelijk gemaakt welke energetische maatregelen nodig zijn.

Wat hebben wij er voor gedaan?

De reguliere milieutaken zoals hierboven beschreven zijn uitgevoerd door de ODNV. Verantwoording door de ODNV vindt plaats met het jaarverslag over 2022.

In 2022 is uitvoering gegeven aan de projecten zoals opgenomen in de uitvoeringsagenda duurzaamheid 2021-2022. Hieronder zijn een aantal projecten benoemd.

Duurzaam infopunt

Van maart tot en met augustus was in het centrum van Harderwijk een duurzaam infopunt (DIP). Hier konden inwoners terecht voor vragen en advies om eigen tuin en woning te verduurzamen.

Het infopunt is niet verlengd omdat het niet het gewenste effect had. Het aantal bezoekers was laag. Daarnaast waren het meestal inwoners die al bezig zijn met verduurzaming. Het inspireren van een nieuwe doelgroep is niet gelukt. Hiervoor willen we de komende jaren meer inzetten op andere manieren om inwoners proactief op te zoeken en betrekken bij de verduurzaming van de gemeente Harderwijk.

TOP (Tegen Onnodig Plastic) campagne

Met deze campagne is samen met lokale winkeliers en al het winkelpubliek in Harderwijk en Hierden ingezet op het zo veel mogelijk voorkomen van onnodig plastic afval. Dit door producten verpakkingsvrij of met een duurzame verpakking aan te bieden. De ondernemers die meedoen maken dit aan de hand van een sticker op de ruit duidelijk.

Natuur- en groenvisie

De Natuur- en groenvisie is opgesteld en vastgesteld in 2022. De visie geeft de kaders voor het natuur- en groenbeleid, dat in 2023 wordt opgesteld. Een van de kaders is de nieuwe koers waarin de waarde van groen en natuur erkend wordt en een volwaardige plek inneemt in de leefomgeving zodat iedereen kan profiteren in de vorm van frisse lucht, schoon water, een koelere stad, vogels en bijen in park en tuin; kortom de basis voor een fijne en gezonde leefomgeving.

Kaders klimaatadaptatie

In 2022 zijn de kaders voor het water- en klimaatadaptatieplan vastgesteld. De kaders bestaan onder andere uit de ambities, acceptatiecriteria, de gidsprincipes en de strategie. In 2023 wordt het water- en klimaatadaptatieplan opgesteld.

Zonbeleid

In 2022 is het beleid inpassing zonnepanelen vastgesteld. Hierin is aangegeven dat we eerst inzetten op het vol leggen van de daken voordat we in het buitengebied zonneparken gaan realiseren. De komende jaren wordt aan de hand van stimuleringsacties ingezet om bedrijven en inwoners hun daken vol te laten leggen met zonnepanelen als de daken geschikt zijn. In 2024 wordt in de raad het beleid geëvalueerd.

Duurzaamheidsloket

Het duurzaamheidsloket is in 2022 doorgezet en heeft verschillende mogelijkheden aan inwoners geboden en middelen ter beschikking gesteld. Denk hierbij aan de energiecoaches, tuincoaches, de energiebespaaractie maar ook de algemene hulpdesk waar inwoners terecht kunnen voor advies en antwoord op hun vragen kunnen krijgen.

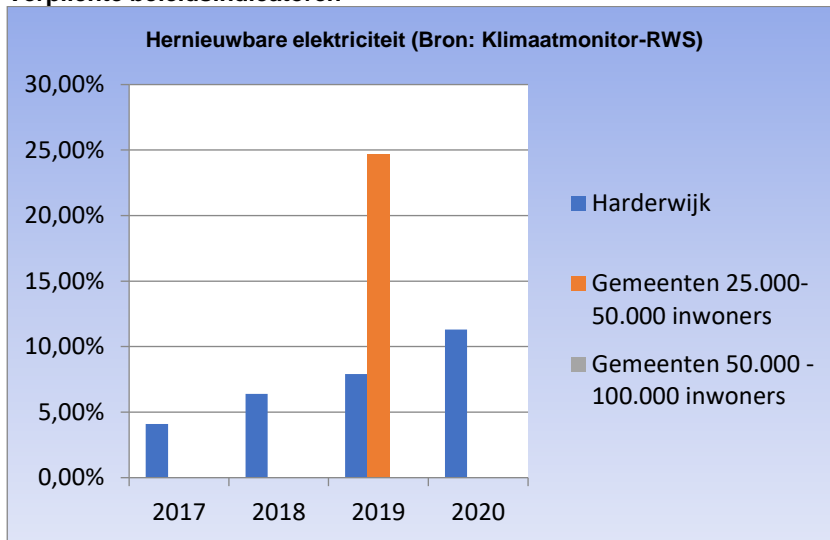
Duurzaamheid IHP (Integraal Huisvestingsplan Onderwijs)

Het IHP is in 2022 opgesteld hierin heeft duurzaamheid een plek gekregen. Deze ligt in 2023 ter besluitvorming in de raad. Niet alleen om de gebouwen energetisch te verbeteren maar ook de kansen op het gebied van circulariteit, biodiversiteit en klimaatadaptatie meegenomen kunnen worden.

Klusteam energiearmoede

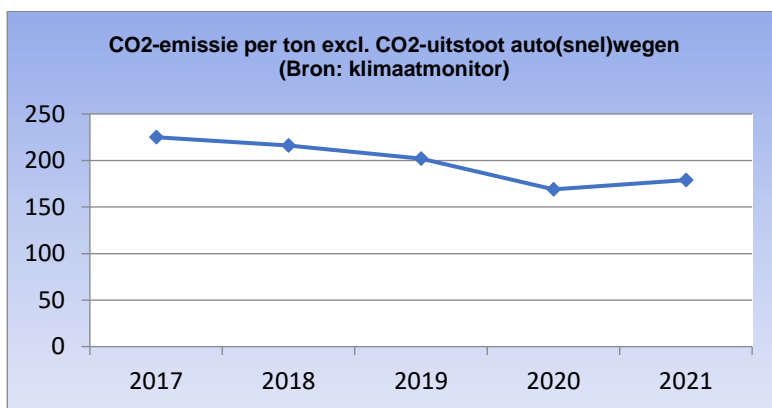
Om bewoners te helpen met het nemen van kleine energiebesparende maatregelen is in november een klusteam gestart. Deze brengt bij bewoners met een slecht geïsoleerd woning maximaal 7 maatregelen aan en laat informatie achter voor de bewoner om eventuele vervolgacties te doen. Het klusteam heeft als doel om in totaal 1.000 woningen te bezoeken voor 1 juli 2023.

Verplichte beleidsindicatoren

* In deze grafiek is het effect van de geplande windmolens nog niet zichtbaar. De vergunning ligt voor behandeling van het beroep bij de Raad van State.

Facultatieve beleidsindicatoren

7.5 Taakveld Begraafplaatsen en crematoria

Portefeuillehouder(s):	M. Pijnenburg
Domein:	Stad en omgeving
Taakveldverantwoordelijke:	K.J. Bakema

Wat wilden we bereiken?
 Creëren en in stand houden van een functionele en piëteitsvolle laatste rustplaats toegankelijk voor een ieder. De gemeente heeft de plicht op grond van de wet op de lijkbezorging om een gemeentelijke begraafplaats te exploiteren.

Wat zouden we daarvoor doen?

Regulier

- Het onderhoud aan de begraafplaatsen volgens kwaliteitsniveau A;
- Een correcte begeleiding en service bij het begraven en een tevreden “klant”, waarbij binnen de vastgestelde kaders zo veel mogelijk rekening wordt gehouden met de individuele wensen

Nieuw beleid

- Realiseren van natuurbegraven

Wat hebben wij er voor gedaan?

Regulier

- Wij hebben oude zieke bomen vervangen en het reguliere onderhoud op kwaliteitsniveau A uitgevoerd
- In 2022 hebben wij 244 begrafenissen begeleid

Nieuw beleid

In 2022 hebben wij:

- de begraafplaats Elzenhof uitgebreid
- het waterelement gerealiseerd
- een gedeelte voor natuurbegraven aangelegd

TOTAALOVERZICHT PROGRAMMA 7

Resultaat (best.bep.)	Lasten / Baten	Functie	Rekening 2021	Prim. begroting 2022	Totale begroting 2022	Rekening 2022	Resultaat 2022
Totaal Programma's							
PROG7 Duurzaamheid en milieu							
Resultaat bepaling	Baten	TV71 - Volksgezondheid	-109	0	-411	-186	225
		TV72 - Riolering	-3.509	-3.567	-3.778	-3.573	206
		TV73 - Afval	-5.145	-5.958	-5.322	-4.613	709
		TV74 - Milieubeheer	-300	-27	-1.273	-412	860
		TV75 - Begraafplaatsen en crematoria	-1.188	-1.004	-1.004	-1.090	-87
	Baten - Totaal		-10.251	-10.555	-11.787	-9.874	1.913
	Lasten	TV71 - Volksgezondheid	2.461	2.251	2.737	2.292	-445
		TV72 - Riolering	2.193	2.484	2.732	2.300	-432
		TV73 - Afval	5.182	5.181	5.358	5.265	-94
		TV74 - Milieubeheer	2.770	2.268	5.233	3.018	-2.215
		TV75 - Begraafplaatsen en crematoria	882	874	824	920	95
	Lasten - Totaal		13.488	13.059	16.885	13.794	-3.091
Resultaat bepaling - Totaal			3.237	2.504	5.098	3.920	-1.178
Resultaat bestemming	Dotatie	TV74 - Milieubeheer	861	8	118	118	0
	Dotatie - Totaal		861	8	118	118	0
	Ontrekking	TV73 - Afval	-37	-37	-842	-705	138
		TV74 - Milieubeheer	-263	-30	-1.380	-379	1.001
	Ontrekking - Totaal		-301	-67	-2.223	-1.084	1.139
Resultaat bestemming - Totaal			560	-60	-2.105	-966	1.139
PROG7 Duurzaamheid en milieu - Totaal			3.797	2.445	2.993	2.954	-39
Totaal Programma's - Totaal			3.797	2.445	2.993	2.954	-39

Financiële analyse jaarrekening 2022 ten opzichte van begroting 2022:

Begroting 2022	2.993
Jaarrekening 2022	2.954
Verschil	-39

Het resultaat van Programma 7 is als volgt te verklaren:

Onderwerpen	Voordeel	Nadeel	Verwijzing toelichting
Kapitaallasten	-59		
Uren doorbelastingen		26	
TV 7.1 Huuropbrengsten De Roef	-89		1
TV 7.1 Gezond in de Stad (GIDS)	-56		2
TV 7.2 Riolering	-237		3
TV 7.3 Afval		670	4
TV 7.4 Milieubeheer	-70		5
TV 7.4 ODNV	-134		6
Diversen	-90		
Totaal	-735	696	-39

De verklaring van de afwijking is als volgt:

1. De Roef is eind 2022 in gebruik genomen. Vanaf oktober is de huur in rekening gebracht. Deze was niet geraamd.
2. In de verschillende gemeentefonds circulaires is geld beschikbaar gesteld voor GIDS. Deze zijn niet volledig benut in 2022 als gevolg van enerzijds het laat beschikbaar komen van de middelen en anderzijds een gebrek aan capaciteit.
3. Per saldo is op dit taakveld sprake van een voordelig resultaat. Dit is met name het gevolg van lagere onderhoudskosten (mede veroorzaakt door vertraging in de uitvoering en capaciteitsproblemen vanwege corona). In de paragraaf Lokale Heffingen wordt aangegeven dat de kostendekkendheid van de tariefberekening riolering op realisatiebasis lager is dan 100%. Deze lagere kostendekkendheid wordt met name veroorzaakt doordat in de tariefberekening lasten zijn opgenomen die op andere taakvelden worden verantwoord. Zie ook de paragraaf Lokale Heffingen.
4. Per saldo is op dit taakveld sprake van een nadelig resultaat. Een deel (€ 217.000,-) is de eenmalige GFT-compensatie voor bewoners en kosten als gevolg van de maximering van veel-aanbieders.

Het andere deel is een tekort van € 373.000,- aan minder opbrengst Diftar (variabel tarief) vanuit het minder aantal keren aanbieden van de grijze containers. Daarnaast is er een afwijking in de afvalbegroting van per saldo € 133.000,- negatief en een voordeel op afvalbudgetten buiten de tarieven van € 53.000,-. Zie de paragraaf Lokale Heffingen voor een meer uitgebreide toelichting.

5. Per saldo is sprake van een klein voordelig resultaat op taakveld milieubeheer. Er is sprake van vrijval van een stelpost die per abuis is geraamd op dit taakveld, waarvan de kosten reeds verantwoord zijn op het correcte taakveld. Derhalve kan deze stelpost terugvloeien naar de algemene middelen.
6. Er is sprake van een voordelig resultaat m.b.t. de bijdrage aan de ODNV. Dit heeft te maken met o.a. een positieve afrekening van afgerond € 35.000,-. Daarnaast is het budget bij de 2^e Marap 2022 opgehoogd vanwege een voorgestelde begrotingswijziging uitvoeringskosten 2022 vanuit de ODNV. De definitieve begrotingswijziging was echter afwijkend van de concept begrotingswijziging, waardoor uiteindelijk minder bijdrage gevraagd werd.

2.8 Programma 8 Ruimte en wonen

A ALGEMEEN

Doelstelling

Wij versterken de ruimtelijke kwaliteit door grote ruimtelijke projecten uit te voeren, ruimte voor lokale initiatieven te geven, een passend woningaanbod te bieden en te zorgen voor een aantrekkelijk woon-, werk- en leefklimaat.

Inhoud

Het programma omvat activiteiten die gericht zijn op ruimtelijke ordening (omgevingsvisie, bestemmings- en omgevingsplannen, welstandstoezicht en handhaving), volkshuisvesting (woningbouw nieuw en bestaand, woonwagencentrum) en grondexploitaties. Het versterken en in stand houden van een aantrekkelijk en duurzaam toekomstgericht woon-, werk-, en leefklimaat.

Ontwikkelingen

De ontwikkeling rondom de stikstofproblematiek kan van invloed zijn op de planning en uitvoering van ruimtelijke projecten. Na de uitspraak van de Raad van State van mei 2019 is het stikstofdossier zeer relevant geworden voor toekomstige ontwikkelingen. Voor iedere ruimtelijke ontwikkeling moet nagegaan worden in hoeverre deze een stikstofdepositie veroorzaakt. Sinds de uitspraak wordt op verschillende niveaus gewerkt aan oplossingen. Hierdoor komen steeds meer instrumenten beschikbaar die belemmeringen weg nemen bij ruimtelijk projecten. Echter, bij ieder ruimtelijk project moet dit nauwkeurig worden onderzocht waarbij het de verwachting is dat niet alles kan. Ontwikkelingen omtrent het stikstofdossier blijven onder een juridisch vergrootglas liggen. Nieuw beleid vormt het opstellen van de Natuur- en biodiversiteitsvisie. Deze nota zal daarnaast als basis worden gebruikt voor het herzien van de Nota afstoten openbaar groen. Daarnaast wordt de beleidsvisie Historische boerenerven Hierden opgesteld

Verbonden partijen

- Meerinzicht: digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) en onderhoud gebouwen.
- ODNV: advisering Omgevingsvisie en Omgevingsplan.

B TAAKVELDEN

8.1	Taakveld Ruimtelijke ordening
-----	-------------------------------

Portefeuillehouder(s):	E. Enklaar
Domein:	Ruimte
Taakveldverantwoordelijke:	M. Krijgsman

Wat wilden we bereiken?

Het versterken en in stand houden van een aantrekkelijk en duurzaam toekomstgericht woon-, werk-, en leefklimaat.
Een gedifferentieerd aanbod in woon-, werk, en verblijfslocaties met een zo hoog mogelijk ruimtelijk kwaliteitsniveau.
Ruimtelijke kwaliteit kan hierin worden onderscheiden in de gebruikswaarde, de belevingswaarde of de toekomstwaarde van de plek of het object. In het kader van de aankomende nieuwe Omgevingswet gaat participatie en aandacht voor de belangen van de buurt een steeds belangrijker rol spelen.

Wat zouden we daarvoor doen?

Regulier

- Planologische adviezen over ingediende initiatieven;
- Opstellen van gebiedsvisies en/of thematische visies en beleid;
- Actualisatie juridisch planologisch kader;
- Nieuwe bestemmingsplannen, reguliere- of uitgebreide omgevingsvergunningen ten behoeve van nieuwe ontwikkelingen;
- Omgevingsvergunningen en interne advisering daarover;
- Planologische en ruimtelijke ordeningszaken en interne advisering daarover;
- Planbegeleiding (toetsing en procedureel) van plannen van derden.

Specifiek

- Grond aan- en verkopen;
- Uitvoering ruimtelijke projecten en beleid;
- Actief en faciliterend grondbeleid

Wat hebben wij er voor gedaan?

- *Planologische adviezen over ingediende initiatieven;*
Diverse initiatieven binnenstedelijk.
- *Opstellen van gebiedsvisies en/of thematische visies en beleid*
Opstellen en voorbereiding natuurvisie, hondenbeleid, binnenstadsvisie, hoogbouwvisie, omgevingsvisie, planvorming Nieuw Weiburg, Verdiepingsslag Buitengebied.
- *Actualisatie juridisch planologisch kader;*
Programma omgevingswet (voorbereiding omgevingsplan), diverse bestemmingsplannen (bestemmingsplan Zuidelijke Stadsrand vastgesteld en Waterfront – Strandeiland en De Wijde Wellen in procedure).
- *Nieuwe bestemmingsplannen, reguliere- of uitgebreide omgevingsvergunningen ten behoeve van nieuwe ontwikkelingen;*
(Bestemmingsplan Drielanden – Small Smart Houses Horloseweg, Drielanden – Goede Reede (migrantenhotel) vastgesteld, voor ca.7 locaties bestemmingsplannen/omgevingsvergunningen voor woningen buitengebied en Hierden (rood-voor-rood) vastgesteld/verleend.
- *Omgevingsvergunningen en interne advisering daarover;*
Er zijn ca. 600 omgevingsvergunningen (regulier) verstrekt.
- *Planologische en ruimtelijke orderingszaken en interne advisering daarover.*
- *Planbegeleiding (toetsing en procedureel) van plannen van derden.*
- *Grond aan- en verkopen;*
- *Uitvoering ruimtelijke projecten en beleid;*
Waterfront, Harderweide, Nieuw Weiburg.
- *Actief en faciliterend grondbeleid*

8.2**Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)**

Portefeuillehouder(s):	E. Enklaar
Domein:	Ruimte
Taakveldverantwoordelijke:	R. van der Leeden

Wat wilden we bereiken?

Het taakveld grondexploitatie niet-bedrijventerreinen is in essentie gericht op het als gemeente actief verwerven, produceren en leveren van bouwrijpe grond om de ruimtelijke doelen op het gebied van wonen en leven te kunnen realiseren.

Vanuit haar actieve rol wordt conform het vastgestelde grondbeleid en rekening houdend met de ruimtelijke doelen gezocht naar bedrijfseconomische optimalisatie en adequate beheersing van risico's.

Wat zouden we daarvoor doen?**Regulier**

- Verwerven, (tijdelijk) beheren, slopen, saneren, bouw- en woonrijp maken van gronden ten behoeve van realisatie van woningbouw en commerciële/maatschappelijke voorzieningen;
- Het uitgeven van bouwrijpe kavels;
- Het opstellen en jaarlijks actualiseren van exploitatieopzetten.

Specifiek

- Drielanden:
  - Afronden planontwikkeling deelgebied 2 en 3 Harderweide.
  - Start bouwrijp maken en start woningbouw deelgebied 2.
  - Doorzetten ontwikkeling Groene Zoom.
  - Verkenning programma Drielanden-Noord.

- Waterfront:
    - Fase 1: Inrichting en ingebruikneming Zonnepark Overloopterrein.
    - Fase 2: Realisatie havenkantoor, definitief plan bebouwing plint Dolfinariumeiland, definitief planparkvilla, plan bouw kop stadswerven inclusief. Parkeergarage, afronding woningbouw Noordereiland, start woningbouw kop Bakens.
- Fase 3: Vaststellen definitief plan en start uitvoering deelgebied 1, besluit aanleg warmtenet.

Wat hebben wij er voor gedaan?

Regulier

- Verwerven, (tijdelijk) beheren, slopen, saneren, bouw- en woonrijp maken van gronden ten behoeve van realisatie van woningbouw en commerciële/maatschappelijke voorzieningen;
- Het uitgeven van bouwrijpe kavels;
- Het opstellen en jaarlijks actualiseren van exploitatieopzetten.

Specifiek

- Drielanden:
  - Planontwikkeling deelgebied 2 (zuid) en 3 inclusief het toevoegen van 100 sociale huurwoningen.
  - Bouwrijp maken van deelgebied 2 (Noord) inclusief de aanleg van twee bruggen.
  - Onderhandelingen met marktpartijen over de gronduitgifte van 239 woningen in deelgebied 2 (noord), Harderweide
  - Het eind december in verkoop gaan van de 1^e 41 woningen deelgebied 2 (noord), Harderweide
  - Voorbereiding realisatie geluidsscherm langs A28, Harderweide
  - Tussentijdse verantwoording rijks subsidie Woningbouwimpuls Harderweide
  - Doorzetten ontwikkeling Groene Zoom.
  - Verkenning programma Drielanden-Noord.
- Waterfront
  - Fase 1: Zonnepark Overloopterrein is ingericht en in gebruik genomen.
  - Fase 2: Definitief plan ontwikkeld voor de Parkvilla en het bestemmingsplan ter vaststelling aangeboden aan de gemeenteraad, Bouw van de Kop van de Bakens 80% gereed (afbouw en 2023), Bouwplan voor de Kop van de Stadswerven inclusief gereed, (parkeergarage nog nader uit te werken) en start bouw laatste kavels Noordereiland.
  - Fase 3: Bouw deelgebied 1, aanleg backbone Warmtenet in heel fase 3, aanleg nutstrace's in heel fase 3, Deelgebied 2 bouwrijp opgeleverd, Koopovereenkomst deelgebied 2 ter voorbereiding van start bouw q1 2023, aanbestedingsprocedure deelgebied 6 succesvol afgerond.
  - Tussentijdse verantwoording rijks subsidie Woningbouwimpuls Waterfront
- Overige werkzaamheden
  - Voorbereiding toekomstige grondexploitatie Kranenburg Noord
  - Voorbereiding toekomstige grondexploitatie Weiburg

8.3

Taakveld Wonen en bouwen

Portefeuillehouder(s):	E. Enklaar
Domein:	Stad en Omgeving
Taakveldverantwoordelijke:	S. Tjalsma

Wat wilden we bereiken?

- De basis op orde > iedereen die in Harderwijk wil wonen, vindt binnen afzienbare tijd een woning die past bij zijn of haar wensen en behoeften op het gebied van betaalbaarheid, toegankelijkheid en woonomgeving.
- Kansen benutten > via de kwaliteit en kwantiteit van de woningvoorraad bijdragen aan de ambities van de gemeente op het gebied van duurzaamheid, economische ontwikkeling en sociaal klimaat;

Wat zouden we daarvoor doen?

Regulier

- Uitvoeren van het woonbeleid (woonvisie 2017)
- Uitvoering geven aan de Woningwet 2015, in het bijzonder de samenwerking met corporaties en huurdersorganisaties om te komen tot prestatieafspraken;

- Uitvoering geven aan de Huisvestingsverordening gemeente Harderwijk 2019, o.a. behandeling bezwaarschriften tegen weigering toekennen urgentie
- Het monitoren van de woonruimteverdeling (huurwoningen);
- Toewijzen van nieuwbouwprojecten en bouwkavels
- Behandeling aanvragen Leegstandwet
- Behandeling aanvragen stimuleringsregeling sociale huur
- Overleg met initiatiefnemers voor woningbouwplannen;
- Regionale samenwerking / afstemming met provincie;
- Rapportage aan de raad over de voortgang van de woningbouw
- Uitvoering starterslening en toekomstbestendig wonen lening
- Verhuiscoach

Nieuw beleid

- Woonwagengebeleid
- Prestatie- en productieafspraken met woningcorporaties en huurders
- Regionale Woondeal
- Nieuwe woonvisie (2023)
- Nieuwe huisvestingsverordening (gereed 2024, start proces in 2023)
- Beleid t.a.v. flexibele huisvesting en de huisvesting van arbeidsmigranten in het bijzonder (2023)
- Ontwikkelen en doorontwikkeling van gemeentelijk instrumentarium zoals erfpacht, doelgroepenverordening en starterslening

Wat hebben we ervoor gedaan?

Regulier

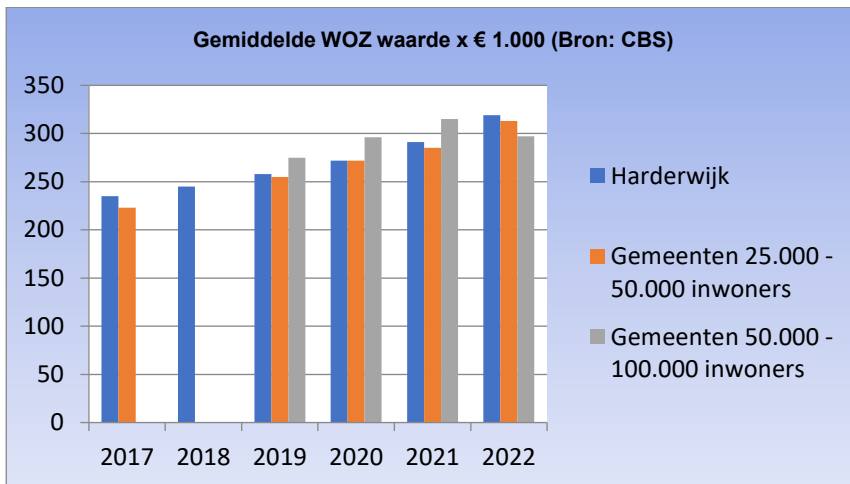
- Prestatie- en productieafspraken gemaakt met de woningcorporaties en huurdersbelangen
- De woningvoorraad is toegenomen met netto 410 woningen
- Er is aan de raad gerapporteerd over de voortgang van de woningbouwopgave
- Er is gestart met het maken van de Regionale Woondeal

Specifiek

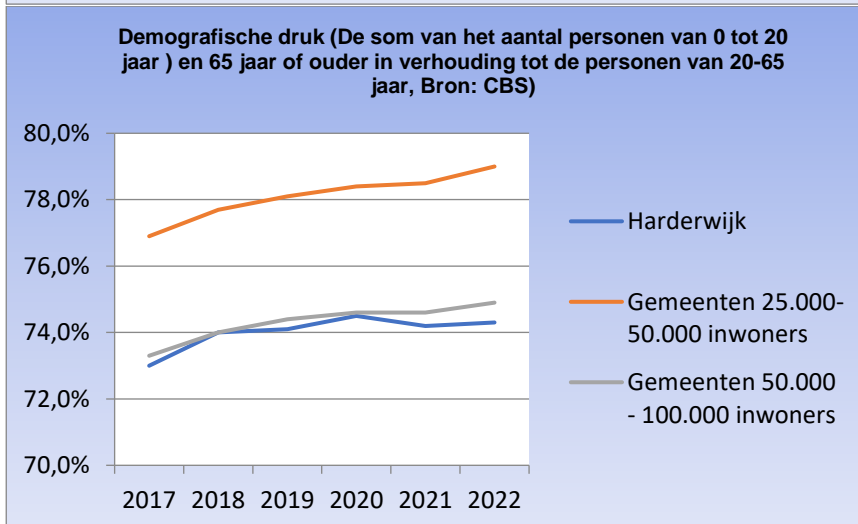
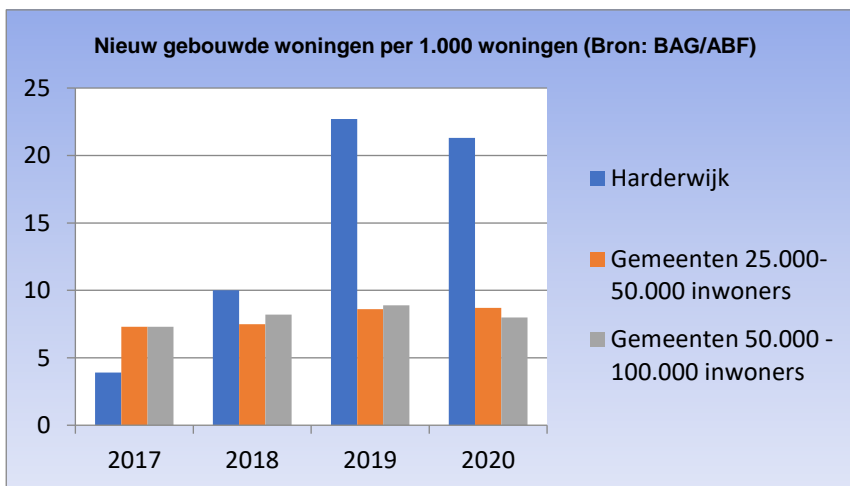
- Er zijn 72 urgentieaanvragen behandeld vanuit de gemeente Harderwijk
- Er is 1 aanvraag ontvangen en uitgekeerd voor subsidie stimulering sociale huurwoningen
- Er zijn 6 startersleningen verstrekt t.w.v. €174.000 waarvan 3 met cofinanciering van de provincie
- Er is €617.000 aan toekomstbestendig wonen leningen verstrekt aan 43 inwoners
- Er zijn door de verhuiscoach circa 200 gesprekken gevoerd in de regio met ouderen die een verhuiscens hebben

Beleidsindicatoren

Verplichte beleidsindicatoren

*Voor de jaren 2017 en 2018 hebben we bij het segment Gemeenten 25.000 - 50.000 en Gemeenten 50.000 - 100.000 geen data beschikbaar.

Facultatieve beleidsindicatoren

Woningbouwopgave tot 2030	Totaal	Huur			Koop				Onbekend
		Sociaal	Vrije sector I	Vrije sector II	Goedkoop	Midden I	Midden II	Duur	
			<900	>900	<216	<298	<343	>343	
Ambitie 2015-2030 (uitvoeringsagenda 2019-2023)	4635	460	440	220	330	650	525	765	
Gerealiseerd 2015-2021	1826	326	156	303	57	174	212	440	158
Saldo	2809	134	284	-83	273	476	313	325	
Harde plannen 2022-2030	1965	302	346	14	310	110	190	693	
Zachte plannen 2022-2030	2067	505	378	144	197	248	205	195	195
Totaal plannen 2022-2030	4032	807	724	158	507	358	395	888	195
Restant ambitie tot 2030	-1223	-673	-440	-241	-234	118	-82	-563	

TOTAALOVERZICHT PROGRAMMA 8

Resultaat (best.bep.)	Lasten / Baten	Functie	Rekening 2021	Prim. begroting 2022	Totale begroting 2022	Rekening 2022	Resultaat 2022	
Totaal Programma's								
PROG8 Ruimte en wonen								
Resultaat bepaling	Baten	TV81 - Ruimtelijke ordening	-1.012	-322	-752	-1.698	-945	
		TV82 - Grondexploitatie (niet-bedrijventer.)	-6.652	-12.679	-18.153	-5.434	12.719	
		TV83 - Wonen en bouwen	-2.420	-1.841	-1.038	-1.111	-73	
	Baten - Totaal			-10.084	-14.842	-19.943	-8.242	11.700
	Lasten	TV81 - Ruimtelijke ordening	1.713	974	1.488	2.387	899	
		TV82 - Grondexploitatie (niet-bedrijventer.)	5.993	12.679	18.153	6.620	-11.532	
		TV83 - Wonen en bouwen	2.973	2.260	2.478	2.222	-256	
	Lasten - Totaal			10.679	15.913	22.118	11.229	-10.889
	Resultaat bepaling - Totaal			596	1.070	2.175	2.987	811
	Resultaat bestemming	Dotatie	TV81 - Ruimtelijke ordening	0	0	361	361	0
TV83 - Wonen en bouwen			38	38	38	38	0	
Dotatie - Totaal			38	38	399	399	0	
Ontrekking		TV81 - Ruimtelijke ordening	-166	0	-60	-47	13	
		TV82 - Grondexploitatie (niet-bedrijventer.)	0	0	0	0	0	
		TV83 - Wonen en bouwen	-524	0	0	0	0	
Ontrekking - Totaal			-690	0	-60	-47	13	
Resultaat bestemming - Totaal			-653	38	339	352	13	
PROG8 Ruimte en wonen - Totaal			-57	1.108	2.514	3.338	824	
Totaal Programma's - Totaal			-57	1.108	2.514	3.338	824	

Financiële analyse jaarrekening 2022 ten opzichte van begroting 2022:

Begroting 2022	2.514
Jaarrekening 2022	3.338
Verschil	824

Het resultaat van Programma 8 is als volgt te verklaren:

Onderwerpen	Voordeel	Nadeel	Verwijzing toelichting
Onderhanden werken	-51		1
Uren/doorbelastingen		32	
Corona uitgaven	-41		
TV 8.1 Ruimtelijke ordening (Omgevingswet)	-113		2
TV8.1 Ruimtelijke ordening (Planologische initiatieven derden)		53	3
TV8.2 Grondexploitatie niet-bedrijventerreinen (Tussentijdse winsten)		1.186	4
TV8.3 Wonen en bouwen (Omgevingsvergunningen)		98	5
TV8.3 Wonen en bouwen (Woonoplossingen/Maatwerkoningen)	-214		6
TV8.3 Wonen en bouwen (Subsidie stimulering sociale huur)	-187		7
TV8.3 Wonen en bouwen (Oosteinde 17)		54	8
Diversen		7	
Totaal	-606	1.430	824

De verklaring van de afwijking is als volgt:

1. Een totaal overzicht van onderhanden werken wordt gegeven in paragraaf 4.6.
2. Voor de implementatie van de Omgevingswet is in 2022 € 113.000 minder uitgegeven dan geraamd. De implementatie is echter landelijk uitgesteld tot 1 januari 2024. Bij de bestemming van het jaarrekeningresultaat wordt daarom voorgesteld dit bedrag toe te voegen aan de bestemmingsreserve Implementatie Omgevingswet zodat het budget voor dit doel beschikbaar blijft.
3. Voor de behandeling van planologische initiatieven van derden zijn meer kosten gemaakt dan vooraf was geraamd. Dit leidt tot een nadeel van € 53.000,-.
4. Dit nadeel betreft het resultaat van de tussentijdse resultaatnemingen van de grondexploitaties Drielanden (€ 2.116.000,- nadelig) en Waterfront (€ 930.000,- voordelig). Zie ook de paragraaf Grondbeleid en de toelichting op de balanspost Voorraden/Bouwgrond in exploitatie.
5. Voor handhaving en toezicht van verleende omgevingsvergunningen is extra inhuur noodzakelijk geweest. Dit leidt tot een nadeel van € 98.000,-.
6. De eerder overgehevelde incidentele budgetten Woonoplossingen en Maatwerkoningen zijn niet volledig benut in 2022. Gemeentelijk beleid is dat incidentele budgetten slechts 1 jaar overgeheveld mogen worden. Dit leidt in de jaarrekening 2022 tot een voordeel van € 214.000,- maar kan in 2023 mogelijk leiden tot een nieuwe budgetaanvraag.
7. Een oude subsidie voor stimulering sociale huur is volledig vrijgevallen ten gunste van boekjaar 2022 wat een voordeel oplevert van € 187.000,-.
8. Voor de eindafrekening van het in 2021 verkochte pand Oosteinde 17 is in 2022 een nadeel ontstaan van € 54.000,-

3 Paragrafen

3.1 Paragraaf Lokale heffingen

Algemeen

De gemeentelijke inkomsten bestaan grotendeels uit de algemene uitkering Gemeentefonds, specifieke uitkeringen en gemeentelijke belastingen en heffingen. Jaarlijks beslist de gemeenteraad over de hoogte van de tarieven met de eventuele aanpassingen. De gemeenteraad kan in veel gevallen de hoogte van de tarieven zelf bepalen, maar in sommige gevallen geldt een wettelijke limitering. Daarnaast heeft de gemeente zelf ook een aantal uitgangspunten geformuleerd.

Gemeentelijke uitgangspunten

De gemeente Harderwijk heeft de volgende uitgangspunten geformuleerd:

- Gemaakte keuzes bij vorige meerjarenbegroting worden voortgezet;
- De tarieven van rechten en leges zijn in principe 100% kostendekkend;
- Beperking van de collectievelastendruk, waarbij de tarieven voor de belastingen maximaal trendmatig verhoogd worden, tenzij de meerwaarde voor de burgers de belastingverhoging kan motiveren.

Opbrengsten lokale heffingen 2022

In de hierna volgende tabel zijn de belastingopbrengsten 2022 weergegeven met enkele vergelijkende cijfers.

Hoofdgroep	Categorie	Rekening 2021	Begroting 2022	Rekening 2022	Saldo 2022
Leges & Rechten	Begraafplaatsrechten/-onderhoud	1.072.670	904.877	980.421	-75.543
	Leges planwijzigingen	-	5.947	-	5.947
	Liggelden incl. woonschepen	284.354	386.813	514.422	-127.609
	Marktgelden	33.812	31.280	30.221	1.059
	Parkeeropbrengsten	1.454.594	2.220.820	2.127.404	93.416
	Reinigingsrechten	3.814.242	4.302.137	3.712.019	590.118
	Riool (aansluit)rechten	3.315.134	3.515.772	3.356.946	158.826
	Secretarieleges	608.296	671.925	629.900	42.025
Leges & Rechten – Totaal	10.583.102	12.039.571	11.351.333	688.238	
Belastingen	(A) Forensenbelasting	80.138	154.756	65.334	89.422
	(A) Hondenbelasting	191.674	191.297	186.434	4.864
	(A) Onroerende zaakbelasting	10.881.319	11.465.698	11.428.812	36.886
	(A) Precariorechten	1.626.785	164.162	125.433	38.729
	(A) Reclamebelasting	113.538	144.412	118.173	26.238
	(A) Toeristenbelasting	200.541	325.279	241.856	83.423
Belastingen – Totaal	13.093.995	12.445.604	12.166.042	279.562	
Geheel – Totaal	23.677.097	24.485.175	23.517.375	967.800	

Kwijtschelding

De gemeente Harderwijk verleent kwijtschelding voor de afvalstoffenheffing en rioolheffing. De norm voor het verlenen van kwijtschelding is gesteld op 100% van het bijstandsniveau. Dit betekent dat 100% van het inkomen op bijstandsniveau wordt vrijgelaten bij de beoordeling of iemand in aanmerking komt voor kwijtschelding. De normbedragen voor kwijtschelding gemeentelijke belastingen worden door het Rijk per halfjaar aangepast en vastgesteld.

De gederfde inkomsten wegens het verlenen van kwijtscheldingen van de afvalstoffenheffing en rioolbelasting zijn verrekend via de desbetreffende tarieven.

Over het belastingjaar 2022 is voor € 392.300 aan kwijtschelding verleend. Op begrotingsbasis was rekening gehouden met een bedrag van € 335.250.

Onroerende zaakbelasting

De opbrengst OZB was geraamd op € 11.465.696. Met een werkelijke baat van € 11.428.811 is er een klein negatief resultaat € 35.000. De oorzaak hiervan is:

- Bij bedrijven wordt dit veroorzaakt door de aanhoudende leegstand.

Afvalstoffenheffing

Het taakveld afval en grondstoffen heeft een tekort van in totaal € 1.328.000,-. Bij de begroting 2022 is besloten het tarief van de afvalstoffenheffing 2022 te dempen vanuit de algemene reserve voor een bedrag van in totaal € 605.000,-. Als gevolg van dit raadsbesluit is het tarief afvalstoffenheffing 2022 op begrotingsbasis voor 88% kostendekkend.

Daarbij is er op realisatiebasis een tekort van € 723.000,- ten opzichte van de bijgestelde begroting. Dit tekort bestaat uit een aantal onderdelen. één van deze onderdelen die door de gemeenteraad is vastgesteld, is de GFT-compensatie voor bewoners die vanaf 1 januari 2022 tot eind juni 2022 géén gebruik konden maken van een GFT(e) zuil. Door deze GFT-compensatie zijn de inkomsten van het vastrecht verminderd. Het tekort op dit onderdeel is eenmalig, aangezien de ongeveer 150 GFT-zuilen zijn geplaatst. In de 2e Berap 2022 is bij het taakveld afval hier melding van gemaakt.

Het andere tekort van €373.000,- komt door de verminderde variabele inkomsten Diftar. In de 2^e bestuursrapportage 2022 is hier melding van gemaakt. De verminderde inkomsten heeft als reden dat inwoners van de gemeente Harderwijk minder vaak hun grijze afvalcontainer hebben aangeboden dan begroot. Dit heeft een aantal oorzaken. In 2021 is een aanname gemaakt hoe vaak de inwoners hun grijze afvalcontainer zouden aanbieden. Deze aanname week lichtelijk af van de werkelijkheid, al is het niet ongewoon dat aannames en gerealiseerde aanbiedingen in de praktijk afwijken van elkaar. Er dient elk vervolgjaar een nieuwe aanname gebaseerd te worden hoe vaak de grijze container aangeboden zal worden op basis van gerealiseerde aanbiedingen i.c.m. nieuwe beleidswijzigingen.

Daarbij heeft de gemeenteraad toegestemd voor 2022 met een maximering van veel-aanbieders. Dit houdt in dat inwoners die gebruik maken van een ondergrondse container niet meer dan €208,- hoeven te betalen. Dit heeft geresulteerd in een inkomstenderving van € 30.000,-. Dit was een eenmalige inkomstenderving aangezien de maximering enkel voor 2022 gold. Door het plaatsen van de GFT-zuilen, is de totale hoeveelheid restafval tevens lichtelijk verminderd en dat heeft geresulteerd in een vermindering van variabele inkomsten. Hier is tevens een melding van gemaakt in de 2^e bestuursrapportage 2022.

Daarbij heeft de gemeenteraad ingestemd met het openen van een apart PMD brengpunt op de milieustraat. Binnen een nascheidingsmodel met Diftar wordt dit aparte PMD brengpunt een 'Diftar lek' genoemd. Door een apart PMD brengpunt te openen binnen een nascheidingsmodel met Diftar, wordt men gestimuleerd om hun PMD aan te bieden. Door dit PMD brengpunt is de totale hoeveelheid aangeboden restafval verminderd wat resulteerde in verdere verminderde variabele opbrengsten.

Daarnaast is er een afwijking in de afvalbegroting van per saldo € 133.000,- nadelig. Dit bestaat uit een voordeel aan de uitgavenkant afvalbeheer van € 105.000,- en een nadeel van € 238.000,- aan minder inkomsten vanuit grondstoffen. Dit laatste nadeel is afhankelijk van macro-economische factoren en daarmee lastig tot zeer moeilijk in te schatten wat het gevolg is op de inkomsten van de grondstoffen. Met betrekking tot de verminderde opbrengsten van de grondstofverkoop is tevens een melding van gemaakt in de 2^e bestuursrapportage 2022.

Afvalstoffenheffing	
Kosten taakveld	4.641.824
Inkomsten taakveld excl. Heffingen	-812.462
Netto kosten taakvelden	3.829.362
Toe te rekenen kosten	
BTW	945.745
Overhead	87.040
Inkomensregelingen (kwijschelding)	178.005
Totaal toe te rekenen kosten	1.210.790
Totale kosten	5.040.152
Totale opbrengst*	-3.712.019
Dekkingspercentage, afgerond	74%

*deze opbrengst is exclusief dekking algemene reserve van € 605.000,-

Rioolheffing

De kostendekkendheid voor de rioolheffing is op begrotingsbasis 100%. Deze lagere dekking is onder andere het gevolg van lagere lasten voor onderhoud (mede veroorzaakt door vertraging in de uitvoering en capaciteitsproblemen vanwege corona) en een lagere baat wegens leegstand bedrijfspanden.

Rioolheffing	
Kosten taakvelden incl. omslagrente	2.547.482
Inkomsten taakvelden excl. Heffingen	-86.867
Netto kosten taakvelden	2.460.615
Toe te rekenen kosten	
BTW	284.555
Overhead	427.950
Verkeer en vervoer	208.523
Inkomensregelingen (kijtschelding)	148.592
Totaal toe te rekenen kosten	1.069.620
Totale kosten	3.530.235
Totale opbrengst	-3.356.946
Dekkingspercentage, afgerond	95%

Forensen- en toeristenbelasting

De opbrengst voor deze twee belastingen was voor 2022 geraamd op € 480.000. De werkelijke baat bedraagt € 307.000. Het nadelig resultaat bedraagt € 173.000.

- Toeristenbelasting (€ 83.500 nadelig). Door corona is de toeristische sector hard getroffen. Dit heeft zijn weerslag op de opbrengsten toeristenbelasting;
- De forensenbelasting laat een nadelig saldo zien van € 89.500. De besluitvorming omtrent vitale vakantieparken heeft ertoe geleid dat steeds meer mensen zich laten inschrijven op de vakantieparken waardoor geen forensenbelasting meer kan worden geheven.

Hondenbelasting

De opbrengsten voor de hondenbelasting was voor 2022 geraamd op € 191.000. Met een werkelijke baat van € 186.500 is er sprake van een nadelig resultaat van € 4.800.

Reclamebelasting

De opbrengst voor deze belasting was voor 2022 geraamd op € 144.000. Met een werkelijke baat van € 118.000 is er sprake van een nadelig resultaat van € 26.000. Dit is met name toe te schrijven aan de leegstand van bedrijven.

Precariorechten

De opbrengst voor deze rechten was voor 2022 geraamd op € 164.000. De baat op voor het innemen van een standplaats of het plaatsen van aankondigingsborden is echter € 125.500 lager dan geraamd. De reden hiervan is dat er minder standplaatsenvergunningen zijn afgegeven en door de leegstand van bedrijven.

Parkeeropbrengsten

Minder (dag) bezoekers die een bezoek brengen aan de gemeente Harderwijk/Dolfinarium. In de coronajaren 2020 en 2021 is het bezoekersaantal Dolfinarium/Binnenstad fors teruggelopen vanwege Corona. In 2021 is hier in de 2^e Berap financieel op voorgesorteerd door de oorspronkelijk geraamde parkeeropbrengsten met € 500.000 te verlagen vanwege corona.

Begraafplaatsrechten

Uit de realisatiecijfers voor 2022 kan worden opgemaakt dat het dekkingspercentage voor de begraafplaatsrechten 2022 uitgekomen is op, afgerond 96%. Recent is er een advies gedeeld over de begraafplaats in dit advies wordt voorgesteld om het dekkingspercentage van de begraafplaats de komende jaren op 80% te houden. Voor de bebrotting 2024 zullen we rekenig houden met de 80% kostendekkendheid.

Begraafplaatsrechten	
Kosten taakvelden incl. omslagrente	907.153
Inkomsten taakvelden excl. Heffingen	-105.075
Netto kosten taakvelden	<u>802.078</u>
Toe te rekenen kosten:	
BTW	129.964
Overhead	87.040
Totaal toe te rekenen kosten	<u>217.004</u>
Totale kosten	1.019.082
Totale Opbrengst	-980.421
Dekkingspercentage, afgerond	96%

Marktgeden

De tarieven voor de marktgeden zijn in principe 100% kostendekkend op begrotingsbasis. In 2022 is op rekeningbasis het dekkingspercentage uitgekomen op 66%. De grootste oorzaak hiervan zijn de kosten van de energiebelasting op de elektriciteitsnota. Deze energielasten nemen toe.

Marktgeden	
Kosten taakvelden incl. omslagrente	47.098
Inkomsten taakvelden excl. Heffingen	-9.562
Netto kosten taakvelden	<u>37.536</u>
Toe te rekenen kosten	
BTW	4.220
Overhead	4.320
Totaal toe te rekenen kosten	<u>8.540</u>
Totale kosten	46.076
Totale Opbrengst	-30.221
Dekkingspercentage, afgerond	66%

Havengelden

In 2020 is het nieuwe havenbeheerplan vastgesteld. De daaruit voortvloeiende aanpassing van budgetten is overeenkomstig verwerkt in de begroting. Op begrotingsbasis was hierdoor sprake van een kostendekkendheid van, afgerond, 61%.

In 2022-2023 vind er een onderzoek plaats en komt er een tarievenvoorstel voor de belastingverordening 2024 om de havengelden mogelijk weer 100% kostendekkend te maken.

Havengelden	
Kosten taakvelden incl. omslagrente	758.005
Inkomsten taakvelden excl. Heffingen	-213.509
Netto kosten taakvelden	<u>544.496</u>
Toe te rekenen kosten	
BTW	-
Overhead	87.040
Totaal toe te rekenen kosten	<u>87.040</u>
Totale kosten	845.045
Totale Opbrengst	-514.422
Dekkingspercentage, afgerond	61%

Bouwleges

De inkomsten fluctueren. Ze zijn afhankelijk van het aantal vergunningaanvragen en de bouwkosten van de aanvragen. Door de aantrekking van de economie zien we de bouwactiviteiten toenemen. Hierdoor is sprake van een hogere baat.

3.2 Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Algemeen

De paragraaf weerstandsvermogen en risicomangement geeft aan hoe solide de financiële positie van de gemeente is. Weerstandsvermogen is van belang omdat er zich financiële tegenvallers kunnen voordoen. Het beleid ten aanzien van het weerstandsvermogen en risicobeheersing wordt vastgelegd in de Nota weerstandsvermogen en risicomangement. Vervolgens wordt in de verplichte paragraaf bij de begroting en jaarrekening inzicht gegeven in de verhouding benodigd en beschikbaar weerstandsvermogen en zo nodig de maatregelen die worden genomen om op het benodigde niveau te komen.

Weerstandsvermogen

In het 'Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten' is aangegeven dat het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:

- De (beschikbare) weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken of om niet voorziene daling van inkomsten te compenseren.
- Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

Het weerstandsvermogen als ratio, berekend door de beschikbare weerstandscapaciteit te delen door de benodigde weerstandscapaciteit, vormt de indicator voor de robuustheid van de begroting. In de Nota Weerstandsvermogen en Risicomangement 2019-2021 is vastgelegd een ratio te hanteren van 1,0. Dit valt binnen waarderingschaal C (=voldoende) op basis van het Gemeenschappelijk Financieel Toezichtskader van de provincie Gelderland.

Weerstandscapaciteit

Bij het begrip weerstandscapaciteit wordt er onderscheid gemaakt tussen incidentele en structurele weerstandscapaciteit. De *incidentele weerstandscapaciteit* is de mate waarin eenmalige tegenvallers en/of calamiteiten kunnen worden opgevangen met vrij besteedbare middelen die eenmalig kunnen worden ingezet, zonder dat het invloed heeft op het gemeentelijk voorzieningenniveau. Dit mag bestaan uit de algemene reserve, overige vrij aanwendbare reserves en stille reserves.

De *structurele weerstandscapaciteit* is de mate waarin de gemeente zelf in staat is om niet begrote kosten te dekken door elders structurele ruimte vrij te maken, zonder dat het ten koste gaat van de uitvoering van het beleid. Dit bestaat in de gemeente Harderwijk uit een raming voor onvoorziene uitgaven (€ 161.400). Zie de Nota weerstandsvermogen en risicomangement voor een uitgebreide toelichting.

Risicobeheersing

Risicobeheersing is het geheel aan maatregelen die bewust door het college worden genomen om risico's te signaleren, over te dragen, te vermijden, te verminderen of te accepteren. Het doel van risicobeheer is de kans vergroten beoogde resultaten te behalen. Hierbij streeft de gemeente Harderwijk naar risicobeheer als gewoonte, door middel van structureel aandacht voor risico's. Risicobewustzijn binnen de gemeente is belangrijk om gefundeerde besluiten te nemen waarbij aanwezige risico's en mogelijke gevolgen voor de maatschappij en de financiële positie van de gemeente in afgewogen kunnen worden.

Om inzicht te krijgen in de risico's worden deze jaarlijks (bij de jaarrekening) organisatie-breed geïnventariseerd en gekwantificeerd naar omvang en de kans dat de risico gebeurtenis zich voordoet. Vervolgens worden beheersmaatregelen geformuleerd om de risico's te reduceren. Ervan uitgaande dat deze beheersmaatregelen ook effectief zijn, wordt een inschatting gemaakt van de overblijvende risico's. Deze overblijvende risico's vormen gecumuleerd de onderbouwing van de benodigde weerstandscapaciteit.

Huidige weerstandscapaciteit

Op basis van bovenstaande uitgangspunten is in onderstaande tabellen een samenvatting weergegeven van de beschikbare weerstandscapaciteit ultimo 2022. De prognose stand wordt hieronder gebruikt afgezet tegen de risico-inventarisatie 2022. Hierin is het rekeningresultaat 2022 verwerkt en zijn tevens de claims op de algemene reserve meegenomen voor zover bekend bij de jaarrekening 2022.

(bedragen x € 1.000)

Beschikbare weerstandscapaciteit	Stand 31-12-2022	Rekeningresultaat 2022	Claims op reserve	Prognose stand na verwerking resultaat/claims
Incidenteel				
Algemene reserve	44.442	9.584	29.739	24.287
Subtotaal incidenteel	44.442	9.584	29.739	24.287
Structureel				
Onvoorzien	161	n.v.t.	n.v.t.	161
Subtotaal structureel	161	-	-	161
Beschikbare weerstandscapaciteit	44.603	+/+ 9.584	-/- 29.739	24.448

(bedragen * €1.000)

Berekening weerstandsvermogen	Prognose stand na verwerking resultaat/claims	Geïdentificeerde risico's n.a.v. actualisatie eind 2022	Overschot / tekort	Ratio weerstandsvermogen
Incidenteel				
Algemene reserve	24.287	20.841	3.446	1,2
Subtotaal incidenteel	24.287	20.841	3.446	
Structureel				
Onvoorzien	161	n.v.t.	161	
Subtotaal structureel	161	-	161	
Totaal structureel en incidenteel	24.448	-/- 20.841	3.607	1,2

Het gewenste weerstandsvermogen bedraagt € 20,8 miljoen. Het aanwezige weerstandsvermogen is € 24,3 miljoen. Het verschil van afgerond € 3,5 miljoen is vrij besteedbaar. Bij de Kadernota 2024-2027 wordt het overschot betrokken.

De claims op de reserves en het rekeningresultaat 2022 bestaan uit:

(Bedragen * € 1.000,-)

Claims op reserves en het rekeningresultaat	Bedrag
Voorstellen voor bestemming resultaat jaarrekening 2022:	
Budgetten onderhanden werk 2022	3.163
Mutatie reserve organisatieontwikkeling Meerinzicht	-/- 273
Mutatie reserve sociaal domein (resultaat Participatie, WMO, Jeugd)	1.100
Overschot DU Vrouwenopvang toevoegen aan reserve sociaal domein	310
Deel overschot regeling Opvang Oekraïne toevoegen aan een nieuw te vormen reserve	250
Implementatiemiddelen omgevingswet toevoegen aan bestemmingsreserve Omgevingswet	113
Toevoeging aan nieuw te vormen reserve Herontwikkeling Zeeplein	191
Budgetsubsidie MFC Harderwijk 2023	288
Budget baggeren Lorentzhaven toevoegen aan reserve Havenwerken	308
Vorming bestemmingsreserve Programma Dienstverlening	147
Claims:	
Onderhanden werk 2022, neutraal door dekking algemene reserve (zie hoofdstuk 4.6)	462
Kadernota 2023-2025 (dekking incidentele posten)	2.491
Begroting 2023 gemeente Harderwijk: energielasten 2023 - 2024	4.200
Begroting 2023 gemeente Harderwijk: tegemoetkoming energielasten	500
Begroting 2023 gemeente Harderwijk; vorming duurzaamheidsfonds	5.000
Begroting 2023 gemeente Harderwijk; vorming woonfonds	5.000
Begroting 2023 gemeente Harderwijk; demping tarief afval	252
Begroting 2023 gemeente Harderwijk; AM-20221110 7-1 reserve domein Sociaal	3.921
Pilot VANG (eenmalig kosten, exploitatiekosten, verminderde opbrengsten)	893
Initiatiefvoorstel opt-in systeem ongeadresseerd reclamewerk 2024-2025	90
Programma Bibliotheek op School voor 2023	101
Zonne-energie voor energieneutraal De Sypel	100
Dekking rentelasten 2023 voor langlopende leningen	80
Advisering nieuwbouw Morgencollege	1.029
Budget gemeentelijke monumenten 2023	23
Totaal resultaatbestemming en claims	29.739

Benodigde weerstandscapaciteit risico-inventarisatie 2022

Het totaalbedrag van de belangrijkste risico's op balansdatum ultimo 2022 bedraagt € 20,8 miljoen en is als volgt opgebouwd:

Belangrijkste risico's	Rekening 2022	Rekening 2021
Waterfront	€ 11.600.000	€ 11.100.000
Rentestijgingen grexen	€ 4.481.280	€ 3.866.800

Belangrijkste risico's	Rekening 2022	Rekening 2021
Risico's sociaal domein	0	€ 3.921.000
Gronden in eigendom van de gemeente	€ 331.700	€ 331.700
Verbonden partijen	€ 315.903	€ 327.303
Raming Gemeentefonds	0	€ 1.150.000
Garantieverlening Zonnepark Hwijk BV	€ 500.000	€ 500.000
De Roef	0	€ 585.625
Overig Domein Mens & Maatschappij (Samenleving)	€ 760.000	€ 1.119.607
Overig Domein Stad & Omgeving (Ruimte)	€ 241.918	€ 330.918
Overig Domein Mens & Maatschappij (B&O)	0	€ 155.000
Overig Domein Stad & Omgeving (Stadsbedrijf)	€ 610.000	€ 760.000
Overig algemeen	€ 2.000.000	0
Totaal	€ 20.840.800	€ 24.147.953

De totale benodigde weerstandscapaciteit, op basis van de risico-inventarisatie eind 2022, is € 20,8 miljoen. Dit is een daling van ca. € 3,3 miljoen ten opzichte van de berekende, benodigde weerstandscapaciteit bij de jaarrekening 2021.

In onderstaande tabel een overzicht van het verloop van de risico-inventarisatie.

(Bedragen * 1.000)

Risico inventarisatie (verloop)	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2019	Jaarrekening 2020	Jaarrekening 2021	Jaarrekening 2022
Algemene dienst	3.065	2.413	4.940	9.181	4.659
Grondexploitaties	22.150	20.573	21.120	14.967	16.181
Totaal	25.215	22.986	26.060	24.148	20.840

Verwachte ontwikkelingen m.b.t. de benodigde weerstandscapaciteit

Grondexploitaties

Risico's die zich voordoen worden vertaald in het saldo van de grondexploitatie en risico's die zich niet voordoen vervallen of verminderen. Op grond hiervan mag onder normale omstandigheden er vanuit worden gegaan, dat de risico's van de lopende grondexploitaties langzaam verder afnemen naarmate het einde nadert. Echter is in de Begroting 2020-2024 al aangekondigd dat door de huidige onzekere tijd waarin wij leven, de kans reëel is dat de grondexploitatie-risico's (tijdelijk) toenemen, in plaats van geleidelijk af te nemen. Denk aan de Covid-19 pandemie, wijziging van fiscale regelingen m.b.t. woningbouw, wijziging milieuwetgeving etc. De risico's met betrekking tot de grondexploitaties zijn fors afgenomen. De toelichting hiervoor vindt u in de jaarrekening 2020. Voor het komende jaar moet, net zoals ieder jaar, rekening gehouden worden met fluctuaties in de risico's afhankelijk van de geactualiseerde situatie.

Waterfront: per saldo zijn de risico's ongeveer gelijk gebleven. De stijging van het risico grondopbrengsten wordt ongeveer gecompenseerd door de daling van het risico energiesysteem fase 3 (Warmtenetwerk Harderwijk). Nadat het Warmtenetwerk Harderwijk BV is opgericht en de voorinvesteringen kunnen worden overgedragen, zullen deze kosten (en risico's) niet langer onderdeel uitmaken van de grondexploitatie Waterfront.

Lorentz III: doordat de uitgifte van gronden in Lorentz III sneller gaat dan voorzien, is de looptijd van de grondexploitatie met vijf jaar verkort. Hierdoor, door gerealiseerde gronduitgiftes en door rekening te houden met hogere taxaties zijn de risico's gedaald tot een niveau dat zij (evenals bij Drielanden het geval is) binnen de te verwachten winsten kunnen worden opgevangen en bij de berekening van het benodigde weerstandsvermogen niet meer hoeven worden meegenomen.

Risico rentestijgingen voor de grondexploitaties: doordat deze projecten verder gerealiseerd worden, daalt het effect van mogelijke rentestijgingen op de verwachte uitkomsten. Echter de snel gestegen rente en de "zachtheid" van de verwachte inkomsten uit grondverkoop leiden per saldo tot een gestegen renterisico

Algemene uitkering

In de begroting 2022-2025 is gerekend met een verwachte structurele meevaller als gevolg van de herverdeling gemeentefonds per 1 januari 2023. Deze meevaller wordt niet gerealiseerd en zal de nieuwe herverdeling een structureel negatief effect hebben op het begrotingssaldo. Dit is volledig verwerkt in de begroting 2023-2026 en daarom nu naar 0 bijgesteld in het weerstandsvermogen.

Inflatie en stijging (energie-)prijzen

De inflatie en stijgende (energie-)prijzen zijn constant in de media. Ook gemeenten zullen hier mee te maken krijgen. Vanuit het gemeentefonds (via de circulaire) worden gemeenten normaal gesproken gecompenseerd via een prijsindex. Met de huidige extremen zien we dat dit achterloopt op de praktijk en zijn de stijgende prijzen zeker een risico voor het halen van de gemeentelijke begroting. Bij de begroting in 2023 is besloten een

bestemmingsreserve te vormen ter grootte van € 4,2 miljoen om de financiële effecten in de eerste twee jaren op te kunnen vangen. Er is geen reden om een aanvullende claim op het weerstandsvermogen te doen.

Sociaal domein algemeen: bij het vaststellen van de begroting 2023 is de reserve sociaal domein weer gevuld tot 4 miljoen. Aanvullend worden in deze jaarrekening 2022 voorstellen gedaan om dotaties aan de reserve te doen. De combinatie van een goed gevulde reserve en een realistische begroting 2023 leiden tot de conclusie dat er geen aanvullend benodigd weerstandsvermogen nodig is voor het sociaal domein.

Middelen jeugdzorg: Bij de meicirculaire Gemeentefonds 2023 is het definitieve bedrag toegekend voor het jaar 2023 ter compensatie van de tekorten in de jeugdzorg. Het kabinet gaat de komende tijd met gemeenten en andere relevante partijen verder in gesprek over de Hervormingsagenda Jeugd, die moet bestaan uit een combinatie van kostenbesparende maatregelen en een financieel kader waarmee een structureel houdbaarder jeugd stelstel wordt gerealiseerd. Bij het afsluiten van de Hervormingsagenda zal het kabinet ook besluiten over de extra middelen vanaf 2024. Het advies van de arbitragecommissie vormt het uitgangspunt.

Het Rijk, de toezichthouders en de VNG hebben de afspraak gemaakt dat, vooruitlopend op de definitieve besluitvorming, gemeenten voor de jaren 2024-2026 100% van de bedragen uit de Hervormingsagenda Jeugd als stelpost in de meerjarenbegroting mogen opnemen. Omdat vanuit het rijk een extra besparing in het jeugddomein is opgenomen van € 100 miljoen in 2024 oplopend naar € 511 miljoen vanaf 2027, is in deze begroting, net als vorig jaar, vanaf 2024 nog een stelpost van 75% opgenomen. In deze meerjarenraming 2024-2026 is een stelpost opgenomen van € 2,6 miljoen in 2024 aflopend naar € 1,7 miljoen in 2025.

Onderwijshuisvesting

Het Integraal Huisvestingsplan is vastgesteld en doet een (zwaar) beroep op begrotingsaldo. Financiële besluitvorming hierover vindt plaats bij de kadernota 2024 dan wel bij de meerjarenbegroting 2024 e.v. Nu er een duidelijke bestuurlijke keuze voorligt verandert het risico van het IHP feitelijk van een risico van een zorgplicht van de gemeente naar een risico van uitvoering van projecten. Die risico's zullen in de komende jaren steeds specifieker in beeld worden gebracht en maken nu onderdeel uit van de overig algemene risico's.

Projecten

Daarnaast zullen (nieuwe) grotere projecten zich gaan aandienen (bijvoorbeeld de bouw van parkeergarages) en de ontwikkeling van nieuwe ruimtelijke projecten (bijvoorbeeld Nieuw Weiburg, het realiseren van windmolens, project warmtenet en het project zonnepark op het overloopterrein) welke hun eigen risico's met zich mee zullen brengen. Deze risico's worden per project geïnventariseerd en meegenomen bij de jaarlijkse risico-inventarisatie. Lopende projecten, zoals de nieuwbouw van het zwembad, kunnen risico's meebrengen door dat de btw teruggave van de uitgaven op sportaccommodaties (SPUK) niet gegarandeerd kunnen worden.

Overig algemeen

In onze bedrijfsvoering lopen we dagelijks risico. Menselijke fouten kunnen leiden tot schade's zoals bijvoorbeeld foute aanbestedingen of onjuiste invulling van SISA verantwoordingen. De exploitatie van het nieuwe zwembad en de nieuwe sporthallen zullen gaan leiden tot bijstelling van de huidige exploitatiebudgetten. Datzelfde geldt voor het onderzoek naar de kostendekkendheid van leges na veranderingen in wet- en regelgeving. Zo zijn er vele voorbeelden te bedenken van veranderende onderdelen in de bedrijfsvoering en de in het loop van het jaar veranderende wet-en regelgeving die een direct effect kunnen hebben op onze begroting en budgetten. Om schijnnaauwkeurigheid te voorkomen in de berekeningen van risico's en in de wetenschap dat niet alle risico's zich tegelijkertijd zullen voordoen is er voor gekozen om een algemene post op te nemen in het weerstandsvermogen.

Woningmarkt

De gespannen situatie op de woningmarkt raakt kwetsbare groepen extra. Voor de komende jaren zal dit vraagstuk steeds groter worden (o.a. door het Langer thuis-programma vanuit het Rijk). Dit vraagt om alternatieve en flexibele oplossingen. Dit zal investeringen met zich mee brengen die waarschijnlijk gepaard gaan met risico's.

Financiële kengetallen

In de onderstaande tabel volgt een overzicht van de financiële kengetallen.

Financiële kengetallen	Begroting 2022	Rekening 2022	Rekening 2021	Gelderse gemiddelde 2021
1-a. Netto schuldquote	75%	67,2%	59,9%	44%
1-b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	75%	65,1%	58,3%	36%
2. Solvabiliteitsratio	28%	35,1%	31,0%	36%
3. Grondexploitatie	43%	49,5%	50,8%	8%
4. Structurele exploitatieruimte	-0,10%	3,94%	0,35%	3,02%
5. Belastingcapaciteit	87%	83,9%	87,3%	103%

De berekende kengetallen zijn in te delen in 3 categorieën:

- Categorie A: minst risicovol;
- Categorie B: gemiddeld risicovol;
- Categorie C: meest risicovol.

Om een beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie te kunnen geven, is onderstaande tabel weergegeven. Uiteindelijk is het van belang het geheel aan kengetallen in relatie met elkaar te analyseren, en niet één afzonderlijk kengetal te isoleren.

De categorieën waarin de gemeente Harderwijk zich bevindt, zijn vetgedrukt in onderstaande tabel.

Financiële kengetallen	Categorie A	Categorie B	Categorie C
1-a. Netto schuldquote	<90%	90-130%	>130%
1-b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	<90%	90-130%	>130%
2. Solvabiliteitsratio	>50%	20-50%	<20%
3. Grondexploitatie	<20%	20-35%	>35%
4. Structurele exploitatieruimte	>0%	0%	<0%
5. Belastingcapaciteit*	<95%	95-105%	>105%

Toelichting kengetallen

Netto schuldquote

De netto schuldquote biedt inzicht in het niveau van de schulden ten opzichte van de eigen middelen. Hoe lager het percentage is, hoe gunstiger de financiële positie. De schuldquote geeft een indicatie in welke mate de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Een hogere schuldquote betekent een hogere schuldenlast. De gemeente Harderwijk laat een stijging zien in netto schuldquote van 59,9% in 2021 naar 67,2% in 2022. De hogere schuldquote is voornamelijk een gevolg van een daling van de kortlopende uitzettingen in Rijksschatkist. Het Gelders gemiddelde van 2021 bedraagt 44%.

Gemeente Harderwijk valt met de netto schuldquote in de **minst risicovolle categorie A**.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Dit kengetal wordt berekend overeenkomstig de netto schuldquote, vermeerderd met leningen aan openbare lichamen, woningbouwcorporaties, deelnemingen en overige verbonden partijen. Dit kengetal houdt ook rekening met de risico's die gelopen worden bij voornoemde partijen. Hoe lager het percentage is, hoe gunstiger ook hier de financiële positie. De gemeente Harderwijk laat na correctie een stijging zien in netto gecorrigeerde schuldquote van 58,3% in 2021 naar 65,1% in 2022. Het Gelders gemiddelde van 2021 bedraagt 36%.

De netto gecorrigeerde schuldquote van gemeente Harderwijk valt ook hier in de **minst risicovolle categorie A**.

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is op langere termijn aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente. De solvabiliteitsratio drukt het eigen vermogen uit als percentage van het totale vermogen. Met een stijging van de solvabiliteitsratio van 31,0% in 2021 naar 35,1% in 2022 is de weerbaarheid om ook in de toekomst aan de financiële verplichtingen te voldoen toegenomen. Dit wordt verklaard door zowel een stijging van het eigen vermogen als een daling van het balanstotaal. Gemeente Harderwijk valt in het **gemiddelde risicoprofiel van categorie B**. Het Gelders gemiddelde van 2021 bedraagt 36%.

Grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de boekwaarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten. Voor de berekening worden de niet in exploitatie genoemde gronden en de bouwgrond in exploitatie bij elkaar opgeteld en gedeeld door de totale baten uit de begroting of rekening en uitgedrukt in een percentage.

In de vorige economische crisis is gebleken dat de grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. Er is sprake van een kleine daling van dit kengetal van 50,8% in 2021 naar 49,5% in 2022. Met een kengetal grondexploitatie 2022 van 49,5% valt gemeente Harderwijk in het **meest risicovolle profiel categorie C**. Het Gelders gemiddelde van 2021 bedraagt 8%.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de structurele baten en structurele lasten en deze worden vergeleken met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder bijvoorbeeld de rente en aflossing van leningen) te dekken.

De relevantie van dit kengetal voor de beoordeling van de financiële positie schuilt erin, dat het van belang is om te weten welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. De structurele exploitatieruimte van gemeente Harderwijk 2022 is afgerond 3,94% ten opzichte van 0,35% in 2021. Er is dus sprake van een toename van de structurele exploitatieruimte. Met dit kengetal valt gemeente Harderwijk in de **minst risicovolle categorie A**. Het Gelders gemiddelde van 2021 bedraagt 3,02%.

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft de potentiële ruimte aan, die een gemeente heeft om zijn structurele baten te verhogen om daarmee bijvoorbeeld stijgende structurele lasten op te vangen. Wanneer de woonlasten al relatief hoog zijn, dan is er minder ruimte om te kunnen bijsturen.

Voor de gemeenten wordt de belastingcapaciteit gerelateerd aan landelijk gemiddelde tarieven. De belastingcapaciteit wordt als volgt berekend: de totale woonlasten meerpersoonshuishouden ten opzichte van het landelijk gemiddelde uitgedrukt in een percentage. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing voor een woning met gemiddelde waarde in de gemeente.

Het kengetal belastingcapaciteit is 83,9% in 2022 tegen 87,3% in 2021 en daarmee gedaald. Dit betekent dat de lokale lastendruk lager is dan de landelijk gemiddelde lastendruk en er dus ruimte aanwezig is om bij te kunnen sturen. De daling wordt verklaard doordat de landelijke lastendruk sterker stijgt dan de lokale lastendruk. Het kengetal valt in de **minst risicovolle categorie A**. Het Gelders gemiddelde van 2021 bedraagt 103%.

Financiële positie

De algehele financiële positie van de gemeente Harderwijk kan op basis van de geformuleerde kengetallen Jaarrekening 2022 per saldo worden gezien als voldoende. De meeste kengetallen zijn verbeterd ten opzichte van 2021 en laten een positieve ontwikkeling zien vanuit het risicoprofiel bekeken. Enkel de kengetallen m.b.t. de schuldquote zijn verminderd, maar vallen beide nog ruim in de minst risicovolle categorie.

De grondexploitatie kent een waardering in de meest risicovolle categorie C en vergt blijvende aandacht in de totale weging van de financiële positie. Het kengetal aanwezige belastingcapaciteit geeft nog ruimte om positieve sturing te geven aan de financiële positie.

3.3 Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

Het onderhoud en beheer van de kapitaalgoederen legt beslag op een aanzienlijk deel van de gemeentelijke middelen. Kapitaalgoederen zijn verdeeld in verschillende categorieën, zoals wegen, openbare verlichting, groen inclusief de speelvoorzieningen, water, havens, riolering en gebouwen. Deze zijn van groot belang voor het zo optimaal mogelijk functioneren van de gemeente op o.a. het gebied van veiligheid, vervoer en recreatie. De kwaliteit van de kapitaalgoederen en het onderhoud daaraan zijn feitelijk het visitekaartje van de gemeente. Met ondersteuning van de nodige beleids- en beheerplannen worden de kapitaalgoederen zo goed mogelijk planmatig beheerd en onderhouden.

Deze paragraaf geeft inzicht in de gehanteerde beleidskaders en de kosten die in het verslagjaar 2022 gemoeid zijn geweest met het onderhoud aan de kapitaalgoederen.

De volgende tabel geeft een overzicht van aanwezige beheerplannen en geplande actualisaties (N.B.: opsomming is niet uitputtend van karakter).

Beheerplan	Vastgesteld raadsbesluit	Geplande actualisatie
IBOR 2020-2024	2 juli 2020	2024
ZAP 2020-2023	december 2020	2023
Beheerplan sportaccommodaties 2019-2023	10 oktober 2019	2023
VANG-Harderwijk op weg naar een circulaire stad	25 juni 2020	2024
Beheerplan begraafplaatsrechten	7 maart 2022	2024
Havenbeheerplan 2020-2024	2 juli 2020	2024
Meerjaren onderhoudsplan gemeentelijke gebouwen (MJOP) 2021-2024	8 juli 2021	2024

Openbare ruimte

Beleidskader

Bij raadsbesluit van 2 juli 2020 is onder de titel 'Samen kleuren we de stad' een nieuw Integraal Beheerplan Openbare Ruimte voor de periode 2020-2024 vastgesteld. Het beheerplan vormt het kader voor het beheren en onderhouden van de totale openbare ruimte en is derhalve in de uitvoering van de diverse werkzaamheden ook de leidraad geweest voor het verslagjaar 2022. Daaronder vallen de wegen, alle bijbehorende civiele kunstwerken, de installatietechnische verkeersvoorzieningen, het wegmeubilair, de openbare verlichting en nu ook riool, stedelijk water, groen en spelen.

Beheerplan

Er is sprake van planmatig jaarlijks en meerjarig onderhoud, dat op basis van onder meer de landelijk toegepaste CROW-normen voor de openbare ruimte tot stand komt. In het nieuw vastgestelde IBOR is ook teruggeblikt en bezien of gerealiseerd is wat van te voren zo bedacht was. Deze ervaringen zijn meegenomen en de ambities voor de komende jaren zijn vastgelegd.

Uitvoering en financiële consequenties

Een beschrijving van uitgevoerde werkzaamheden voor (groot) onderhoud aan de wegen, civieltechnische kunstwerken, openbare verlichting, enz., uitgevoerd in 2022, is gegeven in Programma 2. Dit geldt eveneens voor het openbaar groen, inclusief de speelvoorzieningen c.q. speelplaatsen in Programma 5.

Water en riolering

Beleidskader

Basis voor het vanaf 2016 uit te voeren beleid is het 'Zuiveringskring Afvalwaterketenplan' (ZAP) en omvat de gemeenten Harderwijk, Ermelo en Putten en het Waterschap Vallei & Veluwe. Het ZAP WHEP is dan ook vastgesteld door de gemeenteraden van Harderwijk (raadsbesluit van 3 september 2015), Ermelo en Putten en het dagelijks bestuur van het waterschap. Het huidige ZAP WHEP kent een planperiode van 2015 t/m 2020 en is voor de gemeenten de volwaardige vervanging van het wettelijk verplichte gemeentelijk rioleringsplan (GRP). In 2020 is een nieuwe verleningsnotitie van het ZAP vastgesteld door de gemeenteraden en kent een planperiode van 2021 t/m 2023.

Daarnaast wordt periodiek een Operationeel Maatregelen Programma (OMP) vastgesteld. Met dit samenstel aan plannen wordt invulling gegeven de gemeentelijke zorgplichten, zoals in de Wet milieubeheer bedoeld.

Beheerplan

De riolering wordt binnen de gestelde kaders onderhouden. Het nieuw vastgesteld IBOR geeft hiervan een duidelijke beschrijving. Om het beheer op een integrale manier uit te kunnen voeren, gelden een tweetal uitgangspunten. In de eerste plaats de kwaliteit zoals die door bewoners en gebruikers ervaren wordt en in de tweede plaats de technische kwaliteit, die van belang is voor een duurzame instandhouding van de openbare ruimte. De uitkomsten van beide vormen een basis voor de bijstelling van de beheerplannen.

Uitvoering en financiële consequenties

De prestatie indicatoren (ontleend aan het IBOR) voor het beheer van de riolering volgens kwaliteitsniveau C zijn jaarlijks: 1/9 deel riolering reinigen en eventueel inspecteren, technische installaties, gemalen en schuiven onderhouden, het reinigen van kolken, planmatig vervangen van riolering, en het verhelpen van gebreken, storingen en rioolverstoppingen.

De kosten van zowel de afvoer van huishoudelijk- en bedrijfsafvalwater als de kosten van overtollig hemelwater en grondwater worden bestreden uit de (verbrede) rioolheffing. De heffingsgrondslag – vast bedrag per object – is daarbij ongewijzigd gebleven.

Een beschrijving van de in 2022 uitgevoerde werkzaamheden staat in Programma 7.

Gebouwen

De vastgoedportefeuille van de gemeente in de vorm van gebouwen en terreinen kent een divers karakter. Het bezit van vastgoed is echter geen doel op zich. Het is één van de instrumenten om de doelstellingen op het gebied van sport, cultuur, welzijn, veiligheid en economie te realiseren.

Beleidskader

De basis voor het beleid is vastgelegd in de Nota Accommodatiebeleid Harderwijk. Er is in de gemeentebegroting een vastgoedexploitatie op pandniveau dat de basis vormt voor uitvoering van het accommodatiebeleid. Het uitgangspunt is, dat de gemeente de vastgoedaccommodaties in een goede staat van onderhoud houdt. Op grond van de Financiële beheerverordening 2019 wordt eens in de 4 jaar het Meerjarig Onderhoudsplan (MJOP) geactualiseerd, inclusief het meerjarig budgettaire beslag. Het vigerend beleid is gebaseerd op het Meerjarig Onderhoudsplan 2021-2024.

Beheerplan

Onderhoud van de gemeentelijke gebouwen is vastgelegd in het Meerjaren Onderhouds Plan (MJOP) 2021-2024 gemeentelijke gebouwen. De actualisatie van het MJOP is in 2020 uitgevoerd en met het raadsbesluit van 8 juli 2021 is het geactualiseerde MJOP 2021-2024 definitief vastgesteld. Hierin zijn de gebouwen opgenomen waarbij de gemeente verantwoordelijk is voor het onderhoud en de panden, die niet op de nominatie staan voor sloop of verkoop op korte termijn. Het onderhoudsniveau is gebaseerd op sober en doelmatig onderhoud. Op basis van een 'Werkplan 2022' is budget aangevraagd voor de onderhoudswerkzaamheden in 2022.

De baten en lasten in de egalisatievoorziening over 2022 zijn verwerkt in onderstaande tabellen. De werkzaamheden die, na beoordeling hiervan, over het jaareinde heen doorlopen (van 2022 naar 2023) worden neutraal overgeheveld ten laste van de onderhoudsvoorziening.

Uitvoering en financiële consequenties

In onderstaande tabel wordt inzicht gegeven in de diverse uitgevoerde onderhoudsactiviteiten in 2022 en de bedragen die daarmee gemoeid zijn geweest.

Tabel Voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen

Stand 1-1-2022	Vermeerdering	Vermindering	Stand 31-12-2022
€ 2.260.298	€ 1.021.823	€ 688.256	€ 2.593.865

De toevoeging aan de voorziening is gebaseerd op het vastgestelde MJOP. De verminderingen bestaan uit het daadwerkelijk gepleegd groot onderhoud in het verslagjaar. Er wordt een groot bedrag aan werkzaamheden doorgeschoven naar 2023, wat met name verklaard wordt door het geplande groot onderhoud aan de bestaande sporthal Sytel. Het budget aan onderhoudswerkzaamheden die doorlopen van 2022 naar 2023 zal derhalve worden verantwoord in de jaarrekening 2023.

3.4 Paragraaf Financiering

Algemeen

De paragraaf Financiering gaat over de manier waarop gemeente Harderwijk haar activiteiten en projecten financiert en haar liquiditeiten beheert.

Ambitie

Gemeente Harderwijk streeft naar regie op de gemeentelijke uitgaven en inkomsten resulterend in een optimale financiering (op korte en lange termijn) in geldstromen. Daarbij wordt geopereerd binnen de wettelijke en gemeentelijke vastgestelde kaders. Om de treasuryfunctie goed uit te voeren, wordt gekeken naar de meerjarige liquiditeitsontwikkeling van de gemeente en de renteontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt in Nederland. De treasuryfunctie wordt financieel risicomijdend uitgevoerd. Gemeente Harderwijk geeft waar het kan invulling aan duurzaam (ethisch) bankieren. Op het gebied van reputatie en imago stelt gemeente Harderwijk eisen aan de organisaties en instellingen, waarmee het zaken doet. Gemeente Harderwijk stelt bij de treasuryfunctie bestuurlijke en ambtelijke integriteit voorop.

Doelstellingen

De doelstellingen van gemeente Harderwijk op het gebied van treasury luiden: regie hebben op de gemeentelijke uitgaven en inkomsten, duurzaam toegang hebben tot de financiële markten, tijdig kunnen beschikken over voldoende financieringsmiddelen, beheersen van risico's, streven naar rente-optimalisatie en beperken van verwerkingskosten bij het beheren van geldstromen en financiële posities.

Regelgeving

De Wet Financiering Decentrale Overheden (Fido) is kaderstellend voor de treasuryfunctie van gemeenten. Gemeenten worden verplicht tot een transparant en inzichtelijk lokaal treasurybeleid en -beheer. Het actuele beleidskader voor de gemeentelijke financiering is het op 23 februari 2023 door de raad vastgestelde Treasurystatuut gemeente Harderwijk 2023. De wet Fido bevat drie normen waaraan de gemeente dient te voldoen. De normen betreffen het renterisiconorm, kasgeldlimiet en het drempelbedrag schatkistbankieren.

Overzicht normen Wet Fido ook wel effectindicatoren				
	Jaarrekening 2022	Jaarrekening 2021	Jaarrekening 2020	Jaarrekening 2019
Renterisiconorm:				
<i>Wettelijke norm</i>	20%	20%	20%	20%
<i>Percentage gemeente Harderwijk</i>	15%	18%	16%	15%
Kasgeldlimiet:				
<i>Wettelijke norm</i>	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
<i>Percentage gemeente Harderwijk</i>	0%	0%	0%	0%
Drempelbedrag Schatkistbankieren:				
<i>Wettelijke norm</i>	2,0%	2,0%	0,75%	0,75%
<i>Percentage gemeente Harderwijk</i>	0,3%	0,3%	0,5%	0,4%

Liquiditeit

Met behulp van de liquiditeitsprognose wordt de ontwikkeling van het saldo van de periodieke uitgaven (lonen, reguliere budgetten) en inkomsten (belastingen, gemeentefonds) in beeld gebracht. Tevens worden grondexploitaties jaarlijks herzien aan de hand van ontwikkelingen. De fasering in tijd van de geplande (vervangings)investeringen wordt periodiek afgestemd met de projectleiders. De hieruit voortvloeiende financieringsbehoefte wordt in de liquiditeitsprognose inzichtelijk gemaakt. Bij het actualiseren van de liquiditeitsprognose door het jaar heen wordt in beeld gebracht hoe het verloop van de inkomsten en uitgaven is van de grondexploitaties. Indien nodig worden er kort- of langlopende leningen aangetrokken afhankelijk van de behoefte.

In 2022 zijn er geen kort- of langlopende leningen aangetrokken en is de liquiditeit voldoende geweest. In de onderstaande tabel is een samenvatting van de liquiditeitsprognose per 1-3-2023 te zien. In 2023 zal een langlopende lening aangetrokken worden om te voorzien in de liquiditeitsbehoefte. Bij het behandelen van de jaarrekening zal deze reeds aangetrokken zijn. In het bijbehorende bestuurlijk voorstel zijn de afwegingen reeds inzichtelijk gemaakt.

Samenvatting Liquiditeitsprognose per 1-03-2023					
	2023	2024	2025	2026	2027
Liquiditeit	+20 miljoen	-41 miljoen	-30 miljoen	-35 miljoen	-50 miljoen
Algemene Dienst	-24 miljoen	-10 miljoen	-8 miljoen	-11 miljoen	-4,5 miljoen
Grondexploitaties	0 (per saldo)	+37 miljoen	+19 miljoen	+12 miljoen	+9 miljoen
Aflossingen	-37 miljoen	-16 miljoen	-16 miljoen	-16 miljoen	-4,5 miljoen
Tekort (-)	-41 miljoen	-30 miljoen	-35 miljoen	-50 miljoen	-50 miljoen

Renterisiconorm, renterisico – vaste schuld

Het doel van de renterisiconorm is het beperken van de rentegevoeligheid van de geldleningen (opgenomen geld) met een looptijd gelijk aan of langer dan één jaar. De som van het bedrag aan herfinanciering en het bedrag aan renteherziening mag in 2022 maximaal gelijk zijn aan het drempelbedrag, afgerond € 34.391.000. Dit is gelijk aan 20% van € 171.954.000 (het totaal van de begrote lasten, vóór bestemming).

De tabel laat zien dat in 2022 de renterisiconorm niet is overschreden en wordt voldaan aan de norm.

Renterisiconorm (bedragen x € 1.000,-)					
	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Grondslag voor de norm:					
totaal van de begrote lasten op jaarbasis	171.954	183.923	179.113	180.862	175.128
<i>Drempelbedrag volgens wet Fido</i>					
<i>20% van de begrote lasten op jaarbasis</i>	34.391	36.785	35.823	36.172	35.026
Renteherzieningen	-	-	-	-	-
Aflossingen	25.786	20.786	16.043	16.043	8.900
<i>Risicobedrag (renteherzieningen + aflossingen)</i>	25.786	20.786	16.043	16.043	8.900
<i>Ruimte (+) of overschrijding (-) ten opzichte van het drempelbedrag renterisiconorm</i>	8.605	15.999	19.780	20.129	26.126
Wordt voldaan aan de norm?	ja	ja	ja	ja	ja

Leningenportefeuille

De portefeuille van leningen met een looptijd gelijk aan of langer dan één jaar is in 2021 als volgt samengesteld.

Leningenportefeuille (bedragen x € 1.000,-)				
Geldverstrekker	bedrag 1-jan	bedrag 31-dec	rente-percentage	einddatum
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	14.286	7.143	0,07%	12-7-2023
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	20.000	16.000	0,28%	12-7-2026
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	35.714	28.571	0,04%	10-4-2026
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	5.000	0	-0,23%	10-4-2022
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	66.500	63.000	0,18%	15-7-2040
Totaal	141.500	114.714		

Kasgeldlimiet

De rentepercentages voor kortlopende financiering (looptijd < 1 jaar) kunnen sterk fluctueren, waardoor ook de rentelasten sterk meebewegen. Daarom heeft het Rijk met betrekking tot het financieren met kortlopende middelen wettelijke voorschriften vastgesteld. De maximale gemiddelde omvang waarvoor gemeenten kortlopende leningen en schulden in rekening courant mogen aangaan, wordt bepaald door de kasgeldlimiet.

Als onderdeel van de treasuryfunctie wordt de afweging kort- of langlopend financieren gemaakt op basis van de actuele liquiditeitsplanning. Als de kasgeldlimiet structureel overschreden dreigt te worden, is de gemeente verplicht om de vlottende financiering (korter dan 1 jaar) om te zetten in vaste financiering. In het kader van de Wet Fido heeft de provincie een toezichhoudende rol.

In 2022 is het kasgeldlimiet niet overschreden.

Kasgeldlimiet (bedragen x € 1.000,-)					
	Begroting 2022	2022 Werkelijk 1e kwartaal	2022 Werkelijk 2e kwartaal	2022 Werkelijk 3e kwartaal	2022 Werkelijk 4e kwartaal
Omvang begroting per 1 januari 2021	171.954	171.954	171.954	171.954	171.954
<i>(1) Toegestane kasgeldlimiet</i>					
<i>In procenten</i>	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5
<i>In €</i>	14.616	14.616	14.616	14.616	14.616
<i>(2) Omvang vlottende korte schuld</i>	0	0	0	0	0
(3) Vlottende middelen	35.135	41.593	25.422	19.559	15.558
(4) Netto vlottende schuld (2 - 3)	-35.135	-41.593	-25.422	-19.559	-15.558
<i>(5) Toets kasgeldlimiet</i>					
Toegestane kasgeldlimiet (1)	14.616	14.616	14.616	14.616	14.616
Totaal netto vlottende schuld (4)	-35.135	-41.593	-25.422	-19.559	-15.558
Ruimte (-) / overschrijding (+) (1) - (4)	49.751	56.209	40.038	34.175	30.174

Schatkistbankieren

Om de staatsschuld en beleggingsrisico's te beperken zijn decentrale overheden verplicht om hun overtollige geldmiddelen aan te houden in 's Rijks schatkist. Daarnaast mogen alleen leningen verstrekt worden aan medeoverheden. Het bedrag dat de gemeente Harderwijk zelf mag aanhouden op haar eigen bankrekeningen, is maximaal gelijk aan het drempelbedrag schatkistbankieren. Per kwartaal wordt het gemiddelde bedrag per dag aan geldmiddelen berekend. Het Rijk heeft voor het buiten de Schatkist aan te houden liquide middelen een normpercentage ingesteld. Sinds 1 juli 2021 bedraagt dit percentage 2% van het begrotingstotaal.

Voor 2022 is het drempelbedrag voor de gemeente Harderwijk € 3.439.000,-. Dit is gelijk aan 2% van het totaal van de begrote lasten vóór bestemming, € 171.954.000,-. De tabel laat voor 2022 per kwartaal het gemiddelde bedrag op eigen bankrekeningen zien ten opzichte van het drempelbedrag schatkistbankieren en de ruimte daartussen.

Drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000,-)				
	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Grondslag voor de norm:				
totaal van de begrote lasten op jaarbasis	171.954	171.954	171.954	171.954
<i>Drempelbedrag volgens wet Fido, 2% van de begrote lasten op jaarbasis</i>	3.439	3.439	3.439	3.439
<i>Gemiddeld buiten 's Rijks schatkist aangehouden geldmiddelen</i>	429	428	305	466
<i>Ruimte (+) of overschrijding (-) ten opzichte van het drempelbedrag schatkistbankieren</i>	3.010	3.011	3.134	2.973
Wordt voldaan aan de norm?	ja	ja	ja	ja

Rente

Ontwikkelingen Rente

Renteontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt zijn voor de gemeente belangrijk om te kunnen sturen op de financiële risico's. Op ontwikkelingen die van buiten komen kunnen niet beïnvloed worden. De renteontwikkelingen worden nauwlettend gevolgd door gebruik te maken van informatie van met name de BNG en het Schatkistbankieren.

De oorlog in Oekraïne heeft in 2022 de financiële markten behoorlijk verstoord. De inflatie is met ongekende percentages sterk gestegen. De ECB verhoogt de rente in stappen om de inflatie te beteugelen. Naast de aangekondigde verhoging in maart 2023 is het de verwachting, dat de rente in 2023 verder verhoogd zal worden. Dit heeft tot gevolg dat de rente momenteel voor kortere looptijden hoger is dan voor de langere termijn. Hieruit lijkt de verwachting van de kapitaalmarkt van een tijdelijke stijgende rente te spreken. De rentevisie voor 2023 wordt nu bepaald op 3,75%. Bij het opstellen van de Begroting 2024-2027 wordt de rentevisie nogmaals opgesteld.

Door de stijgende rente stijgt ook de opbrengst in de Schatkist. Voor de lopende rekening in de Schatkist wordt een renteopbrengst verwacht van 3%.

Renteschema

In de notitie rente 2017 heeft de Commissie BBV de aanbeveling gedaan het renteschema op te nemen om het inzicht te vergroten in de rentelasten, het renteresultaat en de wijze van rentetoerekening. Dit renteschema is in onderstaand schema weergegeven.

Schema rentetoerekening (bedragen x 1.000,- euro)		
	2022	2022
	werkelijk	begroting
Externe rentelasten over de korte en lange financiering	185	184
Externe rentebaten	-75	0
Totaal door te rekenen externe rente	110	184
Doorberekende rente aan de grondexploitatie	-211	-141
Rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0	0
Saldo door te rekenen externe rente	-101	43
Rente over het eigen vermogen	0	0
Rente over de voorzieningen	0	0
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	-101	43
De werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	0	0
Renteresultaat op taakveld treasury	-101	43

Rente-omslagpercentage

De notitie rente 2017 van de Commissie BBV schrijft voor hoe gemeenten de doorberekening van de rente dienen te verantwoorden. Het te hanteren renteomslag-percentage dient door alle gemeenten op een éénduidige wijze berekend te worden, zodat onderlinge vergelijkbaarheid toeneemt en beter aansluit bij de werkelijke rentekosten. In de begroting 2022 is het rente-omslagpercentage op 0% bepaald.

Renteresultaat

Per saldo heeft de gemeente Harderwijk over 2022 een rentelast van € 110.000,-. Na rentetoerekening aan de grondexploitatie is het renteresultaat over 2022 € 101.000 voordelig.

Risico's

Met het geactualiseerde Treasurystatuut 2023 worden risico's geminimaliseerd doordat beschreven wordt aan welke randvoorwaarden alle Treasury gerelateerde activiteiten moeten voldoen. Indien er om wat voor redenen dan ook specifieke risico's worden geconstateerd i.r.t. treasury zullen deze mee worden genomen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing. Met betrekking tot debiteuren die niet aan hun betalingsverplichtingen voldoen, wordt een actief invorderingsbeleid gevoerd om de risico's te minimaliseren. Op deze wijze worden de (financiële) risico's die voortvloeien uit de mogelijkheid van een waardedaling van onze vorderingspositie op

debiteuren voorkomen. In 2022 zijn oninbare vorderingen ten laste gebracht van de voorziening dubieuze debiteuren. In onderstaande tabel is in kaart gebracht wat de totale omvang van de voorziening debiteuren is ten opzichte van het totale debiteurensaldo.

Tabel krediet- / debiteurenrisico 2022 (bedragen x € 1.000,-)						
Ultimo boekjaar	2021	2021	2021	2022	2022	2022
	Debiteuren	Voorziening	%	Debiteuren	Voorziening	%
Debiteuren algemeen	2.371	68	3%	2.496	143	6%
Debiteuren sociale zaken	3.507	1.193	34%	3.344	1.274	38%
Debiteuren belastingen	628	26	4%	665	55	8%
Totaal	6.506	1.287	20%	6.505	1.472	23%

3.5 Paragraaf Bedrijfsvoering

Organisatie en organisatieontwikkeling

In de organisatievisie van de gemeente Harderwijk staat de best mogelijke dienstverlening aan inwoners, ondernemers en bezoekers centraal. Om deze belofte waar te kunnen maken past de organisatie zich continu aan. De organisatie is dus constant in ontwikkeling. In het achterliggende jaar is de indeling van de organisatie aangepast, om ketengerichte samenwerking te stimuleren. De organisatie bestaat uit twee domein, namelijk Stad & Omgeving en Mens & Maatschappij. Binnen deze domeinen vallen de teams waarin medewerkers samenwerken. Elk team wordt nu aangestuurd door een teamleider, die medewerkers ondersteunt in het dagelijks werk. Daarnaast is ingezet op de verdere verbetering van klantbeleving en het klantcontact. De medewerkers van de gemeente spelen daarin een cruciale rol, in termen van houding en gedrag. Zij staan elke dag opnieuw in contact met inwoners en ondernemers. De leidinggevenden hebben in het leiderschapstraject dat voor hen wordt georganiseerd gewerkt aan kennis en vaardigheden om medewerkers zo goed mogelijk te ondersteunen in hun opgaven en dagelijks werk. Daarbij is in 2022 vooral ingezet op het verder verbeteren van de onderlinge samenwerking. In de eigen organisatie en ook met Ermelo, Zeewolde en Meerinzicht en andere partners in de stad. Ook zijn de ambities van het bestuur vertaald naar concrete resultaten voor en in de samenleving.

Dienstverlening

Binnen de gemeente Harderwijk worden veel activiteiten ontplooid om de dienstverlening te verbeteren. Mede ingegeven door de coronacrisis zijn er bijvoorbeeld meerdere processen gedigitaliseerd (o.a. doorgeven verhuizing). Dit inrichten van e-diensten maakt onderdeel uit van het programma Dienstverlening, wat met Ermelo, Zeewolde en Meerinzicht gezamenlijk wordt opgepakt. Binnen dit programma werken we in brede zin aan de professionalisering van onze dienstverlening. Belangrijke focus krijgt in 2022 de verbetering van de ingang voor inwoners en bedrijven. Ook verbeteren we het samenspel tussen deze ingang en de vakspecialisten in de backoffice. Daarnaast is in 2022 verder gegaan met het digitaliseren van een aantal processen. Zo is het nu mogelijk om een geboorteaangifte, overlijdensaangifte en het aanvragen van een rijbewijs digitaal te doen.

Wat opvallend was, is dat de wachttijd voor het aanvragen voor een reisdocument voor de zomer voor Harderwijkse en Hierdense begrippen, lang was. Op het hoogtepunt was er een wachttijd van drie weken. Daar waren verschillende oorzaken voor: veel werkdagen die uitvielen door feest- en of brugdagen en veel aanbod, doordat er weer gereisd kon worden na de corona pandemie. In 2023 gaan we een aantal aanpassingen doen qua balie-openingstijden voor de zomer, deze aanpassingen worden geëvalueerd na de zomer. Dit alles wel onder voorbehoud dat er voldoende medewerkers zijn, op dit moment is dat voor mij de grootste uitdaging.

Na de zomer zullen we ook beginnen met de voorbereidingen op 2024, waarin een zgn “paspoortpiek” wordt verwacht. In de volgende rapportage zal dit verder toegelicht worden.

Harderwijk Academie

De Harderwijk Academie faciliteert leren en ontwikkelen binnen de gemeente Harderwijk. Vanuit het strategisch medewerkersbeleid dat ontwikkeld wordt voor EHZM is de behoefte naar voren gekomen om een academie te ontwikkelen voor vier organisaties. Eind 2022 is gestart met de ontwikkeling van een EHZM-academie en de verwachting is dat eind 2023 deze van start gaat. Deze nieuwe academie zal in de toekomst leren en ontwikkelen van alle medewerkers van EHZM faciliteren vanuit een gezamenlijke visie. Door levenslang te leren werken we met elkaar aan dienstverlenende en toekomstbestendige organisaties.

Meerinzicht

Eind 2020 is de organisatieontwikkeling van Meerinzicht (houtschoolschets) ingezet. Hierbij zouden er meer afdelingen en afdelingsmanagers komen. De doelstelling voor deze organisatieontwikkeling was tweeledig:

- meer aandacht voor medewerkers;
- meer aandacht voor samenhang (tussen de afdelingen en werkzaamheden).

In 2022 heeft de evaluatie van de organisatieontwikkeling onder de medewerkers plaatsgevonden, waarbij de uiteindelijke vraag is in hoeverre we op koers zitten met de organisatieontwikkeling en of er nog aanleiding is om de koers bij te stellen. Uit de enquête kan afgeleid worden dat we met de organisatieontwikkeling op de goede weg zijn. Door de uitbreiding van het management is er meer sturing gekomen en meer aandacht voor de medewerkers. Dit leidt onder meer tot meer grip op de inhuur en personeelslasten. Daardoor is de organisatie meer in control. Met name bij domein Sociaal heeft de versterking van het management geleid tot meer grip op de sturing en ordening van de dienstverlening, beheersing van de personele lasten en tot reductie van het ziekteverzuim.

Samenwerking EHZ en Meerinzicht

Ermelo, Harderwijk, Zeewolde en Meerinzicht werken in het Sociaal Domein sinds 2018 beleidsmatig samen. In 2022 stond de voorbereiding van de gezamenlijke Nota Sociaal Domein centraal. Deze nota komt in 2023 beschikbaar.

De rekenkamercommissie Ermelo Harderwijk en de rekenkamercommissie Vallei en Veluwerand (Zeewolde) hebben in 2021 gezamenlijk onderzoek naar Meerinzicht verricht. De besluitvorming in de raden vond plaats op:

- Ermelo: 15 juni 2022;
- Harderwijk: 21 april 2022;
- Zeewolde: 27 juni 2022.

De aanbevelingen van de beide rekenkamers zien op de inrichting van dashboards, opstellen van informatieprotocollen en formuleren van kritische prestatie indicatoren om de raden meer grip te geven en in positie te krijgen en te laten blijven. Via een twee-sporen aanpak (Beleid Sociaal Domein en Bedrijfsvoering Meerinzicht) worden voorstellen uitgewerkt. Deze voorstellen komen in 2023 beschikbaar.

Rechtmatigheidsverantwoording

Tot en met het boekjaar 2022 geeft de externe accountant een oordeel over de getrouwheid van de jaarrekening en een oordeel over de rechtmatigheid van de baten en lasten zoals opgenomen in de gemeentelijke jaarrekening. Vanaf 2023 zal B&W een rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening moeten opnemen. Middels de rechtmatigheidsverantwoording zal het college vanaf boekjaar 2023 verantwoorden dat zij rechtmatig heeft gehandeld. De rechtmatigheidsverantwoording heeft betrekking op de baten en lasten in de jaarrekening alsmede de balansmutaties. Financieel rechtmatig handelen bestaat uit een drietal deelaspecten:

- Het voorwaarden criterium: alle financiële beheershandelingen zijn verricht in overeenstemming met wet- en regelgeving.
- Het begrotings criterium: Alle lasten in het begrotingsjaar vallen binnen de begroting (incl. wijzigingen) zoals door de gemeenteraad is goedgekeurd. Een aantal begrotingsoverschrijdingen is niet verwijtbaar aan het college, bijvoorbeeld omdat ze niet voorzienbaar waren of omdat er ook hogere baten aan ten grondslag liggen.
- Het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium: het college heeft voldoende waarborgen genomen om te voorkomen dat als gevolg van misbruik of oneigenlijk gebruik van wet- en regelgeving ten onrechte overheids subsidies of -uitkeringen zijn verleend of een te laag dan wel geen bedrag aan heffingen aan de gemeente is betaald.

Vanaf 2023 zal de accountant geen specifieke uitspraak meer doen over het rechtmatig handelen van de gemeente, anders dan nagaan of deze rechtmatigheidsverantwoording getrouw is (als onderdeel van de controle van de jaarrekening).

In deze verantwoording worden ook de niet rechtmatige posten boven een ondergrens vermeld. Vervolgens beschrijft het college in de bedrijfsvoeringsparagraaf hoe zij deze onrechtmatigheden in de toekomst wil voorkomen. De externe accountant toetst dan of de rechtmatigheidsverantwoording van het college van B&W (dus ook het overzicht van onrechtmatigheden) juist en volledig is.

Het is (en was eigenlijk altijd al) de verantwoordelijkheid van B&W om aan te tonen dat zij rechtmatig heeft gehandeld. Het verschil met vorige jaren zit er met name in dat het college van B&W meer systematisch onderzoek moet doen op het rechtmatigheidsaspect en dat de "bewering" dat rechtmatig gehandeld is, nog beter moet worden gestaafd door vastleggingen. Dit stelt extra eisen aan de uitvoering van de (verbijzonderde) interne controle. De VNG heeft ook geadviseerd het jaar 2022 te gebruiken als "proefjaar".

De gemeente Harderwijk heeft bij de opzet van het interne controleplan 2022 dit advies opgevolgd. Hierbij wordt zo veel mogelijk in EHZ-verband gezamenlijk opgetrokken. Deze opzet is besproken met de nieuwe externe accountant en die heeft deze opzet als "degelijk" bestempeld. In de loop van 2023 zal het interne controleplan geactualiseerd worden specifieke aandacht zal uitgaan naar het actualiseren van de verordeningen, het actualiseren van het normenkader, het opstellen van een toetsingskader en het doorontwikkelen van de interne controlewerkzaamheden. Hiermee worden de nodige stappen gezet om de rechtmatigheidsverantwoording bij de jaarstukken 2023 af te kunnen geven.

Frauderisico's

De EZM organisaties zijn gezamenlijk bezig om fraudebeleid met een bijbehorende frauderisicoanalyse op te stellen. De verwachting is dat dit medio 2023 ter besluitvorming wordt voorgelegd aan de gemeentebesturen. Vanaf het boekjaar 2023 zal de verantwoording hiervan een structureel onderdeel worden van de paragraaf bedrijfsvoering van de GR Meerinzicht op basis van de Kadernota Rechtmatigheid 2023.

Openbaarheidsparagraaf (Wet open overheid)

De Woo (Wet open overheid) is op 1 mei 2022 in werking is getreden. Deze wet is de opvolger van de Wob (Wet openbaarheid van bestuur). Deze wet regelt de passieve en actieve openbaarmaking. Op grond van deze wet worden overheidsorganisaties verplicht om documenten actief (uit eigen beweging en niet alleen op verzoek) openbaar te maken. Deze verplichting wordt gefaseerd ingevoerd voor verschillende categorieën van documenten. Het overkoepelende thema bij deze wet is het bewustzijn van de openbaarheid en publicatie van informatie en de verbetering van opslag en ontsluiting van informatie. Meerinzicht heeft hierin een belangrijke ondersteunende rol.

Openbaarheid van overheidsinformatie en een goede informatiehuishouding is in het algemeen belang voor de democratische samenleving. De Woo brengt een aantal verplichtingen met zich om deze openbaarheid en de informatiehuishouding te verbeteren.

Passieve openbaarmaking

Ten eerste biedt de Woo de mogelijkheid voor eenieder om bestuursorganen te verzoeken om publieke informatie voor eenieder openbaar te maken. Deze mogelijkheid bestond ook onder de Wet openbaarheid van bestuur. Om het proces van openbaarmaking op verzoek te verbeteren en te versnellen is door Meerinzicht in 2022 software aangeschaft om documenten te anonimiseren. Anonimiseren en redigeren van documenten is een noodzakelijke stap in het proces van passieve openbaarmaking. In 2023 wordt de verbetering van dit proces doorgezet voor onder andere een meer eenduidig handelen voor de drie samenwerkende gemeenten.

Actieve openbaarmaking

Ten tweede verplicht de Woo bestuursorganen om bij de uitvoering van hun taken informatie uit eigen beweging openbaar te maken. Deze verplichting wordt nader gespecificeerd voor 11 categorieën overheidsinformatie. Deze verplichting is echter nog niet in werking getreden. Inwerkingtreding volgt door een nog te nemen koninklijk besluit. De verwachting is dat de actieve openbaarmakingsplicht voor de 11 categorieën overheidsinformatie gefaseerd in werking zal treden. De gemeente positioneert zich als 'slimme volger' wat voor de implementatie van de actieve openbaarmakingsplicht betekent dat de gemeente ervoor zorgt dat de 11 categorieën gepubliceerd kunnen worden, maar dat bovenop de rijksbijdrage geen extra investeringen worden gedaan om op de verplichtingen vooruit te lopen.

In 2023 wordt gewerkt aan het inrichten en implementeren van het proces voor actieve openbaarmaking. Informatie zou gepubliceerd moeten worden op het Platform Open Overheidsinformatie (PLOOI). Op 23 december 2022 heeft Minister Bruins Slot (BZK) de Tweede Kamer geïnformeerd dat op advies van het Adviescollege ICT-toetsing de huidige variant van PLOOI wordt stopgezet en gestart wordt met een eenvoudiger platform. Het voornemen van BZK is om de ontwikkeling van dit nieuwe platform in het tweede kwartaal van 2023 te starten. Deze ontwikkelingen zullen in 2023 gevolgd worden zodat tijdig kan worden voorbereid op aansluiting op het nog te ontwikkelen platform.

Informatiehuishouding

Ten derde verplicht de Woo bestuursorganen om maatregelen te treffen ten behoeve van het duurzaam toegankelijk maken van de digitale documenten, oftewel het verbeteren van de informatiehuishouding. In 2022 is vanuit Meerinzicht gestart met het in kaart brengen van knel- en verbeterpunten in de informatiehuishouding. Dit wordt in 2023 doorgezet zodat vervolgens een koers bepaald kan worden en concrete maatregelen kunnen worden getroffen ter verbetering van de informatiehuishouding.

Informatiebeveiliging

Het afgelopen jaar is er meer focus gelegd op de informatieveiligheid en zijn er stappen gemaakt op dit gebied. Dit was met name mogelijk doordat het bestuur van Meerinzicht begin 2022 ingestemd heeft met het voorstel ter verbetering van de informatiebeveiligingsorganisatie. Enkele van die stappen zijn de positionering van de CISO, het beter in beeld krijgen en verantwoorden over waar we staan qua:

Baseline Informatiebeveiliging Overheid. Dit is vastgelegd in een ISMS (Information Security Management Systeem) en ENSIA. Ook is er inmiddels een tool actief die actief scant op kwetsbaarheden, is de inrichting van ons ICT-landschap verder geoptimaliseerd qua beperking impact van eventuele calamiteiten, en is gestart met een bewustwordingscampagne en trainingen.

In 2022 is gestart met een informatie en privacy veiligheidsbewustzijn training voor nieuwe medewerkers en binnen Meerinzicht is vanaf 2022 een structurele informatie veiligheidsbewustzijn campagne actief waarbij iedere week een informatiebeveiligings of privacy vraag wordt voorgelegd aan de medewerker.

In 2022 is het aantal cyberaanvallen (o.a. als gevolg van de oorlog in de Oekraïne) toegenomen wereldwijd. Gemeenten zijn daarin steeds vaker een (bewust) doelwit. Het huis op orde hebben wat betreft informatieveiligheid is en wordt een steeds belangrijker onderwerp.

Privacy

In 2022 is er stevig ingezet op het vergroten van bewustwording van de medewerkers. In totaal (EHZM breed) hebben er ca. 300 medewerkers deelgenomen aan introductietrainingen of themasessies over de AVG. Door een vergrote bewustwording zijn er meer privacyvraagstukken neergelegd bij het privacy team. Ook het aantal gemelde datalekken is toegenomen door deze vergrote bewustwording (2021: 4 datalekken, waarvan geen een gemeld hoefde te worden bij de Autoriteit Persoonsgegevens (AP); 2022: 7 datalekken, waarvan geen gemeld bij de AP).

In 2022 is de externe audit Wpg (Wet Politiegegevens) afgerond en opgestuurd naar de AP. Van de 600 organisaties die deze audit moesten inleveren bij de AP heeft slechts een derde dit gedaan.

In 2022 zijn op het gebied van Privacy diverse verbeteringen opgepakt zoals bijvoorbeeld eenduidig anonimiseren, nieuw camerabeleid en centralisatie van het beheer en is zijn er de software en processen stappen gezet rond beter autorisatiebeheer en gerichte beschikbaarheid van gegevens en zijn 7 Data Protection Impact Assessments uitgevoerd.

CO₂-prestatieladder

Sinds 2022 is de gemeentelijke organisatie Harderwijk gecertificeerd voor de CO₂-prestatieladder op trede 4. In 2022 heeft de gemeentelijke organisatie 1.583 ton CO₂ uitgestoten volgens de eisen van de CO₂ prestatieladder. Dit betekent dat 68% van de CO₂-uitstoot in 2017 is gereduceerd. Dit resultaat is gerealiseerd de afgelopen jaren door onder andere, duurzame energie zelf op te wekken, groene elektriciteit in te kopen, het wagenpark te elektrificeren en er is een start gemaakt met het verduurzamen van het eigen vastgoed. In 2022 zijn wij opnieuw gecertificeerd, namelijk op trede 4. Om dit te behalen en behouden hebben wij twee ketenanalyses geschreven. In de ketenanalyses hebben wij onderzocht hoe de CO₂ uitstoot in de keten kan worden verlaagd of hoe dit circulair kan worden gemaakt.

Analyse personeelslasten 2022

Omschrijving	Begroot	Geboekt	Resultaat
Bedrijfsvoeringsbudgetten	20.256.000	19.859.000	-397.000
Overige personele budgetten	954.000	954.000	0
Overige onderdelen	1.605.000	1.940.000	336.000
In- en uitstroom	-1.713.000	-1.625.000	88.000
Geheel - Totaal	21.101.000	21.128.000	27.000

Bij de tweede bestuursrapportage 2022 werd er een nadeel van € 339.000 op de personeelslasten verwacht waarna de begroting is aangepast. De nadelige afwijking van de realisatie ten opzichte van de gewijzigde begroting wordt met name veroorzaakt door de bedrijfsvoeringbudgetten en de overige onderdelen (deze effecten hebben zich voorgedaan in het najaar van 2022 en waren daarom niet opgenomen in de 2^e Berap).

Een nadere duiding van het op de analyse wordt hieronder weergegeven:

Bedrijfsvoeringsbudgetten

Het positieve resultaat van € 397.000 wordt grotendeels beïnvloed doordat bij de 2^e bestuursrapportage geen rekening gehouden is met de reservering voor de extra eenmalige en corona uitkering die uitbetaald is in 2022 maar lasten voor 2021 zijn ad. € 332.000,-.

Overig onderdelen

Het nadeel wordt met name veroorzaakt door het onderdeel voormalig personeel. Het gaat hier om voorzieningen die zijn getroffen voor medewerkers die zijn ontslagen bij de gemeente Harderwijk. Jaarlijks wordt bekeken of de voorzieningen nog toereikend zijn voor toekomstige verplichtingen. Hieruit blijkt dat de voorziening niet toereikend is en heeft er een extra dotatie plaatsgevonden.

Ook is de gemeente eigen risicodragers voor medewerkers die in de WGA (werkherhvatting gedeeltelijk arbeidsgeschikten) belanden, eind 2022 is gebleken dat 1 medewerker hiervoor een uitkering van het UWV ontvangt, die het UWV bij ons in rekening brengt, hiervoor is een extra dotatie in de voorziening gedaan.

3.6 Paragraaf Verbonden partijen

Algemeen

Een verbonden partij wordt gedefinieerd als een privaatrechtelijke- of publiekrechtelijke organisatie, waarmee de gemeente een bestuurlijke en een financiële band heeft. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan een zetel (vertegenwoordiging) in het bestuur of het hebben van stemrecht. Van een financieel belang is sprake als de gemeentemiddelen ter beschikking stelt en deze in geval van faillissement van de verbonden partij kwijt is, of als financiële problemen bij de verbonden partij verhaald kunnen worden op de gemeente. Relaties waarbij alleen sprake is van een financieel of bestuurlijk belang vallen dus hierbuiten.

Het aangaan van banden met (verbonden) derde partijen komt voort uit het publieke belang. Verbindingen met deze derde partijen is dus een manier om bepaalde publieke taken uit te voeren. De huidige verbonden partijen waaraan de gemeente is gelieerd, hebben veelal een historische bestaansgrond. Afhankelijk van onze mate van verbondenheid zijn wij in meer of mindere mate in staat om invloed op het beleid van de betreffende verbonden partij uit te oefenen.

Het kader rondom de verbonden partijen is vastgelegd in een afzonderlijke Nota Verbonden partijen. Doelstelling van deze nota is om een kader te bieden voor deelname aan, het oprichten van en het sturen op de verbonden partijen van de gemeente, om zo te komen tot verbonden partijen die maximaal bijdragen aan de lokale bestuurlijke ambities. Tegelijkertijd wil deze nota ook het beleidskader geven voor het heroverwegen en mogelijk uittreden bij verbonden partijen.

Visie op verbonden partijen

Het gemeentelijk beleid is er op gericht het aantal verbonden partijen beperkt te houden. Enerzijds uit het oogpunt van risicobeheersing en -beperking, anderzijds uit het oogpunt van transparantie van bestuur. Er kunnen echter altijd goede redenen aanwezig zijn voor het aangaan van een verbonden partij constructie. Criteria die daarbij worden gehanteerd:

- De taak kan niet of zeer moeilijk door de gemeente alleen worden uitgevoerd;
- Gezamenlijke uitvoering van de taak levert voor de gemeente een concrete meerwaarde op de gekozen vorm van samenwerking en draagt bij aan een efficiëntere en effectievere mogelijkheid tot het uitvoeren van onze publieke taak;
- Voordelen van de (beoogde) samenwerking wegen op tegen de nadelen.

Het bedrag waarvoor de verbonden partij is opgenomen in de berekening van het benodigde weerstandsvermogen vloeit in principe voort uit de risicoparagraaf in de jaarrekening van de verbonden partij en de mate waarin de gemeente hierop aangesproken kan worden.

Gemeenschappelijke regelingen

Voor deelname in gemeenschappelijke regelingen worden de regels gevolgd die zijn vastgelegd in de Wet gemeenschappelijke regelingen.

Overzicht van bestaande verbonden partijen

Verbonden partij	Type	Bestuurlijk belang	Financieel belang
Afvalsturing Friesland	Naamloze Vennootschap	Ja/stemrecht/zeggenschap op basis van aandelenkapitaal	108 aandelen B, nominale waarde van € 48.600 (€ 450 per stuk)
Alliander	Vennootschap	Ja / stemrecht / 0,405% zeggenschap op basis van aandelenkapitaal	553.624 aandelen; nominale waarde van € 2,77 miljoen (€ 5,- per stuk)
Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	Vennootschap	Ja / stemrecht / 0,105% zeggenschap op basis van aandelenkapitaal	58.968 aandelen; nominale waarde van € 147.420,- (€ 2,50 per stuk)
Coöperatie Gastvrije Randmeren	Gemeenschappelijke regeling	Bestuur GR / wethouder	Jaarlijkse bijdrage, aandeel 1,24%
GGD Noord- en Oost- Gelderland	Gemeenschappelijke Regeling	Bestuur GR / wethouder	Jaarlijkse bijdrage op basis aantal inwoners voor 2021 6,30%
Inclusief Groep NV	Naamloze Vennootschap	Zeggenschap op basis van aandelenkapitaal	Jaarlijkse bijdrage, op basis van de rijksbijdrage Wsw
Meerinzicht	Gemeenschappelijke regeling	Bestuur GR / wethouder	Jaarlijkse bijdrage, aandeel 40,54%

Meten en Monitoren Afvalwaterketen en Grondwater Vallei en Veluwe	Centrumregeling	Wethouder	Jaarlijkse bijdrage
Omgevingsdienst Noord Veluwe	Gemeenschappelijke regeling	Bestuur GR / wethouder	Jaarlijkse bijdrage, aandeel 23,5%
Streekarchivariaat Noordwest Veluwe	Gemeenschappelijke Regeling	Archiefcommissie / wethouder	Jaarlijkse bijdrage, aandeel 22,42%
Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland (VNOG)	Gemeenschappelijke Regeling	Bestuur GR / burgemeester	Jaarlijkse bijdrage, aandeel 6,12%
Vitale vakantieparken	Besloten Vennootschap	Ja/stemrecht/2,60% op basis van aandelenkapitaal	Nominale waarde € 1.300,-. (€ 1,- per stuk)
Warmtenetwerk bedrijf	Besloten Vennootschap	Zeggenschap op basis van aandelenkapitaal	Aandeel 50%
Zonnepark Harderwijk BV	Besloten Vennootschap	Zeggenschap op basis van aandelenkapitaal	Aandeel 51%

Verbonden partij:	Afvalsturing Friesland N.V.		
Algemene informatie	De aandelen van de Afvalsturing Friesland NV worden gehouden door de Friese gemeenten, de Groningse gemeenten Appingendam en Delfzijl, regio Noord Veluwe (Elburg, Ermelo, Harderwijk, Nunspeet, Oldebroek en Putten) en NV Irado (Capelle aan den IJssel, Schiedam en Vlaardingse).		
Vestigingsplaats en adres:	Leeuwarden, Hidaalgeweg 5 8938 BA		
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	E. Enklaar		
Ambtelijke accounthouder:	J. de Koeijer		
Openbaar belang:	Afwal op een professionele, innovatieve en duurzame manier in te zamelen en te verwerken. Als aandeelhouder heeft de gemeente Harderwijk zeggenschap in de algemene vergadering van de aandeelhouders. Een collegelid van de gemeente Oldebroek vertegenwoordigt de SNV gemeente hierin.		
Soort:	Naamloze vennootschap volgens Nederlands recht.		
Beleidsinformatie			
Aan welk programma draagt de verbonden partij bij?	Programma 7 Duurzaamheid en milieu, taakveld 7.3 Afval		
Doelstelling verbonden partij	Afwalsturing Friesland zorgt voor het duurzaam overslaan, transporteren en be- en verwerken van het huishoudelijk afval van de bij haar aangesloten (samenwerkende) gemeenten en is hun kennispartner voor het realiseren van de VANG-doelstellingen.		
Ontwikkelingen:			
Risico:	De belangrijkste risico's voor de vennootschap liggen in de technische beschikbaarheid van de kapitaalintensieve installaties, de beschikbaarheid van afval en de ontwikkelingen op de energiemarkt. Langdurige stilstand, onvoldoende beschikbaarheid van afval of dalende energieprijzen kunnen een belangrijke impact hebben op het resultaat van de afvalsturing Friesland.		
Financiële informatie			
Boekjaar:	Jaarstukken 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Eigen vermogen	€ 61.055.000,-	n.v.t.	n.v.t.
Vreemd vermogen	€ 132.770.000,-	n.v.t.	n.v.t.
Resultaat	€ 5.176.000,-	€ 4.194.000,-	€ 4.194.000,-
Begrote ontvangsten	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Realisatie ontvangsten	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Belang	B aandelen totaal 1.305; waarvan 108 in bezit gemeente Harderwijk		

Verbonden partij:	Alliander N.V.		
Algemene informatie			
Vestigingsplaats en adres:	Arnhem, Utrechtseweg 68, 6812 AH		
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	W. Mazier		
Ambtelijke accounthouder:	T.J. Stuart		
Openbaar belang:	Alliander is als netwerkbedrijf verantwoordelijk voor de distributie van energie, zoals elektriciteit, (bio)gas en warmte. Als nutsbedrijf opereert zij vanuit een monopolie positie in een sector die beschouwd wordt van openbaar nut te zijn, omdat het belangrijke producten of diensten levert die in het algemeen openbaar belang zijn. Hier worden de elektriciteits-, gas- en drinkwatervoorziening toe gerekend. Alle aandelen van Alliander zijn direct in handen van Nederlandse provincies en gemeenten. De grootste aandeelhouders van Alliander zijn de provincies Gelderland (44,68%), Friesland (12,65%) en Noord-Holland (9,16%) en de gemeente Amsterdam (9,16%). Hiermee bezitten deze aandeelhouders gezamenlijk 76% van de aandelen. De overige aandeelhouders, die elk minder dan 3% van de aandelen bezitten, zijn een 70-tal kleinere gemeenten en de provincie Flevoland. De gemeente kan door het zeer geringe aandelenpakket feitelijk zelf geen invloed uitoefenen op het functioneren van Alliander. Samenwerking is daarom gezocht (beleidsmatig en organisatorisch) via het NUON, Vitens, Alliander-platform (NUVAL).		
Soort:	Naamloze vennootschap volgens Nederlands recht.		
Beleidsinformatie			
Aan welk programma draagt de verbonden partij bij?	Programma 0 Bestuur en ondersteuning, taakveld 0.5 Treasury		

Verbonden partij:	Alliander N.V.		
Doelstelling verbonden partij	De belangrijkste taak is om gas en elektriciteit te distribueren naar consumenten, bedrijven en instellingen. Netbeheerder Liander leidt de energiedistributie over alle netwerken dagelijks in goede banen. Liander voorziet ruim drie miljoen consumenten en bedrijven zo efficiënt mogelijk van gas en elektriciteit.		
Ontwikkelingen:	De energietransitie gaat gepaard met aanzienlijke uitdagingen voor Alliander. Dit leidt tot een grotere investeringsopgave en een teruggang in de dividenduitkeringen. Om deze investeringen mogelijk te maken is door de gemeente Harderwijk (en een groot aantal andere gemeenten en de provincie) eind 2021 een lening verstrekt aan Alliander. Dit is net genoeg gebleken. Er wordt een afsprakenkader voorbereid om toetreding door de Staat mogelijk te maken in de toekomst.		
Risico:	Er is een kans op een lagere dividenduitkering door de omvangrijke investeringen. Alliander doet standaard in haar beleid geen uitspraken over de hoogte van het dividend. Gezien de resultaten uit afgelopen jaren worden de risico's als beperkt beoordeeld.		
Financiële informatie			
Boekjaar:	Jaarstukken 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Eigen vermogen	€ 4,470 miljard	n.v.t.	n.v.t.
Vreemd vermogen	€ 5,739 miljard	n.v.t.	n.v.t.
Resultaat	€ 242 miljoen	-	-
Begrote bijdrage	€ 350.000,-	€ 350.000,-	€ 350.000,-
Realisatie bijdrage	€ 347.242,-	-	-
Belang	Belang 0,405%. Aantal aandelen 553.624. Nominale waarde € 2,77 miljoen (€ 5 per stuk)		
Bedrag waarvoor de verbonden partij	is opgenomen in de berekening van het benodigde weerstandsvermogen: € 0		

Verbonden partij:	N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (N.V. BNG)		
Algemene informatie			
Vestigingsplaats en adres:	Den Haag, Koninginnegracht 2 2514 AA		
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	W. Mazier		
Ambtelijke accounthouder:	T.J. Stuart		
Openbaar belang:	Alle aandeelhouders zijn uitsluitend overheden. De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een hoogheemraadschap. Vanuit het oogpunt van het behartigen van het publieke belang, is de gemeente gedeeltelijk in het bezit van de aandelen.		
Soort:	Naamloze vennootschap		
Beleidsinformatie			
Aan welk programma draagt de verbonden partij bij?	Programma 0 Bestuur en ondersteuning, taakveld 0.5 Treasury		
Doelstelling verbonden partij:	BNG Bank is de bank voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank biedt haar klanten een breed pakket van financiële dienstverlening aan: onder andere kredietverlening, betalingsverkeer, gebiedsontwikkeling, duurzame projectfinanciering en participaties in publiek-private samenwerkingen. Daarmee draagt de bank zowel bij aan lagere kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de Nederlandse burger als aan een duurzamer Nederland.		
Ontwikkelingen:	Geen relevante ontwikkelingen		
Risico:	Er is een kans op een lagere uitkering aan dividend dan begroot. De bank hanteert standaard de beleidslijn geen tussentijdse uitspraken te doen over de verwachte nettowinst, gezien de veelal onvoorspelbare bewegingen op de (internationale) financiële markten.		
Financiële informatie			
Boekjaar:	Jaarstukken 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Eigen vermogen	€ 5.062 miljoen	-	-
Vreemd vermogen	€ 143.995 miljoen	-	-
Resultaat	€ 236 miljoen	-	-
Begrote bijdrage	€ 145.000,-	€ 145.000,-	€ 145.000,-
Realisatie bijdrage	€ 134.447,-	-	-,-
Belang	58.968 aandelen; nominale waarde van € 147.420 (€ 2,50 per stuk) Belang 0,105%	%	%
Bedrag waarvoor de verbonden partij	is opgenomen in de berekening van het benodigde weerstandsvermogen:		€ 0
Toelichting indien gewenst:	De bijdrage betreft dividend. Er is geen sprake van een gemeentelijke bijdrage		

Verbonden partij:	Coöperatie Gastvrije Randmeren		
Algemene informatie			
Vestigingsplaats en adres:	Harderwijk, Havendam 58, 3841 AA Harderwijk		
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	M. Pijnenburg		
Ambtelijke accounthouder:	S. de Groot		
Openbaar belang:	De Coöperatie Gastvrije Randmeren is een samenwerkingsverband tussen 15 gemeenten (Almere, Blaricum, Bunschoten, Dronten, Eemnes, Elburg, Ermelo, Harderwijk, Huizen, Kampen, Gooise Meren, Nijkerk, Nunspeet, Putten en Zeewolde) die als doel heeft het behartigen van de bovengemeentelijke		

Verbonden partij:	Coöperatie Gastvrije Randmeren		
	belangen van recreatie en natuur, en het bevorderen van het natuurschoon en de watersport binnen het gebied van de Randmeren. Het werkgebied van de Coöperatie Gastvrije Randmeren strekt zich uit van de Hollandse Brug tot Ketelbrug, een langgerekte merenreeks van ruim tachtig kilometer.		
Soort:	Coöperatie		
Beleidsinformatie			
Aan welk programma draagt de verbonden partij bij:	Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat Taakveld 2.4 Economische havens en waterwegen		
Doelstelling verbonden partij:	De coöperatie heeft als doel het kwaliteitsniveau van het natuur- en recreatiegebied Randmeren te optimaliseren en het positioneren van de Randmeren in (inter)nationaal perspectief. De coöperatie zorgt namens de gemeenten voor het beheer en onderhoud van de recreatieve functies van de meren. Speciale aandacht gaat daarbij uit naar het maaien van waterplanten in vaarwater, en recreatie bij aanlegplaatsen en eilanden.		
Ontwikkelingen:	De Coöperatie Gastvrije Randmeren is in 2013 opgericht en heeft daarmee de werkzaamheden van het Natuur- en Recreatieschap Veluwerandmeren overgenomen. Naast het beheren en onderhouden van recreatieve voorzieningen en het promoten van het gebied, wordt ingezet op gebiedsontwikkeling. Zo zijn ze o.a. bezig met de ontwikkeling van een vaarknooppuntennetwerk en een waterplanten- app. In het kader van het Programma Aanpak Grote Wateren, wordt in 2023 een start gemaakt met de verkennende fase van nieuwe ecologische gebiedsinrichting voor natuur en recreatie in de Zuidelijke Randmeren.		
Risico:	Er zijn geen substantiële risico's. Het risico voor de gemeente is beperkt.		
Financiële informatie			
Boekjaar:	Jaarstukken 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Eigen vermogen	€ 12.796.419	-	-
Vreemd vermogen	€ 710.229	-	-
Resultaat	€ 152.988	-	-
Begrote bijdrage	€ 28.585	€ 28.985	€ 29.536
Realisatie bijdrage	€ 28.585	-	-
Belang:	Aandeel 1,24%	Aandeel 1,24%	Aandeel 1,24%
Bedrag waarvoor de verbonden partij is opgenomen in de berekening van het benodigde weerstandsvermogen: € 0			

Verbonden partij:	GGD Noord- en Oost Gelderland (GGD NOG)		
Algemene informatie			
Vestigingsplaats en adres:	Apeldoorn, Rijksstraatweg 65, 7231 AC Warnsveld (kantoorlocatie)		
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	M. Reckman		
Ambtelijke accounthouder:	T. Ufkes		
Openbaar belang:	<p>De GGD faciliteert gemeenten op basis van de Wet publieke gezondheid, Wet Kinderopvang, Wet Veiligheidsregio's en op basis van autonome gemeentelijke taken, maar verzorgt ook taken in opdracht van derden zoals Rijk, politie en burgers.</p> <p>De GGD NOG is een samenwerkingsverband tussen 22 gemeenten (Aalten, Apeldoorn, Berkelland, Bronckhorst, Brummen, Doetinchem, Elburg, Epe, Ermelo, Harderwijk, Hatter, Heerde, Lochem, Montferland, Nunspeet, Oldebroek, Oost Gelre, Oude IJsselstreek, Putten, Voorst, Winterswijk en Zutphen) in de provincie Gelderland.</p> <p>De GGD NOG heeft als doel de gemeenschappelijke belangen van de gemeenten te behartigen op het terrein van de publieke gezondheidszorg, toezicht kinderopvang en veiligheidsregio's.</p> <p>Wettelijke GGD taken die voor de gemeenten worden uitgevoerd (A-taken)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kerntaken Wet publieke gezondheid - Infectieziektebestrijding - Medische milieukunde - Technische hygiënezorg - Psychosociale hulp bij rampen - Beleidsadvies Jeugdgezondheidszorg - Onderzoek gezondheidssituatie bevolking - Beleidsadvies - Preventieprogramma's en gezondheidsbevordering - Preventieve ouderengezondheidszorg - Toezicht kinderopvang op basis van de Wet kinderopvang - GGD-taak in de Wet veiligheidsregio's <p>Wettelijke gemeentelijke taken vastgelegd in de gemeenschappelijke regeling (B1) of op basis van subsidiëring en/of dienstverleningsovereenkomsten (B2).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jeugdgezondheidszorg 4-19 jaar (B1 taak) - Kwaliteitstoezicht, toegang beschermd wonen en maatschappelijke zorg op basis van de Wmo 2015 (B2 taak) - Preventieve activiteiten op basis van de Jeugdwet (B2 taak) - Lijkschouw op basis van de Wet op de Lijkbezorging (B2 taak) <p>Autonome gemeentelijke taken (C-taken)</p> <ul style="list-style-type: none"> - (Extra) onderzoek door Academische Werkplaats AGORA. (samenwerking GGD NOG en Wageningen University & Research Centre) - (Extra) Onderzoek en advies door Evaluatiebureau Publieke Gezondheid GGD NOG 		

Verbonden partij:	GGD Noord- en Oost Gelderland (GGD NOG)		
	De GGD voert ook externe taken uit in opdracht van derden zoals Rijk, politie of burgers (D-taken) <ul style="list-style-type: none"> - Rijksvaccinatieprogramma - Arrestantenzorg - Reizigersvaccinatie - Vergunningen tattooshops - Publieke gezondheidszorg asielzoekers - Aanvullende seksuele gezondheidszorg 		
Soort:	Gemeenschappelijke regeling, openbaar lichaam op grond van Wet Gemeenschappelijke Regelingen (A en B1 taken). Subsidiering en/of dienstverleningsovereenkomst (B2, C en D taken).		
Beleidsinformatie			
Aan welk programma draagt de verbonden partij bij?	Programma 7 Volksgezondheid en milieu taakveld 7.1 volksgezondheid		
Doelstelling verbonden partij:	De GGD NOG heeft als doel de gemeenschappelijke belangen van de gemeenten te behartigen op het terrein van de publieke gezondheidszorg, toezicht kinderopvang en veiligheidsregio's.		
Ontwikkelingen:	<p>In 2021 is een traject gestart voor de ontwikkeling van een strategische visie. Centrale vraag was: Wat voor organisatie wil de GGD NOG zijn. Gemeenten hadden daarnaast gevraagd of de GGD NOG kan komen tot een kostenbesparing ivm de toenemen kosten in het sociaal domein. Hieruit is GGD NOG Robuust gekomen waarin wordt gewerkt aan zijn zeven aandachtspunten. Deze aandachtspunten brengen noodzakelijke incidentele en structurele kosten met zich mee. De ondersteunende processen worden samengevoegd in een gezamenlijk servicecentrum om kosten te besparen. Daarnaast wordt de samenwerking met de VNOG geïntensiveerd en wordt er onderzocht of het voor de GGD voordelen heeft om samen met de VNOG in één gebouw te zitten.</p> <p>Ook wil de GGD een groter bedrag "onvoorzien" opnemen in de begroting, zodat zij minder vaak met een begrotingswijziging naar de gemeenteraden hoeven, en dus sneller wijzigingen in het beleid kunnen doorvoeren.</p> <p>Tot slot zijn de kosten bij de GGD ook gestegen door de huidige situatie in de wereld en de inflatie, waardoor de indexering voor 2023 wederom hoog uitvalt (bijna 6%) en merkt ook de GGD de krapte op de arbeidsmarkt.</p>		
Risico:	De uitkomsten van de takendiscussie/koersbepaling brengt voor 2023 en de komende jaren een aantal incidentele en structurele investeringen met zich mee. De inzet is om deze zo min mogelijk ten koste van de inwonerbijdrage te financieren. Tevens brengt de hoge inflatie een hoge indexering met zich mee, hoger dan wat wij als gemeente krijgen, wat leidt tot ene hogere bijdrage dan begroot.		
Financiële informatie			
Boekjaar:	Jaarstukken 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Eigen vermogen	€ 2.970.000	-	-
Vreemd vermogen	€ 7.036.000	-	-
Resultaat	€ 69.000	-	-
Begrote bijdrage	€ 749.720	€ 789.157	€ 825.139
Realisatie bijdrage	€ 749.720	-	-
Belang	% 6,26%	% 6,26%	% 6,30%
Bedrag waarvoor de verbonden partij is opgenomen in de berekening van het benodigde weerstandsvermogen: € 0			

Verbonden partij:	Inclusief Groep		
Algemene informatie			
Vestigingsplaats en adres:	Nunspeet, Postbus 87, 8070 AB		
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	W. Mazier		
Ambtelijke accounthouder:	V. Schouten		
Openbaar belang:	Inclusief Groep voert primair de WSW uit en voor Meerinzicht de re-integratie Hiermee draagt Inclusief Groep actief bij aan een inclusieve arbeidsmarkt		
Soort:	N.V.		
Beleidsinformatie			
Aan welk programma draagt de verbonden partij bij?	Programma 6 Sociaal domein taakveld 6.4 begeleide participatie		
Doelstelling verbonden partij:	<p>De essentie van Inclusief Groep is: Werken leer je door te werken. Inclusief Groep vindt het belangrijk dat mensen écht aan het werk gaan, op de werkplek met elkaar en van elkaar leren. Mensen met allerlei verschillende achtergronden en met verschillende leerdoelen werken samen. De 'academies' van Inclusief Groep zijn daarin de onmisbare schakel. Inclusief Groep is onlosmakelijk verbonden met de subregio FactorWerk Noord Veluwe en de arbeidsmarktregio FactorWerk. Zij werken daarin nauw samen met gemeenten, onderwijs, zorg en het bedrijfsleven: door de gezamenlijke inspanning kunnen we onze maatschappelijke ambities realiseren.</p> <p>De missie: Inclusief Groep streeft naar een inclusieve arbeidsmarkt waarin iedereen duurzaam kan deelnemen en waar mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt optimaal kunnen participeren.</p> <p>De visie: In samenwerking met partners realiseert Inclusief Groep trajecten voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Van diagnose, via ontwikkeling, naar uitstroom in werk. Bij het vormgeven hiervan speelt de infrastructuur een belangrijke rol. Op deze wijze geeft Inclusief Groep uitvoering aan Wet sociale werkvoorziening en re-integratie en draagt actief bij aan een inclusieve arbeidsmarkt.</p>		

Verbonden partij: Inclusief Groep	
Ontwikkelingen:	De Inclusief Groep opereert op het snijvlak van overheid, markt en samenleving en ervaart een aantal lokale en regionale ontwikkelingen: <ul style="list-style-type: none"> • De arbeidsmarkt is krap. In veel sectoren en voor verschillende functies is sprake van moeilijk vervulbare vacatures. Veel mensen die nu in de bijstand zitten, hebben een erg grote afstand tot de arbeidsmarkt. Dit gaat verder dan het missen van recente werkervaring of niet voldoen aan de gevraagde (opleidings-)eisen. • Er wordt steeds meer ingezet op innovatie, waaronder robotica en beamer-technologie zodat mensen met een beperking ingewikkelder werk kunnen doen of het langer vol houden.
Risico:	De Inclusief Groep (IG) heeft inmiddels niet meer voldoende eigen vermogen om verliezen en risico's op te vangen. De meerjarenbegroting van IG laat geen positief resultaat meer zien.
Financiële informatie	
Boekjaar:	Jaarstukken 2021 Begroting 2022 Begroting 2023
Eigen vermogen	€ 8.847.000 € 10.226.000 € 7.873.000
Vreemd vermogen	€ 8.696.000 € 6.266.000 € 6.266.000
Resultaat	-/- € 1.259.000 gerealiseerd nog niet bekend € 1.370.000 -/- negatief
Begrote bijdrage	€ 4.950.671 € 4.661.890 € 4.511.434
Realisatie bijdrage	€ 4.950.671 € 4.661.967 nog niet bekend
Belang	23,4% 23,4%
Bedrag waarvoor de verbonden partij is opgenomen in de berekening van het benodigde weerstandsvermogen: € 0	

Verbonden partij: Meerinzicht (MIZ)	
Algemene informatie	
Vestigingsplaats en adres:	Ermelo, Postbus 300, 3850 AH
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	W. Mazier
Ambtelijke accounthouder:	K. Hulskes
Openbaar belang:	Meerinzicht is een samenwerkingsverband op het gebied van uitvoeringstaken op het gebied van de bedrijfsvoering en het Sociaal Domein voor de gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde. Het betreft de volgende uitvoeringstaken t.a.v. de bedrijfsvoering: <ul style="list-style-type: none"> - Informatisering en automatisering - Personeel en organisatie (HRM) - Facilitaire zaken/documentaire informatievoorziening/gebouwbeheer/inkoop - Belastingen, daaronder begrepen de heffing en invordering - Financiën & administratie - Juridische zaken - Communicatie - Geo-informatie Het betreft de volgende uitvoeringstaken t.a.v. het Sociaal Domein: <ul style="list-style-type: none"> - Participatiewet - Wmo, waaronder Beschermd Wonen - Jeugdwet en jeugdstrafketen - Leerplicht - RMC - Sociale recherche - Beleidsvoorbereiding
Soort:	Gemeenschappelijke regeling; bedrijfsvoeringsorganisatie op grond van Wet Gemeenschappelijke Regelingen
Beleidsinformatie	
Aan welk programma draagt de verbonden partij bij?	Programma 0 Bestuur en Ondersteuning en programma 6 Sociaal Domein
Doelstelling verbonden partij:	Meerinzicht, domein Bedrijfsvoering, faciliteert de gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde, maar ook het domein Sociaal, door advisering, uitvoering, beheer en administratie voor genoemde bedrijfsvoeringstaken. Daarnaast voert Meerinzicht, domein Sociaal het door het gemeentebestuur vastgestelde beleid uit op de genoemde taakvelden behorend tot het Sociaal Domein. De beleidsbepaling en -vaststelling is en blijft op beide domeinen voorbehouden aan de gemeentebesturen. Daarnaast verzorgt Meerinzicht de heffing en invordering van gemeentelijke belastingen
Ontwikkelingen:	<u>Organisatieontwikkeling</u> Eind 2020 is de organisatieontwikkeling van Meerinzicht (houtschoolschets) ingezet. Hierbij zouden er meer afdelingen en afdelingsmanagers komen. De doelstelling voor deze organisatieontwikkeling was tweeledig: <ul style="list-style-type: none"> - meer aandacht voor medewerkers; - meer aandacht voor samenhang (tussen de afdelingen en werkzaamheden). In 2022 heeft de evaluatie van de organisatieontwikkeling onder de medewerkers plaatsgevonden, waarbij de uiteindelijke vraag is in hoeverre we op koers zitten met de organisatieontwikkeling en of er nog aanleiding is om de koers bij te stellen. Uit de enquête kan afgeleid worden dat we met de organisatieontwikkeling op de goede weg zijn. Door de uitbreiding van het management is er meer sturing gekomen en meer aandacht voor de medewerkers.

Verbonden partij:	Meerinzicht (MIZ)
	<p>Dit leidt onder meer tot meer grip op de inhuur en personeelslasten. Daardoor is de organisatie meer in control. Met name bij domein Sociaal heeft de versterking van het management geleid tot meer grip op de sturing en ordening van de dienstverlening, beheersing van de personele lasten en tot reductie van het ziekteverzuim.</p> <p><u>Samenwerking EHZ-gemeenten en Meerinzicht</u> Op 21 april 2022 heeft de gemeenteraad de aanbevelingen uit het "Rekenkameronderzoek naar Meerinzicht" overgenomen. De kernboodschap is om tot meer sturingsinformatie en gestructureerde informatievoorziening te komen. Via een twee sporen aanpak (beleid sociaal domein en bedrijfsvoering Meerinzicht) krijgt de inrichting van dashboards, het opstellen van informatieprotocollen en het formuleren van kritische prestatie indicatoren vorm. Voor de begeleiding van het gezamenlijke traject met de raden van Ermelo en Zeewolde wordt een externe adviseur aangetrokken. In 2023 wordt dit traject afgerond.</p> <p><u>Domein bedrijfsvoering</u> De bedrijfsvoeringstaken zijn in Meerinzicht ondergebracht. De uitdaging voor de komende jaren is de transformatie-, standaardisatie- en harmonisatieopgave. Zo zijn de processen voor de behandeling van bezwaarschriften in 2022 verder geharmoniseerd. Ook is er op 1 juli 2022 door de gemeentebesturen van Ermelo, Harderwijk en Zeewolde en het bestuur van Meerinzicht één gezamenlijke bezwaarschriftencommissie voor de drie gemeenten en Meerinzicht ingesteld. Verder heeft de netwerkdirectie EHZM op 15 juni 2022 ingestemd met de continuering van het project bestuurlijke besluitvorming. Dit project heeft onder andere tot doel om een digitaal, uniform en bestuurlijk besluitvormingsproces voor de vier organisaties in te richten. Doelstelling is om in de zomer van 2023 een werkende oplossing op te leveren.</p> <p><u>Beleidsmatige samenwerking</u> In 2021 is een onderzoek naar de beleidsmatige samenwerking in het sociaal domein opgestart. Dit onderzoek is in 2022 afgerond. De opdracht tot herijking van de beleidsmatige samenwerking EHZ sociaal domein leidt tot versterking van deze beleidsmatige samenwerking door deze verder op te pakken in één gezamenlijke opgave. Dit om meer in samenhang te werken aan de gewenste transformatie bij de 3 gemeenten en van daaruit een zo eenduidig mogelijke opdracht aan Meerinzicht te vertrekken. Er is een aantal belangrijke stappen gezet in de samenwerking en transformatie. De voorgestelde vervolgstappen zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Definiëren van een gezamenlijke visie en daaropvolgende strategie tot en met 2028; - Opstellen van een nota sociaal domein; - Het ontwikkelen van een uitvoeringsmodel op basis van de nota sociaal domein; - Het formuleren van een nieuwe opdracht van de gemeenten aan Meerinzicht; - Het implementeren van het uitvoeringsmodel, ondersteund door het werken met de omgekeerde verordening. <p>De opdracht aan de strategisch adviseurs van de gemeenten is om - samen met de medewerkers van de vier organisaties, waaronder dus van ook Meerinzicht - te zorgen dat de bovenstaande stappen worden uitgevoerd. Het plan van aanpak hiervoor is vastgesteld. Het streven is om de nota sociaal domein in juni 2023 ter besluitvorming aan de raden voor te leggen om daarna de vervolgstappen te zetten.</p>
Risico:	Meerinzicht heeft in haar begroting de belangrijkste risico's benoemd en de beheersmaatregelen daarbij opgenomen. De risico's zijn echter niet gekwantificeerd waardoor er een kans bestaat dat het risicobedrag dat de gemeente opneemt in haar weerstandsvermogen voor Meerinzicht onvoldoende is. Het risicobedrag voor de gemeente bestaat voornamelijk het risico op begrotingsoverschrijding zoals in voorgaande jaren het geval was. Hiervoor is een bedrag opgenomen in het weerstandsvermogen van de gemeente. Risicobeheersing binnen Meerinzicht maakt onderdeel uit van de invulling van de te realiseren controlfunctie. Een nadere toewijzing en borging van deze taak binnen de organisatie van Meerinzicht zal nog moeten plaatsvinden.

Financiële informatie

Boekjaar:	Jaarstukken 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Eigen vermogen	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing
Vreemd vermogen	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing
Resultaat	€ 433.000 (voordelig)	-	-
Begrote bijdrage	€ 16.386.000 (na wijz)	€ 15.987.000	€ 17.036.000
Realisatie bijdrage	€ 16.123.000	-	-
Belang Domein Bedrijfsvoering	Aandeel 39,39%		
Belang Domein Sociaal	Aandeel 57,26%		
Toelichting indien gewenst:			
Bedrag waarvoor de verbonden partij is opgenomen in de berekening van het benodigde weerstandsvermogen: € 225.000			

Verbonden partij:	Centrumregeling Meten en Monitoren Afvalwaterketen en Grondwater Vallei en Veluwe
Algemene informatie	Waterschap Vallei en Veluwe
Vestigingsplaats en adres:	Apeldoorn; Steenbokstraat 51
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	M. Pijnenburg
Ambtelijke accounthouder:	M. Geerdink
Openbaar belang:	
Soort:	Centrumregeling

Verbonden partij: Centrumregeling Meten en Monitoren Afvalwaterketen en Grondwater Vallei en Veluwe			
Beleidsinformatie			
Aan welk programma draagt de verbonden partij bij?	Volksgezondheid en milieu		
Doelstelling verbonden partij:	<p>Het Waterschap Vallei en Veluwe heeft tezamen met 21 gemeenten een centrumregeling aangegaan op het gebied van meten en monitoren in de afvalwaterketen en het grondwater in het beheergebied van Waterschap Vallei en Veluwe. In deze regeling is het waterschap aangewezen als centrumorganisatie. Het waterschap geeft (vanuit de rol van centrumorganisatie) onderdak aan de UVT (Uitvoeringsteam) en regelt de bemensing ervan. De medewerkers van de UVT zijn in dienst van het waterschap. De kosten hiervan worden gedragen door het waterschap en de deelnemende gemeenten.</p> <p>De taken van de centrumorganisatie omvatten het meten en monitoren van de gemeentelijke rioolstelsels, het systeem van de afvalwaterketen, het stedelijk oppervlaktewatersysteem en het grondwater, alsmede daaraan verbonden advisering in opdracht.</p> <p>Doelstelling is een efficiënte uitvoering van een aantal specialistische operationele beheertaken voor de gemeentelijke rioleringszorg (datavalidatie en -analyse). Operationele taken op het gebied van meten en monitoren van de afvalwaterketen en grondwater voeren we gezamenlijk en gebundeld uit. Dat scheelt in tijd en kosten voor alle gemeenten indien zij dit ieder voor zich zouden moeten oppakken. En er wordt gebruik gemaakt van elkaar kennis en kunde.</p>		
Ontwikkelingen:	<p>De opdrachtnemer voor een aantal meetlocaties in de afvalwaterketen van Putten-Ermelo-Harderwijk heeft voor de zomer aangekondigd het lopende data service contract niet te willen verlengen om technisch-commerciële redenen. Door proactieve medewerking vanuit de uitvoeringsorganisatie -die acteert onder de centrumregeling- is van de mogelijkheid gebruik gemaakt om aan te sluiten bij het lopende data servicecontract van de 16 gemeenten binnen platform Water Vallei en Eem. Hierbij moest snel geschakeld worden om nog gebruik te kunnen maken van tarieven die zijn afgesproken voordat de inflatie sterk toenam.</p> <p>Een andere ontwikkeling is dat nog 2 a 3 andere gemeenten uit regio Noord Veluwe aan willen sluiten bij de centrumregeling. Hiermee komt er meer evenwicht tussen het aantal deelnemende gemeenten vanuit de verschillende regio's.</p>		
Risico:	Mocht er aanleiding zijn tot eenzijdige opzegging vanuit een gemeente, dan is de uittredende deelnemer éénmalig een extra vergoeding aan de centrumorganisatie verschuldigd, ter hoogte van de jaarlijkse bijdrage voor de basiskosten, ter dekking van eventuele directe of indirecte kosten als gevolg van uittreding. Voor de gemeente Harderwijk bedraagt de basisbijdrage ca. €13.000.		
Financiële informatie			
Boekjaar:	Jaarstukken 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Eigen vermogen	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Vreemd vermogen	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Resultaat	€ 1.743,- V	N.v.t.	
Begrote bijdrage	€ 12.201,-	€ 13.349,-	N.n.b.
Realisatie bijdrage	€ 66,- V	N.v.t.	
Belang	3.7%	3.7%	
Bedrag waarvoor de verbonden partij is opgenomen in de berekening van het benodigde weerstandsvermogen: € 0			

Verbonden partij: Omgevingsdienst Noord-Veluwe (ODNV)	
Algemene informatie	
Vestigingsplaats en adres:	Harderwijk, Oosteinde 17 3842 DR
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	M. Pijenburg
Ambtelijk accounthouder:	R. van Drunen
Openbaar belang:	In opdracht van 8 gemeenten op de Noord Veluwe en de provincie Gelderland bijdragen aan een veilige en gezonde fysieke leefomgeving.
Soort:	Gemeenschappelijke regeling, openbaar lichaam op grond van Wet Gemeenschappelijke Regelingen.
Beleidsinformatie	
Aan welk programma draagt de verbonden partij bij?	Programma 7 Volksgezondheid en milieu taakveld 7.4 milieubeheer
Doelstelling verbonden partij:	Omgevingsdienst Noord-Veluwe (ODNV) draagt bij aan een veilige en gezonde fysieke leefomgeving. In opdracht van de gemeenten en de provincie Gelderland adviseren vergunningverleners over omgevingsvergunningen en zien toezichhouders erop toe dat bedrijven voldoen aan actuele wet- en regelgeving op het gebied van milieu(veiligheid). Daarnaast adviseren de experts over verschillende (milieu)onderwerpen, zoals energie, bodem, ruimtelijke ordening, duurzaamheid, lucht, geluid, externe veiligheid, natuur en ecologie.
Ontwikkelingen:	<p>Fusie ODNV-OVIJ</p> <p>In 2022 is gestart met de voorbereiding van de fusie. Beide omgevingsdienst werken aan een uitgebreide routekaart gemaakt met een precieze planning van het fusietraject en hebben communicatieplan opgesteld, dat op korte termijn wordt uitgerold. Het fusietraject bestaat uit vier lijnen:</p> <p>a. Besluitvormingsproces: hier staat het opstellen en vaststellen van een GR tekst centraal. Er wordt hierin nauw samengewerkt met en door beide OGO's.</p> <p>b. Inrichtingsproces organisatie: hier staat het inrichten van alle werkprocessen centraal, focus hier ligt op de inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1-1-2024.</p>

Verbonden partij:	Omgevingsdienst Noord-Veluwe (ODNV)
	<p>c. Plaatsingsproces: hier staat het vormgeven van het functiehuis centraal (o.b.v. de organisatiestructuur en besturingsfilosofie Integraal Management) en het plaatsen van het huidige personeel.</p> <p>d. Herinrichtingsproces PIOFACH: hier staan de secundaire processen centraal, met focus op tijdige afspraken over de inrichting en contractering van de personele administratie en ICT voorzieningen bij een gemeente.</p> <p>Interbestuurlijk programma (Aanbeveling commissie Van Aartsen) Het ministerie van IenW is in 2022 gestart met de uitwerking van de aanbevelingen van de Commissie Van Aartsen. Voor de uitwerking is het ministerie gestart het Interbestuurlijk programma Versterking VTH-stelsel waarin diverse onderwerp (pijlers) zijn ondergebracht. Voor ons zijn de drie belangrijkste onderwerpen die nu spelen het bepalen van robuustheid van de omgevingsdienst, de wijze van financiering en de aanpak / inhoud van de onderlinge visitaties. De fusie van ODNV en OVIJ levert een belangrijke bijdrage aan de landelijke discussie over de robuustheid van omgevingsdiensten. Hoe de robuustheid op landelijk niveau uitpakt en hoe dit zich verhoudt tot de fusie is op dit moment nog niet bekend.</p> <p>Jaarprogramma 2023 In overleg met de ambtelijke opdrachtgevers is een jaarprogramma voor 2023 opgesteld. Het Jaarprogramma 2023 is het eerste programma dat op deze manier toe stand is gekomen. Op dit moment lopen bestuurlijke instemming met het jaarprogramma en de begrotingscyclus niet synchroon. In het OGO is afgesproken om te zoeken naar een efficiënte werkwijze en een betere afstemming tussen beide. Dit proces pakken we op met OVIJ. Het jaarprogramma kent vier hoofdonderdelen: de going concern (de te behalen productie conform ons besturingsmodel), de projecten (Omgevingswet en de fusie met name, en een aantal kleinere projecten), achterstanden primair proces, en sturen op de realisatie van de opdrachten binnen het Interbestuurlijk programma.</p> <p>Omgevingswet Vooralsnog gaan we ervanuit dat de Omgevingswet per 1-1-2024 in werking treedt. Half maart beslist de Eerste Kamer hierover. ODNV heeft in kaart gebracht waar ODNV nu staat en contact gezocht met de gemeentelijke projectleiders. Zowel gemeentelijk projectleiders Omgevingswet als ODNV hebben aangegeven de verdere voorbereidingen op de inwerkingtreding samen op te pakken. ODNV heeft een extern bureau ingehuurd om het hele traject tot aan inwerkingtreding te begeleiden. Onderdeel van de implementatie is het inrichten van goede governance in te richten.</p>
Risico:	De ODNV geeft in hun begroting ieder jaar weer wat de belangrijkste risico's zijn. Er zijn geen substantiële risico's aanwezig in de begroting 2022 / MJB 2023-2025. Over het algemeen is het risico voor de gemeente zeer beperkt. Speciale aandacht gaat uit naar de financiële gevolgen van de invoering van de Omgevingswet. Om het risico te beheersen houdt de ODNV hier in de nog op te stellen begroting rekening mee.
Financiële informatie	
Boekjaar:	Jaarstukken 2021 Begroting 2022 Begroting 2023
Eigen vermogen	€ 210.000 - -
Vreemd vermogen	€ 879.708 - -
Resultaat	€ 574.530 - -
Begrote bijdrage	€ 1.200.187 € 1.210.911 € 1.228.430
Realisatie bijdrage	€ 1.099.363 - -
Belang	24,0% 23,5% 23,7%
Bedrag waarvoor de verbonden partij is opgenomen in de berekening van het benodigde weerstandsvermogen: € 28.186	

Verbonden partij:	Streekarchivariaat Noordwest-Veluwe
Algemene informatie	
Vestigingsplaats en adres:	Elburg, Postbus 70 8080 AB
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	W. Mazier
Ambtelijke accounthouder:	B. Brons
Openbaar belang:	De streekarchivaris beheert de naar de archiefbewaarplaatsen van de deelnemende gemeenten Elburg (centrumgemeente), Ermelo, Harderwijk, Nunspeet en Oldebroek overgebrachte archiefbescheiden en houdt toezicht op het beheer van de niet overgebrachte archiefbescheiden.
Soort:	Gemeenschappelijke regeling, centrumgemeente op grond van Wet Gemeenschappelijke Regelingen.
Beleidsinformatie	
Aan welk programma draagt de verbonden partij bij?	Programma 5. Sport, cultuur en recreatie taakveld 5.4 musea
Doelstelling verbonden partij:	Het doel van het Streekarchivariaat - zoals verwoord in de gemeenschappelijke regeling - is het beheer van de naar de archiefbewaarplaatsen van de deelnemende gemeenten overgebrachte archiefbescheiden en het toezicht op het beheer van de niet overgebrachte archiefbescheiden.
Ontwikkelingen:	<p>Er zijn in 2022 twee ontwikkelingen in gang gezet. Namelijk:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het omzetten van het SNWV van een centrumgemeenteregeling naar een bedrijfsvoeringsorganisatie. • Het mogelijk fuseren van de SNWV met de archiefdienst Epe, Hattem en Heerde. <p>Daarnaast liep het in 2021 ingezette organisatieontwikkelingstraject nog door in 2022.</p>

Verbonden partij: Streekarchivariaat Noordwest-Veluwe			
Risico:	De nieuwe verdelingssystematiek leidt tot een hogere bijdrage van de gemeente. Het risico voor de gemeente is gezien de hoogte van de bijdrage zeer beperkt.		
Financiële informatie			
Boekjaar:	Jaarstukken 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Eigen vermogen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Vreemd vermogen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Resultaat	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Begrote bijdrage	€ 212.134	€ 214.944	€ 277.657
Realisatie bijdrage	€ 212.134	n.v.t.	n.v.t.
Belang	22,42%		
Toelichting	Omdat jaarlijks het verschil tussen bevoorschotting en rekening wordt afgerekend heeft deze instelling geen eigen en vreemd vermogen.		

Verbonden partij: Veiligheidsregio Noord en Oost Gelderland (VNOG)			
Algemene informatie			
Vestigingsplaats en adres:	Apeldoorn, Europaweg 79 7336 AK		
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	H.J. van Schaik		
Ambtelijke accounthouder:	L. Groen		
Openbaar belang:	De gemeente Harderwijk valt onder de Veiligheidsregio Noord-Oost Gelderland voor de onderdelen brandweer en geneeskundige hulp in de Regio (GHOR). De VNOG is verantwoordelijk voor de organisatie van de brandweezorg in de gemeente Harderwijk. Tevens wordt binnen de VNOG door de afdeling crisisbeheersing ondersteunend opgetreden ten aanzien van de gemeentelijke processen (bevolkingszorg) die op regionaal niveau uniform worden vorm gegeven.		
Soort:	Gemeenschappelijke regeling, openbaar lichaam op grond van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen.		
Beleidsinformatie			
Aan welk programma draagt de verbonden partij bij?	Programma 0. Bestuur en ondersteuning en programma 1. Veiligheid		
Doelstelling verbonden partij:	Meer veiligheid in de regio, dat is de ambitie van de VNOG. In de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland werken GHOR en brandweer nauw samen. Wij werken ieder vanuit een eigen invalshoek, maar met een gezamenlijke missie: een veilige leefomgeving.		
Ontwikkelingen:	De gemeente Harderwijk werkt op vele vlakken samen met de VNOG, zoals aan het risicoprofiel, het project natuurbrandbestrijding, het project demarcatie, waterongevallen en duiken, de overgang van de brandweerkazerne Harderwijk en het proces Bevolkingszorg. Zie ook programmatekst veiligheid.		
Risico:	De VNOG geeft in hun begroting ieder jaar weer wat de belangrijkste risico's zijn.		
Financiële informatie			
Boekjaar:	Jaarstukken 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Eigen vermogen	€ 15.524.488	€ 8.776.000	€ 12.325.000
Vreemd vermogen	€ 53.738.065	€ 48.594.000	€ 46.620.000
Resultaat	€ 5.256.000	-	-
Begrote bijdrage	€ 2.941.000	€ 2.984.000	€ 2.538.000
Realisatie bijdrage	€ 2.941.000	-	-
Belang:	5,13%	5,13%	5,13%
Bedrag waarvoor de verbonden partij is opgenomen in de berekening van het benodigde weerstandsvermogen: € 90.903			

Verbonden partij: Ontwikkelingsmaatschappij Vitale vakantieparken	
Algemene informatie	
Vestigingsplaats en adres:	Arnhem,
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	E. Enklaar
Ambtelijke accounthouder:	S. Duschka
Openbaar belang:	De Ontwikkelingsmaatschappij Vitale vakantieparken is een besloten vennootschap, waarvan de aandelen worden gehouden door 11 gemeenten (Apeldoorn, Ede, Barneveld, Nunspeet, Putten, Epe, Harderwijk, Elburg, Oldebroek, Heerde en Ermelo) en de provincie Gelderland (de zogenaamde publieke aandeelhouders). Vanuit het oogpunt van het behartigen van het publieke belang voor de versterking en ontwikkeling van de verblijfsrecreatie is de gemeente Ermelo gedeeltelijk in het bezit van de aandelen.
Soort:	Besloten Vennootschap
Beleidsinformatie	
Aan welk programma draagt de verbonden partij bij?	Programma 8 Ruimte en wonen, taakveld 8.1 Programma 5 Sport, cultuur en recreatie, taakveld 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie
Doelstelling verbonden partij:	Doel van het programma Vitale Vakantieparken is: een divers en kwalitatief goed aanbod van vakantieparken te realiseren, dat een sterke schakel vormt in het hele toeristisch-recreatieve aanbod van de Veluwe. Op die manier draagt de Ontwikkelingsmaatschappij Vitale Vakantieparken bij aan de gezamenlijke ambitie om van de Veluwe de meest gastvrije vakantiebestemming van Nederland te worden.
Ontwikkelingen:	Het programma is gestart in 2013. In 2017 kwam een bestuursakkoord tot stand dat als onderlegger diende voor de samenwerking. Vervolgens is in 2019 het programmaplan Vitale Vakantieparken 2019-2022 vastgesteld door de colleges van de elf gemeenten en provincie Gelderland (zie bijlage).

Verbonden partij:		Ontwikkelingsmaatschappij Vitale vakantieparken	
<p>Om het gezamenlijk doel van het programma Vitale Vakantieparken toch te bewerkstelligen, is besloten tot de oprichting van de Besloten Vennootschap 'Ontwikkelmaatschappij Vitale Vakantieparken' (verder de OMVV) waarbij de Provincie en de gemeenten gezamenlijk aandeelhouders zijn. Voorafgaand aan deze keuze is gekeken naar velerlei organisatievormen. De OMVV bestaat uit een fonds en een ontwikkelbedrijf. Het ontwikkelbedrijf kan projecten uitvoeren als verwerving, investeren in vastgoed, beheer en verkoop. Het fonds stelt geld (garanties, leningen, bijdragen) beschikbaar voor projecten. De provincie bezit de helft van de aandelen en de gemeenten de andere helft van de aandelen. Basis voor de verdeling van aandelen over de gemeenten is de verdeelsleutel die ook is gehanteerd in het bestuursakkoord Vitale Vakantieparken van april 2017.</p> <p>De Gedeputeerde Staten en de Provinciale Staten van de Provincie Gelderland hebben ingestemd met het voorstel om het benodigde startkapitaal (€ 4 miljoen) voor de OMVV beschikbaar te stellen. Vooral nog zullen de deelnemende gemeenten geen geld inleggen. Op 14 februari 2019 is de Ontwikkelingsmaatschappij Vitale Vakantieparken (OMVV) opgericht en op 16 juni 2019 is de directeur benoemd. In 2019 zijn de interne processen verder afgerond en is de vennootschap in 2020 operationeel geworden.</p> <p>Er is door de betrokken partijen voor gekozen om praktisch te starten en gaandeweg te leren van de ervaringen over wat (minder) goed werkt en aan welk type activiteit meer of minder behoefte is. Om de OMVV ook op langere termijn goed te kunnen laten functioneren moeten meerder onderwerpen verder worden uitgewerkt. De tien gemeenten en provincie hebben in de samenwerkingsovereenkomst (SOK) OMVV vastgelegd dat zij onderwerpen in de Samenwerkingsagenda binnen twee jaar na ondertekening van de SOK gezamenlijk zullen uitwerken. De resultaten zullen worden gekoppeld aan de evaluatie van de OMVV.</p> <p>Op dit moment wordt gekeken hoe de samenwerking voor de komende jaren vorm gaat krijgen en dat betekent voor 2023 nog geen bijdrage vanuit de gemeente.</p>			
Risico:			
Financiële informatie			
Boekjaar:	Jaarstukken 2020	Begroting 2022	Begroting 2023
Eigen vermogen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Vreemd vermogen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Resultaat	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Begrote bijdrage	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Realisatie bijdrage	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Belang:	Aandeel 2.60%, aandelen 1.300, nominale waarde € 1.300,- (€ 1,- per stuk)		
Bedrag waarvoor de verbonden partij is opgenomen in de berekening van het benodigde weerstandsvermogen: € 0			

Verbonden partij:		Warmtenetwerk Harderwijk B.V.	
Algemene informatie			
Vestigingsplaats en adres:	Arnhem, Koningstraat 28 1, 6811 DG Arnhem		
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	M. Pijnenburg		
Ambtelijke accounthouder:	M. Karels		
Openbaar belang:	Warmtenetwerk Harderwijk B.V. is een besloten vennootschap, waarvan 50% van de aandelen gehouden wordt door gemeente Harderwijk. De deelneming wordt door de gemeente Harderwijk beschouwd als onderdeel van haar publieke taak ter realisering van haar duurzaamheidsdoelen.		
Soort:	Besloten Vennootschap		
Beleidsinformatie			
Aan welk programma draagt de verbonden partij bij:	Programma 7 Duurzaamheid en Milieu		
Doelstelling verbonden partij:	Het voorbereiden, realiseren en onderhouden van het Open Warmtenet en het inzichtelijk maken van opschaling van het Open Warmtenet richting eigen stadhuis en de Zeebuurt. Een en ander is ook vastgelegd in het Ontwikkel- en Meerjarenplan Open Warmtenet Waterfront fase 3 wat als onderdeel van het raadsbesluit tot oprichting van WNH BV van 23 december 2021 is vastgesteld. Via deze link is het plan in te zien: https://harderwijk.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Document/72cb6d85-34ce-4ffa-80de-99fdaf61811b?documentId=165be5da-cfcc-4b3d-8a3a-4173b842f237&agendaltemId=77858ac3-d366-4c7e-98d8-5fa3a017c0a2		
Ontwikkelingen:	De ontwikkelingen (opschaling) zijn beschreven in onder andere hoofdstuk 3 van voornoemd Ontwikkel- en Meerjarenplan		
Risico:	Onderdeel van het raadsbesluit tot oprichting van WNH BV op 23 december 2021 is naast het Ontwikkel- en Meerjarenplan een risicodossier opgesteld. Alle risico's zijn in het risicodossier via deze link in te zien: https://harderwijk.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Document/72cb6d85-34ce-4ffa-80de-99fdaf61811b?documentId=08458f7e-e18c-4c5e-9454-e9245b36053d&agendaltemId=77858ac3-d366-4c7e-98d8-5fa3a017c0a2		
Financiële informatie			
Boekjaar:	Jaarstukken 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Eigen vermogen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Vreemd vermogen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Resultaat	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Begrote bijdrage	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Verbonden partij:	Warmtenetwerk Harderwijk B.V.		
Realisatie bijdrage	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Belang:	Aandeel 50%		
Bedrag waarvoor verbonden partij is opgenomen in berekening van het benodigde weerstandsvermogen: € 500.000,-			

Verbonden partij:	Zonnepark Harderwijk B.V.		
Algemene informatie			
Vestigingsplaats en adres:	Harderwijk, Deventerweg 2A, 3843 GD Harderwijk		
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	M. Pijnenburg		
Ambtelijke accounthouder:	B. Oudejans		
Openbaar belang:	Zonnepark Harderwijk B.V. is een besloten vennootschap, waarvan 51% van de aandelen gehouden wordt door gemeente Harderwijk. De overige 49 % wordt gehouden door Endura. De deelneming wordt door de gemeente Harderwijk beschouwt als onderdeel van haar publieke taak ter realisering van haar duurzaamheidsdoelen.		
Soort:	Besloten Vennootschap		
Beleidsinformatie			
Aan welk programma draagt de verbonden partij bij:	Programma 7 Duurzaamheid en Milieu		
Doelstelling verbonden partij:	Het doel is de realisatie en exploitatie/onderhoud van een zonnepark. Dit in het kader van het realiseren van de duurzaamheidsdoelen van gemeente Harderwijk. Doordat het zonnepark is gerealiseerd op een carport op een parkeerterrein is er sprake van het realiseren van duurzaamheidsdoelstellingen zonder dat landbouwgrond wordt opgeofferd (dubbel oppervlaktegebruik).		
Ontwikkelingen:	Het zonnepark is in juni 2022 in gebruik genomen. Intern betekent dit dat het van een ontwikkelfase is overgegaan naar een gebruikersfase.		
Risico:	In het eerste jaar 2021 is een risicoberekening uitgevoerd en t.a.v. de borgstelling is de volgende risicoberekening gedaan: € 2.000.000,- * 50% / 2 = € 500.000,-.		
Financiële informatie			
Boekjaar:	Jaarstukken 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Eigen vermogen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Vreemd vermogen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Resultaat	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Begrote bijdrage	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Realisatie bijdrage	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Belang:	Aandeel 51%		
Bedrag waarvoor verbonden partij is opgenomen in berekening van het benodigde weerstandsvermogen: € 500.000,- (t.a.v. borgstelling)			

3.7 Paragraaf Grondbeleid

Algemeen

Met grondbeleid kan de gemeente invloed uitoefenen op de grond- en vastgoedmarkt. Op basis van haar rol en inzet van instrumenten kan de gemeente hiermee uitvoering geven aan gewenste ruimtelijke ontwikkelingen. Hierbij is grondbeleid geen doel op zich maar ondersteunend aan uitvoering van gemeentelijke doelstellingen zoals het versterken van de woonbalans en het realiseren van CO2 reductie.

Toepassing grondbeleid

De gebiedsontwikkeling vindt plaats in een dynamisch speelveld, welke voortdurend aan verandering onderhevig is. De veranderingen raken de uitvoering van grondbeleid. De kernelementen uit de veranderende omstandigheden betreffen:

- Marktomstandigheden (vastgoed- en grondmarkt);
- Maatschappelijke opgaven;
- Wijzigingen wet- en regelgeving.

Conform de Nota Grondbeleid 2019 zet de gemeente Harderwijk zich in om ruimtelijke ontwikkelingen te faciliteren en de focus te leggen op haar publiekrechtelijke rol. Wel vindt er per geval (project of gebied) een afweging plaats om voor een andere rolnvulling te kiezen indien hiermee maatschappelijke meerwaarde kan worden gerealiseerd. Beslissingen hierover worden verantwoord door middel van een ontwikkelingsstrategie.

Actieve grondexploitaties.

De gemeente Harderwijk kent 3 gebieden waarin actief grondbeleid wordt toegepast: Waterfront, Drielanden en Lorentz III. Voor deze gebieden is een grondexploitatieberekening (grex) vastgesteld die jaarlijks wordt herzien. Tevens is er een grex vastgesteld voor nog uit te geven restkavels in de gebieden Lorentz II, Sypel en Tonsel.

Verder kent de gemeente Harderwijk 2 gebieden waarvoor onderzoekskosten worden gemaakt die op een later moment ingebracht kunnen worden in een nog vast te stellen grex: Weiburg en Kranenburg Noord.

Het exploiteren van gronden brengt risico's met zich mee. Door het uitvoeren van uitgebreide risicoanalyses kan vroegtijdig worden ingespeeld op mogelijk veranderende omstandigheden. Op basis van meerdere risicosessies in multidisciplinaire teams zijn zowel risico's als kansen geïnventariseerd en vervolgens financieel vertaald en benoemd bij de herziening van de grondexploitaties 2023. De risico's die niet kunnen worden opgevangen binnen de voordelige resultaten uit de grondexploitaties worden meegenomen bij de berekening van het weerstandsvermogen.

Uitgifte van bouwrijpe grond

Bouwrijp gemaakte grond wordt uitgegeven t.b.v. woningbouw en bedrijven.

Woningbouw

De vraag naar betaalbare woningen is erg hoog. Het creëren van een breder aanbod van deze woningen binnen de grondexploitaties Drielanden en Waterfront is één van de speerpunten. Heroverweging van het woningbouwprogramma heeft geleid tot enige vertraging in de gronduitgifte.

Onderstaande tabel geeft weer hoeveel woningen er gerealiseerd kunnen worden met de door de gemeente Harderwijk uitgegeven gronden.

Complex	2022	2021	2020
<i>Drielanden excl. Groene Zoom</i>	0	0	0
<i>Groene Zoom</i>	0	0	15
<i>Waterfront</i>	0	129	0
Totaal	0	129	15

Bedrijven

Onderstaande tabel geeft weer hoeveel ha. bedrijfsgrond er is uitgegeven door de gemeente Harderwijk.

Complex	2022	2021	2020
Lorentz II	0,0	0,6	1,6
Lorentz III	3,5	6,4	2,0
Sypel	0,3	0,0	0,0
Tonsel	0,0	0,3	0,0
Totaal	3,8	7,3	4,4

De stikstofproblematiek in relatie tot gronduitgifte op Lorentz III is onveranderd. Er is vooralsnog geen stikstofruimte voor het mogelijk maken van nieuwe ontwikkelingen waardoor enkel ruimte is voor bedrijven die geen stikstofdepositie veroorzaken. Tot op heden heeft dit niet tot problemen geleid aangezien de gevestigde bedrijven aan dit criterium hebben voldaan.

Prognoseerde resultaten grondexploitatie

De geprognoseerde resultaten in de jaarrekening 2022 zijn afkomstig uit de herziene grexen begin 2023. In onderstaande tabel staan de resultaten per grondexploitatie weergegeven inclusief een vergelijking met de grexen begin 2022.

Complex	2023		2022	
	Eindwaarde	Looptijd	Eindwaarde	Looptijd
Drielanden	€ 9.007	31-12-2028	€ 8.964	31-12-2027
Waterfront *1	€ -65.836	31-12-2029	€ -66.766	31-12-2029
Lorentz III	€ 8.282	31-12-2031	€ 9.145	31-12-2029
Restkavels Lorentz II	€ 410	31-12-2023	€ 422	31-12-2023
Restkavels Sypel *1	€ -185	31-12-2025	€ -169	31-12-2024
Restkavels Tonsel	€ 1.607	31-12-2026	€ 1.480	31-12-2026
Totaal	€ -46.715		€ -46.924	

*1 De grondexploitatie kent een nadelige eindwaarde. Ter dekking van dit nadeel is een voorziening getroffen.

Tussentijds Winst/Verlies nemen

Iedere grex sluit met een verwacht financieel resultaat. Bij de jaarrekening wordt, afhankelijk van dit resultaat en rekening houdend met gekwantificeerde risico's, tussentijds winst of verlies genomen.

Op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) wordt bij een winstgevend grondexploitatie tussentijds winst genomen volgens de Percentage of Completion (POC) methode. Dit betekent concreet dat er gekeken wordt in hoeverre de kosten en opbrengsten zijn gerealiseerd. De uitkomst hiervan wordt vermenigvuldigd met de te verwachte winst, rekening houdend met de gekwantificeerde risico's. Tenslotte wordt de in het verleden genomen winst hierop in mindering gebracht. De boekwaarde speelt bij deze methode geen rol.

Voorbeeld

80% kosten gerealiseerd, 60% opbrengsten gerealiseerd, verwachte winst, rekening houdend met de gekwantificeerde risico's € 5,0 miljoen. In vorige jaren is al € 1.600.000 winst genomen. De te nemen winst bedraagt in dit voorbeeld € 800.000 ((0,8 x 0,6 x € 5.000.000) -/- € 1.600.000).

Wanneer een grondexploitatie verliesgevend is, wordt een voorziening gevormd ter grootte van het volledige te verwachten verlies. De POC-methode wordt niet toegepast bij verliesgevende grondexploitaties. Wanneer uit de herziening van een verliesgevende grondexploitatie blijkt dat het verlies is toe-/afgenomen, dient de voorziening hierop te worden aangepast.

Tussentijdse winst/verlies 2022

Drielanden ^{*1}	€ 2.116.000 -/-
Waterfront, afname voorziening ter dekking verliesgevende grexen	€ 930.000
Lorentz III	€ 106.000
Restkavels Lorentz II	€ 32.000
Restkavels Sypel, toename voorziening ter dekking verliesgevende grexen	€ 15.000 -/-
Restkavels Tonsel	€ 24.000
Totaal tussentijdse winst/verlies 2022	€ <u>1.041.000 -/-</u>

*1) Door de herziening van de grex Drielanden is het verwachte voordelige eindresultaat gedaald. Hierdoor is er in het verleden teveel tussentijdse winst genomen. Op basis van de BBV regels vindt er dit jaar een winstcorrectie plaats van -/- € 2.116.000.

De verantwoording van tussentijdse winsten en verliezen vindt plaats in programma 3 Economie (grondexploitaties bedrijventerreinen) en programma 8 Ruimte en wonen (grondexploitaites woningbouwgebieden)

3.8 Paragraaf Financiële impact Corona

1.1 Algemeen

In 2022 is de corona pandemie afgezwakt en werden de coronamaatregelen versoepeld. Uiteindelijk vervielen de laatste maatregelen in maart 2022. Voor de gemeente heeft corona in 2022 een beperktere financiële impact gehad dan in 2020 en 2021.

Net als de twee voorgaande jaren willen we in één overzicht - overzichtelijk en integraal - toelichten welke gevolgen dit zijn geweest.

1.2 Bestuurlijke besluitvorming en informatievoorziening

In januari 2022 heeft de gemeenteraad de 'Tijdelijke verordening COVID-19 noodfonds voor ondernemers gemeente Harderwijk 2022' vastgesteld. Dit is een uitwerking van de motie die op 23 december 2021 unaniem door de gemeenteraad is aangenomen. Het noodfonds biedt ondernemers, die getroffen zijn door de coronacrisis en die niet in aanmerking komen voor rijksregelingen, de mogelijkheid om een lening van € 15.000,- aan te vragen, waardoor de ondernemer beschikt over liquide middelen. Er is geen gebruik gemaakt van het noodfonds.

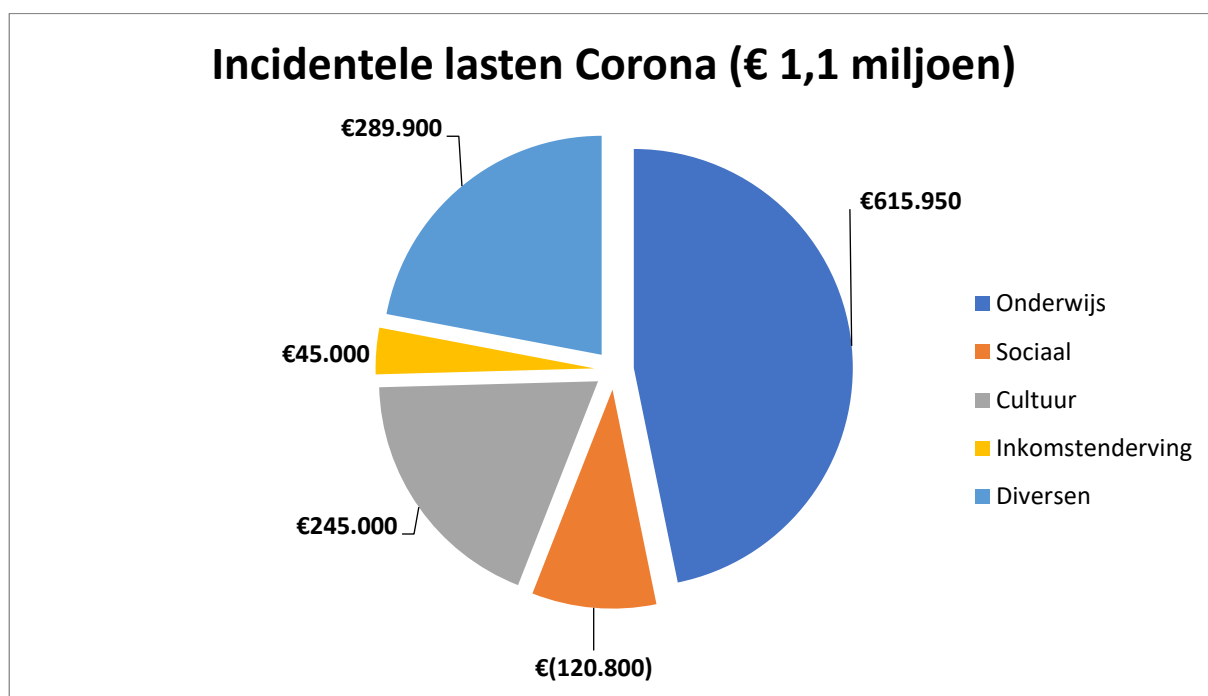
In februari 2022 is de subsidieregeling 'Controle coronatoegangsbewijs Harderwijk 2022' vastgesteld. Vanaf januari 2022 was het voor veel instellingen, ondernemingen en verenigingen weer mogelijk om activiteiten te organiseren, maar was veelal een coronatoegangsbewijs verplicht.

Om de (financiële) schade van culturele instellingen veroorzaakt door de coronamaatregelen te beperken, is de 'Tijdelijke subsidieregeling COVID-19 gemeente Harderwijk 2022 ten behoeve van culturele voorzieningen' vastgesteld.

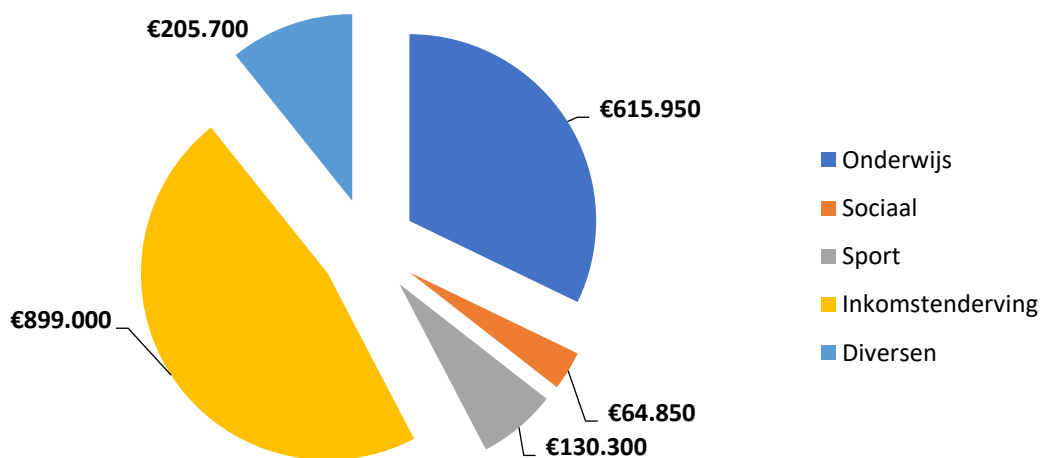
1.3 Financiële effecten Corona

De extra incidentele uitgaven en verminderde inkomsten in 2022 als gevolg van Corona, bedragen circa € 1,1 miljoen. Hiertegenover is aan steunmaatregelen van het rijk en provincie in totaal € 1,9 miljoen ontvangen. Hierbij merken we op dat onder de inkomsten ook de nagekomen bijdrage van het rijk voor inkomstenderving 2021 is verantwoord voor een bedrag van € 0,9 miljoen.

In onderstaande grafieken zijn deze bedragen nader gespecificeerd. Daarbij wordt opgemerkt dat het soms lastig is om exacte bedragen te bepalen die het gevolg zijn van Corona.

Ontvangen compensatie Corona (€ 1,9 miljoen)

Overzicht incidentele lasten

Progr.	Taakveld	Omschrijving	Onderwerp	Bedrag	Kosten/opbrengsten
0	0.2	Burgerzaken	Verkiezingen	45.000	extra kosten
			Kosten coronakroniek	104.700	extra kosten
1	1.2	Openbare orde en veiligheid	Naleving controle op coronatoegangsbewijzen	140.200	extra kosten
4	4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	Uitgaven NPO	615.950	extra kosten
5	5.2	Sportaccommodaties	Corona ondersteuning Sport	45.000	lagere opbrengsten
	5.3		Subsidie ivm Covid-19	245.000	extra kosten
6	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	Steunpakket sociaal en mentaal welzijn Hwijk	74.500	extra kosten
			Buurt- en clubhuizen; covid compensatie	5.000	extra kosten
	6.3	Inkomensregelingen	TOZO baten	-200.500	extra kosten
	6.4	Begeleide participatie	Compensatie WSW bedrijf	26.000	extra kosten
	6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	Meerkosten zorgaanbieders	-25.800	lagere kosten
Totaal				1.075.050	

Overzicht ontvangen compensatie

Progr.	Taakveld	Omschrijving	Onderwerp	Bedrag	Bijdrage
0	0.2	Burgerzaken	Gemeenteraadsverkiezingen	65.500	decembercirc. 2021
1	1.2	Openbare orde en veiligheid	Tijdelijke ondersteuning toezicht en handhaving	26.300	Ministerie JV
			Naleving controle op coronatoegangsbewijzen	113.900	Veiligheidsregio
4	4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	Nationaal Programma Onderwijs (NPO middelen)	615.950	Ministerie OCW
5	5.2	Sportaccommodaties	SPUK IJsbanen en zwembaden periode 01-11-2021 t/m 31-01-2022	53.000	Ministerie VWS
			Tegemoetkoming verhuurders sportaccommodaties, periode 01-11-2021 t/m 31-01-2022	77.300	Ministerie VWS
6	6.3	Inkomensregelingen	Gemeentelijk schuldenbeleid	69.500	septembercirc. 2021
			Bijzondere bijstand	34.750	septembercirc. 2021
			Tijdelijke overbruggingsregeling Zelfstandig Ondernemers (TOZO)	-200.500	Ministerie SZW
	6.4	Begeleide participatie	WSW bedrijven, exploitatietekorten	26.000	septembercirc. 2022
6.5	Arbeidsparticipatie	Re-integratie bijstandsgerechtigden	76.800	septembercirc. 2021	
6.71	Maatwerkdienstverlening	Continuïteit van zorg - meerkosten sociaal domein (Wmo en Jeugd)	58.300	decembercirc. 2022	
div		Diverse	Inkomstenderving 2021	899.000	decembercirc. 2022
Totaal compensatie corona				1.915.800	

Hierna worden op hoofdlijnen de financiële gevolgen per programma kort toegelicht.

Als sprake is van verantwoording aan het Rijk via de Sisa, zijn de uitgaven gelijk aan de inkomsten.

Programma 0 Bestuur en ondersteuning

Verkiezingen

In 2022 zijn de gemeenteraadsverkiezingen gehouden. Er zijn extra kosten gemaakt i.v.m. de corona maatregelen. Hiervoor is een vergoeding vanuit het Rijk ontvangen

Coronakroniek

In augustus 2022 is het boek Coronakroniek Harderwijk en Hierden huis aan huis bezorgd. Het boek bevat verhalen en foto's van inwoners over een bijzondere tijd.

Programma 1 Veiligheid

Controle op coronatoegangsbewijzen

De extra kosten vanuit de subsidieregeling 'Controle coronatoegangsbewijs Harderwijk 2022' zijn vergoed door het Rijk en de Veiligheidsregio en worden verantwoord via de Sisa.

Programma 4 Onderwijs

NPO

In 2021 heeft het rijk het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) opgezet met als doel herstel en ontwikkeling van het onderwijs tijdens en na corona. Gemeenten krijgen uit het NPO middelen voor voorschoolse educatie, primair en voortgezet onderwijs. In 2022 heeft de minister besloten het NPO programma met 2 schooljaren te verlengen tot en met schooljaar 2024/2025. De gemeente Harderwijk ontvangt in totaal € 1.127.081. De projecten en activiteiten die zijn gestart lopen door in 2023. Verantwoording aan het Rijk verloopt jaarlijks via de Sisa.

Programma 5 Sport, cultuur en recreatie

Net als in 2020 en 2021 zijn er vanuit het Rijk diverse subsidieregelingen opengesteld als steunpakket voor amateursportorganisaties.

De *Specifieke Uitkering Ijsbanen en Zwembaden* (SPUK IJZ) betreft een uitkering voor gemeenten en exploitanten van ijsbanen en zwembaden die door corona in de financiële problemen zijn gekomen. In totaal is er een subsidie ontvangen van € 53.000 over de periode 1 november 2021 tot en met 31 januari 2022. Verantwoording van de regeling vindt plaats via de Sisa.

De regeling *Tegemoetkoming verhuurders sportaccommodaties* (TVS) is bedoeld om de huur van een sportaccommodatie kwijt te schelden als deze accommodatie vanwege de coronamaatregelen niet door amateursportorganisaties gebruikt kon worden. In totaal is € 77.300 ontvangen over de periode 1 november 2021 tot en met 31 januari 2022.

Cultuur

In 2022 is de Tijdelijke subsidieregeling COVID-19 gemeente Harderwijk 2022 ten behoeve van culturele voorzieningen vastgesteld. Er is voor een bedrag van € 245.000 van deze regeling gebruik gemaakt. De kosten zijn gedekt vanuit het restant saldo van de ontvangen rijksbijdragen 2020 en 2021 voor coronacompensatie cultuur.

Programma 6 Sociaal Domein

Steunpakket sociaal en mentaal welzijn en leefstijl

Met het 4^e steunpakket vanuit het rijk (maart 2021) zijn middelen ontvangen voor sociaal en mentaal welzijn en leefstijl. De activiteiten die hiervoor opgezet zijn, lopen door in 2023.

Tozo

De Tozo is per 1 oktober 2021 gestopt. Wel ontvangt de gemeente de komende jaren aflossingen op de kapitaalverstrekkingen die in 2020 en 2021 zijn verstrekt. In 2022 is dit een bedrag van € 200.500. Dit bedrag wordt door het Rijk teruggevorderd. Verantwoording aan het rijk vindt plaats via de Sisa.

WSW bedrijf

In 2022 zijn voor de periode 1 januari tot 1 april 2022 middelen beschikbaar gesteld voor het opvangen van exploitatietekorten van de Sociale Werkbedrijven. Het ontvangen bedrag van € 26.000 is doorbetaald aan de Inclusief Groep.

Meerkosten zorgaanbieders

Ook voor 2022 hebben de VNG en het Rijk afspraken gemaakt over het bieden van financiële zekerheid en ruimte aan zorgorganisaties en professionals die werkzaam zijn in het sociaal domein. Eén van de afspraken betreft het gedeeltelijk vergoeden van de meerkosten die aanbieders maken om aan de overheidsmaatregelen en richtlijnen van het RIVM te kunnen voldoen. Gemeenten worden gecompenseerd vanuit het rijk. In 2022 is een positieve afrekening ontvangen vanuit de meerkostenregeling 2021.

Inkomstenderving 2021

Bij de decembercirculaire 2022 is een totaalbedrag van € 899.000 ontvangen voor inkomstenderving 2021. Dit is compensatie voor lagere parkeeropbrengsten, toeristenbelasting en diverse leges.

1.4 Ontwikkelingen

Volgens het rijk is er niet langer sprake van een pandemische crisissituatie. Voor 2023 en verder betekent dit dat er geen middelen meer vanuit het rijk worden ontvangen voor coronacompensatie. Er wordt vanuit gegaan dat gemeenten ook geen extra kosten of inkomstenderving meer hebben als gevolg van corona.

Gezien deze ontwikkelingen wordt er bij deze jaarrekening voor de laatste keer een aparte paragraaf over de financiële impact van corona toegevoegd.

4 Jaarrekening

4.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen

De Jaarrekening 2022 is opgesteld conform Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV). Nadere bepalingen die zijn opgenomen in de financiële verordening – als nadere invulling van BBV-voorschriften- zijn eveneens van toepassing.

Algemene grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden en overlopende verlofaanspraken.

Voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld door reorganisaties) dient wel een verplichting opgenomen te worden.

De inkomsten Algemene uitkering in een bepaald boekjaar worden bepaald aan de hand van de laatste betaalspecificatie met betrekking tot dat boekjaar. In deze betaalspecificatie is, indien van toepassing, de Decembercirculaire verwerkt.

Met betrekking tot de eigen bijdragen die het CAK int en aan de gemeenten afdraagt geldt op basis van de Kadernota rechtmatigheid 2017 van de commissie BBV het volgende. Gemeenten kunnen op basis van de overzichten van het CAK wel de aantallen personen, soort en omvang van de zorgverlening beoordelen met de eigen WMO-administratie. Probleempunt is dat door het ontbreken van inkomensgegevens op deze overzichten de informatie over de eigen bijdrage ontoereikend is om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dat betekent dat door de gemeenten geen zekerheden over omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau, zoals hiervoor is toegelicht.

Balans

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. Eventuele van derden verkregen specifieke investeringsbijdragen worden in mindering gebracht op het geactiveerde bedrag (artikel 62 lid 2 BBV). Hierbij wordt de verkregen bijdrage als bate verantwoord.

Kosten van onderzoek en ontwikkeling van een bepaald actief

Kosten van onderzoek en ontwikkeling worden direct ten laste van de exploitatie gebracht en bij uitzondering – indien geactiveerd – in maximaal 5 jaar afgeschreven. De afschrijving van de geactiveerde kosten van onderzoek en ontwikkeling vangt dan aan bij ingebruikneming van het gerelateerde materiële vaste actief.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden

Bijdragen aan activa van derden worden gewaardeerd tegen het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met afschrijvingen. De verleende bijdragen worden afgeschreven in de periode waarin het betrokken actief van de derde op basis van de door de gemeente gestelde voorwaarden moet bijdragen aan de publieke taak.

Materiële vaste activa

Activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Activa met een exploitatieduur van minder dan 3 jaar worden direct ten laste van de exploitatie gebracht. Activa met economisch nut en een vervaardigings- of verkrijgingsprijs van minder dan € 25.000,- worden niet geactiveerd. Activa met maatschappelijk nut en een vervaardigings- of verkrijgingsprijs van minder dan € 100.000,- worden niet geactiveerd, met uitzondering van gronden en terreinen. Voor beide categorieën betekent dit een directe afschrijving van activa onder deze bedragen ten laste van de rekening van baten en lasten.

Voor de afschrijvingstermijnen wordt verwezen naar de "Nota waarden en afschrijven vaste activa gemeente Harderwijk 2019" zoals door de raad op 16 mei 2019 is vastgesteld.

Investeringen met economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht. Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.

Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Wanneer investeringen grotendeels of meer worden gedaan voor riolering, het inzamelen van huishoudelijk afval of andere alsook voor rechten die op grond van art. 229 lid 1 a en b Gemeentewet worden geheven, dan worden deze investeringen op de balans opgenomen in een aparte categorie: de investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.

Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut

Investeringen met een maatschappelijk nut worden, evenals investeringen met een economisch nut, geactiveerd en over de verwachte toekomstige gebruiksduur afgeschreven. De verplichting om alle investeringen te activeren volgens de nieuwe methode geldt alleen voor investeringen die vanaf het begrotingsjaar 2017 worden gedaan.

Door de invoering van de nieuwe systematiek blijven verschillen bestaan in de wijze waarop mag worden afgeschreven op investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut die vóór het begrotingsjaar 2017 zijn gedaan. Om inzicht te geven in het deel van de activa dat wel vergelijkbaar is qua systematiek, is in het verloopoverzicht in de toelichting op de balans aangegeven welk bedrag volgens de nieuwe systematiek is verantwoord en welk deel volgens een andere systematiek.

In erfpacht uitgegeven gronden

De erfpachtgronden zijn gewaardeerd tegen de historische kostprijs.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen, (overige) leningen u/g en (overige) uitzettingen zijn – tenzij hierna anders is vermeld – opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden.

Vlottende activa

Vorraden

Grond en hulpstoffen

Grond- en hulpstoffen zijn opgenomen tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Wanneer de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, wordt afgewaardeerd naar deze lagere marktwaarde.

Onderhanden werk, gronden in exploitatie

De als onderhanden werken opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijpmaken) alsmede de rentekosten berekend zoals voorgeschreven in het BBV en de administratie- en beheerskosten. Voor winstneming geldt de percentage of completion methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd kan tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen. Hiervoor moet het resultaat op de grondexploitatie wel op betrouwbare wijze kunnen worden ingeschat. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen: 1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat. 2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht. 3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd). Zolang daarvan geen sprake is, worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht.

Gereed product

Gerede producten worden gewaardeerd tegen de kostprijs of tegen de marktwaarde indien de marktwaarde lager is dan de kostprijs.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Vorderingen

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies tenzij anders aangegeven. De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is gewaardeerd op het doelvermogen per pensioendatum. De onderhoudsegalisatievoorzieningen stelen op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die ter zake geformuleerd zijn. In de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen die is opgenomen in het jaarverslag is het beleid ter zake nader uiteengezet.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

4.2 Balans

	Balans 2022	Balans 2021
<u>Totale activa</u>		
<u>Vaste activa</u>		
<u>Immateriële vaste activa</u>		
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	862	188
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	3.457	3.556
Totaal Immateriële vaste activa	4.319	3.744
<u>Materiele vaste activa</u>		
Investerings met een economisch nut	115.494	102.996
Investerings met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	1.458	1.387
Investerings met een maatschappelijk nut	14.342	9.548
Totaal Materiele vaste activa	131.294	113.901
<u>Financiële vaste activa</u>		
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	5.125	3.630
Overige Langlopende Leningen	3.634	3.435
Totaal Financiële vaste activa	8.759	7.065
Totaal Vaste activa	144.372	124.710
<u>Vlottende Activa</u>		
<u>Voorraden</u>		
Gereed product en handelsgoederen	5	5
Bouwgrond in exploitatie	88.694	88.876
Totaal Voorraden	88.699	88.881
<u>Uitzettingen rentetypische looptijd <1 jr.</u>		
Uitzettingen in Rijkschatkist	8.625	34.134
Vorderingen	4.843	5.121
Rekening courant met niet financiële instellingen (SVN)	744	681
Vorderingen op openbare lichamen	10.839	16.134
Totaal Uitzettingen rentetypische looptijd <1 jr.	25.051	56.070
<u>Liquide middelen</u>		
Kassaldo	0	1
Banksaldo	898	1.000
Totaal Liquide middelen	898	1.001
<u>Overlopende activa</u>		
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	1.620	26
Overige overlopende activa	8.902	24.647
Totaal Overlopende activa	10.521	24.673
Totaal Vlottende Activa	125.169	170.625
Totaal activa	269.542	295.335
Recht op verliescompensatie krachtens de Wet op de vennootschapsbelasting 1969	0	0

	Balans 2022	Balans 2021
<u>Totale passiva</u>		
Passiva		
<u>Eigen vermogen</u>		
Algemene reserve	44.442	30.983
Bestemmingsreserves	40.467	44.685
Resultaat	9.584	15.339
Totaal Eigen vermogen	94.493	91.007
<u>Voorzieningen</u>		
Voorzieningen	18.204	17.096
Totaal Voorzieningen	18.204	17.096
<u>Vaste schulden met een rentetypische looptijd > 1 jr.</u>		
Geldlening o/g	114.714	141.500
Waarborgsommen	274	441
Totaal Vaste schulden met een rentetypische looptijd > 1 jr.	114.988	141.941
Totaal Vaste financieringsmiddelen	227.686	250.044
 Vlottende passiva		
<u>Netto schuld rentetypische looptijd < 1 jaar</u>		
Overige schulden	3.929	5.728
Banksaldi	464	600
Kasgeldleningen	0	0
Totaal schuld rentetypische looptijd < 1 jaar	4.393	6.328
<u>Overlopende Passiva</u>		
Nog te betalen bedragen	5.375	7.139
Voorschotbedragen uitkeringen specifiek bestedingsdoel	32.088	31.824
Totaal Overlopende Passiva	37.463	38.963
Totaal Vlottende passiva	41.855	45.291
Totaal passiva	269.542	295.335
Gewaarborgde geldleningen en garantstellingen	171.435	265.731

4.3 Overzicht van baten en lasten

Lasten / Baten	Rekening 2021	Prim. begroting 2022	Totale begroting 2022	Rekening 2022	Resultaat 2022
Resultaat bepaling					
Baten	-174.732	-170.585	-197.044	-179.345	17.698
Lasten	167.512	171.954	204.834	175.858	-28.976
Resultaat bepaling - Totaal	-7.220	1.369	7.790	-3.487	-11.277
Resultaat bestemming					
Dotatie	11.407	1.719	12.348	12.414	65
Ontrekking	-19.527	-5.718	-22.674	-18.510	4.164
Resultaat bestemming - Totaal	-8.119	-3.999	-10.326	-6.097	4.229
Geheel - Totaal	-15.339	-2.630	-2.535	-9.584	-7.048

Ingevolge het bepaalde in artikel 27, lid b van het Besluit Begroting en Verantwoording moet het overzicht van baten en lasten tenminste een overzicht bevatten van de gerealiseerde kosten van overhead en VPB.

Overhead	Realisatie begrotingsjaar 2022	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging
Baten	-797	-700	-97
Lasten	17.671	17.835	-164
Saldo	16.874	17.135	-261
Vennootschapsbelasting	Realisatie begrotingsjaar 2022	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging
Baten	0	0	0
Lasten	5	0	0
Saldo	5	0	0

L2 niveau	Resultaat (best.bep.)	Lasten / Baten	Rekening 2021	Prim. begroting 2022	Totale begroting 2022	Rekening 2022	Resultaat 2022
Totaal Programma's							
PROG0 Bestuur en ondersteuning	Resultaat bepaling	Baten	-103.470	-102.828	-115.824	-117.704	-1.879
		Lasten	22.188	22.690	27.915	25.444	-2.471
	Resultaat bepaling - Totaal		-81.282	-80.138	-87.909	-92.260	-4.351
	Resultaat bestemming	Dotatie	3.520	262	5.411	5.316	-95
		Ontrekking	-7.784	-2.841	-11.731	-9.347	2.384
Resultaat bestemming - Totaal		-4.263	-2.579	-6.320	-4.031	2.289	
PROG0 Bestuur en ondersteuning - Totaal			-85.546	-82.717	-94.229	-96.290	-2.062
PROG1 Veiligheid	Resultaat bepaling	Baten	-20	-53	-213	-119	94
		Lasten	4.476	4.512	4.717	4.536	-181
	Resultaat bepaling - Totaal		4.456	4.459	4.504	4.417	-87
PROG1 Veiligheid - Totaal			4.456	4.459	4.504	4.417	-87
PROG2 Verkeer, vervoer en waterstaat	Resultaat bepaling	Baten	-844	-781	-1.213	-1.310	-96
		Lasten	8.214	8.210	10.081	9.508	-573
	Resultaat bepaling - Totaal		7.370	7.429	8.868	8.199	-669
	Resultaat bestemming	Dotatie	2.490	0	1.172	1.172	0
		Ontrekking	-728	-467	-1.656	-1.510	146
Resultaat bestemming - Totaal		1.762	-467	-484	-337	146	
PROG2 Verkeer, vervoer en waterstaat - Totaal			9.132	6.962	8.384	7.861	-523
PROG3 Economie	Resultaat bepaling	Baten	-10.735	-1.981	-3.813	-2.055	1.758
		Lasten	4.130	2.604	4.835	2.932	-1.903
	Resultaat bepaling - Totaal		-6.604	623	1.022	877	-146
	Resultaat bestemming	Dotatie	0	500	500	500	0
		Ontrekking	-68	0	0	0	0
Resultaat bestemming - Totaal		-68	500	500	500	0	
PROG3 Economie - Totaal			-6.672	1.123	1.522	1.377	-146
PROG4 Onderwijs	Resultaat bepaling	Baten	-3.508	-2.932	-3.934	-3.562	373
		Lasten	8.334	8.073	9.113	8.428	-685
	Resultaat bepaling - Totaal		4.826	5.141	5.179	4.866	-312
	Resultaat bestemming	Dotatie	892	892	892	892	0
		Ontrekking	-1.153	-1.257	-1.257	-1.152	105
Resultaat bestemming - Totaal		-261	-366	-366	-260	105	
PROG4 Onderwijs - Totaal			4.566	4.775	4.813	4.606	-207
PROG5 Sport, cultuur en recreatie	Resultaat bepaling	Baten	-2.309	-2.500	-2.393	-2.437	-44
		Lasten	13.158	13.355	14.938	13.726	-1.212
	Resultaat bepaling - Totaal		10.849	10.855	12.545	11.289	-1.256
	Resultaat bestemming	Dotatie	227	20	20	180	160
		Ontrekking	-645	-78	-80	-102	-22
Resultaat bestemming - Totaal		-418	-58	-60	78	138	
PROG5 Sport, cultuur en recreatie - Totaal			10.431	10.797	12.485	11.367	-1.118
PROG6 Sociaal domein	Resultaat bepaling	Baten	-33.511	-34.114	-37.922	-34.042	3.880
		Lasten	82.845	83.539	94.231	86.261	-7.970
	Resultaat bepaling - Totaal		49.334	49.425	56.309	52.219	-4.090
	Resultaat bestemming	Dotatie	3.380	0	3.837	3.837	0
		Ontrekking	-8.159	-1.007	-5.668	-5.269	399
Resultaat bestemming - Totaal		-4.779	-1.007	-1.831	-1.432	399	
PROG6 Sociaal domein - Totaal			44.555	48.418	54.478	50.787	-3.691
PROG7 Duurzaamheid en milieu	Resultaat bepaling	Baten	-10.251	-10.555	-11.787	-9.874	1.913
		Lasten	13.488	13.059	16.885	13.794	-3.091
	Resultaat bepaling - Totaal		3.237	2.504	5.098	3.920	-1.178
	Resultaat bestemming	Dotatie	861	8	118	118	0
		Ontrekking	-301	-67	-2.223	-1.084	1.139
Resultaat bestemming - Totaal		560	-60	-2.105	-966	1.139	
PROG7 Duurzaamheid en milieu - Totaal			3.797	2.445	2.993	2.954	-39
PROG8 Ruimte en wonen	Resultaat bepaling	Baten	-10.084	-14.842	-19.943	-8.242	11.700
		Lasten	10.679	15.913	22.118	11.229	-10.889
	Resultaat bepaling - Totaal		596	1.070	2.175	2.987	811
	Resultaat bestemming	Dotatie	38	38	399	399	0
		Ontrekking	-690	0	-60	-47	13
Resultaat bestemming - Totaal		-653	38	339	352	13	
PROG8 Ruimte en wonen - Totaal			-57	1.108	2.514	3.338	824
Totaal Programma's - Totaal			-15.339	-2.630	-2.535	-9.584	-7.048
Geheel - Totaal			-15.339	-2.630	-2.535	-9.584	-7.048

4.4 Toelichting op de balans

De bedragen in de toelichting op de balans zijn in duizendtallen opgenomen.

Activa

Vaste Activa

Immateriële vaste activa

Het verloop van de immateriële vaste activa in 2022 is als volgt:

Indeling	Boekwaarde 31-12-2021	Investering	Des- investering	Aflossing	Boekwaarde 31-12-2022	Rente
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	188	674			862	0
Totaal	188	674			862	0

Met de vaststelling van het grondexploitatiecomplex inclusief grondexploitatiebegroting worden gronden die de gemeente zelf (her)ontwikkeld, gekwalificeerd als Bouwgrond in Exploitatie.

Het is mogelijk om voorbereidingskosten die in eerdere fases worden gemaakt in te brengen als boekwaarde in het grondexploitatiecomplex. Deze kosten worden tot die tijd geactiveerd onder de immateriële vaste activa. Voor de gemeente Harderwijk gaat het om de gronden Weiburg en Kranenburg Noord. Het bedrag investeringen 2022 betreft deze gronden.

Indeling	Boekwaarde 31-12-2021	Investering	Des- investering	Afschrijving	Boekwaarde 31-12-2022	Rente
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	3.556			-99	3.457	0
Totaal	3.556			-99	3.457	0

Materiële vaste activa

De vaste activa is in de balans weergegeven in drie categorieën:

1. Economisch nut;
2. Economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven;
3. Maatschappelijk nut openbare ruimte;

Bij het opstellen van de jaarrekening 2022 heeft een scan plaatsgevonden waarbij kritisch is gekeken naar de labeling van de diverse individuele activa. Hieruit is naar voren gekomen dat een aantal labelingen niet goed waren. Dit is in de voorliggende jaarrekening gecorrigeerd. Deze correcties zijn opgenomen in de kolom "correcties".

Hieronder is het verloop van de vaste activa weergegeven.

1) Economisch nut

	Boekwaarde 31-12-2021	Correctie	Investering	Des- investering	Afschrijving	Bijdrage derden	Af- waardering	Boekwaarde 31-12-2022	Rente
Gronden en terreinen	27.953	1.684	86		-639	-11		29.072	0
Bedrijfsgebouwen	46.761	1.040	10.648		-1.915	-891		55.643	0
Woonruimten	785							785	0
Grond- weg- en waterbouwkundige werken	783	-176	14		-25			596	0
Overige materiële vaste activa	15.435	-1838	1.902		-727	-120		14.651	0
Machines, apparaten en installatie	9.936	-627	5.748		-697	-648		13.712	0
Vervoersmiddelen	1.313	-91	82		-270			1.034	0
Totaal	102.966	-8	18.480		-4.273	-1.670		115.494	0

Er is een correctie geweest van een activum met economisch nut naar maatschappelijk nut. Dit betreft de hellingbaan a €8.000

2) Economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

	Boekwaarde 31-12-2021	Correctie	Investing	Des- investering	Afschrijving	Bijdrage derden	Af- waardering	Boekwaarde 31-12-2022	Rente
Gronden en terreinen	528	-345			-28			155	0
Bedrijfsgebouwen	0	422			-59			363	0
Grond- weg- en waterbouwkundige werken	422	-422	40			-40		0	0
Overige materiele vaste activa	203		258		-25			436	0
Machines, apparaten en installatie	234	345			-74			505	0
Totaal	1.387	0	298		-186	-40		1.458	0

3) Maatschappelijk nut openbare ruimte

	Boekwaarde 31-12-2021	Correctie	Investing	Des- investering	Afschrijving	Bijdrage derden	Af- waardering	Boekwaarde 31-12-2022	Rente
Gronden en terreinen	2.244	-421	19		-8			1.833	0
Grond- weg- en waterbouwkundige werken	6.877	429	4.711		-258	-42		11.717	0
Overige materiele vaste activa	417	6	383		-31			774	0
Machines, apparaten en installatie	10	-6	15			-2		17	0
Totaal	9.548	8	5.128		-298	-44		14.342	0

Er is een correctie geweest van een activum met economisch nut naar maatschappelijk nut. Dit betreft de hellingbaan a €8.000

In bijlage 5.1 bij de jaarrekening 2022 is een overzicht van de kredieten 2022 opgenomen. Tevens is in dit overzicht aangegeven welke kredieten bij de vaststelling van de jaarrekening 2022 worden afgesloten.

Financiële vaste activa

	Boekwaarde 31-12-2021	Investing	Des- investering	Aflossing	Boekwaarde 31-12-2022	Rente
Kapitaalverstrekkingen	3.630	1.500		-6	5.125	0
Overige langlopende leningen	3.435	211		-11	3.635	0
Totaal	7.065	1.711		-17	8.759	0

Kapitaalverstrekkingen

Betreft aandelen in de N.V. Bank Nederlandse Gemeenten, N.V. Alliander, N.V. Stadsherstel, Inclusief Groep, Afvalsturing Friesland en de verstrekte geldleningen in het kader van de Vitale vakantieparken. Ook het oprichtingskapitaal van de Woningstichting en de Centrale Antenne Inrichting zijn hieronder verantwoord. Daarnaast is hierbij opgenomen een pakket obligaties Nederland, effecten Harderwijker torenfonds en overige effecten. In 2022 heeft er een kapitaalverstrekking plaatsgevonden aan het Warmtenetwerkbedrijf Harderwijk BV van €1.500.000.

Overige langlopende leningen

Hieronder zijn opgenomen verstrekte geldleningen inzake hypothecaire geldlening ambtenaren, het overbruggingskrediet Estrado, leningen SVN en de converteerbare hybride obligatielening Aliander. De leningen SVN (Stimuleringsfonds Volkshuisvesting) zijn in 2022 met €211.000 toegenomen.

Vlottende activa

Voorraden

	Balans 31-12-2021	Mutatie 2021	Balans 31-12-2022
Gereed product en handelsgoederen	5	0	5
Gereed product en handelsgoederen - Total	5	0	5
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	155.712	-1.105	154.607
Voorziening Grondbedrijf	-66.936	915	-66.021
Gronden en hulpstoffen	100	7	108
Bouwgrond in exploitatie - Total	88.876	-183	88.693
Voorraden - Total	88.881	-183	88.698

In de tabellen kan de som van de delen, als gevolg van afronding, afwijken van de totalen.

Reserve / Voorziening	Balans 31-12-2021	Mutatie 2021	Balans 31-12-2022
Voorziening Grondbedrijf			
Voorziening Waterfront	-66.766	930	-65.836
Voorziening Sypel	-170	-15	-185
Voorziening Grondbedrijf Totaal	-66.936	915	-66.021

Gereed product en handelsgoederen

Specificatie gereed product en handelsgoederen	31-12-2021	Mutatie 2022	31-12-2022
Voorraad eigen verklaringen	5		5
Totaal	5		5

Bouwgrond in exploitatie (algemeen)

Na afloop van een boekjaar wordt de begroting van de grondexploitaties (grexen) herzien. De boekwaarde van de balanspost 'Bouwgrond in exploitatie' is gebaseerd op de herzieningen met prijspeildatum 1 januari 2023. Het betreft de volgende grondexploitaties:

- Drielanden;
- Lorentz III;
- Waterfont.
- Restkavels Lorentz II, Sypel en Tonsel

Bij een herziening worden de kosten en opbrengsten nominaal geraamd (vast prijspeil) en vervolgens over de resterende looptijd gefaseerd. Doordat fasering nagenoeg altijd over meerdere jaren gaat, heeft een grex te maken met factoren als rente en inflatie. Rekenparameters geven deze factoren weer.

Binnen de grondexploitaties van de gemeente Harderwijk wordt gebruik gemaakt van een algemene renteparameter die gelijk is voor de resterende looptijd van een grex. De kosten- en opbrengstenparameter worden gedifferentieerd naar onderwerp (bijv. woningbouw en bedrijven/kantoren) en termijn (bijv. kort, middellang en lang). Dit leidt tot de volgende samenvatting voor de herziene grexen:

- Renteparameter: 0,40%;
- Kostenparameter: tussen 2,0% en 6,0%
- Opbrengstenparameter: tussen -1,0% en 2,0%

Bouwgrond in exploitatie (specifiek)

Onderstaand wordt per grondexploitatie een analyse gegeven van het jaar 2022 (ontwikkeling boekwaarde) en de ontwikkeling voor de toekomstige jaren (herziening grex).

Drielanden

Kosten/Opbrengsten/Resultaat	Exploitatieopzet	Geboekt t/m 2021	Geboekt 2022	Nog te maken kosten / opbrengsten
Kosten	197.312	154.227	4.813	38.272
Opbrengsten	-211.997	-155.156	-2	-56.839
Resultaat Drielanden	-14.685			
Reeds genomen resultaat t/m 2021	-7.795			
Resultaat 2022	2.116			
Nog te nemen resultaat	-9.006			

^{-/-} is voordelig

Het plangebied ligt ingeklemd tussen de A28 aan de noordzijde, de Westermeenweg en aansluitend de Groene Zoomweg naar de Harderwijkerweg aan de oostzijde en de Fokko Kortlanglaan en Horloseweg aan de zuid- en westzijde. Drielanden is grotendeels bestemd als woningbouwlocatie met enkele ondersteunende commerciële en maatschappelijke voorzieningen, kleinschalige bedrijvigheid en het Crescentpark als recreatievoorziening. De grondexploitatie Drielanden kent een looptijd t/m 31-12-2028.

De gemeenteraad heeft in 2021 ingestemd met een amendement voor het opnemen van 100 extra sociale woningen in het woningbouwprogramma van Harderweide. In 2022 is dit amendement planologische uitgewerkt en is er gestart met de vertaling hiervan in de koopovereenkomsten. Dit moet leiden tot uitgifte van de gronden voor deelgebied II en III vanaf 2023. In 2022 zijn de gronden van deelgebied II Noord bouwrijp gemaakt.

De herziening van de grex Drielanden 2023 verwacht per 31-12-2028 een geprognosticeerd voordelig resultaat van € 9,0 miljoen (eindwaarde). Voor een vergelijking met de grex Drielanden 2022 dient het resultaat uit 2022 te worden toegevoegd. Het totale voordelige resultaat van € 6,9 miljoen is ca. € 2,0 miljoen lager dan het voordelige resultaat uit de grex 2022. Dit wordt grotendeels veroorzaakt doordat rekening wordt gehouden met een lagere opbrengstenstijging in de komende jaren.

Waterfront

Kosten/Opbrengsten/Resultaat	Exploitatieopzet	Geboekt t/m 2021	Geboekt 2022	Nog te maken kosten / opbrengsten
Kosten	275.688	245.830	3.438	26.419
Opbrengsten	-209.852	-124.641	-1.878	-83.333
Resultaat Waterfront	65.836			

^{-/-} is voordelig

In de grondexploitatie Waterfront vindt een ingrijpende transformatie van het verouderde bedrijventerrein Haven tot woningbouw plaats, wordt een nieuw bedrijventerrein 'Lorentzhaven' gerealiseerd en wordt de verkeersontsluiting inclusief parkeeromgeving rondom de Boulevard geherstructureerd. De grondexploitatie Waterfront kent een looptijd t/m 31-12-2029.

In 2022 is deelgebied 2 van Waterfront fase 3 bouwrijp zodat de uitgifte in 2023 kan plaatsvinden. Verder is de uitgifte van deelgebied 6 aanbesteed.

De herziening van de grex Waterfront 2023 verwacht per 31-12-2029 een geprognosticeerd nadelig resultaat van € 65,8 miljoen. Dit betekent een resultaatverbetering van € 1,0 miljoen ten opzichte van het geprognosticeerd nadelig resultaat uit de herziening van 2022.

Lorentz III

Kosten/Opbrengsten/Resultaat	Exploitatieopzet	Geboekt t/m 2021	Geboekt 2022	Nog te maken kosten / opbrengsten
Kosten	64.135	58.782	940	4.413
Opbrengsten	-79.345	-39.524	-5.895	-33.927
Resultaat Lorentz III	-15.210			
Reeds genomen resultaat t/m 2021	-6.822			
Resultaat 2022	-106			
Nog te nemen resultaat	-8.282			

^{-/-} is voordelig

Het plangebied ligt ingeklemd tussen de Kleine Mheenweg en de Newtonweg. Het regionale bedrijventerrein dient hoofdzakelijk te voorzien in bouwgrond voor bedrijven in de milieucategorieën 3 t/m 5. Het totale uitgeefbare gebied bedraagt ca. 45 ha. Hiervan moet per 1 januari 2023 nog ca. 16,7 ha. worden uitgegeven. De grondexploitatie Lorentz III kent een looptijd t/m 31-12-2031.

De verkoop van bedrijfsgronden op Lorentz III geeft over de afgelopen 3 jaar het volgende beeld:

2020 : 2,8 ha.

2021 : 6,4 ha.

2022 : 3,5 ha.

De vraag naar bedrijfskavels blijft hoog. Vooral nog wordt de gronduitgifte en vestiging van bedrijven op Lorentz III niet gehinderd door de stikstofproblematiek. De beperkte capaciteit van het elektriciteitsnet (netwerkcongestie) zorgt wel voor vertraging in de uitgifte. Hierdoor is de looptijd van de grex Lorentz III met 2 jaar verlengd.

De herziening van de grex Lorentz III 2023 verwacht per 31-12-2031 een geprognosticeerd voordelig resultaat van € 8,3 miljoen. Voor een vergelijking met de grex Lorentz III 2022 dient het resultaat uit 2022 te worden toegevoegd. Het totale voordelige resultaat van € 8,4 miljoen is ca. € 0,8 miljoen lager dan het voordelige resultaat uit de grex 2022. Dit wordt grotendeels veroorzaakt doordat rekening wordt gehouden met een lagere opbrengstenstijging in de komende jaren.

Restkavels Lorentz II, Sypel en Tonsel

Kosten/Opbrengsten/Resultaat	Exploitatieopzet	Geboekt t/m 2021	Geboekt 2022	Nog te maken kosten / opbrengsten
Kosten	6.481	5.199	34	1.248
Opbrengsten	-9.933	-5.188	-601	-4.145
Resultaat Restkavels	-3.452			
Reeds genomen resultaat t/m 2021	-1.564			
Resultaat 2022	-56			
Nog te nemen resultaat	-1.832			

^{-/-} is voordelig

De grex Restkavels Lorentz II, Sytel en Tonsel bestaat uit meerdere deelcomplexen met ieder een eigen looptijd:

Lorentz II: 31-12-2023

Sytel: 31-12-2025

Tonsel: 31-12-2026

De herziening van de grex Restkavels Lorentz II, Sytel en Tonsel kent een geprognosticeerd voordelig totaalresultaat van € 1,8 miljoen. Voor een vergelijking met de grex Restkavels Lorentz II, Sytel en Tonsel 2022 dient het resultaat uit 2022 te worden toegevoegd. Het totale voordelige resultaat van € 1,9 miljoen is nagenoeg gelijk aan het voordelige resultaat uit de grex 2022.

Gronden en hulpstoffen

Specificatie Gronden en hulpstoffen	31-12-2021	Mutatie 2022	31-12-2022
Gronden De Harder	20	6	26
Gronden Handelsweg 1	80	1	82
Totaal	100	7	108

Uitzettingen rentetypische looptijd <1 jr

Omschrijving	Balans 31-12-2021	Balans 31-12-2022
Tussenrekening schatkistbankieren (Rijksschatkist - BNG)	0	-6.533
Uitzettingen in Rijks schatkist	34.134	15.158
Uitzettingen in Rijks schatkist	34.134	8.625
Debiteuren Algemeen	2.206	2.164
Debiteuren Belastingen	602	609
In verband met te verhalen bijstand	2.313	2.070
Vorderingen	5.121	4.843
Rekening courant SVN	681	744
RC niet-financiële instellingen (SVN)	681	744
Vorderingen op Openbare Lichamen	16.134	10.839
Vorderingen op openbare lichamen	16.134	10.839
Uitzetting rentetypische looptijd < 1 jr	56.070	25.051

Vorderingen	Grootboekrekening	Balans 31-12-2021	Balans 31-12-2022
Debiteuren Algemeen	Debiteuren AD	2.274	2.319
	Tussenrekening nog te verwerken ontvangsten (cresendo)	0	-13
	Oninbare vorder. AD privaatrechtelijk	-68	-143
Debiteuren Algemeen		2.206	2.164
Debiteuren Belastingen	Debiteuren belastingen GH+	628	664
	Oninbare belastingvorderingen pub	-26	-55
Debiteuren Belastingen		602	609
In verband met te verhalen bijstand	Debiteuren Sociaal	2.946	2.929
	Oninbare debiteuren sociaal	-1.193	-1.274
	Debiteuren TOZO	560	414
In verband met te verhalen bijstand		2.313	2.070
Vorderingen		5.121	4.843

Een deel van de debiteuren heeft een langlopend karakter, het betreft hier een vordering uit 2018 die naar verwachting open staan tot 2025.

Te verhalen bijstand

In 2020 is binnen Meerinzicht gestart met het project Terugvorderingen, waarbij oude vorderingen van vóór 2018 zijn neergelegd bij een deurwaarder. Gezien het karakter van de invorderingen is dit een project van de lange adem. Het gaat voor de gemeente Harderwijk in totaal om 108 nog openstaande vorderingen. Hiervan zijn er 49 in de incassofase, 24 in de executiefase en 8 overige. Door (geringe) aflossingen is het saldo in 2022 licht gedaald.

Vorderingen openbare lichamen

Omschrijving	31-12-2021	31-12-2022
Te ontvangen btw-compensatiefonds Belastingdienst	10.971	9.726
Te ontvangen overige BTW Belastingdienst	2.747	
Te ontvangen overige Belastingdienst	13	
Te ontvangen Gemeente Zwolle beschermd Wonen / Maatschappelijke Opvang	664	262
Te ontvangen gemeentefonds december circulaire	729	
Te ontvangen Waterschap Vallei en Veluwe (project relining Oranjelaan 1 e fase)	401	
Te ontvangen diverse gemeente Apeldoorn	0	32
Te ontvangen diverse gemeente Ermelo	0	30
Te ontvangen diverse Meeinzicht	0	442
Te ontvangen diverse provincie Gelderland	0	68

Omschrijving	31-12-2021	31-12-2022
Te ontvangen diverse gemeenten inzake Verkeer en Vervoer	56	
Te ontvangen OmgevingsDienst Noord Veluwe	0	190
Diversen	553	88
Totaal vorderingen op openbare lichamen	16.134	10.839

Schatkistbankieren

Als gevolg van de invoering van het schatkistbankieren in de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido), zijn openbare lichamen verplicht om hun overtollige middelen aan te houden in 's Rijks schatkist. De rapportageverplichting die hieruit voortvloeit, is medio 2014 vastgelegd in het BBV. Onderstaand overzicht geeft de benutting van het drempelbedrag schatkistbankieren van gemeente Harderwijk over 2022 weer. Hieruit blijkt dat gemeente Harderwijk het drempelbedrag niet heeft overschreden.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000,-)					
Verslagjaar 2022					
1	Drempelbedrag	3.439	3.439	3.439	3.439
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
2	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	429	428	305	466
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	3.010	3.011	3.134	2.973
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
Verslagjaar 2022					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	171.954	171.954	171.954	171.954
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	171.954	171.954	171.954	171.954
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-	-	-	-
(1) = (4b)*2 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000.	Drempelbedrag	3.439	3.439	3.439	3.439
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	38.585	38.957	28.095	42.915
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	429	428	305	466

Liquide middelen

	Balans 31-12-2021	Balans 31-12-2022
ABN Amro	1	34
Bank Nederlandse Gemeente	999	864
Banksaldo	1.000	898
Kassen en banken	1	0
Kassaldo	1	0
Liquide middelen	1.001	898

Overlopende activa

Nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsvoorstel (bedragen niet x1.000).

Omschrijving	Balans 31-12-2021	Debet	Credit	Balans 31-12-2022
PPAS030 Dorps- en landschapsverst. Hierden	-2.147	40.850	-10.956	27.747
PPAS036 Grip op Verwardheid Harderwijk	4.920	0	-4.920	0
PSIS023 Gem.hulp gedupeerden toeslag (B2)	-47.437	167.508	-61.590	58.481
PSIS032 SPUK BTW 2022 (H4)	0	1.549.169	-1.408.142	141.027
PSIS039 A16 Oekraïne Opvang ontheemden	0	1.378.013	0	1.378.013
PSIS040 C62 gedupeerden kwijtsch gem bel	0	8.657	0	8.657
PSIS043 E3 sanering verkeerslawaaï	0	5.625	0	5.625
Totaal	-44.664	3.149.822	-1.485.608	1.619.550

* PPAS030 Dorps- en landschapsverst. Hierden (€-2.147) en PSIS023 Gem.hulp gedupeerden toeslag (B2) (€-47.437) zijn twee regelingen die in de jaarrekening 2021 onderdeel uitmaakten van de overlopende passiva. Omdat er in 2022 meer uitgaven zijn dan inkomsten zijn deze posten verantwoord onder de overlopende activa in deze jaarrekening. In het beginbalans saldo tref je deze daarom aan. De post PSIS001 RMC-middelen lopend jaar (D12) (€21.242) wordt in deze jaarrekening aan de passivazijde van de balans gepresenteerd. Ten tijde van het opmaken van deze jaarrekening is er een voorschot bij het rijk aangevraagd voor de regeling Oekraïne opvang ontheemden.

Overig overlopende activa

Omschrijving	Balans 31-12-2021	Balans 31-12-2022
Nog te ontvangen Diversen	5.258	8.504
Vooruitbetaalde posten	19.389	398
Overige Overlopende Activa	24.647	8.902

Nog te ontvangen bedragen diversen

	Balans 31-12-2021	Balans 31-12-2022
Te vorderen BTW 5B	-1	0
Te vorderen BCF	1	0
Nog te ontvangen	5.071	8.359
Nog te verwerken uitgaven	64	37
Nog te verwerken ontvangsten	3	2
BBZ	0	32
Afdrachten secretarieleges	6	8
Afdrachten zwembad vanaf 2007	1	2
Afdrachten parkeergeld	7	15
Tussenrekening Crescendo	97	0
Terugvordering subsidie	0	40
Renteloze lening	9	9
	5.258	8.504

Vooruitbetaalde bedragen

	Balans 31-12-2021	Balans 31-12-2022
Facturen ontvangen in 2021 – tbv 2022	7.972	0
Facturen ontvangen in 2022 - tbv 2023	0	398
Vooruitbetaalde facturen MIZ 2021-2022	11.414	0
Voorschot salarissen	3	0
	19.389	398

Passiva

Reserves

De reserves kunnen naar aard en doel als volgt worden onderverdeeld:

- Algemene Reserves;
- Bestemmingsreserves ter dekking van kapitaallasten;
- Bestemmingsreserves ter dekking van overige exploitatielasten.

De algemene reserves hebben een tweeledig doel. Enerzijds wordt minimaal het vloerbedrag beschikbaar gehouden in het kader van de weerstandscapaciteit. Anderzijds is er sprake van een bufferfunctie. Het saldo van de jaarrekening wordt gemuteerd met de algemene reserve.

De bestemmingsreserves ter dekking van kapitaallasten hebben als doel de in de exploitatie opgenomen kapitaallasten van de geactiveerde investeringen met een maatschappelijk nut budgettair neutraal te verantwoorden. Deze bestemmingsreserves zijn niet vrij aanwendbaar.

Reserves en voorzieningen (RT)		OTAP status: Productie			
Bedrijfscode: HWK					
		Beginbalans	Debet	Credit	Eindbalans
TRV Totaal Reserves en Voorzieningen					
TRES Totaal Reserves					
Algemene Reserves	Algemene reserve	-30.983	6.824	-20.283	-44.442
	Algemene reserve saldo	-15.339	15.339	0	0
Algemene Reserves - Totaal		-46.322	22.163	-20.283	-44.442
Bestemmingsreserves Kapitaallasten	BRKL Aanlichten Zeebeer	-43	2	0	-41
	BRKL Aanp.techn.inst. kelder Markt 1	0	0	-160	-160
	BRKL Aanpassingen rond N302	-139	0	0	-139
	BRKL Bankjes voor ouderen	-32	8	0	-24
	BRKL Civiele projecten	-973	0	0	-973
	BRKL Fijnstofvangsters	0	0	0	0
	BRKL Gebied wellen - de stille wei	-1.628	8	0	-1.620
	BRKL Geluidswerende maatregelen A28	-2.047	0	0	-2.047
	BRKL Havenwerken kapitaallasten	-565	0	-900	-1.465
	BRKL Herinr. Stationslaan	-1.222	0	-12	-1.234
	BRKL Herinrichting Melis Stokelaan	-673	29	0	-644
	BRKL Install.techn.vz.gem.geb.	-725	115	-12	-622
	BRKL Laad-hub Waterfront	0	0	-122	-122
	BRKL Leerpakketten AZC	-46	8	0	-38
	BRKL Nieuwe werf Graaf Ottolaan	-247	16	0	-231
	BRKL Reconstructie Scheepsingel	-340	14	0	-326
	BRKL Reconstructie Vondellaan	-431	18	0	-413
	BRKL Restauratie Catharinakapel	-207	0	0	-207
	BRKL Rev.bedrijvent.Lorentz 2e fase	-1.072	68	0	-1.003
	BRKL Uitvoeringsagenda	-248	14	0	-234
	BRKL Verkeersveiligheid Wittenhagen	-244	6	0	-237
	BRKL Vlot bij strandeiland	-40	0	0	-40
	BRKL Winkelcentrum Vuldersbrink	0	0	0	0
	BRKL parkeren Waterfront	0	0	-150	-150
Bestemmingsreserves Kapitaallasten - Totaal		-10.921	306	-1.356	-11.972
Bestemmingsreserves Overige	BR Aandelen Afvalwerken Friesland	-49	0	0	-49
	BR Aandelen Inclusiefgroep	-622	0	0	-622
	BR Alliander Aandelen	-2.768	2.768	0	0
	BR Archeologiefonds	-28	2	-20	-45
	BR Duurzaamheid	-706	160	-110	-656
	BR Duurzaamheidsmaatr, LorentzIII	-1.987	109	0	-1.878
	BR Egalisatiereserve automatisering	-160	119	0	-42
	BR Hanzedagen 2031	0	0	-500	-500
	BR Havenwerken	-779	1.132	-360	-7
	BR IHP onderwijshuisvesting	-484	1.142	-880	-221
	BR Implementatie omgevingswet	-60	47	-361	-374
	BR Innovatie groene agenda	-110	110	0	0
	BR Laad en loskade Kelvinstraat	-400	0	0	-400
	BR Monumenten	-102	0	0	-102
	BR Multifunctioneel theater (09/15)	-3.273	74	0	-3.199
	BR Nieuwe Energiemaatregelen	-23	0	-8	-30
	BR Opschaling Warmtenet	-317	75	0	-242
	BR Organisatieontwikkeling MIZ	-774	224	0	-550
	BR Parkeren Waterfront	-18.304	150	0	-18.154
	BR Sociaal domein	-180	3.516	-3.837	-500
	BR Stadsvernieuwing	-136	0	0	-136
	BR Stimulering sociale huur	-600	0	0	-600
	BR Te verhalen bijstand	-1.753	1.753	0	0
	BR Tijd. huisvesting oud Struikterr.	-150	0	-38	-188
Bestemmingsreserves Overige - Totaal		-33.763	11.380	-6.113	-28.496
TRES Totaal Reserves - Totaal		-91.006	33.849	-27.753	-84.909
TRV Totaal Reserves en Voorzieningen - Totaal		-91.006	33.849	-27.753	-84.909
Geheel - Totaal		-91.006	33.849	-27.753	-84.909

Algemene reserves

Verloopoverzicht (bedragen x1.000)	Bedrag
Resultaat 2021 (conform besluitvorming jaarrekening 2021)	15.338
Nota reserves en voorzieningen; opheffen reserve Aandelen Alliander	2.768
Nota reserves en voorzieningen; opheffen reserve Te verhalen bijstand	1.753
Besluitvorming jaarrek 2021; toevoeging vanuit reserve soc.domein	200
Besluitvorming jaarrek 2021; toevoeging vanuit reserve org.ontw. MIZ	224
Totaal toevoegingen	20.283
Besluitvorming begroting 2021-2023; dekking tekort 2022	1.150
Amendement 20201112 Woonlasten en dekking	100
Besluitvorming jaarrek 2021; exploitatietekort zwembad 2022	238
Besluitvorming jaarrek 2021; handhaving en toezicht 2022	60
Kadernota 22 - 25 dekkingsvoorstel incidenteel nieuw beleid overig	1.343
Dempen tarief afval (begroting 2022)	440
Dempen vast tarief afval 2022 (begroting 2022)	165
Budgetoverheveling 2021-2022 (werkelijke uitgaven)	1.216
Budgetoverheveling 2021-2022 budgettair neutraal	1.194
Budgetoverheveling 2021-2022 corona	622
Bewerken en overbrengen van archieven	86
Burgerschap	101
Subsidie MFC Harderwijk	110
Totaal Onttrekkingen	6.824

Bestemmingsreserves

Onderstaand wordt per bestemmingsreserve ter dekking van overige exploitatielasten het doel toegelicht.

Bestemmingsreserves	Toelichting
Aandelen afvalverwerking Friesland	Reserve bestaat uit (de waarde van) het aandelenbezit afvalverwerking Friesland, zoals deze onder de financiële vaste activa op de balans is opgenomen. De reserve is bestemd voor het opvangen van een daling van de marktwaarde van de aandelen.
Aandelen Inclusiefgroep	Reserve bestaat uit (de waarde van) het aandelenbezit Inclusiefgroep, zoals deze onder de financiële vaste activa op de balans is opgenomen. De reserve is bestemd voor het opvangen van een daling van de marktwaarde van de aandelen.
Alliander Aandelen	Reserve bestaat uit (de waarde van) het aandelenbezit Alliander, zoals deze5"2233 onder de financiële vaste activa op de balans is opgenomen. De reserve is bestemd voor tegenvallende dividenduitkeringen en daling van de marktwaarde van de aandelen. Bij de vaststelling van de nota reserves en voorzieningen 2022-2023 (raad 7 maart 2022) is besloten deze reserve op te heffen per 31-12 en het saldo toe te voegen aan de Algemene Reserve.
Archeologiefonds	Reserve is gevormd voor de bekostiging van maatregelen ter conservering en/of restauratie van archeologische vondsten
Duurzaamheid	Reserve is gevormd voor de bekostiging van Uitvoeringsagenda Duurzaamheid (inclusief Innovatie groene agenda) en het duurzaamheidsvraagstuk.
Duurzaamheidsmaatregelen Lorentz III	Reserve is gevormd ter dekking van de financiële gevolgen van het verstrekken van bijdragen om ondernemingen die zich op het bedrijventerrein Lorentz III willen vestigen of zijn gevestigd te stimuleren maatregelen te treffen die een bijdrage leveren aan de verwezenlijking van de duurzaamheidsvisie.
Egalisatiereserve Automatisering	Reserve is bedoeld als bufferfunctie voor de vervangingsinvesteringen ICT.
Geluidswerende maatregelen A28	Reserve is gevormd ter dekking van de financiering van geluidswerende maatregelen langs de A28.
Havenwerken	Reserve dient ter dekking van de lasten voor vervanging en onderhoud van steigers en damwanden in de gemeentelijke havens conform het havenbeheersplan.
IHP onderwijshuisvesting	Reserve is bedoeld ter dekking van de lasten die verband houden met de doorcentralisatie huisvesting voortgezet onderwijs.
Implementatie omgevingswet	Reserve is gevormd voor het opvangen van eenmalige gevolgen van invoering van de nieuwe wet- en regelgeving.
Innovatie groene agenda	Reserve is gevormd om projecten binnen de themagebieden duurzaamheid, groene economie en arbeidsmarkt financieel te borgen. Bij de vaststelling van de nota reserves en voorzieningen 2022-2023 (raad 7 maart 2022) is besloten deze reserve op te heffen per 31-12 en het saldo toe te voegen aan de bestemmingsreserve Duurzaamheid.
Laad- en loskade Kelvinstraat Monumenten	Reserve is gevormd om toekomstige realisatie van de openbare laad- en loskade financieel te borgen. Reserve is bedoeld ter dekking van bijdragen ten behoeve van eigenaren van gemeentelijke en rijksmonumenten voor onderhoud en restauratie op basis van de 'Nadere regels subsidie monumenten gemeente Harderwijk 2020'.
Multifunctioneel theater	Reserve is bestemd de totstandkoming van multifunctionele podiumvoorziening, mogelijk op Dolfinariumeiland.
Nieuwe energiemaatregelen	Reserve is ingesteld voor de financieren van minder rendabele energiemaatregelen als onderdeel van de doelstellingen van "De Energieke Stad"
Opschaling open warmtenet	Reserve is bestemd voor de infrastructuur voor het Open Warmtenet met overmaat te realiseren zodat opschaling plaats kan vinden naar bestaande wijken.
Organisatieontwikkeling MIZ Parkeren Waterfront	Reserve is bestemd voor het opvangen van de kosten van de organisatieontwikkeling in de eerste drie jaar. Reserve dient ter compensatie voor de wegvallende parkeeropbrengsten uit de boulevard, bekostiging tijdelijke parkeervoorzieningen ten tijde van realisatie Waterfront en dekking van de investeringen in de parkeergarages.
Sociaal Domein	Reserve dient voor het opvangen van eventuele tekorten bij het beroep op individuele voorzieningen (Wmo, Jeugdwet, re-integratie vanuit de Participatiewet).
Stadsvernieuwing	Reserve is ingesteld voor het stimuleren van activiteiten op het gebied van stads- en dorpsvernieuwing.
Stimulering Sociale huur	Reserve is ingesteld om de initiatieven te ondersteunen om de (hogere) ambitie uit het Beleidsplan Wonen te kunnen verwezenlijken door te voorzien in de behoefte van met name betaalbare huurwoningen.
Te verhalen bijstand	Reserve is ingesteld ter dekking van het mogelijk toekomstige oninbare deel van de te verhalen bijstand. Bij de vaststelling van de nota reserves en voorzieningen 2022-2023 (raad 7 maart 2022) is besloten deze reserve op te heffen per 31-12 en het saldo toe te voegen aan de Algemene Reserve.
Tijdelijke huisvesting oud Struikterrein	Reserve is ingesteld ter dekking van de financiële effecten van het leveren van een financiële bijdrage aan corporaties van € 7.500,- per wooneenheid als compensatie voor de onrendabele top exploitatie wooneenheden voormalig Struikterrein..

Bestemmingsreserves	Toelichting
Hanzedagen 2031	Reserve is ingesteld om de kosten van de te organiseren internationale Hazedagen in de gemeente Harderwijk te dekken.

Naast reserves worden op de balans ook voorzieningen verantwoord. Naar aard en doel kunnen deze als volgt worden onderverdeeld:

- Voorzieningen voor door derden beklemde middelen;
- Voorzieningen voor lopende verplichtingen en risico's;
- Voorzieningen voor onderhoud en egalisatie.

Reserves en voorzieningen (RT)		OTAP status: Productie			
Bedrijfscode: HWK					
		Beginbalans	Debet	Credit	Eindbalans
TRV Totaal Reserves en Voorzieningen					
TVRZ Totaal Voorzieningen					
Onderhoudsegalisatievoorzieningen	VZ Havenwerken	-427	221	-232	-438
	VZ Onderh. inrichting begraafplaats	-69	0	-9	-78
	VZ Onderhoud gemeentelijke gebouwen	-2.260	688	-1.022	-2.594
Onderhoudsegalisatievoorzieningen - Totaal		-2.756	909	-1.263	-3.110
Voorzieningen LV, Verpl. en Risico's	VZ Afmoeringsregeling personeel	-409	81	-527	-855
	VZ Pensioengelden wethouders	-6.396	1.024	-42	-5.413
	VZ Soc. uitker. voormalig personeel	-86	14	-303	-376
	VZ Verlofsparen	0	0	-20	-20
Voorzieningen LV, Verpl. en Risico's - Totaal		-6.891	1.119	-892	-6.664
Voorzieningen derden beklommende mid	VZ Afkoop onderhoud graven	-1.426	105	-182	-1.503
	VZ Egalisatie Onderh. gem. watertaken	-4.152	621	-1.032	-4.563
	VZ Egalisatie riolering	-77	77	0	0
	VZ Personeelsfonds	0	0	0	0
	VZ Ruimtelijke ontwikkeling	-552	125	-308	-735
	VZ Verevening Vitale Vakantieparken	-1.242	255	-643	-1.630
Voorzieningen derden beklommende mid - Totaal		-7.448	1.183	-2.166	-8.430
TVRZ Totaal Voorzieningen - Totaal		-17.096	3.212	-4.320	-18.204
TRV Totaal Reserves en Voorzieningen - Totaal		-17.096	3.212	-4.320	-18.204
Geheel - Totaal		-17.096	3.212	-4.320	-18.204

De mutaties (> € 500.000,-) op voorzieningen kunnen in hoofdlijnen als volgt worden toegelicht:

Groot onderhoud gebouwen en technische installaties:

- *Dotatie volgens begroting, € 1,0 mln. Conform besluitvorming meerjarenbegroting en begrotingswijzigingen 2022.*

Verevening Vitale Vakantieparken:

- *Gemeentelijke bijdrage Ontvangstlocatie Veluwe Harderwijk voor het stroomlijnen van de bezoekers en dotatie volgens begroting, € 0,8 mln. De ontvangen bijdragen 2022 zijn in deze voorziening gestort.*

Onderhouds-Egalisatie voorziening Gemeentelijke watertaken:

- *Dotatie volgens begroting, € 1,0 mln. Conform besluitvorming meerjarenbegroting. De uitgaven 2022 van het krediet re-lining sportriool Oranjelaan is in 2022 aan deze voorziening onttrokken.*

Onderstaand wordt per voorziening het doel toegelicht.

Voorzieningen	Toelichting
Onderhoudsegalisatie voorzieningen	
Havenwerken	Voorziening dient ter dekking van de lasten voor vervanging en onderhoud van steigers en damwanden in de gemeentelijke havens conform het beheersplan 2020-2024
Onderhoud inrichting begraafplaatsen	Voorziening is gevormd voor het opvangen van de kosten van onderhoud aan de inrichting van de begraafplaatsen.
Onderhoud gemeentelijke gebouwen	Voorziening is gevormd om het groot onderhoud van gemeentelijke gebouwen en technische installaties te kunnen dekken. De jaarlijks geraamde dotatie is toegevoegd en de kapitaallasten van de gevoteerde kredieten groot onderhoud zijn onttrokken. Het actueel vastgestelde plan MJOP 2021-2024 is in de raad van 8 juli 2021 vastgesteld.
Door derden beklemde middelen	
Verevening Vitale vakantieparken	Voorziening is gevormd ter dekking van de lasten voor toekomstige projecten onder andere in het kader van Vitale vakantieparken
Afkoop onderhoud graven	Voorziening is bedoeld om de financiële effecten van het verzorgen van het onderhoud van de voor het onderhoud afgekochte graven te dekken

Voorzieningen	Toelichting
Egalisatie onderhoud gemeentelijke watertaken	Voorziening is gevormd ter dekking van de lasten voor het toekomstig onderhoud en vervanging van de riolering en pompen.
Egalisatie riolering	Voorziening dient ter egalisatie van kosten en opbrengsten van de bestaande riolering om daarmee bovenmatige schommelingen in het tarief van de rioolheffing te voorkomen.
Personeelsfonds	Voorziening heeft een strikt sociaal karakter en is bedoeld om een vangnet te bieden voor medewerkers die financiële bijstand nodig hebben. Jaarlijks vindt er door medewerkers van de gemeente een vrijwillige dotatie plaats.
Ruimtelijke ontwikkeling	Voorziening is gevormd voor het opvangen van bijdragen aan ruimtelijke ontwikkelingen ex artikel 6.24 van de Wet ruimtelijke ordening, ten behoeve van landschappelijke versterking in verband met nieuwe 'rode ontwikkelingen' in Hierden Dorp, Hierden Bosch en Hierden Buitengebied. Hieraan toegevoegd is De Groene Zoom.
Voor lopende verplichtingen en risico's	
Afvoeiingsregelingen personeel	Voorziening is bedoeld ter dekking van de lasten voor de aangevane verplichtingen van voormalig personeel.
Pensioengelden wethouders	Voorziening is bedoeld om te kunnen voldoen aan (toekomstige) pensioenverplichtingen van (voormalige) wethouders bij het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd en aan hun nabestaanden. Op basis van actuariële berekeningen wordt de omvang van deze voorziening bepaald, waarbij gewaardeerd wordt op het doelvermogen per pensioendatum.
Sociale uitkeringen voormalig personeel	Voorziening is bedoeld voor het afdekken van sociale uitkeringen aan voormalig personeel.
Verlofsparen	In het kader van gemeentelijke CAO afspraken mogen medewerkers verlofsparen. De toekomstige lasten moeten op grond van het BBV worden afgestort in een voorziening.

Vaste schulden rentetypische looptijd > 1jr

Omschrijving	BNG (Bank Nederlandse gemeenten)	Waarborgsommen	Totaal
Oorspronkelijke bedrag 1-1-2022	225.000	442	225.442
Cum. Aflossing tot 1-1-2022	-83.500	-1	-83.501
Saldo 1-1-2022	141.500	441	141.941
Opname	0	3	3
Aflossing	-26.786	-70	-26.856
Saldo 31-12-2022	114.714	274	114.989

Waarborgsommen

Dit betreffen waarborgsommen welke zijn ontvangen in het kader van planschades, pasjes parkeerkelder, pasjes parkeerterreinen, elektrische sleutels gymzalen en anterieure overeenkomsten. De afname van het saldo is met name te verklaren door de anterieure overeenkomsten en waarborgsommen in het kader van planschades.

Viottende passiva

Netto schuld rentetypische looptijd <1jr

Omschrijving	Balans 31-12-2021	Balans 31-12-2022
Bank Nederlandse Gemeente	-600	-464
Banksaldi - Total	-600	-464
Crediteuren	-5.728	-3.929
Overige Schulden - Total	-5.728	-3.929
Netto schuld rentetypische looptijd<1jr - Total	-6.328	-4.393

Overlopende passiva

Omschrijving	Balans 31-12-2021	Balans 31-12-2022
Nog te betalen bedragen	-7.139	-5.375
Voorschotbedragen uitkeringen specifiek bestedingsdoel	-31.824	-32.088
Overlopende Passiva	-38.963	-37.463

Nog te betalen bedragen

	Balans 31-12-2021	Balans 31-12-2022
Nog te bet. loonheffing – sociale lasten	-1.266	-1.429
Nog te bet. pensioenpremies	-270	-288
Nog te bet – lopende verplichtingen ed	-5.073	-2.858
Vooruit ontvangen vereeningsbijdr Vitale Vakantieparken	-489	-593
Te betalen BTW aangifte	0	-180
Diverse overige bedragen	-41	-27
	-7.139	-5.375

Voorschotbedragen uitkeringen specifiek bestedingsdoel

Omschrijving	Balans 31-12-2021	Debet	Credit	Balans 31-12-2022
PPAS001 Fietsenstalling Station Harderwijk	0	27.500	-27.500	0
PPAS002 Parkmanagement	-19.039	21.244	-2.205	0
PPAS007 COA OHBA regeling	-286.399	27.361	-457.542	-716.579
PPAS012 Maatsch. Zorg en Huiselijk geweld	-342.037	342.037	0	0
PPAS013 Beschermd Wonen	-9.056.678	21.391.631	-21.665.302	-9.330.349
PPAS014 BW en MO deel Harderwijk	-1.308.508	1.139.210	-575.903	-745.201
PPAS015 Bestrijding huiselijk geweld	-347.122	0	0	-347.122
PPAS016 Praktijk HWK onbed. Zwangerschap	-20.959	70.230	-89.850	-40.580
PPAS023 Zwerfafval subsidie Nedvang	-162.738	76.234	-41.859	-128.363
PPAS025 Zoetwatervoorz hoge zandgronden	-52.246	52.246	0	0
PPAS026 Stimulering goedkope woningbouw	-211.033	211.033	0	0
PPAS028 Gemeentelijke monumenten 2019	-21.480	21.480	0	0
PPAS029 Gemeentelijke monumenten 2020	-11.840	11.840	0	0
PPAS034 Covid19 Verlening tegemoetk.sportacc	-180	77.478	-77.298	0
PPAS035 Grex opties	-27.673	0	-17.794	-45.466
PPAS038 Gemeentelijke monumenten 2021	-37.050	43.849	-6.799	0
PPAS041 Suicidepreventie Veluwe	-19.520	19.520	0	0
PPAS045 Geluidsanering Burg. De Meesterstraa	-56.926	3.834	0	-53.092
PPAS047 Centrum Management Harderwijk	-29.660	19.660	10.000	0
PPAS048 MDT Harderwijk	-157.655	162.275	-157.655	-153.035
PPAS051 Subsidie fietspad Verkeersweg	0	59.200	-59.200	0
PPAS052 Gemeentelijke monumenten 2022	0	33.367	-53.200	-19.833
PPAS053 Subsidie openbreken van oude bushalt	0	24.975	-24.975	0
PPAS054 Subsidie Kruising Stadswei/Rietmeen	0	71.627	-71.627	0
PPAS055 Subsidie Kruising Stadswei/Hanzemeen	0	106.482	-106.482	0
PPAS056 Toegankelijk maken/reconst 12 haltes	0	0	-52.643	-52.643
PPAS057 Toekomstvisie Binnenstad HWK	0	0	-20.368	-20.368
PPAS058 Netsportcourts Harderwijk	0	4.875	-9.750	-4.875
PPAS059 Maatregelen fietsoversteken Langekam	0	10.500	-10.500	0
PPAS060 Subsidie project Oversteek DOK19	0	6.500	-6.500	0
PPAS061 Project zorgcentrum randmeer	0	0	-40.000	-40.000
PPAS062 Kranenburg Noord	0	17.500	-40.000	-22.500
PPAS063 Kruising Stadswei/Voorste Wei	0	0	-67.551	-67.551
PPAS064 Overdracht bodemtaken Harderwijk	0	0	-50.000	-50.000
PPAS065 Invoeren bodemgeg. uit rapporten2022	0	7.500	-7.500	0
PPAS066 project Leefsamen Harderwijk	0	0	-20.268	-20.268
PPAS067 Ontvangstlocatie Veluwe Harderwijk	0	0	-508.640	-508.640
PPAS068 EHZ org.verm. gebiedsagenda 22-23	0	0	-16.666	-16.666
PPAS069 Recreatiezonering Harderwijk	0	0	-88.240	-88.240
PPAS070 VSV middel liquidatie RNV	0	0	-83.736	-83.736
PPAS076 Prog dienstverlening EHZM	0	94.314	-398.500	-304.186
PPAS077 WEB 22 Apeldoorn	0	0	-14.914	-14.914

Omschrijving	Balans 31-12-2021	Debet	Credit	Balans 31-12-2022
PSIS001 RMC-middelen lopend jaar (D12)	21.242	524.521	-756.083	-210.321
PSIS002 Regionale aanpak voortijdig schoolve	-275	183.619	-226.985	-43.641
PSIS003 RMC-middelen(oversch vorig jaar) D1	-420.282	43.842	0	-376.441
PSIS004 VSV middelen liquidatie RNV	-83.736	0	83.736	0
PSIS007 Onderwijsachterstandbestr. 19-22(D8)	-976.647	1.833.983	-1.755.589	-898.253
PSIS008 Bijstandsuitkering (BUIG) (G2)	0	12.281.055	-12.281.055	0
PSIS009 SPUK Wet inburgering	0	117.664	-305.444	-187.780
PSIS010 TOZO (G4)	-1.074.677	147.260	312.940	-614.476
PSIS011 Verlening uitkering Sportakkoord(H8)	0	9.535	-56.575	-47.040
PSIS012 Extern Advies Warmtetransitie (F9)	-11.035	11.035	0	0
PSIS013 Reductie energiegebr woningen (C43)	-280.426	203.556	0	-76.870
PSIS014 Tijdelijke onderst. toezicht-handhav	-5.722	0	0	-5.722
PSIS015 SPUK ijsbanen en zwembaden	0	52.990	-52.990	0
PSIS016 SPUK overlast asielzoekers	-17.479	12.456	0	-5.023
PSIS017 SUVIS ventilatie scholen 2021 (C32)	-46.792	46.792	0	0
PSIS018 SPUK lokale preventie akkoorden	-20.400	27.234	-33.671	-26.836
PSIS019 Verkeersveiligheid 20-21 (E20)	-162.530	0	0	-162.530
PSIS020 Huisvesting kwetsbare doelgroep(C31)	-280.202	256.759	0	-23.443
PSIS021 SPUK BTW 2020 (H4)	-75.442	121.304	-45.862	0
PSIS022 SPUK BTW 2021 (H4)	-285.061	285.062	-0	0
PSIS024 Extra financiële middelen RMC (D11)	-86.124	0	0	-86.124
PSIS025 Spec uitkering woningbouwimpuls (C9)	-15.202.561	1.022.491	0	-14.180.070
PSIS026 NPO middelen (D14)	-151.794	615.953	-563.541	-99.381
PSIS027 Huisvesting aandachtsgroepen (C56)	-425.000	0	0	-425.000
PSIS028 controle corona toegangsbewijzen	0	26.298	-186.189	-159.891
PSIS030 middelen aanpak energiearmoede (C55)	0	158.347	-730.480	-572.133
PSIS031 SPUK Verst Clientondersteuning (H21)	0	0	-50.000	-50.000
PSIS033 Verkeersveiligheidsmaatreg. 22-23	0	0	-171.570	-171.570
PSIS034 incid bijdrage corona toeg bew a12b	0	113.895	-125.472	-11.577
PSIS035 A15 Vermindering overlast asz 22-23	0	0	-50.000	-50.000
PSIS036 SPUK Schone Lucht akkoord (E53)	0	61.423	-70.198	-8.775
PSIS037 SPUK Onderwijsroute 22 (G13)	0	0	-41.824	-41.824
PSIS038 RHA 2022 (23-27) (C209)	0	0	-679.000	-679.000
Totaal	-31.753.688	42.312.576	-42.646.818	-32.087.929

* PPAS030 Dorps- en landschapsverst. Hierden (€-2.147) en PSIS023 Gem.hulp gedupeerden toeslag (B2) (€-47.437) zijn twee regelingen die in de jaarrekening 2021 onderdeel uitmaakten van de overlopende passiva. Omdat er in 2022 meer uitgaven zijn dan inkomsten zijn deze posten verantwoord onder de overlopende activa in deze jaarrekening. In het beginbalans saldo tref je deze daarom niet aan. De post PSIS001 RMC-middelen lopend jaar (D12) (€21.242) wordt in deze jaarrekening aan de passivazijde van de balans gepresenteerd.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

De gemeente Harderwijk is 1 van de aandeelhouders van Warmtenetwerk Harderwijk B.V.. De inbrengwaarde van de gemeente bestaat deels uit ingebrachte vermogensbestanddelen. Met de andere aandeelhouder is overeengekomen dat de gemeente Harderwijk een bedrag in geld verschuldigd is wanneer aan deze inbrengwaarde per inbrengdatum fiscaalrechtelijk een lagere waarde wordt toegekend. Het verschuldigde bedrag in geld betreft het verschil tussen beide waarden.

Aan natuurlijke en rechtspersonen verstrekte borgstellingen of garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Deze kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Geldnemer	Aard / omschrijving	Restant per 31-12-2022	Percentage dekking	Waarvan door de gemeente gewaarborgd
Inclusief Groep N.V.	garantstelling	1.666.667	14,00%	221
St. Sportpark Slingerbos	garantstelling	481.742	100,00%	463
Totaal				685

De borgstellingen kunnen als volgt worden gespecificeerd inzake aandeel gemeente Harderwijk (bedragen x 1.000):

Geldnemer	Aard / omschrijving	Oorspronkelijke bedrag	Restant per 31-12-2022
Stichting UWoon	borgstelling	145.366	124.802
Stichting Habion	borgstelling	48.752	5.314
Woonzorg Nederland	borgstelling	247.630	1.987
Omnia Wonen	borgstelling	68.270	36.727
Zonnepark Harderwijk B.V.	borgstelling	2.000	1.920
Totaal		512.018	170.750

Niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen waaraan de gemeente voor toekomstige jaren is verbonden

Hieronder volgt een opsomming van de belangrijkste van deze verplichtingen:

Contractuele verplichtingen

De gemeente Harderwijk heeft op diverse gebieden contracten afgesloten. Hieronder volgt een opsomming van de belangrijkste van deze verplichtingen. Naast deze verplichtingen heeft de gemeente diverse huurcontracten lopen met een waarde van €128.000.

Betreft	Aard	Einddatum contract	Bedrag verplichting
Levering gas	Raamovereenkomst	31-12-2023	Varieert per jaar
Accountantsdiensten	Overeenkomst	31-12-2026	Varieert per jaar
Afvalbeheer	Raamovereenkomst, met meerdere aanbieders	Varieert per aanbieder	Varieert per jaar
Sociaal-medische indicatiestelling WMO	Raamovereenkomst	Varieert per aanbieder	Varieert per jaar
Verzekeringen	Raamovereenkomst, met meerdere aanbieders	Varieert per aanbieder	Varieert per jaar
Dyslexie	Raamovereenkomst, met meerdere aanbieders	Varieert per aanbieder	Varieert per jaar
Elektriciteit	Raamovereenkomst	31-12-2023	Varieert per jaar
Brandstof	Raamovereenkomst	1-11-2023	Varieert per jaar
Uitzendkrachten / tijdelijk personeel	Raamovereenkomst, met meerdere aanbieders	Varieert per aanbieder	Varieert per jaar
Schoonmaak	Raamovereenkomst, met meerdere aanbieders	Varieert per aanbieder	Varieert per jaar
Facilitaire en automatisering	Raamovereenkomst, met meerdere aanbieders	Varieert per aanbieder	Varieert per jaar
Opvoedhulp	Raamovereenkomst, met meerdere aanbieders	31-12-2022	Varieert per jaar
Openbare ruimte (diverse)	Raamovereenkomst, met meerdere aanbieders	Varieert per aanbieder	Varieert per jaar
Openbare Verlichting	Raamovereenkomst	31-12-2026	Varieert per jaar
Leerlingenvervoer	Raamovereenkomst, met meerdere aanbieders	Varieert per aanbieder	Varieert per jaar
WMO - Hulp bij het huishouden en begeleiding	Raamovereenkomst, met meerdere aanbieders	Varieert per aanbieder	Varieert per jaar
WMO - Hulpmiddelen	Raamovereenkomst, met meerdere aanbieders	Varieert per aanbieder	Varieert per jaar
Pleegzorg	Raamovereenkomst, met meerdere aanbieders	31-12-2023	Varieert per jaar
Begeleiding LVB (licht verstandelijk beperkt)	Raamovereenkomst, met meerdere aanbieders	31-12-2021	Varieert per jaar
24 uur verblijfszorg	Raamovereenkomst, met meerdere aanbieders	Varieert per aanbieder	Varieert per jaar
Basis GGZ	Raamovereenkomst, met meerdere aanbieders	Varieert per aanbieder	Varieert per jaar
Gespecialiseerde GGZ	Raamovereenkomst, met meerdere aanbieders	Varieert per aanbieder	Varieert per jaar
Jeugdhulp (diverse)	Raamovereenkomst, met meerdere aanbieders	Varieert per aanbieder	Varieert per jaar

Lopende rechtszaken

Ten tijde van het opmaken van deze jaarrekening waren er geen lopende schadeclaims vanuit de grondexploitatie.

4.5 Gebeurtenissen na balansdatum

Alle ten tijde van het opmaken van de jaarrekening beschikbare informatie omtrent de feitelijke situatie per balansdatum is bij het opmaken van de jaarrekening in aanmerking genomen en verwerkt. Er hebben zich na het opmaken van de jaarrekening geen gebeurtenissen van betekenis voorgedaan die nadere informatie geven over de feitelijke situatie op balansdatum.

4.6 Toelichting baten en lasten (inclusief onderhanden werken)

Resultaat (best.bep.)	Lasten / Baten	Taakveld	Rekening 2021	Prim. Begr. 2022	Totale begr. 2022	Rekening 2022	Resultaat 2022
Totaal Programma's							
PROG0 Bestuur en ondersteuning							
Resultaat bepaling	Baten	TV01 Bestuur	-182	-294	-294	-1.141	847
		TV02 Burgerzaken	-744	-881	-831	-747	-84
		TV03 Beheer overige gebouwen en gronden	-1.586	-24	-946	-928	-18
		TV04 Overhead	-294	-331	-700	-797	97
		TV05 Treasury	-437	-467	-467	-668	201
		TV061 OZB woningen	-6.528	-6.779	-6.779	-6.775	-4
		TV062 OZB niet-woningen	-4.354	-4.687	-4.687	-4.654	-33
		TV063 Parkeerbelasting	-1.456	-2.142	-2.221	-2.127	-93
		TV064 Belastingen overig	-2.002	-588	-588	-541	-46
		TV07 Alg. uitk. en ov. uitk. gemeentefonds	-85.888	-86.618	-98.295	-99.114	818
		TV08 Overige baten en lasten	-2	-18	-18	-212	195
	Baten - Totaal		-103.470	-102.828	-115.824	-117.704	1.879
	Lasten	TV01 Bestuur	2.024	2.360	2.446	2.745	-299
		TV02 Burgerzaken	2.270	2.032	2.537	2.520	17
		TV03 Beheer overige gebouwen en gronden	1.229	1.478	1.513	1.717	-203
		TV04 Overhead	15.993	15.774	17.835	17.671	164
		TV05 Treasury	1	0	0	0	0
		TV063 Parkeerbelasting	6	0	0	0	0
		TV064 Belastingen overig	650	682	682	743	-60
		TV07 Alg. uitk. en ov. uitk. gemeentefonds	0	758	2.660	0	2.660
		TV08 Overige baten en lasten	12	-395	241	43	198
		TV09 Vennootschapsbelastingen (VpB)	3	0	0	5	-5
	Lasten - Totaal		22.188	22.690	27.915	25.444	2.471
Resultaat bepaling - Totaal			-81.282	-80.138	-87.909	-92.260	4.351
Resultaat bestemming	Dotatie	TV04 Overhead	803	0	0	0	0
		TV08 Overige baten en lasten	2.717	262	5.411	5.316	95
	Dotatie - Totaal		3.520	262	5.411	5.316	95
	Ontrekking	TV01 Bestuur	0	-42	-42	0	-42
		TV03 Beheer overige gebouwen en gronden	-20	-0	-0	-20	20
		TV04 Overhead	-121	-119	-366	-343	-24
		TV08 Overige baten en lasten	-7.529	-2.607	-11.248	-8.910	-2.338
		TV010 Mutaties reserves	-114	-74	-74	-74	0
	Ontrekking - Totaal		-7.784	-2.841	-11.731	-9.347	-2.384
Resultaat bestemming - Totaal			-4.263	-2.579	-6.320	-4.031	-2.289
PROG0 Bestuur en ondersteuning - Totaal			-85.546	-82.717	-94.229	-96.290	2.062
PROG1 Veiligheid							
Resultaat bepaling	Baten	TV12 Openbare orde en veiligheid	-20	-53	-213	-119	-94
	Baten - Totaal		-20	-53	-213	-119	-94
	Lasten	TV11 Crisisbeheersing en brandweer	3.056	3.046	3.046	3.028	18
		TV12 Openbare orde en veiligheid	1.420	1.465	1.671	1.508	163
	Lasten - Totaal		4.476	4.512	4.717	4.536	181
Resultaat bepaling - Totaal			4.456	4.459	4.504	4.417	87
PROG1 Veiligheid - Totaal			4.456	4.459	4.504	4.417	87
PROG2 Verkeer, vervoer en waterstaat							
Resultaat bepaling	Baten	TV21 Verkeer en vervoer	-309	-93	-245	-526	282
		TV22 Parkeren	-109	-196	-196	-160	-36
		TV23 Recreatieve havens	0	0	0	0	0
		TV24 Economische havens en waterwegen	-426	-491	-772	-623	-149
	Baten - Totaal		-844	-781	-1.213	-1.310	96
	Lasten	TV21 Verkeer en vervoer	5.099	5.798	6.521	6.261	260
		TV22 Parkeren	1.916	1.408	1.534	1.738	-204
		TV23 Recreatieve havens	0	15	0	0	0
		TV24 Economische havens en waterwegen	1.144	938	1.959	1.458	501
		TV25 Openbaar vervoer	56	51	66	51	16
	Lasten - Totaal		8.214	8.210	10.081	9.508	573
Resultaat bepaling - Totaal			7.370	7.429	8.868	8.199	669
Resultaat bestemming	Dotatie	TV21 Verkeer en vervoer	2.490	0	122	122	0
		TV22 Parkeren	0	0	150	150	0
		TV24 Economische havens en waterwegen	0	0	900	900	0
	Dotatie - Totaal		2.490	0	1.172	1.172	0
	Ontrekking	TV21 Verkeer en vervoer	-714	-447	-1.486	-1.360	-126
		TV22 Parkeren	0	0	-150	-150	0
		TV24 Economische havens en waterwegen	-14	-20	-20	0	-20
	Ontrekking - Totaal		-728	-467	-1.656	-1.510	-146
Resultaat bestemming - Totaal			1.762	-467	-484	-337	-146
PROG2 Verkeer, vervoer en waterstaat - Totaal			9.132	6.962	8.384	7.861	523

Resultaat (best.bep.)	Lasten / Baten	Taakveld	Rekening 2021	Prim. Begr. 2022	Totale begr. 2022	Rekening 2022	Resultaat 2022		
PROG3 Economie									
Resultaat bepaling	Baten	TV31 Economische ontwikkeling	-97	-90	-116	-103	-13		
		TV32 Fysieke bedrijfsinfrastructuur (GREX)	-10.284	-1.355	-3.162	-1.594	-1.568		
		TV33 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-58	-42	-42	-36	-6		
		TV34 Economische promotie	-296	-494	-494	-323	-171		
		Baten - Totaal	-10.735	-1.981	-3.813	-2.055	-1.758		
	Lasten	TV31 Economische ontwikkeling	219	242	406	202	204		
		TV32 Fysieke bedrijfsinfrastructuur (GREX)	2.868	1.355	3.162	1.448	1.714		
		TV33 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	372	314	314	312	2		
		TV34 Economische promotie	672	693	953	970	-18		
		Lasten - Totaal	4.130	2.604	4.835	2.932	1.903		
Resultaat bepaling - Totaal			-6.604	623	1.022	877	146		
Resultaat bestemming	Dotatie	TV34 Economische promotie	0	500	500	500	0		
	Dotatie - Totaal		0	500	500	500	0		
	Ontrekking	TV31 Economische ontwikkeling	-68	0	0	0	0		
	Ontrekking - Totaal		-68	0	0	0	0		
Resultaat bestemming - Totaal			-68	500	500	500	0		
PROG3 Economie - Totaal			-6.672	1.123	1.522	1.377	146		
PROG4 Onderwijs									
Resultaat bepaling	Baten	TV42 Onderwijshuisvesting	-943	-190	-174	-263	90		
		TV43 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-2.565	-2.742	-3.761	-3.298	-462		
		Baten - Totaal	-3.508	-2.932	-3.934	-3.562	-373		
	Lasten	TV41 Openbaar basisonderwijs	354	256	332	333	-1		
		TV42 Onderwijshuisvesting	4.091	3.610	3.655	3.478	177		
		TV43 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	3.889	4.206	5.125	4.616	509		
		Lasten - Totaal	8.334	8.073	9.113	8.428	685		
Resultaat bepaling - Totaal			4.826	5.141	5.179	4.866	312		
Resultaat bestemming	Dotatie	TV42 Onderwijshuisvesting	892	892	892	892	0		
	Dotatie - Totaal		892	892	892	892	0		
	Ontrekking	TV42 Onderwijshuisvesting	-1.153	-1.257	-1.257	-1.152	-105		
	Ontrekking - Totaal		-1.153	-1.257	-1.257	-1.152	-105		
Resultaat bestemming - Totaal			-261	-366	-366	-260	-105		
PROG4 Onderwijs - Totaal			4.566	4.775	4.813	4.606	207		
PROG5 Sport, cultuur en recreatie									
Resultaat bepaling	Baten	TV51 Sportbeleid en activering	-155	-114	-30	-14	-16		
		TV52 Sportaccommodaties	-1.801	-1.966	-1.842	-1.947	104		
		TV53 Cultuurpres. cultuurprod. cultuurpart.	-79	0	0	-25	25		
		TV54 Musea	-25	-54	-79	-59	-20		
		TV55 Cultureel erfgoed	-117	-91	-168	-257	89		
		TV57 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-132	-274	-274	-135	-139		
		Baten - Totaal	-2.309	-2.500	-2.393	-2.437	44		
	Lasten	TV51 Sportbeleid en activering	1.041	873	986	896	90		
		TV52 Sportaccommodaties	3.396	3.339	3.699	3.419	279		
		TV53 Cultuurpres. cultuurprod. cultuurpart.	2.816	1.786	3.009	2.619	390		
		TV54 Musea	583	700	735	732	4		
		TV55 Cultureel erfgoed	716	635	755	817	-61		
		TV56 Media	777	1.405	1.002	929	73		
		TV57 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	3.829	4.617	4.752	4.315	437		
		Lasten - Totaal	13.158	13.355	14.938	13.726	1.212		
		Resultaat bepaling - Totaal			10.849	10.855	12.545	11.289	1.256
		Resultaat bestemming	Dotatie	TV53 Cultuurpres. cultuurprod. cultuurpart.	0	0	0	160	-160
TV55 Cultureel erfgoed	227			20	20	20	0		
Dotatie - Totaal	227		20	20	180	-160			
Ontrekking	TV52 Sportaccommodaties		-313	-17	-19	-8	-11		
	TV53 Cultuurpres. cultuurprod. cultuurpart.		-97	0	0	-84	84		
	TV55 Cultureel erfgoed		-235	-61	-61	-10	-50		
	TV57 Openbaar groen en (openlucht) recreatie		0	0	0	0	0		
Ontrekking - Totaal	-645		-78	-80	-102	22			
Resultaat bestemming - Totaal			-418	-58	-60	78	-138		
PROG5 Sport, cultuur en recreatie - Totaal			10.431	10.797	12.485	11.367	1.118		

Resultaat (best.bep.)	Lasten / Baten	Taakveld	Rekening 2021	Prim. Begr. 2022	Totale begr. 2022	Rekening 2022	Resultaat 2022
PROG6 Sociaal domein							
Resultaat bepaling	Baten	TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	-502	-235	-613	-2.056	1.442
		TV62 Wijkteams	-1.828	0	-1.974	-1.990	16
		TV63 Inkomensregelingen	-14.594	-13.926	-12.527	-12.848	321
		TV65 Arbeidsparticipatie	-20	0	0	-16	16
		TV66 Maatwerkvoorziening (WMO)	29	0	0	-0	0
		TV671 Maatwerkdienstverlening 18+	-157	-276	-276	-164	-112
		TV672 Maatwerkdienstverlening 18-	-85	0	-350	-162	-188
		TV681 Ge-escaleerde zorg 18+	-16.355	-19.677	-22.182	-16.806	-5.375
		Baten - Totaal	-33.511	-34.114	-37.922	-34.042	-3.880
	Lasten	TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	5.558	5.090	6.961	6.938	24
		TV62 Wijkteams	118	229	406	185	221
		TV63 Inkomensregelingen	18.944	18.213	20.487	20.782	-295
		TV64 Begeleide participatie	4.951	4.698	4.681	4.686	-5
		TV65 Arbeidsparticipatie	1.330	1.416	1.806	1.062	744
		TV66 Maatwerkvoorziening (WMO)	1.787	1.446	1.830	1.640	190
		TV671 Maatwerkdienstverlening 18+	10.312	11.238	10.672	9.972	700
		TV672 Maatwerkdienstverlening 18-	17.762	16.904	19.177	18.980	197
		TV681 Ge-escaleerde zorg 18+	17.528	20.709	23.173	18.033	5.140
	TV682 Ge-escaleerde zorg 18-	4.555	3.597	5.037	3.983	1.055	
Lasten - Totaal	82.845	83.539	94.231	86.261	7.970		
Resultaat bepaling - Totaal	49.334	49.425	56.309	52.219	4.090		
Resultaat bestemming	Dotatie	TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	2	0	0	0	0
		TV62 Wijkteams	3.378	0	3.837	3.837	0
	Dotatie - Totaal	3.380	0	3.837	3.837	0	
	Ontrekking	TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	0	0	-1.753	-1.753	0
		TV62 Wijkteams	-8.159	-1.007	-3.915	-3.516	-399
Ontrekking - Totaal	-8.159	-1.007	-5.668	-5.269	-399		
Resultaat bestemming - Totaal	-4.779	-1.007	-1.831	-1.432	-399		
PROG6 Sociaal domein - Totaal	44.555	48.418	54.478	50.787	3.691		
PROG7 Duurzaamheid en milieu							
Resultaat bepaling	Baten	TV71 Volksgezondheid	-109	0	-411	-186	-225
		TV72 Riolering	-3.509	-3.567	-3.778	-3.573	-206
		TV73 Afval	-5.145	-5.958	-5.322	-4.613	-709
		TV74 Milieubeheer	-300	-27	-1.273	-412	-860
		TV75 Begraafplaatsen en crematoria	-1.188	-1.004	-1.004	-1.090	87
		Baten - Totaal	-10.251	-10.555	-11.787	-9.874	-1.913
	Lasten	TV71 Volksgezondheid	2.461	2.251	2.737	2.292	445
		TV72 Riolering	2.193	2.484	2.732	2.300	432
		TV73 Afval	5.182	5.181	5.358	5.265	94
		TV74 Milieubeheer	2.770	2.268	5.233	3.018	2.215
		TV75 Begraafplaatsen en crematoria	882	874	824	920	-95
	Lasten - Totaal	13.488	13.059	16.885	13.794	3.091	
	Resultaat bepaling - Totaal	3.237	2.504	5.098	3.920	1.178	
Resultaat bestemming	Dotatie	TV74 Milieubeheer	861	8	118	118	0
		Dotatie - Totaal	861	8	118	118	0
	Ontrekking	TV73 Afval	-37	-37	-842	-705	-138
		TV74 Milieubeheer	-263	-30	-1.380	-379	-1.001
	Ontrekking - Totaal	-301	-67	-2.223	-1.084	-1.139	
Resultaat bestemming - Totaal	560	-60	-2.105	-966	-1.139		
PROG7 Duurzaamheid en milieu - Totaal	3.797	2.445	2.993	2.954	39		
PROG8 Ruimte en wonen							
Resultaat bepaling	Baten	TV81 Ruimtelijke ordening	-1.012	-322	-752	-1.698	945
		TV82 Grondexploitatie (niet-bedrijventer.)	-6.652	-12.679	-18.153	-5.434	-12.719
		TV83 Wonen en bouwen	-2.420	-1.841	-1.038	-1.111	73
	Baten - Totaal	-10.084	-14.842	-19.943	-8.242	-11.700	
	Lasten	TV81 Ruimtelijke ordening	1.713	974	1.488	2.387	-899
		TV82 Grondexploitatie (niet-bedrijventer.)	5.993	12.679	18.153	6.620	11.532
		TV83 Wonen en bouwen	2.973	2.260	2.478	2.222	256
	Lasten - Totaal	10.679	15.913	22.118	11.229	10.889	
	Resultaat bepaling - Totaal	596	1.070	2.175	2.987	-811	
	Resultaat bestemming	Dotatie	TV81 Ruimtelijke ordening	0	0	361	361
TV83 Wonen en bouwen			38	38	38	38	0
Dotatie - Totaal		38	38	399	399	0	
Ontrekking		TV81 Ruimtelijke ordening	-166	0	-60	-47	-13
		TV82 Grondexploitatie (niet-bedrijventer.)	0	0	0	0	0
		TV83 Wonen en bouwen	-524	0	0	0	0
Ontrekking - Totaal	-690	0	-60	-47	-13		
Resultaat bestemming - Totaal	-653	38	339	352	-13		
PROG8 Ruimte en wonen - Totaal	-57	1.108	2.514	3.338	-824		
Totaal Programma's - Totaal	-15.339	-2.630	-2.535	-9.584	7.048		
Geheel - Totaal	-15.339	-2.630	-2.535	-9.584	7.048		

Begrotingsrechtmatigheid

Bij de rechtmatigheidscontrole vormt het begrotingscriterium een belangrijk toetsingscriterium. Begrotingsoverschrijdingen zijn in principe onrechtmatig. Volgens de Kadernota Rechtmatigheid 2017 van de Commissie BBV zijn er echter situaties denkbaar waarbij de overschrijdingen binnen het door de raad uiteengezette beleid zijn gebeven, zoals compensatie van hogere kosten door direct gerelateerde hogere opbrengsten en kostenoverschrijdingen bij open-einde regelingen.

In onderstaand overzicht zijn de afwijkingen van de programma's opgenomen (overschrijding van de lasten) met daarbij de verklaring in hoeverre de afwijking past binnen het door de raad geformuleerde beleid. Voor een nadere uiteenzetting van de verschillen wordt verwezen naar de toelichting op de baten en lasten. De raad autoriseert deze kostenoverschrijdingen met het vaststellen van de jaarrekening. In 2022 zijn er geen programma's waar de lasten overschreden worden.

Programma	Begrotingsafwijking lasten			Verklaring overschrijding	Conclusie
	Begroot	Realisatie	Verschil		
8 Ruimte en wonen	2.514	3.338	824	Dit nadeel betreft het resultaat van de tussentijdse resultaatnemingen van de grondexploitaties Drielanden (€ 2.116.000,- nadelig) en Waterfront (€ 930.000,- voordelig). Zie ook de paragraaf Grondbeleid en de toelichting op de balanspost.	Past binnen het beleid

Kredieten

Kredietoverschrijding reconstructie Havendam:

In de 2e Berap is gemeld dat bij tussentijdse toetsing de kredieten die samenhangen met de Herinrichting Havendam een afwijking laat zien die buiten het financiële kader van maximaal 10% en een bedrag van €250.000 valt. Deze kredieten worden in de voorliggende jaarrekening niet afgesloten omdat werkzaamheden door zijn gelopen in 2023. De totale overschrijding bedraagt per 31-12-2022 €857.000. Ten tijde van het opstellen van deze jaarrekening is aanvullende advisering in voorbereiding die aan de raad in het 2e kwartaal van 2023 zal worden aangeboden.

Kredietoverschrijding tekstkarren:

Voor de aanschaf van tekstkarren is een krediet beschikbaar gesteld door de raad van €29.000. De werkelijke uitgaven bedragen €33.000. De overschrijding bedraagt hierdoor €4.000 wat meer is dan de maximaal 10% toegestane afwijking. De meer kosten zijn ontstaan door stijging van prijzen sinds de corona tijd. Daarom kan deze overschrijding bestempeld worden als "pas binnen bestaand beleid".

Onvoorzien

In de primitieve begroting is in programma 0 een budget voor onvoorziene uitgaven opgenomen ad € 161.400. De raming van dit budget is gebaseerd op een bedrag per inwoner. In 2022 is dit budget niet ingezet.

Onderhanden werken

Het totaal onderhanden werken 2022, ten laste van het saldo, bedraagt € 3.163.222,-. In dit bedrag zijn overhevelingen opgenomen van taakmutaties die in de december circulaire 2022 van het Rijk beschikbaar zijn gekomen. Het gaat hieronder meer om aanvullende middelen energietoeslag 2023, aanvullende middelen klimaat akkoord, compensatieregeling Voogdij 18+ en enkele andere posten voor een totaalbedrag van € 1.776.000.

In de onderhanden werken zit, evenals voorgaande jaren, een substantieel bedrag aan overhevelingen van budgetten die door eenmalige dekking in de exploitatie zijn opgenomen. Aan onderhanden werken, die conform besluitvorming, gedekt worden uit reserves en voorzieningen, is € 3.128.399,- opgenomen.

De activiteiten die ten grondslag liggen aan deze budgetten zijn grotendeels gestart maar lopen qua uitvoering door naar 2023.

Onderstaand zijn drie overzichten onderhanden werk opgenomen

- Overzicht 1 is het totaal bedrag waarvan wordt voorgesteld dit ten laste van het rekeningresultaat te laten komen;
- Overzicht 2 is het bedrag dat wordt gedekt wordt door mutaties op reserves en voorzieningen;
- Overzicht 3 is het overzicht welke reserves en voorzieningen voor welk bedrag worden aangesproken.

Onderhanden werken ten laste van het rekeningssaldo

Prog	Budget	Omschrijving	Motivering aanvraag	Bedrag
0	5004163	Verschillende salarisbudgetten team Samenleving	DT vraagt de incidenteel beschikbare vacature ruimte, omgezet in geld, eind 2022 beschikbaar te houden middels een voorstel tot budgetoverheveling bij de jaarrekening 2022. Dit bedrag is obv besluitpunt 2 bedoeld om voor 2023 + 2024 ieder jaar € 50.000 beschikbaar te hebben voor het aantrekken van trainee('s).	101.500
0	6002040	PALG181 Aanpak adreskwaliteit en adresfraude	DT is akkoord gegaan om budget om te zetten naar bedrijfsvoeringsbudget voor specifieke inhuur van expertise.	22.667
0	6007010	PSTL003 Stelpost taakmutaties; Energietoeslag	In de decembercirculaire 2022 zijn aanvullende middelen ontvangen voor de uitbetaling van de energietoeslag. Uitbetaling vindt plaats in 2023.	1.196.277
0	6007010	PSTL003 Stelpost taakmutaties; Compensatieregeling Voogdij 18+	Middelen vanuit decembercirculaire 2022; compensatieregeling kon door het rijk niet in 2022 afgerond worden. Dit vindt plaats in 2023.	97.857
0	6007010	PSTL003 Stelpost taakmutaties; bijzondere bijstand	In de dec.circulaire 2022 zijn middelen beschikbaar gesteld om zowel via vroeg-signalering als via de bijzondere bijstand gerichte hulp aan te bieden.	83.896
0	6007010	PSTL003 Stelpost taakmutaties; Versterken sociale basis	Middelen vanuit dec.circulaire 2022; ten behoeve van versterken sociale basis ouderen wat de gezondheid en vitaliteit van ouderen bevordert.	29.145
0	6007010	PSTL003 Stelpost taakmutaties; Breed offensief	In de dec.circulaire 2022 zijn middelen beschikbaar gesteld. Deze middelen zijn bedoeld om de arbeidsmarktkansen voor mensen met een arbeidsbeperking te vergroten. Inzet van de middelen vindt in 2023 plaats.	20.862
0	6007010	PSTL003 Stelpost taakmutaties; toegankelijkheid verkiezingen	Middelen ontvangen in dec.circulaire 2022 t.b.v. toegankelijker maken van verkiezingen.	7.446
0	6007010	PSTL003 Stelpost taakmutaties; Uitvoeringskosten klimaatakkoord	Betreft beschikbare gelden vanuit het rijk voor uitvoering Klimaatakkoord. Advisering rondom inzet middelen is reeds in Q1 2023 gedaan.	316.872
0	6007010	PSTL003 Stelpost taakmutaties; Meerkosten Oekraïne sociaal domein	Middelen uit dec.circulaire 2022; kosten lopen door in 2023	24.000
Totaal programma 0				1.900.522
2	6202010	PALG635 Parkeervisie	Het project is medio 2022 aanbesteed en de uitvoering is gestart. Het project wordt in 2023 afgerond.	74.250
2	6201010	PALG636 Drempels stationslaan	Op 6 december 2022 heeft het college een besluit genomen om aanpassingen te doen aan de Stationslaan, en deze werkzaamheden te dekken uit bestaande budgetten. De werkzaamheden worden echter pas begin 2023 uitgevoerd.	59.000
2	6201010	PALG195 Uitvoeren verkeersveiligheidsplan	De Raad heeft een motie aangenomen en 85.000 beschikbaar gesteld om extra werkzaamheden uit te voeren aan de Johanniterlaan. Deze werkzaamheden worden in 2023 uitgevoerd, conform de beantwoording van de motie destijds, maar het bedrag is al in 2022 toegevoegd aan dit budget.	85.000
Totaal programma 2				218.250
3	6201010	PALG030 Verkeersveiligheid	De actualisatie van het Gemeentelijk Verkeer en Vervoersplan (GVVP) is in 2022 gestart met de studie naar de centrumroute. De middelen hadden niet in 2022 geraamd moeten worden maar in 2023. De overheveling herstelt dit.	35.000
3	6301010	PALG319 Kracht van Oost EZ positionering EHZ	De middelen zijn oorspronkelijk bedoeld voor de economische positionering EHZ. Deze activiteit is vanaf 2022 onderdeel van de uitvoering van de Gebiedsagenda. In verband met de gemeenteraadsverkiezingen vindt de feitelijke start in 2023 plaats.	69.500
Totaal programma 3				104.500

Prog	Budget	Omschrijving	Motivering aanvraag	Bedrag
4	6304020 PALG320	Hanze Icoonjaar 2022	Budget om het thema Hanze in de gemeente Harderwijk, nationaal en internationaal te versterken met als belangrijke mijlpaal deelname aan programma '2023 Hanzejaar van Hanzestedenmarketing en NBTC. In 2022 is gewerkt aan het opstellen van passende programmering voor het Hanzejaar lokaal, regionaal en nationaal. Om de afgesproken programmering te bekostigen is dit budget nodig.	15.250
4	6403010 PALG197	Onderwijs ondersteuning en begeleiding	Door de Raad is in het najaar 2022 het Brede School beleid vastgesteld. Onderdeel daarvan was het structureel toevoegen van het budget onderwijsbegeleiding dat daarvoor onder was gebracht bij Karin Traas, een bedrag groot € 55.972,77. Hoewel het project in 2022 is opgestart, konden alle middelen gezien het relatief late tijdstip van besluitvorming in de Raad niet volledig benut worden doch worden deze in 2023 besteed. Hiervoor is een bedrag van €30.000 nodig.	30.000
Totaal programma 4				45.250
5	6507020		Het stadsidee 2022 is gewonnen door 2 deelnemers , 1e disc golf en boomhut. het idee om een disc golf parcours aan te leggen is complex, omdat er veel ruimte nodig is en we weinig ruimte hebben in de openbare ruimte. De vertraging van de boomhut heeft te maken met lange levertijden van de materialen. Beide projecten worden gerealiseerd in 2023.	46.000
Totaal programma 5				46.000
6	6601050 PALG279	Stichting Vluchtelingenwerk	Betreft incidentele middelen vanuit de sept.circulaire t.b.v. maatschappelijke begeleiding statushouders die onder de oude wet Inburgering vallen. De begeleiding loopt door in 2023.	110.000
6	6601050 PALG458	Wet Inburgering	Incidentele middelen vanuit mei- en septembercirculaire voor elip (einde lening inburgeringsplichtige) en integratie statushouders om alle inburgeraars passende ondersteuning te bieden. Begeleidingskosten lopen door in 2023.	51.000
6	6602020 PALG001	Sociale Adviesraad	Middelen zijn bestemd voor het uitvoeren van de motie cliëntenraad MIZ.	10.000
6	6603010 PALG543	Energietoeslag	Tot 30 april 2023 kunnen aanvragen ingediend worden voor de toeslag 2022. De resterende middelen 2022 zijn hiervoor benodigd.	498.800
Totaal programma 6				669.800
7	6605010 PCOR039	Corona gerelateerde kosten reïntegratie	In de sept.circulaire 2021 zijn voor het jaar 2022 middelen vanuit het rijk ontvangen voor reïntegratie. MIZ maakt een plan om deze middelen in 2023 in te zetten	102.900
Totaal programma 7				102.900
8	6803020 PALG331	Invoeren Wet Kwaliteitsborging	Via de septembercirculaire 2022 zijn middelen beschikbaar gesteld voor de implementatie van de Wet kwaliteitsborging (Wkb). De invoering van de Wkb is gekoppeld aan de Omgevingswet. Omdat de inwerkingtreding van de Omgevingswet is uitgesteld van 1 januari 2023 naar (vooralsnog) 1 juli 2023 schuiven de werkzaamheden en daarmee ook de uitgaven. Deze middelen worden ingezet voor externe advisering op werkprocessen. Hiervoor loopt op dit moment een offertetraject. Opdrachtverstrekking wordt begin februari verwacht. Voor het overige wordt dit ingezet op externe inhuur om de projectleider te ondersteunen.	58.200
8	6803000		Meerinzicht DIV voert werkzaamheden uit voor het digitaliseren van dossiers en importeert deze vervolgens in Corsa. De werkzaamheden lopen nog door in 2023.	17.800
Totaal programma 8				76.000
Totaal				3.163.222

Onderhanden werken budgettair neutraal

Prog	Budget	Omschrijving	Motivering aanvraag	Bedrag
0	6003020 PALG140	Woningen en overig	Betreft neutrale overheveling uitvoering werkplan 2022 groot onderhoud gemeentelijke gebouwen. Dit wordt gedekt uit de voorziening groot onderhoud gemeentelijke gebouwen.	40.150
0	6004000 PALG556	Onderzoekskosten	Dit budget is bedoeld voor een aantal onderzoeken. De opdracht van één van de afgesproken onderzoeken (proces zorg&veiligheid) loopt nog door tot in 2023 welke reeds is verleend.	35.000

Prog	Budget	Omschrijving	Motivering aanvraag	Bedrag
0	5004800	PGEB037 Gemeentewerf	Betreft neutrale overheveling uitvoering werkplan 2022 groot onderhoud gemeentelijke gebouwen. Dit wordt gedekt uit de voorziening groot onderhoud gemeentelijke gebouwen.	71.700
0	6007010	PSTL003 Stelpost taakmutaties algemene uitkering; Breed Offensief	Middelen worden ingezet om inwoners uit het doelgroepenregister aan een baan te helpen en aan het werk te houden. Uitvoering vindt plaats in 2023. Collegebesluit 13-12-2022	34.950
Totaal programma 0				181.800
2	6201010	PALG046 Laadpalen	In het vastgestelde voorstel van 11 november 2019 plan van aanpak oplaadpunten is besloten om in de periode 2020-2025 extra oplaadpalen te plaatsen. Hiervoor zijn de beschikbare middelen van €100.000 middels dit budget beschikbaar gesteld. De uitvoering wordt conform het plan van aanpak in 6 jaar uitgevoerd. We verzoeken het restant mee te nemen om in 2022 deze werkzaamheden voort te kunnen zetten	54.900
Totaal programma 2				54.900
3	6301010	PALG087 Visie ontwikkelen andere Binnenstad	Betreft neutrale overheveling uitgaven bijbehorende subsidie provincie voor het ontwikkelen van een toekomstvisie voor centrumgebied Binnenstad Harderwijk.	25.460
3	6301010	PALG087 Visie ontwikkelen andere Binnenstad	Betreft neutrale overheveling uitgaven bijbehorende subsidie provincie voor het ontwikkelen van een toekomstvisie voor centrumgebied Binnenstad Harderwijk.	-25.460
Totaal programma 3				0
4	6402070	PSPO001 Gymzaal B. Toussaintstraat	Betreft neutrale overheveling uitvoering werkplan 2022 groot onderhoud gemeentelijke gebouwen. Dit wordt gedekt uit de voorziening groot onderhoud gemeentelijke gebouwen.	79.200
4	6402070	PSPO005 Gymzaal Deventerweg	Betreft neutrale overheveling uitvoering werkplan 2022 groot onderhoud gemeentelijke gebouwen. Dit wordt gedekt uit de voorziening groot onderhoud gemeentelijke gebouwen.	31.550
4	6403010	PALG497 NPO middelen	Deze middelen mogen formeel ingezet worden tot medio 2025. Die tijd hebben wij de instanties ook gegeven. De meeste zullen toch juli 2023 worden afgerond, maar dat zorgt wel voor een noodzaak van overheveling van de resterende gelden.	428.113
4	6403010	PALG497 NPO middelen	Deze middelen mogen formeel ingezet worden tot medio 2025. Die tijd hebben wij de instanties ook gegeven. De meeste zullen toch juli 2023 worden afgerond, maar dat zorgt wel voor een noodzaak van overheveling van de resterende gelden.	-428.113
Totaal programma 4				110.750
5	6501020	PALG399 Sportakkoord	Het betreft hier het subsidie Sportakkoord 2022 (PSIS011). Daarvoor zijn twee beschikkingen (eenmaal 30.000 en eenmaal 26.575) ontvangen. Als gevolg van enerzijds late ontvangst en anderzijds een gebrek aan capaciteit is dit in 2022 niet uitgevoerd. Vanuit subsidieverstrekker is aangegeven dat het geld ook nog in 2023 besteed kan worden. Voor de besteding van het subsidie zijn deels al plannen in 2022 ontwikkeld en worden deze deels nog ontwikkeld nu de capaciteit weer op orde is.	20.465
5	6501020	PALG399 Sportakkoord	Het betreft hier het subsidie Sportakkoord 2022 (PSIS011). Daarvoor zijn twee beschikkingen (eenmaal 30.000 en eenmaal 26.575) ontvangen. Als gevolg van enerzijds late ontvangst en anderzijds een gebrek aan capaciteit is dit in 2022 niet uitgevoerd. Vanuit subsidieverstrekker is aangegeven dat het geld ook nog in 2023 besteed kan worden. Voor de besteding van het subsidie zijn deels al plannen in 2022 ontwikkeld en worden deze deels nog ontwikkeld nu de capaciteit weer op orde is.	-20.465
5	6502010	PGEB025 Sytel	Betreft neutrale overheveling uitvoering werkplan 2022 groot onderhoud gemeentelijke gebouwen. Dit wordt gedekt uit de voorziening groot onderhoud gemeentelijke gebouwen.	116.600
5	6502010	PSPO011 De Sytel Sportzaal	Betreft neutrale overheveling uitvoering werkplan 2022 groot onderhoud gemeentelijke gebouwen. Dit wordt gedekt uit de voorziening groot onderhoud gemeentelijke gebouwen.	751.800

Prog	Budget	Omschrijving	Motivering aanvraag	Bedrag
5	6505020	PALG524 Kerkenvisie	Dit budget is met de meicirculaire 2021 (decentralisatie uitkering) beschikbaar gekomen en eind 2021 via een begrotingswijziging in de begroting van 2021 opgenomen, waardoor het overgeheveld moest worden naar 2022. Eind 2021 is het project opgestart en extern bureau geselecteerd. De verplichtingen lopen door in 2023. Het project wordt in 2023 afgerond.	18.400
5	6505020	PALG328 Luttekepoort	Dit budget is in 2021 beschikbaar gesteld en bedoeld voor subsidie ten behoeve van de voorbereidingskosten voor de herbouw van de voormalige Luttekepoort. Zowel in 2021 als in 2022 is hiervoor door de initiatiefnemers (Stichting) beroep op gedaan. Het initiatief is (nog) niet afgewezen door de raad. De raad heeft de besluitvorming- op verzoek van de initiatiefnemers- on hold gezet om hun de gelegenheid te geven alternatieven te onderzoeken. Daarom is de kans aanwezig dat ook in 2023 weer beroep op subsidie wordt gedaan	31.100
5	6505020	PGEBO15 Klooster 2 - 4 Centrum vd Kunsten	Betreft neutrale overheveling uitvoering werkplan 2022 groot onderhoud gemeentelijke gebouwen. Dit wordt gedekt uit de voorziening groot onderhoud gemeentelijke gebouwen.	29.000
5	6503030	PALG463 Duurzame evenementen	Budget is benodigd voor reeds aangegane verplichtingen rondom het verduurzamen van evenementen.	15.000
Totaal programma 5				961.900
6	6601030	PCOR049 4e corona steunpakket voor preventie en eenzaamheidsbestrijding	Het geld is bedoeld om de effecten op de verminderde mentale weerbaarheid door de pandemie tegen te gaan. Hier zijn diverse interventies ingezet die nog minimaal een jaar doorlopen. Dat is ook vlggs verwachting want de opgelopen achterstanden of verminderde weerbaarheid vergt een inspanning van jaren. Tevens zijn door de pandemie, die pas een half jaar geleden formeel beëindigd is, de interventies ook vertraagd ingevoerd en vergen daarmee ook een langere tijdsperiode van inzet. Er zijn reeds verplichtingen aangegaan met diverse partners voor vrijwel het hele bedrag.	272.200
6	6601030	PALG154 Beleidspl Harderwijk zijn wij samen	In het programma Harderwijk op Volle Kracht geven wij uitvoering aan ons zorg en welzijnsbeleid. Hierin wordt integraal het sociale gezicht van onze gemeente zichtbaar. Met het vast stellen van het beleidsprogramma is door de raad unaniem besloten om voor de jaren 2021, 2022, 2023 het nog niet bestede bedrag op deze post over te hevelen. Om zo wel uitvoering te kunnen geven aan eerder gemaakte toezeggingen richting partners en gemaakte afspraken. <bedrag samen nemen met 6601020-43800-PALG 154 controleren als de correcties geboekt zijn>	158.350
6	6601020	PALG604 Depressie preventie mantelzorgers	Uitvoering van de pilot ketenaanpak depressiepreventie mantelzorgers wordt begin 2023 afgerond. De subsidie van het ministerie van VWS wordt in 2023 ontvangen.	8.448
6	6601020	PALG604 Depressie preventie mantelzorgers	Uitvoering van de pilot ketenaanpak depressiepreventie mantelzorgers wordt begin 2023 afgerond. De subsidie van het ministerie van VWS wordt in 2023 ontvangen.	-8.448
6	6602050	PALG002 Lokaal integraal uitvoeringsplan jeugd	Deze middelen zijn noodzakelijk om het preventieve jeugdwerk voort te kunnen zetten. Zonder dit geld zullen een stuk of 10 interventies geen voortgang vinden. In het uitvoeringsplan Jeugd zal medio 2023 een structurele investering gevraagd worden aan de "voorkant" (preventie, voorveld, versterken civil society). Dit op te stellen uitvoeringsplan is gekoppeld aan de op te leveren Nota Sociaal Domein.	192.574
6	6672040	PALG494 MDT Harderwijk	Dit project loopt door t/m 2023 en wordt gefinancierd vanuit de subsidie van ZonMw.	188.066
6	6672040	PALG494 MDT Harderwijk	Dit project loopt door t/m 2023 en wordt gefinancierd vanuit de subsidie van ZonMw.	-188.066
6	6681020	PALG449 Voorz Tafel aan Zet	Werkzaamheden lopen door in 2023. Dekking vanuit overschot BW/MO	29.250
6	6681020	PALG449 Voorz Tafel aan Zet	Werkzaamheden lopen door in 2023. Dekking vanuit overschot BW/MO	-29.250
6	6681000	PALG534 Pilotteam 16-27 jarigen	Inzet pilotteam waardoor jongvolwassenen tussen de 16 en 27 jaar dag en nacht ondersteuning krijgen en daardoor langer thuis kunnen blijven wonen. Deze pilot loopt door t/m juli 2023	200.000

Prog	Budget	Omschrijving	Motivering aanvraag	Bedrag
6	6681000 PALG534	Pilotteam 16-27 jarigen	Deze pilot loopt door t/m juli 2023	-200.000
Totaal programma 6				623.124
7	6701010 PALG418	Proj onbed. zwangerschap lvb	Dit project loopt door t/m 2025 en wordt gefinancierd vanuit de subsidie van ZonMw	307.881
7	6701010 PALG418	Proj onbed. zwangerschap lvb	Dit project loopt door t/m 2025 en wordt gefinancierd vanuit de subsidie van ZonMw	-307.881
7	6702010 PWTA211	Groot Onderhoud-Herstel Riolering	Betreft uitvoering re-lining Graaf Ottolaan en Vondellaan. De Graaf Ottolaan is inmiddels uitgevoerd en het restant budget voor de Vondellaan is benodigd in 2023. Dit wordt gedekt uit de egalisatievoorziening onderhoud gemeentelijke watertaken.	71.600
7	6704020		Betreft neutrale overheveling van de dekking kapitaallast van krediet INV0010 Routekaart Windenergie Lorentz. Dit zal t.z.t. ingebracht worden bij de business case Windpark.	200.000
7	6704020		Betreft neutrale overheveling van de dekking kapitaallast van krediet INV0010 Routekaart Windenergie Lorentz. Dit zal t.z.t. ingebracht worden bij de business case Windpark.	-200.000
7	6704020 PALG538	Duurz.maatr. Energieke Stad	Betreft uitvoering subsidieregeling "Duurzaamheidsmaatregelen De Energieke Stad – Lorentz III. Gedekt vanuit de reserve duurzaamheidsmaatregelen Lorentz III.	169.150
7	6704020 PALG502	Subs. Regeling duurzaamh. maatregelen	Betreft uitvoering subsidieregeling "Duurzaamheidsmaatregelen De Duurzame Stad – Lorentz III". Gedekt vanuit de reserve duurzaamheidsmaatregelen Lorentz III.	800.000
7	6704020 PALG517	Vorbereidingskosten Warmtenet	Betreft het incidentele budget beschikbaar voor de afrekening van de voorbereidingskosten die voor rekening van de gemeente komen m.b.t. het warmtenet. Conform raadsbesluit 23 december 2021. De definitieve afrekening zal naar verwachting plaatsvinden in 2023.	125.175
7	6704020 PALG531	Aanpak Energiearmoede	Betreft budgetneutrale overheveling m.b.t. uitvoering SiSa-regeling Aanpak Energiearmoede. De middelen zijn beschikbaar gesteld voor de jaren 2022 en 2023.	442.649
7	6704020 PALG531	Aanpak Energiearmoede	Betreft budgetneutrale overheveling m.b.t. uitvoering SiSa-regeling Aanpak Energiearmoede. De middelen zijn beschikbaar gesteld voor de jaren 2022 en 2023.	-442.649
7	6704020 PALG601	Nationaal Isolatieprogramma	Betreft budgetneutrale overheveling m.b.t. uitvoering SiSa-regeling Aanpak Energiearmoede, onderdeel Nationaal Isolatieprogramma. De middelen zijn beschikbaar gesteld voor de jaren 2022 en 2023.	129.484
7	6704020 PALG601	Nationaal Isolatieprogramma	Betreft budgetneutrale overheveling m.b.t. uitvoering SiSa-regeling Aanpak Energiearmoede, onderdeel Nationaal Isolatieprogramma. De middelen zijn beschikbaar gesteld voor de jaren 2022 en 2023.	-129.484
7	6705010 PGEB003	Elzenhof	Betreft neutrale overheveling uitvoering werkplan 2022 groot onderhoud gemeentelijke gebouwen. Dit wordt gedekt uit de voorziening groot onderhoud gemeentelijke gebouwen.	30.000
Totaal programma 7				1.195.925
Totaal onderhanden werk neutraal				3.128.399

Onderhanden werken budgettair neutraal

De dekking van de budgettair neutrale onderhanden werken is als volgt ten laste van:

Algemene reserve	€	461.550,-
Voorziening Onderhoud Gemeentelijke Gebouwen	€	1.150.000,-
Voorziening egalisatie onderhoud gemeentelijke watertaken	€	71.600,-
Reserve Sociaal Domein	€	350.924,-
Reserve Duurzaamheidsmaatregelen Lorentz III	€	969.150,-
Reserve Opschaling Warmtenet	€	125.175,-
Totaal	€	3.128.399,-

Incidentele baten en lasten

Ingevolge het bepaalde in artikel 28, lid c van het Besluit Begroting en Verantwoording moet de toelichting bij de jaarrekening tenminste een overzicht bevatten van de incidentele baten en lasten. In de volgende tabel worden de incidentele mee- en tegenvallers over 2022 weergegeven. Om onnodige complexiteit te voorkomen wordt - in lijn met de richtlijnen van de commissie BBV - een grensbedrag gehanteerd van € 50.000.

Taakveld		Omschrijving	L/B	Begroting 2022	Rekening 2022	Resultaat 2022
TV01 Bestuur	Uitvoeringskosten 0.1	Programma DVL EHZM	L	0	94	-94
TV01 Bestuur	Uitvoeringskosten 0.1	Programma DVL EHZM	B	0	-94	94
TV02 Burgerzaken	Burgerschap	Corona kosten Coronakroniek	L	0	105	-105
TV03 Beheer overige gebouwen en gronden	Beheer van gronden en landerijen	Beheer van gronden en landerijen; grondverkoop	B	0	-51	51
TV03 Beheer overige gebouwen en gronden	Beheer, verhuur, instandh. gebouwen	Graaf Ottolaan 26 Kranenburg	B	0	-93	93
TV03 Beheer overige gebouwen en gronden	Beheer, verhuur, instandh. gebouwen	Mecklenburglaan 3 Kranenburg	B	0	-77	77
TV04 Overhead	Uitvoeringskosten 0.4	Onderzoekskosten	L	190	87	103
TV04 Overhead	Uitvoeringskosten 0.4	SPUK BTW overhead	B	0	-124	124
TV08 Overige baten en lasten	Uitvoeringskosten 0.8	BCF afrekening oude jaren	B	0	-212	212
TV12 Openbare orde en veiligheid	Toezicht en handh. openbare orde	Subsidie controle op toegang	B	-186	-114	-72
TV21 Verkeer en vervoer	Verkeersbeleid	Uitv. verkeersveiligheidsplan	L	260	73	187
TV24 Economische havens en waterwegen	Beheer economische havens	Baggeren Lorenthvn- Vaargeul Woldwijd	L	746	437	309
TV24 Economische havens en waterwegen	Inrichting en onderh. havenvoorz.	Inrichting en onderh. havenvoorz.	L	286	103	183
TV43 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	Achterstandenbeleid/VVE	Achterstandenbeleid/VVE	L	0	68	-68
TV43 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	Achterstandenbeleid/VVE	Achterstandenbeleid/VVE	B	0	-67	67
TV43 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	Onderwijsondersteuning / begeleiding	NPO Middelen	L	1.044	604	440
TV43 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	Onderwijsondersteuning / begeleiding	NPO Middelen	B	-1.044	-616	-428
TV52 Sportaccommodaties	Zwembaden	corona ondersteuning Sypel	B	0	-53	53
TV53 Cultuurpres. cultuurprod. cultuurpart.	Uitvoeringskosten 5.3	corona-ondersteuning cultuur	L	0	245	-245
TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	Buurt- en clubhuizen	Kiekmure	L	0	-62	62

Taakveld		Omschrijving	L/B	Begroting 2022	Rekening 2022	Resultaat 2022
TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	Cliëntondersteuning	Cliëntondersteuning	L	0	250	-250
TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	Preventie (eenzaamheidsbestr., GGZ)	4e Corona steunpakket	L	347	74	272
TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	Vreemdelingen	Inburgering (Programmageden)	L	298	118	180
TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	Vreemdelingen	Inburgering (Programmageden)	B	-298	-118	-180
TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	Vreemdelingen	Kosten opvang vluchtelingen Oekraïne	L	0	780	-780
TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	Vreemdelingen	Kosten opvang vluchtelingen oekraïne	B	0	-1.378	1.378
TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	Vreemdelingen	Stichting vluchtelingenwerk	B	0	-69	69
TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	Vreemdelingen	Wet inburgering	L	0	255	-255
TV62 Wijkteams	Preventie	Lokaal integraal uitvoeringspl Jeugd	L	286	101	185
TV63 Inkomensregelingen	Programmageden 6.3	Energietoeslag	L	3.306	2.807	499
TV63 Inkomensregelingen	Uitvoeringskosten 6.3	corona tozo regelingen	L	0	201	-201
TV63 Inkomensregelingen	Uitvoeringskosten 6.4	corona tozo regelingen	B	0	-201	201
TV63 Inkomensregelingen	Uitvoeringskosten 6.5	Te vorderen te verhalen deb. SD	L	0	96	-96
TV672 Maatwerkdienstverlening 18-	Jeugd - overig	MDT Harderwijk	L	350	145	206
TV672 Maatwerkdienstverlening 18-	Jeugd - overig	MDT Harderwijk	B	-350	-162	-188
TV681 Ge-escaleerde zorg 18+	Beschermd Wonen regionaal	Huisvesting kwetsbare doelgroepen	L	284	257	28
TV681 Ge-escaleerde zorg 18+	Preventie huiselijk geweld	Preventie huiselijk geweld regionaal	B	0	-210	210
TV681 Ge-escaleerde zorg 18+	Programmageden 6.81	Aanpak dak- en thuisloosheid	L	0	210	-210
TV681 Ge-escaleerde zorg 18+	Uitvoeringskosten 6.81	Pilotteam 16-27 jarigen	L	400	200	200
TV681 Ge-escaleerde zorg 18+	Uitvoeringskosten 6.82	Pilotteam 16-27 jarigen	B	-400	-200	-200
TV71 Volksgezondheid	Jeugdgezondheidszorg	Project onbed.zwangersch.-jong ouder	L	0	69	-69
TV71 Volksgezondheid	Jeugdgezondheidszorg	Project onbed.zwangersch.-jong ouder	B	-378	-70	-307

Taakveld		Omschrijving	L/B	Begroting 2022	Rekening 2022	Resultaat 2022
TV72 Riolering	Rioolbeheer	VZ Egalisatie Onderh. gem.watertaken	B	-143	-71	-72
TV72 Riolering	Rioolbeheer	Zoetwatervoorz hoge zandgronden	B	0	-52	52
TV74 Milieubeheer	Duurzaamheid	Aanpak energiearmoede	L	601	158	443
TV74 Milieubeheer	Duurzaamheid	Aanpak energiearmoede	B	-601	-158	-443
TV74 Milieubeheer	Duurzaamheid	Duurz.maatr. Energieke Stad	L	277	108	169
TV74 Milieubeheer	Duurzaamheid	RREW Energiebesparing	L	280	204	77
TV74 Milieubeheer	Duurzaamheid	RREW Energiebesparing	B	-280	-204	-77
TV74 Milieubeheer	Duurzaamheid	Vorbereidingskosten Warmtenet	L	200	75	125
TV81 Ruimtelijke ordening	Faciliterend grondbeleid (passief)	Anterieure overeenkomsten	B	-107	-360	253
TV81 Ruimtelijke ordening	Faciliterend grondbeleid (passief)	Landschap. verstrekking Groene Zoom	L	0	78	-78
TV81 Ruimtelijke ordening	Faciliterend grondbeleid (passief)	Landschap. verstrekking Groene Zoom	B	0	-127	127
TV81 Ruimtelijke ordening	Faciliterend grondbeleid (passief)	Landschappelijke bijdr. Hierden	L	0	61	-61
TV81 Ruimtelijke ordening	Faciliterend grondbeleid (passief)	Landschappelijke bijdr. Hierden	B	0	-131	131
TV81 Ruimtelijke ordening	Faciliterend grondbeleid (passief)	VZ Ruimtelijke ontwikkeling	L	0	308	-308
TV81 Ruimtelijke ordening	Faciliterend grondbeleid (passief)	VZ Ruimtelijke ontwikkeling	B	0	-125	125
TV81 Ruimtelijke ordening	Faciliterend grondbeleid (passief)	VZ Verevening Vitale Vakantieparken	L	0	822	-822
TV81 Ruimtelijke ordening	Faciliterend grondbeleid (passief)	VZ Verevening Vitale Vakantieparken	B	0	-822	822
TV83 Wonen en bouwen	Beleid wonen en bouwen	Stimulering sociale huur	B	0	-211	211
TV83 Wonen en bouwen	Beleid wonen en bouwen	Woonoplossingen	L	483	316	167
TV83 Wonen en bouwen	Bouw- en woningtoezicht	Bouw- en woningtoezicht	B	0	-109	109
TV83 Wonen en bouwen	Exploitatie gebouwen in eigendom	Exploitatie gebouwen in eigendom	B	0	54	-54
TV83 Wonen en bouwen	Exploitatie gebouwen in eigendom	Oosteinde 17	B	0	-187	187
TV83 Wonen en bouwen	Omgevingsvergunning	Omgevingsvergunning Inhuur	L	0	132	-132
Totaal				5.851	3.167	2.686

Incidentele dotaties en onttrekkingen

Taakveld	Reserve	Dotatie / Onttrekking	Begroting 2022	Rekening 2022	Resultaat 2022
TV010 Mutaties reserves	BR Multifunctioneel theater	Onttrekking	-74	-74	0
TV04 Overhead	BR Egalisatiereserve automatisering	Onttrekking	-142	-119	-24
TV04 Overhead	BR Organisatieontwikkeling MIZ	Onttrekking	-224	-224	0
TV08 Overige baten en lasten	Algemene reserve	Dotatie	5.039	4.944	95
TV08 Overige baten en lasten	Algemene reserve	Onttrekking	-8.467	-6.129	-2.338
TV08 Overige baten en lasten	BR Alliander Aandelen	Onttrekking	-2.768	-2.768	0
TV08 Overige baten en lasten	BR Havenwerken	Dotatie	360	360	0
TV08 Overige baten en lasten	BRKL Onderhoud Stationslaan	Dotatie	12	12	0
TV08 Overige baten en lasten	BRKL Uitvoeringsagenda	Onttrekking	-14	-14	0
TV21 Verkeer en vervoer	BR Havenwerken	Onttrekking	-1.270	-1.222	-48
TV21 Verkeer en vervoer	BRKL Aanpassingen rond N302	Onttrekking	-23	0	-23
TV21 Verkeer en vervoer	BRKL Laad-hub Waterfront	Dotatie	122	122	0
TV22 Parkeren	BR Parkeren Waterfront	Onttrekking	-150	-150	0
TV22 Parkeren	BRKL parkeren Waterfront	Dotatie	150	150	0
TV24 Economische havens en waterwegen	BRKL Havenwerken kapitaallasten	Dotatie	900	900	0
TV34 Economische promotie	BR Hanzedagen 2031	Dotatie	500	500	0
TV42 Onderwijshuisvesting	BR IHP onderwijshuisvesting	Dotatie	880	880	0
TV42 Onderwijshuisvesting	BR IHP onderwijshuisvesting	Onttrekking	-1.142	-1.142	0
TV42 Onderwijshuisvesting	BRKL Install.techn.vz.gem.geb.	Dotatie	12	12	0
TV52 Sportaccommodaties	BR Archeologiefonds	Onttrekking	-2	0	-2
TV53 Cultuurpres. cultuurprod. cultuurpart.	BRKL Aanp.techn.inst. kelder Markt 1	Dotatie	160	160	0
TV55 Cultureel erfgoed	BR Archeologiefonds	Dotatie	20	20	0
TV55 Cultureel erfgoed	BRKL Restauratie Catharinakapel	Onttrekking	-10	0	-10
TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	BR Te verhalen bijstand	Onttrekking	-1.753	-1.753	0
TV62 Wijkteams	BR Sociaal domein	Dotatie	3.837	3.837	0
TV62 Wijkteams	BR Sociaal domein	Onttrekking	-3.915	-3.516	-399
TV73 Afval	Algemene reserve	Onttrekking	-605	-605	0
TV73 Afval	BR Opschaling Warmtenet	Onttrekking	-200	-75	-125
TV74 Milieubeheer	BR Duurzaamheid	Dotatie	110	110	0
TV74 Milieubeheer	BR Duurzaamheid	Onttrekking	-180	-160	-20
TV74 Milieubeheer	BR Duurzaamheidsmaat, LorentzIII	Onttrekking	-1.090	-109	-981
TV74 Milieubeheer	BR Innovatie groene agenda	Onttrekking	-110	-110	0
TV74 Milieubeheer	BR Nieuwe Energiemaatregelen	Dotatie	8	8	0
TV81 Ruimtelijke ordening	BR Implementatie omgevingswet	Dotatie	361	361	0
TV81 Ruimtelijke ordening	BR Implementatie omgevingswet	Onttrekking	-60	-47	-13
TV83 Wonen en bouwen	BR Tijd. huisvesting oud Struikterr.	Dotatie	38	38	0
Totaal			-9.690	-5.802	-3.888

Structurele toevoegingen en onttrekkingen

Taakveld	Reserve	Dotatie / Onttrekking	Begroting 2022	Rekening 2022	Resultaat 2022
TV01 Bestuur	BRKL Uitvoeringsagenda	Onttrekking	-41	0	-41
TV03 Beheer overige gebouwen en gronden	BRKL Install.techn.vz.gem.geb.	Onttrekking	0	-20	20
TV21 Verkeer en vervoer	BRKL Aanlichten Zeebeer	Onttrekking	-2	-2	0
TV21 Verkeer en vervoer	BRKL Herinr. Stationslaan	Onttrekking	-45	0	-45
TV21 Verkeer en vervoer	BRKL Herinrichting Melis Stokelaan	Onttrekking	-29	-29	0
TV21 Verkeer en vervoer	BRKL Reconstructie Scheepsingel	Onttrekking	-13	-14	0
TV21 Verkeer en vervoer	BRKL Reconstructie Vondellaan	Onttrekking	-20	-18	-2
TV21 Verkeer en vervoer	BRKL Rev.bedrijvent.Lorentz 2e fase	Onttrekking	-68	-68	0
TV21 Verkeer en vervoer	BRKL Verkeersveiligheid Wittenhagen	Onttrekking	-6	-6	0
TV21 Verkeer en vervoer	BRKL Winkelcentrum Vuldersbrink	Onttrekking	-9	0	-9
TV24 Economische havens en waterwegen	BRKL Havenwerken kapitaallasten	Onttrekking	-20	0	-20
TV42 Onderwijshuisvesting	BRKL Groot onderhoud gebouwen	Onttrekking	-107	0	-107
TV42 Onderwijshuisvesting	BRKL Install.techn.vz.gem.geb.	Onttrekking	0	-2	2
TV42 Onderwijshuisvesting	BRKL Leerpakketten AZC	Onttrekking	-8	-8	0
TV52 Sportaccommodaties	BRKL Bankjes voor ouderen	Onttrekking	-8	-8	0
TV52 Sportaccommodaties	BRKL Realisering Buitenbad de Sypel	Onttrekking	-1	0	-1
TV52 Sportaccommodaties	BRKL Vlot bij strandeiland	Onttrekking	-8	0	-8
TV53 Cultuurpres. cultuurprod. cultuurpart.	BRKL Install.techn.vz.gem.geb.	Onttrekking	0	-84	84
TV55 Cultureel erfgoed	BR Archeologiefonds	Onttrekking	-6	-2	-4
TV55 Cultureel erfgoed	BRKL Gebied wellen - de stille wei	Onttrekking	-55	-8	-47
TV73 Afval	BRKL Install.techn.vz.gem.geb.	Onttrekking	-9	-9	0
TV73 Afval	BRKL Nieuwe werf Graaf Ottolaan	Onttrekking	-28	-16	-12
Totaal			-485	-294	-191

Bijzondere incidentele baten en lasten Corona

Voor een overzicht van de bijzondere baten en lasten als gevolg van de corona pandemie verwijzen we naar de paragraaf Financiële impact Corona (zie paragraaf Corona)

Wet normering topinkomens

De WNT is van toepassing op de gemeente Harderwijk. Het voor de gemeente Harderwijk toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2022 € 216.000, vallend onder het algemeen bezoldigingsmaximum.

1. Bezoldiging topfunctionarissen 2022

1a. Leidinggevende topfunctionarissen

bedragen x € 1	Wassens, J.P.		Lanning, H.R	
Functiegegevens⁵	Gemeentesecretaris		Griffier	
Aanvang en einde functievulling in 2020	01/01 – 31/12		01/01 – 31/12	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0		1,0	
Dienstbetrekking?	ja		ja	
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	122.462,10		103.364,69	
Beloningen betaalbaar op termijn	21.582,00		17.838,60	
<i>Subtotaal</i>	<i>144.044,10</i>		<i>121.203,29</i>	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	216.000,00		216.000,00	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.		N.v.t.	
Bezoldiging	144.044,10		121.203,29	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.		N.v.t.	
Gegevens 2021				
bedragen x € 1	Wassens, J.P.		Lanning, H.R	
Functiegegevens	Gemeentesecretaris		Griffier	
Aanvang en einde functievulling in 2019	01/01 – 31/12		01/01 – 31/12	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0		1,0	
Dienstbetrekking?	Ja		ja	
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	116.855,88		98.405,76	
Beloningen betaalbaar op termijn	21.208,96		18.073,20	
<i>Subtotaal</i>	<i>138.064,84</i>		<i>116.478,96</i>	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	209.000,00		209.000,00	
Bezoldiging	138.064,84		116.478,96	

4.7 Single Information Single Audit (SISA) 2022

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 14-2-2023

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
JenV	A8	Regeling eenmalige specifieke uitkering voor gemeenten i.v.m. het treffen van maatregelen [...] criminaliteit veroorzaakt door asielzoekers in 2021 en 2022 Gemeenten	Besteding (jaar T) uitvoering projectplan - zelfstandige uitvoering Gerealiseerd Aard controle R Indicator: A8/01 € 12.456	Cumulatieve besteding uitvoering projectplan (t/m jaar T) - inclusief uitvoering door derden Gerealiseerd Aard controle R Indicator: A8/02 € 43.977	Besteding (jaar T) (gedeeltelijk) verantwoord o.b.v. voorlopige toekenningen? (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: A8/03 Ja	Toelichting op projecten die afwijken van voorlopige toekening Aard controle n.v.t. Indicator: A8/04 Ja	Project afgerond (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: A8/05 Ja	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: A8/06 Ja
JenV	A12B	Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen Gemeenten	Naam veiligheidsregio Aard controle n.v.t. Indicator: A12B/01 050525 Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland	Besteding (jaar T) Aard controle R Indicator: A12B/02 € 113.895	Besteding volgens besluit van de veiligheidsregio uitgevoerd (Ja/nee) Aard controle n.v.t. Indicator: A12B/03 Ja	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: A12B/04 € 113.895	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: A12B/05 Ja	
JenV	A13	Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen Gemeenten	Besteding (jaar T) (zelfstandige uitvoering inclusief uitvoering door andere partijen, niet zijnde medeoverheden) Aard controle R Indicator: A13/01 € 26.298	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: A13/02 Ja	Correctie besteding (jaar T-1) Vanaf SiSa 2023 van toepassing i.v.m. SiSa tussen medeoverheden Aard controle R Indicator: A13/03 € 0	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) in inclusief uitvoering door andere medeoverheden vanaf SiSa 2023 Aard controle R Indicator: A13/04 € 26.298	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: A13/05 Ja	
JenV	A15	Regeling eenmalige specifieke uitkering voor gemeenten in verband met het treffen van maatregelen ter vermindering van overlast en criminaliteit veroorzaakt door asielzoekers in 2022 en 2023 Gemeenten	Besteding (jaar T) - zelfstandige uitvoering Aard controle R Indicator: A15/01 € 0	Cumulatieve besteding uitvoering projectplan (t/m jaar T) - inclusief uitvoering door derden Aard controle R Indicator: A15/02 € 0	Besteding (jaar T) (gedeeltelijk) verantwoord o.b.v. voorlopige toekenningen? (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: A15/03 Nee	Toelichting op projecten die afwijken van voorlopige toekening Aard controle n.v.t. Indicator: A15/04 Nee	Project afgerond (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: A15/05 Nee	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: A15/06 Ja
JenV	A16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne Gemeenten	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde plek per dag (GOO) 1 maart tot en met 14 oktober 2022 Aard controle R Indicator: A16/01 € 776.600	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde plek per dag (GOO) met ingang van 15 oktober 2022 (jaar T) Aard controle R Indicator: A16/02 € 424.379	Vul in verschil werkelijke bestedingen ten opzichte van de gecombineerde uitkomst van A16/01 en A16/02 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO) Aard controle R Indicator: A16/03 € 0	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringskosten Aard controle R Indicator: A16/04 € 0	Besteding (jaar T) uitvoeringskosten tbv de transitie Aard controle R Indicator: A16/05 € 0	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (POO) Aard controle R Indicator: A16/06 € 106.054
			Totaal bedrag vorderingen uitgekeerde verstrekkingen (jaar T) POO Aard controle R Indicator: A16/07 € 0	Vul in totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) in (jaar T) Aard controle R Indicator: A16/08 € 70.980	Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01 t/m 08 Aard controle n.v.t. Indicator: A16/09 € 1.378.013	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: A16/10 € 1.378.013	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: A16/11 Nee	

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 14-2-2023								
FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	Aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (jaar T)	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (t/m jaar T)	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T)	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T)	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee)(vanaf 2021)	Normbedragen voor e (ja/nee) (vanaf 2021)
		Gemeenten	Aard controle R Indicator: B2/01	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/02	Aard controle D2 Indicator: B2/03	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/04	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/05	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/06
			40	133	4	13	Ja	Ja
		Eindverantwoording (Ja/Nee)		Reeks 1	Reeks 1			
				Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3)			
				Keuze werkelijke kosten	Keuze werkelijke kosten			
			Aard controle n.v.t. Indicator: B2/07	Aard controle R Indicator: B2/08	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/09			
		Nee						
			Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1
		Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)
		Werkelijke kosten	Werkelijke kosten	Keuze werkelijke kosten	Keuze werkelijke kosten	Werkelijke kosten	Werkelijke kosten	Werkelijke kosten
		Aard controle R Indicator: B2/10	Aard controle R Indicator: B2/11	Aard controle R Indicator: B2/12	Aard controle R Indicator: B2/13	Aard controle R Indicator: B2/14	Aard controle R Indicator: B2/15	Aard controle R Indicator: B2/15
		€ 100.956	€ 109.714				€ 0	€ 0
			Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2
		Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)
		Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen
		Aard controle R Indicator: B2/16	Aard controle R Indicator: B2/17	Aard controle R Indicator: B2/18	Aard controle R Indicator: B2/19	Aard controle R Indicator: B2/20	Aard controle R Indicator: B2/21	Aard controle R Indicator: B2/21
		€ 15.200	€ 50.540	€ 13.872	€ 45.084	€ 8.976	€ 8.976	€ 8.976
			Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Totaal	
		Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerde), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling		
		Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen			
		Aard controle R Indicator: B2/22	Aard controle R Indicator: B2/23	Aard controle R Indicator: B2/24	Aard controle R Indicator: B2/25	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/26		
		€ 0	€ 48.000			€ 139.004		

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 14-2-2023

BZK	C9	Specifieke uitkering woningbouwimpuls	Projectnaamnummer	Aantal woningen waarvan bouw is gestart in (jaar T) komt overeen met fasering uit de projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 05 verplicht	Aantal woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T)	Uitvoering WBI-maatregelen verloopt conform fasering projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 05 verplicht	Toelichting afwijkingen in faserings (indicatoren 02 en 04) T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)
		Tranche 1 t/m 3 Gemeenten	Aard controle n.v.t. Indicator: C9/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C9/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C9/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C9/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C9/05	Aard controle D2 Indicator: C9/06
			1 1e tranche Hardenweide (2020-0000079779)	Nee	0	Nee	02) Bouw is nog niet gestart. In 2021 is een amendement door de gemeenteraad aangenomen om 100 extra sociale huurwoningen op te nemen. Hierdoor moest het verkavelingsplan worden aangepast waardoor er heronderhandeld moest worden met de marktpartijen over de verkaveling. Dit heeft in 2022 plaatsgevonden evenals de start verkoop (ultimo 2022) van de 1e 41 woningen. De start bouw is vertraagd naar het 1e halfjaar 2023. 04) De uitvoering van de WBI-maatregelen is door het nieuw te maken verkavelingsplan eveneens vertraagd.	€ 23.033.987
			2 2e tranche Waterfront (2021-0000014524)	Nee	130	Nee	02) Door vertraging in de uitgifte loopt de planning uit de WBI-aanvraag enkele maanden vertraging op. Herfasering van deelgebieden maakt het mogelijk om de vertraging in te halen waardoor de oorspronkelijke planning wordt gerealiseerd, behoudens ontwikkelingen in de woningmarkt. 04) Kosten onderzoek niet gesprongen explosieven kennen een langere doorlooptijd dan waarmee in de projectaanvraag rekening is gehouden	€ 52.810.223
			20 Kopie projectnaam/ nummer	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T)	Prijscategorieën woningen komen overeen met projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht	Toelichting afwijking(en) prijscategorieën woningen	Aantal betaalbare woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T)	Eindverantwoording/ project afgerond (ja/nee)
			Aard controle n.v.t. Indicator: C9/07	Aard controle D2 Indicator: C9/08	Aard controle n.v.t. Indicator: C9/09	Aard controle n.v.t. Indicator: C9/10	Aard controle n.v.t. Indicator: C9/11	Aard controle n.v.t. Indicator: C9/12
			1 1e tranche Hardenweide (2020-0000079779)	€ 0	Nee	Door het amendement zijn meer betaalbare woningen toegevoegd. In de heronderhandelingen n.a.v. deze extra woningen is wel gekeken naar verschuiving tussen de categorieën betaalbaar waarbij het uitgangspunt is dat over het totale te realiseren woningbouwprogramma er nog steeds 68% betaalbare woningen worden gerealiseerd.	0	Nee
			2 2e tranche Waterfront (2021-0000014524)	€ 9.989.446	Ja	Mogelijk vindt er een verschuiving plaats van de betaalbare categorie 'Middenhuur' naar 'Sociale huur'.	80	Nee
			20					
BZK	C31	Regeling vaststelling regels verstrekken eenmalige specifieke uitkering aan gemeenten huisvesting kwetsbare doelgroepen	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Besteding (jaar T) aan projecten die niet zijn opgenomen in de toezegging	Eventuele toelichting op niet volgens plan/aanvraag uitgevoerde projecten	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
		Gemeenten	Aard controle R Indicator: C31/01	Aard controles n.v.t. Indicator: C31/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C31/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C31/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C31/05	
			€ 256.759	€ 408.807	€ 0	Nee		
BZK	C32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen	Beschikingsnummer /naam	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 augustus 2022 (Ja/Nee)	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04) 'Nee' is ingevuld)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
		Gemeenten	Aard controle n.v.t. Indicator: C32/01	Aard controle R Indicator: C32/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C32/03	Aard controle D2 Indicator: C32/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C32/05	Aard controle n.v.t. Indicator: C32/06
			1 SUVIS21-00743871	€ 0	€ 620.801	Ja		Ja
			2 SUVIS21-01742840	€ 0	€ 87.330	Nee	in afwachting besluitvorming IHP voor nieuwbouw (april 2023)	Nee
			3 SUVIS21-00765758	€ 0	€ 61.536	Ja		Nee
			Kopie Beschikingsnummer/Naam	Zijn de begrotingsposten waarvoor een uitkering is aangevraagd uitgevoerd? (Ja/Nee/N.v.t.)	Toelichting (verplicht als bij indicator 08 nee is ingevuld)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: C32/07	Aard controle D2 Indicator: C32/08	Aard controle n.v.t. Indicator: C32/09			
			1 SUVIS21-00743871	Ja				
			2 SUVIS21-01742840	Nee	uitvoering in 2023			
			3 SUVIS21-00765758	Nee	uitvoering in 2022, 2023 en 2024			

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 14-2-2023

BZK	C43	Regeling reductie energiegebruik woningen	Beschikkingnummer/naam	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Aantal bereikte woningen	Toelichting	Eindverantwoording (Ja/Nee)
		Gemeenten	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C43/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: C43/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: C43/03</i>	<i>Aard controle D1 Indicator: C43/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C43/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C43/06</i>
			RREW2020-00452433	€ 203.556	€ 449.976	4.327		Ja
		Totaal aantal bereikte huurwoningen	<i>Aard controle D1 Indicator: C43/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C43/08</i>				
			972	Ja				
BZK	C55	Aanpak energiearmoede	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: C55/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: C55/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/06</i>
			116	€ 125.810	€ 125.810	30	€ 32.537	€ 32.537
		Het aantal huishoudens dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen.	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: C55/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/09</i>			
			0	€ 0	€ 0			
		Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips)	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/11</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/12</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/13</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/14</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/15</i>
			341	111	0	0	146	0
BZK	C56	Regeling huisvesting aandachtsgroepen	Beschikkingnummer	Projectnaam	Besteding (jaar T) per project	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) - per project	Aantal woonruimten en verblijfsruimten waarvan de werkzaamheden zijn gestart in (jaar T)	Aantal volledig gerealiseerde woonruimten en verblijfsruimten (t/m jaar T)
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C56/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C56/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: C56/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: C56/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C56/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C56/06</i>
			1 RHA2021-02349948	Uitbreiding woonwagendplaatsen gemeente Harderwijk	€ 0	€ 0	0	0
		Kopie Projectnaam	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C56/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: C56/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: C56/09</i>	<i>Aard controle R Indicator: C56/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C56/11</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C56/12</i>
			1 Uitbreiding woonwagendplaatsen gemeente Harderwijk		€ 0	€ 0	Ja	Ja
		Eindverantwoording (Ja/Nee)	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C56/13</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C56/14</i>				
			Nee	n.v.t.				
BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslag enaffaire	Gederde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijschelden van gemeentelijke belastingen	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			<i>Aard controle R Indicator: C62/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C62/04</i>				
			€ 8.657	Nee				

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 14-2-2023								
BZK	C209	Meerjarige regeling voor huisvesting aandachtsgroepen	Beschikingsnummer	Projectnaam	Besteding (jaar T) per project	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) - per project	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) - per project	Aantal woonruimten waarvan de werkzaamheden zijn gestart in (jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: C209/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C209/02	Aard controle R Indicator: C209/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C209/04	Aard controle D2 Indicator: C209/05	Aard controle n.v.t. Indicator: C209/06
			1 RHA2022-03336365	Uitstroom Noord Veluwe intramurale voorzieningen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2	Sociaal Pensioen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			3	Maatwerk woningen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			4	Jeugd woningen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			5	Park Molenweg	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			6	Transformatie BW accommodatie	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			7	Tiny Houses Veldwijk	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			8	Maatwerk woningen Harderwijk	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			9	Preventiehuis	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
10	Tijdelijk wonen woningen In Putten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0			
	Kopie Projectnaam	Aantal volledig gerealiseerde woonruimten (t/m jaar T)	De uitvoering loopt volgens de planning (ja/nee)	Zelfstandige uitvoering (ja/nee)				
	Aard controle n.v.t. Indicator: C209/07	Aard controle n.v.t. Indicator: C209/08	Aard controle n.v.t. Indicator: C209/09	Aard controle R. Indicator: C209/10				
1	Uitstroom Noord Veluwe intramurale voorzieningen	0	Ja	Ja				
2	Sociaal Pensioen	0	Ja	Ja				
3	Maatwerk woningen	0	Ja	Ja				
4	Jeugd woningen	0	Ja	Ja				
5	Park Molenweg	0	Ja	Ja				
6	Transformatie BW accommodatie	0	Ja	Ja				
7	Tiny Houses Veldwijk	0	Ja	Ja				
8	Maatwerk woningen Harderwijk	0	Ja	Ja				
9	Preventiehuis	0	Ja	Ja				
10	Tijdelijk wonen woningen In Putten	0	Ja	Ja				
	Eindverantwoording (Ja/Nee)							
	Aard controle n.v.t. Indicator: C209/11							
	Nee							
OCW	D1	Regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten Regeling vsv voor de jaren 2017 t/m 2020 Contactgemeenten	Besteding (jaar T)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			Aard controle R Indicator: D1/01	Aard controle R Indicator: D1/02	Aard controle n.v.t. Indicator: D1/03			
			€ 22.600	€ 399.041	Nee			
OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB) Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, ouders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO)	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	
			Aard controle R Indicator: D8/01	Aard controle R Indicator: D8/02	Aard controle R Indicator: D8/03	Aard controle R Indicator: D8/04	Aard controle R Indicator: D8/05	
			€ 1.267.422	€ 635.153	€ 0	€ 68.592	€ 976.646	
		Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag	In 2022 opgebouwde reserve om mee te nemen naar volgende vierjarige periode Bedrag		
		Aard controle n.v.t. Indicator: D8/06	Aard controle R Indicator: D8/07	Aard controle n.v.t. Indicator: D8/08	Aard controle R Indicator: D8/09	Aard controle R Indicator: D8/10		
1								
2								
100								

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 14-2-2023								
OCW	D11	Regeling specifieke uitkering extra financiële middelen RMC-functie Contactgemeenten	Besteding (jaar T) contact gemeente	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			Aard controle R Indicator: D11/01 € 0	Aard controle n.v.t. Indicator: D11/02 € 0	Aard controle n.v.t. Indicator: D11/03 Nee			
OCW	D12	Regionale meld- en coördinatiefunctie Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten Regeling vsv voor de jaren 2021 t/m 2024 Contactgemeenten	Besteding (jaar T) contactgemeente	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			Aard controle R Indicator: D12/01 € 545.763	Aard controle R Indicator: D12/02 € 0	Aard controle n.v.t. Indicator: D12/03 Nee			
OCW	D12A	Regionaal programma voortijdig schoolverlaten Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten Regeling vsv voor de jaren 2021 t/m 2024 Contactgemeenten	Besteding (jaar T) contactgemeente	Besteding aan contactschool (jaar T)	Totale besteding (jaar T) van educatie (automatisch ingevuld)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Aard controle R Indicator: D12A/01 € 0	Aard controle R Indicator: D12A/02 € 183.619	Aard controle n.v.t. Indicator: D12A/03 € 183.619	Aard controle R Indicator: D12A/04 € 0	Aard controle n.v.t. Indicator: D12A/05 Nee	
OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	
			Aard controle R Indicator: D14/01 € 555.953	Aard controle R Indicator: D14/02 € 0	Aard controle R Indicator: D14/03 € 60.000	Aard controle R Indicator: D14/04 € 0	Aard controle R Indicator: D14/05 € 151.794	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs		
			Aard controle n.v.t. Indicator: D14/06	Aard controle R Indicator: D14/07	Aard controle n.v.t. Indicator: D14/08	Aard controle R Indicator: D14/09		
			1					
IenW	E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaaï Subsidieregeling sanering verkeerslawaaï Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Overige bestedingen (jaar T)	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt	Correctie over besteding (t/m jaar T)	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen
			Aard controle n.v.t. Indicator: E3/01	Aard controle R Indicator: E3/02	Aard controle R Indicator: E3/03	Aard controle R Indicator: E3/04	Aard controle R Indicator: E3/05	Aard controle R Indicator: E3/06
			1 IenW/BSK-2021/305124	€ 5.625	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		Kopie beschikingsnummer	Cumulatieve bestedingen ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T)	Cumulatieve Kosten ProRail (t/m jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen	Correctie over besteding kosten ProRail (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
		Aard controle n.v.t. Indicator: E3/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/09	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/10	Aard controle R Indicator: E3/11	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/12	
1	IenW/BSK-2021/305124	€ 5.625	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 14-2-2023								
lenW	E20	Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)		
		Provincies en Gemeenten	Aard controle R Indicator: E20/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/02	Aard controle R Indicator: E20/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/04		
			€ 0	€ 1.960.734	€ 1.444.497	Ja		
			Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk		
			Aard controle n.v.t. Indicator: E20/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/08		
		1	205 Verbreden van fietspaden aantal in meters	Ja	2	2 x 1,05 km		
		2	108 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW aantal in st	Ja	2	2 x kruispuntplateau		
		3	109 Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden aantal in st	Ja	5	5 verkeersdrempels		
		4	110 Aanleg van een uitritconstructie van zijstraat GOW naar 30 km/uur-zone aantal in st	Ja	3	3 x uitritconstructie		
		5	112 Inrichten van een schoolzone door snelheidsbeïnvloedende maatregelen aantal in st	Ja	1	1 x schoolzone		
		6	113 Saneren van langsparkeren of parkeerstroken langs de rijbaan aantal in st	Ja	6	6 x langsparkeevakken		
		7	117 Het volwaardig afwaarderen van een gebiedsontsluitingsweg 50 km/uur naar een erftoegangsweg 30 km/uur aantal in meters	Ja	1	1,1 km gebiedsontsluitingsweg		
		8	119 Aanleg van een fietsoversteek (middeneiland), alleen bij een kruispunt aantal in st	Ja	1	1 x middeneiland		
		9	107 Aanleg van een vrijliggend fiets-/bromfietspad op een 50 km/uur weg of een 80 km/uur weg aantal in meters	Nee	0	Uitvoering van de maatregel is niet gelukt		
		10	113 Saneren van langsparkeren of parkeerstroken langs de rijbaan aantal in st	Nee	0	Uitvoering van de maatregel is niet gelukt		
		11	119 Aanleg van een fietsoversteek (middeneiland), alleen bij een kruispunt aantal in st	Nee	0	Uitvoering van de maatregel is niet gelukt		
		12	107 Aanleg van een vrijliggend fiets-/bromfietspad op een 50 km/uur weg of een 80 km/uur weg aantal in meters	Ja	45	45 meter vrijliggend fiets-/bromfietspad (2,0 meter)		
		13	119 Aanleg van een fietsoversteek (middeneiland), alleen bij een kruispunt aantal in st	Ja	1	1 x middeneiland		
		14	110 Aanleg van een uitritconstructie van zijstraat GOW naar 30 km/uur-zone aantal in st	Ja	1	1 x uitritconstructie		
lenW	E53	Regeling specifieke uitkering Schone Lucht Akkoord	Beschikingsnummer / naam	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Daadwerkelijke startdatum van het project (dd/mm/jj)	Daadwerkelijke einddatum van het project (dd/mm/jj)	Ervaringen binnen 3 maanden na afronding project gedeeld (ja/nee)
			Aard controle n.v.t. Indicator: E53/01	Aard controle R Indicator: E53/02	Aard controle n.v.t. Indicator: E53/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E53/04	Aard controle n.v.t. Indicator: E53/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E53/06
			1 SPUKSLA-22-03262108	€ 61.423	€ 61.423	1-12-2022	6-3-2022	Ja
			Kopie beschikingsnummer /naam	Jaar waarin het project is opgenomen in een decentraal uitvoeringsplan				
			Aard controle n.v.t. Indicator: E53/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E53/08				
			1 SPUKSLA-22-03262108	2023				
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: E53/09					
			Nee					

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 14-2-2023								
IenW	E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023 Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)		
			Aard controle R Indicator: E84/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/02	Aard controle R Indicator: E84/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/04		
			€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
			Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk		
		Aard controle n.v.t. Indicator: E84/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/08			
		1 317 Verengen verharding fietspad(aantal in Meters)	Nee	0				
		2 318 Verbreden van fietspaden(aantal in Meters)	Nee	0				
		3 348 Aanleg van een fietsoversteek via een middeneiland, alleen bij een kruispunt(aantal in Stuks)	Nee	0				
EZK	F9	Regeling specifieke uitkering Extern Advies Warmtetransitie	Projectnaam/nummer	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	Toelichting	
			Aard controle n.v.t. Indicator: F9/01	Aard controle R Indicator: F9/02	Aard controle n.v.t. Indicator: F9/03	Aard controle n.v.t. Indicator: F9/04	Aard controle n.v.t. Indicator: F9/05	
			1 EAW-20-01556173	€ 11.035	€ 20.660	Ja	In 2021/2022 is met een procesbegeleider een buurtplan met daarin een technisch onderzoek voor de wijk Zeebuurt. Uitkomsten zijn input voor uitvoeringsplan	
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
		Aard controle n.v.t. Indicator: F9/06						
		Ja						
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentede el 2022 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Vgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)
			Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			Aard controle R Indicator: G2/01	Aard controle R Indicator: G2/02	Aard controle R Indicator: G2/03	Aard controle R Indicator: G2/04	Aard controle R Indicator: G2/05	Aard controle R Indicator: G2/06
			€ 11.316.134	€ 291.911	€ 561.543	€ 6.221	€ 40.207	€ 2.077
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire
			Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Gemeente Participatiewet (PW)
Aard controle R Indicator: G2/07	Aard controle R Indicator: G2/08	Aard controle R Indicator: G2/09	Aard controle R Indicator: G2/10	Aard controle R Indicator: G2/11	Aard controle R Indicator: G2/12			
€ 128.609	€ 71.249	€ 0	€ 825.080	€ 0	€ 0			
Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)							
Gemeente Participatiewet (PW)								
Aard controle D2 Indicator: G2/13	Aard controle n.v.t. Indicator: G2/14							
€ 0	Ja							

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 14-2-2023

SZW	G3	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob)
		<p>Bestuit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2022</p> <p>Bestuit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004</p> <p>Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.</p>	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
		<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/05</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/06</i>
		€ 2.900	€ 273	€ 41.797	€ 0	€ 0	€ 0
		<p>BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB)</p> <p>Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire</p>	<p>BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB)</p> <p>Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire</p>	<p>BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekingen (BOB)</p> <p>Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BOB in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire</p>	<p>BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking</p> <p>Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire</p>	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
		<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/07</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/08</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/09</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/10</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G3/11</i>	
		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 14-2-2023										
SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2022 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)		
				Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente		
				Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01	Aard controle R Indicator: G4/02	Aard controle R Indicator: G4/03	Aard controle R Indicator: G4/04	Aard controle R Indicator: G4/05	Aard controle R Indicator: G4/06	
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 65.767	€ 0	€ 0	
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 4.326	€ 0	€ 11.510	€ 57.997	€ 0	
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 19.574	€ 46.295	€ 0	
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 1.750	€ 0	€ 0	
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 1.079	€ 876	€ 0	
			6	Totaal	€ 4.326	€ 0	€ 99.680	€ 105.168	€ 0	
				Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)			
					Gemeente	Gemeente	Gemeente			
					Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07	Aard controle R Indicator: G4/08	Aard controle R Indicator: G4/09	Aard controle n.v.t. Indicator: G4/10		
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja			
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja			
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja			
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Ja			
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Ja			
			6	Totaal	0	0				
				Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)		
					Aard controle n.v.t. Indicator: G4/11	Aard controle R Indicator: G4/12	Aard controle R Indicator: G4/13	Aard controle R Indicator: G4/14	Aard controle R Indicator: G4/15	
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)						
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)						
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)									
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)									
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)									
6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0					
	Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire						
		Gemeente	Gemeente	Gemeente						
		Aard controle n.v.t. Indicator: G4/16	Aard controle R Indicator: G4/17	Aard controle D2 Indicator: G4/18	Aard controle R Indicator: G4/19					
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)		€ 0	€ 0	€ 0					
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)		€ 0	€ 0	€ 0					
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)		€ 0	€ 0	€ 0					
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)		€ 0	€ 0	€ 0					
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)		€ 0	€ 0	€ 0					
6	Totaal	0	0	0						
SZW	G10	Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2022 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T)	Baten (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)					
			Gemeente	Gemeente	Gemeente					
		Aard controle R Indicator: G10/01	Aard controle R Indicator: G10/02	Aard controle n.v.t. Indicator: G10/03						
		€ 117.664	€ 0	Ja						

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 14-2-2023								
SZW	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)			
			Gemeente	Gemeente	Gemeente			
			Aard controle R Indicator: G12/01	Aard controle R Indicator: G12/02	Aard controle n.v.t. Indicator: G12/04			
		€ 0	€ 0	Ja				
SZW	G13	Onderwijsroute 2022_deel gemeente Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Bestedingen onderwijsroute (jaar T)	Baten onderwijsroute (jaar T)	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T)	Baten overige voorzieningen (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente		
			Aard controle R Indicator: G13/01	Aard controle R Indicator: G13/02	Aard controle R Indicator: G13/03	Aard controle R Indicator: G13/04	Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05	
		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja		
VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimuleringsport Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Totale werkelijke berekende subsidie				
			Aard controle R Indicator: H4/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02				
			€ 1.408.142	€ 2.104.083				
			Activiteiten	Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T)	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) Onroerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) roerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) overige kosten	Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de toekenning meegenomen is
			Aard controle n.v.t. Indicator: H4/03	Aard controle R Indicator: H4/04	Aard controle R Indicator: H4/05	Aard controle R Indicator: H4/06	Aard controle R Indicator: H4/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/08
			1 Onroerende zaken nieuwbouw	€ 1.763.825	€ 1.763.825	€ 0	€ 0	
2 Onroerende zaken onderhoud	€ 17.942	€ 17.942	€ 0	€ 0				
3 Roerende zaken beheer en expl	€ 179.333	€ 0	€ 179.333	€ 0				
4 Mengpercentage	€ 142.983	€ 0	€ 0	€ 142.983				
VWS	H8	Regeling Sportakkoord 2020-2022	Beschikingsnummer	Totaal bedrag volgens beschikking	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T)	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T)	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T)	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: H8/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/02	Aard controle R Indicator: H8/03	Aard controle R Indicator: H8/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/05	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/06
			1 1104305-1042366-DUO	€ 56.575	€ 0	€ 9.535	€ 9.024	€ 179.806
		Kopie beschikingsnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)					
		Aard controle n.v.t. Indicator: H8/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/08					
		1 1104305-1042366-DUO	Nee					
VWS	H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	Besteding (jaar T)	Is voldaan aan de uitvoering van het lokale preventieakkoord of aanpak? (Ja/Nee)	Eindverantwoording? (Ja/Nee)			
			Aard controle R Indicator: H12/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H12/02	Aard controle n.v.t. Indicator: H12/03			
			€ 27.234	Ja	Nee			
VWS	H21	Specifieke uitkering cliëntondersteuning	Gerealiseerde activiteit inzet projectleiding en/of Onderzoek lokale versterking functie (in jaar T) (Ja/Nee)	Toelichting - indien bij H21/01 indicator Nee is ingewild is een toelichting verplicht	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Aard controle n.v.t. Indicator: H21/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H21/02	Aard controle R Indicator: H21/03	Aard controle R Indicator: H21/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H21/05	
			Nee	Activiteit start in 2023	€ 0	€ 0	Nee	
VWS	H25	Regeling Specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden (ronde 3)	Beschikingsnummer / kenmerk	Ontvangen Rijksbijdrage (Jaar T)	Totale definitieve exploitatietekort	Totale cumulatieve besteding	Eindverantwoording	
			Aard controle n.v.t. Indicator: H25/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H25/02	Aard controle n.v.t. Indicator: H25/03	Aard controle n.v.t. Indicator: H25/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H25/05	
			1 SPUKIJZ21-22239	€ 52.990	€ 52.990	€ 52.990	Ja	
			Naam locatie	Betreeft periode Nov + dec 2021 of Jan 2022?	Totale toezegging per locatie	Hoogte definitief exploitatietekort per locatie	Besteding per locatie	Cumulatieve besteding per locatie (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: H25/06	Aard controle R Indicator: H25/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H25/08	Aard controle R Indicator: H25/09	Aard controle R Indicator: H25/10	Aard controle n.v.t. Indicator: H25/11
			1 Sportcentrum De Sypel	Nov + dec 2021	€ 26.308	€ 26.308	€ 26.308	€ 26.308
2 Sportcentrum De Sypel	jan-22	€ 26.682	€ 26.682	€ 26.682	€ 26.682			
		50						

5 Bijlagen

5.1 Overzicht kredieten 2022

Kredietruimte Algemene Dienst	Kostensoort	Afsluiten	Krediet	Geboekt vorig jaar	Geboekt huidig jaar	Vrije ruimte
INV0007 Duurzaamheidsmaatr. Prim.onderwijs	43200 Aankoop duurzame goederen	Ja	1.740.994	1.589.626	20.816	130.553
INV0010 Routekaart windenergie lorentz	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	1.010.000	756.706	267.758	-14.464
	83800 Overige goederen en diensten	Nee	-550.000	-539.260	-53.969	43.229
INV0011 Woningen oud Struikterrein	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	941.576	826.481	0	115.095
	83800 Overige goederen en diensten	Nee	-80.000	-41.692	0	-38.308
INV0013 Uitbreiding Elzenhof fase 2	43200 Aankoop duurzame goederen	Ja	870.095	947.252	7.095	-84.252
	43834 Overige uitgaven	Ja	0	1.545	1.056	-2.602
INV0018 Uitvoeringsagenda Dienstverlening	43200 Aankoop duurzame goederen	Ja	207.000	126.222	1.150	79.628
	83800 Overige goederen en diensten	Ja	0	-55.301	0	55.301
INV0027 Nieuwbouw Havenkantoor 40 jr	43200 Aankoop duurzame goederen	Ja	620.000	500.003	128.416	-8.420
	83800 Overige goederen en diensten	Ja	0	0	0	0
INV0028 NB Havenk. Techn. voorz. 15 jr	43200 Aankoop duurzame goederen	Ja	130.000	118.567	15.977	-4.544
INV0044 Opslagloods Oude Stadhuis, Markt 1	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	99.600	72.112	15.436	12.052
	43834 Overige uitgaven	Nee	0	95	36	-131
INV0048 Werk ligplaatsen Rondvaartschepen	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	65.000	0	0	65.000
INV0051 Uitv. Visie gebied Wellen/Stille Wei	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	1.610.000	1.581.632	18.532	9.836
	43834 Overige uitgaven	Nee	0	922	6	-928
INV0054 Fase 3 Begraafplaats	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	968.000	59.112	597.343	311.545
	43834 Overige uitgaven	Nee	0	113	316	-429
INV0059 Toegangscontrolesyst. Gymlokalen	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	58.084	8.064	0	50.020
	83800 Overige goederen en diensten	Nee	0	-229	0	229
INV0066 Aanschaf tillift voor gehandicapten	43200 Aankoop duurzame goederen	Ja	8.544	894	7.650	0
	83800 Overige goederen en diensten	Ja	0	-74	0	74
INV0069 Herinrichting Havendam	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	850.000	345.066	1.025.718	-520.784
	83800 Overige goederen en diensten	Nee	0	0	-42.123	42.123

Kredietruimte Algemene Dienst	Kostensoort	Afsluiten	Krediet	Geboekt vorig jaar	Geboekt huidig jaar	Vrije ruimte
INV0074 Vlot Strandeiland	43200 Aankoop duurzame goederen	Ja	40.000	34.512	0	5.488
INV0075 Herinrichting Parkzone Stadsdennen	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	325.000	0	293	324.707
INV0078 Vervanging Kade en steigerfac.	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	350.000	0	573.327	-223.327
INV0079 Uitbr. Kade steigerfacilit. Havendam	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	150.000	0	161.450	-11.450
INV0082 Hekwerken Groot syfel fse 3	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	140.623	140.623	0	-0
	83800 Overige goederen en diensten	Nee	0	-815	0	815
INV0084 Markering Stadsmuren	43200 Aankoop duurzame goederen	Ja	200.000	95.469	154.790	-50.259
INV0108 Diverse aanpassingen in sportzalen	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	71.753	36.539	0	35.214
	83800 Overige goederen en diensten	Nee	0	-2.779	0	2.779
INV0109 Div. aanpassingen Sporthal Syfel	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	132.858	5.400	393	127.065
	83800 Overige goederen en diensten	Nee	0	-436	-131	567
	84410 Kapitaaloverdr. - rijk	Nee	0	0	-51	51
INV0120 Ren. Syfel bouwkundig 40jr	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	9.597.564	1.722.587	5.834.697	2.040.280
	43834 Overige uitgaven	Nee	0	3.316	12.174	-15.490
	83800 Overige goederen en diensten	Nee	-1.665.693	-232.382	-69.651	-1.363.660
	84410 Kapitaaloverdr. - rijk	Nee	0	0	-821.060	821.060
INV0121 Ren. Syfel installaties 15 jr	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	5.280.665	2.002.164	3.211.585	66.916
	43834 Overige uitgaven	Nee	0	4.322	7.104	-11.427
	83800 Overige goederen en diensten	Nee	-916.479	-270.161	-80.974	-565.344
	84410 Kapitaaloverdr. - rijk	Nee	0	0	-413.803	413.803
INV0122 Ren. Syfel inrichtingskosten15 jr	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	1.405.529	69.037	693.516	642.976
	83800 Overige goederen en diensten	Nee	-243.935	-9.295	-2.786	-231.854
	84410 Kapitaaloverdr. - rijk	Nee	0	0	-89.357	89.357
INV0123 Ren. Syfel terreininrichting 15 jr	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	365.059	32.772	77.108	255.180
	83800 Overige goederen en diensten	Nee	-56.350	-4.413	-1.323	-50.615
	84410 Kapitaaloverdr. - rijk	Nee	0	0	-9.935	9.935

Kredietruimte Algemene Dienst	Kostensoort	Afsluiten	Krediet	Geboekt vorig jaar	Geboekt huidig jaar	Vrije ruimte
INV0124 Ren. Sytel inventaris los 10 jr	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	168.082	-1.876	0	169.958
	83800 Overige goederen en diensten	Nee	-29.172	252	76	-29.500
INV0125 Ren. Sytel directiekosten 40 jr	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	1.987.035	1.061.614	256.588	668.833
	83800 Overige goederen en diensten	Nee	-344.857	-145.416	-23.969	-175.473
	84410 Kapitaaloverdr. - rijk	Nee	0	0	-32.660	32.660
INV0126 Ren. Sytel onvoorzien 40 jr	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	1.644.000	0	0	1.644.000
	83800 Overige goederen en diensten	Nee	-285.322	0	0	-285.322
INV0163 Duurzaamheidsm. Prim.onderw - gem	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	259.006	139.586	0	119.420
INV0164 Gebouw de Roef	43200 Aankoop duurzame goederen	Ja	5.542.738	1.541.096	4.548.033	-546.391
INV0165 Installaties de Roef	43200 Aankoop duurzame goederen	Ja	0	0	-108.190	108.190
	43200 Aankoop duurzame goederen	Ja	1.569.564	1.288.348	1.386.360	-1.105.144
INV0166 Inrichting de Roef	43200 Aankoop duurzame goederen	Ja	0	0	-21.515	21.515
	43200 Aankoop duurzame goederen	Ja	536.602	0	567.973	-31.371
INV0167 Terreinkosten de Roef	43200 Aankoop duurzame goederen	Ja	385.569	179.429	14.072	192.067
INV0168 Bijkomende kosten de Roef	43200 Aankoop duurzame goederen	Ja	2.307.815	1.002.303	187.161	1.118.351
INV0170 Renovatie Sytel zonnepanelen 20jr	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	143.084	0	0	143.084
	83800 Overige goederen en diensten	Nee	-24.833	0	0	-24.833
INV0171 VANG-inzamelsyst huishoudelijk afval	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	300.000	0	257.622	42.378
INV0174 Groot onderh. Stationslaan, Smeepoor	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	0	1.291.803	152.936	-1.444.739
	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	1.602.000	95.707	0	1.506.293
	43834 Overige uitgaven	Nee	0	126.500	-126.500	0
	43834 Overige uitgaven	Nee	0	3.312	357	-3.669
	83800 Overige goederen en diensten	Nee	-400.000	0	0	-400.000
	84310 Inkomensoverdr. - rijk	Nee	-84.000	-484.000	0	400.000
INV0175 Kwaliteitsslag speelveld Vlierburgwg	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	60.626	0	0	60.626

Kredietruimte Algemene Dienst	Kostensoort	Afsluiten	Krediet	Geboekt vorig jaar	Geboekt huidig jaar	Vrije ruimte
INV0178 oranjelaan	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	3.600.000	1.646.602	587.129	1.366.269
	43834 Overige uitgaven	Nee	0	3.845	2.918	-6.763
	83800 Overige goederen en diensten	Nee	0	-662.408	662.408	0
	84320 Inkomensoverdr. - gemeenten	Nee	-734.381	0	-261.693	-472.688
	84360 Inkomensoverdr. - overige overheden	Nee	-928.678	0	-440.715	-487.963
	87200 Mutaties Voorzieningen	Nee	0	-988.039	-550.047	1.538.086
	87300 Afschrijvingen	Nee	-1.936.941	0	0	-1.936.941
INV0179 Baggeren/onderh. steigers woonarken	43200 Aankoop duurzame goederen	Ja	215.000	0	218.515	-3.515
INV0180 Hellingbaan in Strandhaven aan boule	43200 Aankoop duurzame goederen	Ja	80.000	7.601	74.600	-2.201
INV0181 Voorber parkeerg. Kop van de Stadswe	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	0	24.061	4.667	-28.728
	43215 Uitbestede investeringswerken	Nee	500.000	0	7.450	492.550
INV0183 Verbetering gebruik van MFC de Bogen	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	175.000	147.533	30.906	-3.439
	83800 Overige goederen en diensten	Nee	0	-31.381	0	31.381
INV0184 Verv. Handhelds BOA's stadstoezicht	43200 Aankoop duurzame goederen	Ja	48.000	30.360	0	17.640
INV0189 Vervanging geluidsschermen A28	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	0	27.000	0	-27.000
	44310 Inkomensoverdr. - rijk	Nee	2.047.000	0	0	2.047.000
INV0190 Groot onderhoud Engelserf	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	1.333.530	32.401	10.912	1.290.217
	83800 Overige goederen en diensten	Nee	-162.530	0	0	-162.530
INV0191 Kantoorruimten_leslokalen	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	1.150.000	0	0	1.150.000
INV0192 Selectieve toegang binnenstad	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	127.500	78.881	2.700	45.919
INV0193 Veld zonnepanelen tbv zwembad	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	795.000	4.439	15.477	775.083
	83800 Overige goederen en diensten	Nee	0	-598	-179	777
	84410 Kapitaaloverdr. - rijk	Nee	0	0	-1.894	1.894
INV0194 Verv. Zandfilters Zwembad Sypel	43200 Aankoop duurzame goederen	Ja	233.900	233.900	0	0
	83800 Overige goederen en diensten	Ja	0	-31.493	-9.439	40.933
INV0195 Restauratie Catharinakapel	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	407.000	0	5.670	401.330
INV0196 Mess terrein Kranenburg	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	175.000	27.680	58.893	88.428

Kredietruimte Algemene Dienst	Kostensoort	Afsluiten	Krediet	Geboekt vorig jaar	Geboekt huidig jaar	Vrije ruimte
INV0198 Steigers Vissershaven 2021	43200 Aankoop duurzame goederen	Ja	100.000	0	102.555	-2.555
INV0199 Openbaar toilet de Wellen	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	30.000	0	8.860	21.140
INV0200 Smart City straatmeubilair	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	75.000	485	57.583	16.933
INV0201 Damwand Vissershaven 2021	43200 Aankoop duurzame goederen	Ja	800.000	0	904.537	-104.537
INV0203 Brug de Wellen	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	180.000	0	91.920	88.080
INV0204 Wi-Fi Havens	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	100.000	0	0	100.000
INV0206 Aandelen Warmtenetwerkbedrijf HWK BV	46100 Financiële transacties	Nee	2.485.000	0	1.500.001	984.999
INV0209 Verv opslagsysteem bewakingscameras	43200 Aankoop duurzame goederen	Ja	55.000	0	0	55.000
INV0210 Duurz veilig 30 en 60 km zones	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	182.224	0	1.307	180.917
INV0211 Kantoormeubilair stadhuis	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	49.541	0	0	49.541
INV0212 Heetwatermachine	43200 Aankoop duurzame goederen	Ja	24.500	0	16.489	8.011
INV0213 Tekstkarren	43200 Aankoop duurzame goederen	Ja	29.000	0	33.000	-4.000
INV0214 Tractor (groot)	43200 Aankoop duurzame goederen	Ja	80.000	0	82.350	-2.350
INV0215 Maaimachines - Begraafplaatsen	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	26.620	0	18.755	7.865
INV0216 Bestaan.techn.instal.kelder markt 1	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	91.807	0	331	91.476
INV0217 Aanp.techn.instal.keld Markt 1 (B)	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	68.513	0	12.925	55.588
INV0218 Esthetische aanpassing botenlift	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	35.000	0	0	35.000
INV0219 Vissersbrug	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	750.000	0	531.231	218.769
INV0220 Vervangen verkeersregelininstallaties	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	199.186	0	173.886	25.300
INV0221 Rioleringswerkz. zeestraat	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	100.000	0	567	99.433
INV0222 Inrichting openbare ruimte De Roef	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	1.216.250	0	1.149.169	67.081
INV0223 Aankoop Parkweg 3	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	430.000	0	1.634	428.367
INV0224 Grond Parkweg 3 aankoop	43100 Grondverwerving	Nee	100.000	0	0	100.000
INV0229 Aanschaf laad-hub 2023	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	209.900	0	146.930	62.970
	84410 Kapitaal - rijk	Nee	-87.747	0	-61.423	-26.324
INV0230 Tijd.parkeerplaatsen deelgeb.7 WF	43200 Aankoop duurzame goederen	Nee	150.000	0	0	150.000
			53.667.618	16.573.847	23.497.810	13.595.960

Kredietruimte GREX		Afsluiten	Krediet	Geboekt vorig jaar	Geboekt huidig jaar	Vrije ruimte
Drielanden						
Groene Zoom	GX01002 Ov. kst gronden 3Ind-West Gr. Zoom	Ja	30.350	0	30.350	0
Groene Zoom	GX01003 WRM Drielanden - Tuindersbrink	Ja	333.210	304.174	31.620	-2.585
Groene Zoom	GX01005 Sloop-Sanering Fokko Kortlanglaan 16	Nee	102.876	2.298	61.064	39.514
Groene Zoom	GX01008 Externe plankosten Groene Zoom 2022	Ja	30.750	0	61.717	-30.967
Groene Zoom	GX01009 Interne Plankosten Groene Zoom 2022	Ja	67.500	0	62.450	5.050
Groene Zoom	GX01010 BRM Small Smart Houses Horloseweg	Nee	75.000	0	0	75.000
Groene Zoom	GX01011 WRM/BW Small Smart Houses Horloseweg	Nee	38.000	0	0	38.000
Drielanden 89	GX02002 plankosten Driel 89 Noord 2022	Ja	22.320	0	18.047	4.273
Drielanden 89	GX02003 Int. plankosten Driel 89 Noord 2022	Ja	8.000	0	16.600	-8.600
Harderweide	GX06001 Mil.tech. bodemonderzoek Drielanden	Nee	10.000	0	7.135	2.865
Harderweide	GX06002 Gebiedspromotie Drielanden-West	Nee	32.468	540	5.534	26.394
Harderweide	GX06003 Omgevingscommunicatie Drielanden-Wes	Nee	9.796	0	0	9.796
Harderweide	GX06004 Aankoop gronden 3Ind-West Gr. Zoom	Ja	580.814	-0	543.175	37.639
Harderweide	GX06005 Bestemmingsplan Harderweide deelplan	Nee	55.154	0	0	55.154
Harderweide	GX06006 Geluidscherm Harderweide	Nee	8.781.415	0	0	8.781.415
Harderweide	GX06010 Wateroverlast Harderweide	Nee	150.000	47.011	76.853	26.135
Harderweide	GX06012 BRM fase 2 en 3 Harderweide	Nee	6.050.000	27.317	2.098.602	3.924.081
Harderweide	GX06013 Bescherming das Harderweide	Nee	150.000	0	0	150.000

Kredietruimte GREX		Afsluiten	Krediet	Geboekt vorig jaar	Geboekt huidig jaar	Vrije ruimte
Harderweide	GX06014 Externe plankosten Harderweide 2022	Ja	337.366	0	121.905	215.461
Harderweide	GX06015 Interne plankosten Harderweide 2022	Ja	347.800	0	394.246	-46.446
Harderweide	GX06016 Aankoop Mega-gronden	Ja	1.273.635	0	1.255.329	18.306
Harderweide	GX06017 Woonrijp maken Harderweide fase 1	Ja	0	0	21.855	-21.855
Waterfront						
Lorentzhaven	GX11001 BRM bedrijventerrein Lorentzhaven	Nee	25.025	0	0	25.025
Lorentzhaven	GX11002 BRM inham-kade de Bron	Nee	335.000	0	285.680	49.320
Lorentzhaven	GX11003 Interne plankosten Lorentzhaven 2022	Ja	4.000	0	10.070	-6.070
Lorentzhaven	GX11004 Externe plankosten Lorentzhaven 2022	Ja	0	0	6.300	-6.300
Overloopterrein	GX12001 Real. overloop-park.terrein WFR-inr.	Nee	524.621	330.992	48.586	145.042
Overloopterrein	GX12003 Externe plankosten fase 1 WF 2022	Ja	12.500	0	1.046	11.454
Overloopterrein	GX12004 Interne plankosten fase 1 WF 2022	Ja	12.500	0	25.000	-12.500
Gemeentelijke inzet	GX14001 Trillingsonderzoek uitv. Waterfront	Nee	141.100	0	0	141.100
Gemeentelijke inzet	GX14003 Diverse werken Waterfront fase 2	Nee	939.568	310.967	292.514	336.086
Gemeentelijke inzet	GX14005 Externe plankosten fase 2 WF 2022	Ja	192.560	0	18.103	174.457
Gemeentelijke inzet	GX14006 Interne plankosten fase 2 WF 2022	Ja	66.000	0	92.600	-26.600
De Kades	GX16001 Sanering en BRM - WFR fase 3	Nee	1.941.322	1.209.249	345.880	386.192
De Kades	GX16003 BRM deelgebied 1 fase 3	Nee	500.000	271.108	35.377	193.515
De Kades	GX16005 BRM WFR deelgebied 2 fase 3	Nee	490.000	21.460	448.506	20.034
De Kades	GX16006 Externe plankosten fase 3 WF 2022	Ja	277.500	0	181.156	96.344

Kredietruimte GREX		Afsluiten	Krediet	Geboekt vorig jaar	Geboekt huidig jaar	Vrije ruimte
De Kades	GX16007 Interne plankosten fase 3 WF 2022	Ja	88.000	0	207.250	-119.250
De Kades	GX16008 BRM deelgeb.6 incl. wrijfgrondingen	Nee	875.000	0	0	875.000
Open Warmtenet	GX17001 Voorber Open Warmtenet Waterfront fa	Nee	178.892	328.356	52.059	-201.522
Open Warmtenet	GX17003 Regeltechniek RWZI	Nee	188.500	0	0	188.500
Open Warmtenet	GX17004 Leidingwerk RWZI	Nee	288.000	0	0	288.000
Open Warmtenet	GX17005 Bronsysteem	Nee	482.500	0	0	482.500
Open Warmtenet	GX17006 Leidingwerk bronsysteem/TR	Nee	290.000	0	0	290.000
Open Warmtenet	GX17007 Aansluiting complexen	Nee	192.000	0	683.987	-491.987
Open Warmtenet	GX17008 Tracé TR nr N302	Ja	141.000	141.000	0	0
Open Warmtenet	GX17009 Gestuurde boring onder N302	Nee	237.000	176.055	0	60.945
Open Warmtenet	GX17010 Trace gestuurde boring nr DG1	Ja	19.000	19.000	0	0
Open Warmtenet	GX17011 Distributienet DG1	Ja	39.000	39.000	0	0
Open Warmtenet	GX17012 Nutsvoorzieningen TR	Nee	60.000	13.175	20.085	26.740
Open Warmtenet	GX17013 Bouwkundige kosten TR	Nee	160.000	0	0	160.000
Open Warmtenet	GX17014 Ext. Plankosten warmtenet WF 2022	Ja	15.000	0	30.208	-15.208
Open Warmtenet	GX17015 Int. Plankosten warmtenet WF 2022	Ja	35.000	0	37.500	-2.500
Waterfront Algemeen	GX18001 Aanv.krediet resterend explosievenon	Nee	236.968	-0	0	236.968
Waterfront Algemeen	GX18003 Externe plankosten alg WF 2022	Ja	50.000	0	119.255	-69.255
Waterfront Algemeen	GX18005 Interne plankosten alg WF 2022	Ja	185.000	0	291.300	-106.300

Kredietruimte GREX		Afsluiten	Krediet	Geboekt vorig jaar	Geboekt huidig jaar	Vrije ruimte
Lorentz III						
Lorentz III	GX20001 Marketingplan Lorentz III	Nee	16.252	92	125	16.035
Lorentz III	GX20003 Mil.tech. bodemonderzoek Lorentz III	Nee	2.678	0	0	2.678
Lorentz III	GX20004 Onderhoud verkoopbare kavels Lorentz	Nee	41.994	0	0	41.994
Lorentz III	GX20006 Lorentz III BRM fase II + deels III	Nee	1.435.741	1.282.000	724.274	-570.533
Lorentz III	GX20007 Lorentz III aanleg bergingsvijver	Ja	150.000	101.006	-101.006	150.000
Lorentz III	GX20009 Rotonde aansl. Newtonweg	Ja	433.000	559.303	0	-126.303
Lorentz III	GX20011 Ext. plankosten Lorentz III opb 2022	Ja	154.600	0	67.232	87.368
Lorentz III	GX20012 Interne plankosten Lorentz III 2022	Ja	68.000	0	97.700	-29.700
Lorentz III	GX20013 Ext.plankosten Lorentz III uitg 2022	Ja	49.200	0	93.032	-43.832
Restgrexen						
Lorentz II	GX90001 Uitbr Lorentz fase 3 civiel techn.we	Nee	71.097	0	0	71.097
Lorentz II	GX90003 Natuurstrook Lorentz II	Nee	262.054	94.708	0	167.346
Lorentz II	GX90004 Ext. plankosten Lorentz II opb 2022	Ja	30.000	0	0	30.000
Lorentz II	GX90005 Interne plankosten Lorentz II 2022	Ja	850	0	0	850
Tonsel	GX91001 Onderhoud verkoopbare kavels Tonsel	Nee	9.332	0	0	9.332
Tonsel	GX91002 woonrijp maken Tonsel 1e fase	Nee	43.764	8.388	0	35.376
Tonsel	GX91004 Interne plankosten Tonsel 2022	Ja	10.710	0	2.500	8.210
Tonsel	GX91005 Ext. plankosten Tonsel uitg 2022	Ja	4.000	0	11.625	-7.625

Kredietruimte GREX		Afsluiten	Krediet	Geboekt vorig jaar	Geboekt huidig jaar	Vrije ruimte
Sypel	GX93001 BRM werkgebied Sypel, Hertog Reinoud	Nee	62.372	0	1.284	61.087
Sypel	GX93003 Onderhoud verkoopbare kavels De Sype	Ja	1.874	0	3.930	-2.056
Sypel	GX93006 Interne plankosten Sypel 2022	Ja	5.355	0	6.000	-645
Sypel	GX93007 Externe plankosten Sypel uitg.2022	Ja	26.000	0	6.079	19.921
Voormalige Grexen						
De Harder	GX94001 BRM gebied De Harder	Nee	-25.138	0	0	-25.138
De Harder	GX94002 Ontwikkelen gebied De Harder	Ja	139.163	45.580	5.970	87.613
Onderzoeks- en ontwikkelingskosten toekomstige grexen						
Weiburg	GX25000 Weiburg Algemeen	Nee	516.000	187.855	505.303	-177.159
Kranenburg Noord	GX30000 Kranenburg Noord Algemeen	Nee	1.319.409	0	168.460	1.150.949
Geheel - Totaal			32.537.317	5.520.634	9.631.455	17.385.228